DEKUS 2018

International Symposium on Textbooks

Ders Kitapları Uluslararası Sempozyumu

12-13-14 Nisan 2018

Bildiri Özetleri
Abstract Book

Yer: Yıldız Teknik Üniversitesi Davutpaşa Kültür ve Kongre Merkezi

Özet Gönderim için son tarih : **31 Mart 2018**

www.derskitaplari.org

ONUR KURULU (Honorary Committee)	
Prof. Dr. Bahri ŞAHİN	Yıldız Teknik Üniversitesi Rektörü
Prof. Dr. Refik TURAN	Türk Tarih Kurumu Başkanı
Prof. Dr. Mustafa ARSLAN	Yıldız Teknik Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dekanı
Prof. Dr. Mustafa SAFRAN	Tarih Eğitimcileri Birliği Derneği Başkanı

DÜZENLEME KURULU (Organizational Committee)	
Doç. Dr. Şahin ORUÇ (Başkan)	Yıldız Teknik Üniversitesi
Prof. Dr. Ahmet ŞİMŞEK (Başkan)	İstanbul Üniversitesi
Doç. Dr. Selahattin KAYMAKÇI	Kastamonu Üniversitesi
Doç. Dr. İbrahim TURAN	İstanbul Üniversitesi
Doç. Dr. Adem Cengiz ÇEVİKEL	Yıldız Teknik Üniversitesi
Doç. Dr. Ünsal Umdu TOPSAKAL	Yıldız Teknik Üniversitesi
Doç. Dr. Banu YÜCEL TOY	Yıldız Teknik Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Dr. Sertel ALTUN	Yıldız Teknik Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Genç Osman İLHAN	Yıldız Teknik Üniversitesi
Dr. Mustafa İÇEN	Yıldız Teknik Üniversitesi

SEKRETARYA (Secretarial Board)	
Arş. Gör. Hamide KILIÇ	İstanbul Üniversitesi
Hasan ŞERİTOĞLU	Sakarya Üniversitesi
Sibel YALI	İstanbul Üniversitesi

BİLİM KURULU (Scientific Committee)	
Prof. Dr. Mustafa SAFRAN	Gazi Üniversitesi
Prof. Dr. Cemil ÖZTURK	Marmara Üniversitesi
Prof. Dr. Özcan DEMİREL	Hacettepe Üniversitesi (Emekli)
Prof. Dr. Çetin SEMERCİ	Bartın Üniversitesi
Prof. Dr. Salih OZBARAN	Dokuz Eylül Üniversitesi (Emekli)
Prof. Dr. Firdevs GÜMÜŞOĞLU	Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi
Prof. Dr. Hayati AKYOL	Gazi Üniversitesi
Prof. Dr. Hilmi DEMİRKAYA	Akdeniz Üniversitesi
Prof. Dr. Filiz KABAPINAR	Marmara Üniversitesi
Prof. Dr. Murat ALTUN	Uludağ Üniversitesi
Prof. Dr. Feral BEKİROĞLU	Marmara Üniversitesi
Prof. Dr. Penelope HARNETT	University of the West of England
Prof. Dr. Murat DEMİRBAŞ	Kırıkkale Üniversitesi
Prof. Dr. Remzi KILIÇ	Erciyes Üniversitesi
Prof. Dr. İsmail Hakki DEMİRCIOĞLU	Karadeniz Teknik Üniversitesi
Prof. Dr. Cengiz DÖNMEZ	Gazi Üniversitesi
Prof. Dr. Yücel KABAPINAR	Marmara Üniversitesi
Prof. Dr. Yahya AKYUZ	Ankara Üniversitesi
Prof. Dr. Bahri ATA	Gazi Üniversitesi
Prof. Dr. Ramazan SEVER	Giresun Üniversitesi
Prof. Dr. Seçil ŞENYURT	Uludağ Üniversitesi
Prof. Dr. Mustafa SÖZBİLİR	Atatürk Üniversitesi
Prof. Dr. Maria REPOUSSI	Thessaloniki Üniversitesi, Grece
Prof. Dr. Elisabeth ERDMANN	Nurunberg Üniversitesi, Germany
Prof. Dr. Alexander KHODENOV	Yaroslav Üniversitesi, Russia
Prof. Dr. Osman Serhat İREZ	Marmara Üniversitesi
Prof. Dr. Mustafa Sami TOPÇU	Yıldız Teknik Üniversitesi
Prof. Dr. Esra Özay KÖSE	Atatürk Üniversitesi
Prof. Dr. Benediktas SETKUS	Educational Sciences Üniversitesi, Lithuania
Prof. Dr. Salih ŞAHİN	Gazi Üniversitesi

Prof. Dr. Mehmet ALPARGU	Sakarya Üniversitesi
Prof. Dr. Mustafa ERGÜN	Afyon Kocatepe Üniversitesi
Prof. Dr. Nuri KÖSTÜKLÜ	Prof. Dr. Necmettin Erbakan Üniversitesi
Prof. Dr. Ali Sinan BİLGİLİ	Atatürk Üniversitesi
Prof. Dr. Ahmet DOGANAY	Çukurova Üniversitesi
Prof. Dr. Mesut ÇAPA	Ankara Üniversitesi
Prof. Dr. Ali YILMAZ	Marmara Üniversitesi
Prof. Dr. Ramazan ACUN	Hacettepe Üniversitesi
Prof. Dr. Kaya YILMAZ	Marmara Üniversitesi
Prof. Dr. Mesut AYDIN	İnönü Üniversitesi
Prof. Dr. Erdal AKPINAR	Erzincan Üniversitesi
Prof. Dr. Salih YILMAZ	Yıldırım Beyazıt Üniversitesi
Prof. Dr. Selahattin DİLİDÜZGÜN	İstanbul Üniversitesi
Prof. Dr. Mehmet Serhat YILMAZ	Kastamonu Üniversitesi
Dr. Dean SMART	University of the West of England

ÇAĞRILI KONUŞMACILAR (Keynote Speakers)

PROF. DR. ECKHARDT FUCHS

Georg Eckert Institute, Germany

"Georg Eckert Enstitüsü'nün Amacı ve Faaliyetleri"

PROF. DR. FİRDEVS GÜMÜŞOĞLU

Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi

"Ders Kitaplarında Toplumsal Cinsiyetin 90 Yıllık Serüveni"

ÖĞR. GÖR. YUSUF ÇOTUKSÖKEN

İstanbul Üniversitesi(Emekli)- Dil Derneği

"Ders Kitaplarının Hazırlanma İlkeleri ve Süreçleri"

İÇİNDEKİLER

Bir Yabancı Dil Olarak Almanca Ders Kitabına İlişkin Öğrenci Görüşleri Adalet UYAN	1
Sosyal Bilgiler Ders Kitapları: Süreç İçerisinde Osmanlı Algısı Ahmet Emin OSMANOĞLU	2
Türkiye'deki İngilizce Ders Kitaplarında Okuma Metinlerinin ADOÇP Yeterlilik Seviyeleri Üzerine Bir Araştırma- Ahmet BAŞAL	3
Türkiye'deki İngilizce Ders Kitaplarında Dinleme Metinlerinin Kelime Profili ve ADOPÇ Yeterlik Seviyeleri Ahmet BAŞAL	4
İlkokul 4. Sınıf Sosyal Bilgiler Ders Kitaplarının "Bilginin Öğretimsel Organizasyonu" Bakımından Öğrenci Görüşlerine Göre İncelenmesi Esra ÖRS, Ahmet ŞİMŞEK	5
Bir Ders Kitabı Olarak Genel Kimya Laboratuvarı Deney Föyü Ahmet ÜNAL	6
Öğrenci Gözünden Konu Alanı Ders Kitabı İnceleme Dersinin Gerekliliği Ahmet ÜNAL	7
İdeal Bir Coğrafya Ders Kitabı Nasıl Hazırlanmalıdır? Örnek Bir Ünite Çalışması Ali Ekber GÜLERSOY	8
Türkiye'de Sosyal Yardım Ve Sosyal Yardım Kavramının Sosyal Bilgiler ders Kitaplarına Yansıması Ali YILMAZ Alpay ŞENTÜRK	9
İran Sosyal Bilgiler 3. Sınıf Ders Kitabı İncelemesi Gazi CÖMERT, Ali YILMAZ	10
4. Sınıf Sosyal Bilgiler Ders Kitaplarındaki Etkinliklerin İncelenmesi Alpay AKSİN, Kübra ÖZBERK	11
4. Sınıf Sosyal Bilgiler Ders Kitaplarındaki Soruların Bloom Taksonomisine Göre İncelenmesi Alpay AKSİN, Kübra ÖZBERK	12
Erken Cumhuriyet Dönemi Tarih Ders Kitaplarında Orta Asya Türk Tarihinin Ötekisi Olarak Çinliler Amine Nur KILINÇ, Eray ALACA	13

Sosyal Bilgiler 6. Sınıf Ders Kitabında Yer Alan "Demokrasinin Serüveni" Ünitesine Alternatif Bir Ünite Tasarımı Amine Nur KILINÇ, Eray ALACA	14
Yabancı Dil Öğretmenlerinin Kullandıkları Kitaba Karşı Tutumları Arif SARIÇOBAN	15
9.-12. Sınıf Türk Dili ve Edebiyatı, Türk Edebiyatı ile Dil ve Anlatım Ders Kitaplarının Öğretmen Görüşleri Açısından Değerlendirilmesi Ayşe Derya ESKİMEN	16
9.-12. Sınıf Türk Dili ve Edebiyatı, Türk Edebiyatı İle Dil ve Anlatım Ders Kitaplarının Değerler Bakımından İncelenmesi Ayşe Derya ESKİMEN	17
Dikkat Eğitimi Materyallerinin Dikkatin Boyutları Açısından İncelenmesi Ayşin KAPLAN SAYI, Muharrem SUR, Erbin SOYGÜR	18-19
MEB Türkçe Ders Kitabı Metinlerinin Yenilenmiş Bloom Taksonomisine Göre İncelenmesi Hatice KIYAGAN, Ayşin KAPLAN SAYI	20-21
Çocuklar için Yabancı Dil Olarak Türkçe Ders Kitaplarına Yönelik Değerlendirme Ölçütü Geliştirme Seda BÜTÜN, Banu YÜCEL TOY	22
Türk –Yunan İlişkilerinde Barış Dilinin Gelişmesinde Tarih Ders Kitaplarının Rolü Betül ASLAN, Yasemin KOÇOĞLU	23
Ortaokul Türkçe Ders Kitaplarında Yer Alan Metinlerin Tür, Tema ve Özgünlük Durumları Üzerine Bir Araştırma Beytullah KARAGÖZ, Ayşe Derya AKSOY ADA	24
9. Sınıf Biyoloji Ders Kitabının Günlük Yaşam İlişkileri Açısından İncelenmesi Bilge ACAR,Melek YAMAN KASAP	25
İngilizce Ders Kitapları: Türkiye'deki Devlet Okullarındaki Öğrencilerin Algıları Bünyamin BAVLI	26
Yabancı Dil Türkçe Öğreten Ders Kitaplarının Dil Bilgisel Açıdan Desteklenmesi Celile EREN ÖKTEN, Ece PİRİM	27
Tür Odaklı Edebiyat Eğitimi İçeren Ders Kitaplarının Değerlendirilmesi Celile EREN ÖKTEN, Neslihan KARAKUŞ	28
Darbelerin Cumhuriyet Dönemi Ders Kitaplarına Yansımaları Cengiz MUTLU, Mehmet Alper CANTİMER	29
İnkılap Tarihi Ders Kitaplarında 12 Eylül 1980 Darbesi ve sonrasında Cumhuriyet Tarihi ve Atatürkçülük Anlatısı Cengiz MUTLU, Mehmet Alper CANTİMER	30

Kırgızistan'da Bağımsızlık Sonrası Okutulan Tarih Ders Kitapları Üzerine Dinar İMANOVA	31
Almanca Öğretmenlerinin Öğretmen Kılavuz Kitapları Hakkındaki Görüşleri Doğu ATAŞ, Ayten GENÇ	32
MEB 6. Sınıf Türkçe Dinleme Metinlerinin, Metin-Seslendirme Uyumu Açısından İncelenmesi Durmuş Barış KIR	33
10. Sınıf İki Boyutlu Sanat Atölye Ders Kitabında Yer Alan Görsellerin Güzel Sanatlar Liselerine Yansıması Ve Değerler Kavramıyla İncelenmesi Ali Rıza PARSA, Emel UZUNER	34-35
Türkçe Ders Kitaplari Konusunda Yapilan Lisansüstü Tezlerin Çeşitli Değişkenler Açisindan İncelenmesi Emine KOLAÇ	36
Lisansüstü Araştirmalarda Ders Kitaplari Emine KOLAÇ	37
İlköğretim Birinci Kademe Türkçe Kitaplarındaki Okuma Metinlerinde Sözcük Sıklıkları Emrah ÖZCAN, Sercan DEMİRGÜNEŞ	38
İlköğretim Birinci Kademe Türkçe Ders Kitaplarında Değerler Eğitimi Sercan DEMİRGÜNEŞ, Emrah ÖZCAN	39
Ölçme Ve Değerlendirme Yöntemlerindeki Paradigma Değişimlerinin 9.Sınıf Kimya Ders Kitaplarına Etkilerinin İncelenmesi Erdi ALTUN, Şenol ALPAT	40
Osmanlı Devleti'nin Son Döneminde Çocuklara Yönelik Değer Eğitimini Kıraat Kitapları Üzerinden Anlamak Erol ÇİYDEM	41
Eğitim Tarihi'ni İki Ders Saatine Sığdırmak Mümkün mü? Erol ÇİYDEM	42
II. Meşrutiyet Dönemi'nde Berliç Yöntemiyle Yabancılara Türkçe Öğreten Bir Kitap Ersoy TOPUZKANAMIŞ	43
Üniversite Hazırlık Sınıflarında Kullanılan İngilizce ve Fransızca Ders Kitaplarının Hedef Kültür İçeriği Açısından İncelenmesi Esen GENÇ, Esra ATMACA	44
İngilizce Ders Kitaplarında Cinsiyet Rollerinin Dağılımı Esen GENÇ	45
Yabancı Dil Fransızca Hazırlık Sınıfında Kullanılan Ders Kitabı Edito A1'in Kelime öğretimi Açısından İncelenmesi Esra ATMACA, Hasan ATMACA	46

Türkçe Ders Kitapları Üzerine Yazılan Lisansüstü Tezlerin İncelenmesi Esra Nur TİRYAKİ	47
Türkçe Öğretim Programına Göre 5. Sınıf Ders Kitabındaki Tema Değerlendirme Sorularının İncelenmesi Esra Nur TİRYAKİ	48
Yabancı dil Olarak Fransızca öğretiminde görsellerin incelemesi : Alex et Zoé et Compagnie 1 Örneği- Fatih KARACA	49
Nihat Sami Banarli'nın Metinlerle Türk ve Batı Edebiyatı Ders Kitabının Söz Varlığı Bakımından İncelenmesi: Bir İçerik Analizi Çalışması- Fatih VEYİS, Mülkiye Ezgi İSKENDER	50
Millî Değerlerin Aktarımında Türk Dili ve Edebıyatı Ders Kitaplarının Yeri: Yürürlükteki Kitaplar Üzerıne Bir İçerik Analizi Fatih VEYİS	51
Almanca Ders Kitaplarındaki Kazanımların Müfredattaki Öğretim Hedeflerine Uygunluğu Fehime Şeyma KÖSE	52
İlköğretim Ders Kitaplarında Yaşlılık Ve Yaşlanmaya Sosyolojik Bakış Firdevs GÜMÜŞOĞLU, Ayşe DERİCİOĞULLARI ERGUN, Songül SALLAN GÜL, Hüseyin GÜL, Duygu SAMAV CANTÜRK	53-54
İlköğretim Ders Kitaplarında Engelliliğin Temsili ve Engellilik Halleri Duygu SAMAV CANTÜRK, Firdevs GÜMÜŞOĞLU, Songül SALLAN GÜL, Hüseyin GÜL	55-56
Yabancı Dil Fransızca Ders Kitaplarındaki Kelime Varlığı Üzerine Bir Araştırma Füsun ŞAVLI, Zeynep GELGÖR	57
5. Sınıf Sosyal Bilgiler Ders Kitabındaki "Bilim Teknoloji ve Toplum Ünitesi"nde Yer Alan İnternet görsellerinin Öğretmen ve Öğrenci Görüşlerine Göre Analizi Kamil KANAT, Genç Osman İLHAN	58
Sosyal Bilgiler 4 ve 5. Sınıf Ders Kitaplarında Çevre Okuryazarlığı Becerisinin İncelenmesi Sibel ÇAĞIR, Genç Osman İLHAN	59
T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük ve Tarih Dersi Öğretmenlerinin Kullandıkları Kitaba Karşı Tutumları Gülay SARIÇOBAN	60
2017 5. Sınıf Türkçe Ders Kitabında Yer Alan Dinleme/ İzleme Etkinliklerine Eleştirel Bir Bakış Bilge BAĞCI AYRANCI, Gülşah DURMUŞ	61
An Evaluation of an English Coursebook "Leap 4 Reading and Writing" used in a Language Preparatory Class for Preservice English Teachers Gülümser EFEOĞLU	62
İlkokul Dördüncü Sınıf İnsan Hakları, Yurttaşlık ve Demokrasi Ders Kitabındaki Görsellerin Kadın Erkek Eşitliğini Sağlama Hedefine Uygunluk Durumunun İncelenmesi H. Hüseyin TAŞAR	63

Fen Bilimleri Ders Kitaplarında Yer Alan Bilim İnsanlarının İncelenmesi Hafife BOZDEMİR, Fatma AK	64
1930'larda Türkiye'de Dil Politikaları: Yurt Bilgisi Ders Kitaplarında Öztürkçe Hareketiyle Yaşanan Değişimler Hamide KILIÇ, Betül BATIR	65-66
Anne/Baba, "Biz Gerçekten Barbar ve İstilacı mıyız?" Gürcistan'ın Marneuli İlçesinde Yaşayan Azeri Türklerine Okutulan Tarih Ders Kitaplarında Türk ve İslam İmgesi Hasan GÜNAL, Ramazan KAYA, Naile SUNA	67
Dokuzuncu Sınıf Kimya Ders Kitaplarında Maddenin Yapısı Konusu İle İlgili Görsellerin İncelenmesi Hasan Özgür KAPICI, Hakan AKÇAY	68
Türk-Bulgar 5. Sınıf Matematik Ders Kitaplarının Bir Karşılaştırması Nur UYGUN, Hasan ÜNAL	69
8. Sınıf Öğrencilerinin Türkçe Ders Kitaplarına Yönelik Metaforik Algıları Hatice COŞKUN	70
Hazırlık Okullarında Kullanılan İngilizce Yabancı Dil Kitaplarının Değerlendirilmesi Havva Nur YEŞİLDAĞ	71
5. Sınıf Türkçe Ders Kitabında (2017-2018) Yer Alan Yazma Ve Konuşma Etkinliklerinin İncelenmesi Hatice ÇOŞKUN, Fatma Nur NARİNÇ	72
Ortaokul Öğrencilerinin Ders Kitaplarına İlişkin Algılarının Metaforlar Yoluyla İncelenmesi Hülya ÇELİK, Fatih ÖZDEMİR, Halil KARADENİZ	73
Öğretmen Adaylarının Bakış Açılarına Göre Sosyal Bilgiler Ders Kitaplarındaki Sorunlar ve Çözüm Önerileri Hülya ÇELİK, Kübra GENÇ, Rıdvan GENCER	74
Beşinci Sınıf Türkçe Ders Kitaplarının Görsel Tasarımı Hakkında Türkçe Öğretmenlerinin ve Ortaokul Beşinci Sınıf Öğrencilerinin Görüşleri Artvin İli Örneği Hüseyin ÖZTÜRK, Lokman TURAN, Tahir TAĞA	75
Türkçe Ders Kitapları Hakkında Yapılmış Lisansüstü Tezlerin Çeşitli Değişkenler Açısından Değerlendirilmesi Lokman TURAN, Ali KIRCI, Hüseyin ÖZTÜRK	76
Hayat Bilgisi Dersinde ve Ders Kitaplarında Tarih Konuları: Almanya Örneği İrem PAMUK	77
Türk Dili ve Edebiyatı Ders Kitapları Konusunda Yapılan Lisansüstü Tezlerin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi Kevser CENDEMİR	78

Ders Kitabında Çocuk Hakları: Sosyal Bilgiler Dersi Beşinci Sınıf Örneği Maide Şila TİFTİKÇİ	79
The Textbooks That Are Used For Students with Visual Impairments Mehmet Akif CIHAN	80
Grafik Öğrencilerine Yönelik Ders Kitabı Projesi; "Dijital Grafik" Kitap Çalışması Mehmet Emin KAHRAMAN	81
4.ve 5.Sınıf Sosyal Bilgiler Ders Kitapları "Etkin Vatandaşlık" Öğrenme Alanında Yer Alan Değerlerin İncelenmesi Melike FAİZ, Emine KARASU AVCI	82
4.ve 5.Sınıf Sosyal Bilgiler Ders Kitapları "Etkin Vatandaşlık" Öğrenme Alanında Yer Alan Becerilerin İncelenmesi Emine KARASU AVCI, Melike FAİZ	83
Yabancı Dil Olarak Fransızca Öğretiminde Kültür Yetisi: Alter Ego 1 Ders Kitabında "Frankofoni" Örneği Meril NAKTAN	84
Sosyal Bilgiler Ders Kitaplarında Coğrafya Öğretiminde Kullanılan Öğretim Stratejisi Yöntem ve Tekniklerin İncelenmesi Uğur AKAR, Meryem HAYIR KANAT	85
Yeni Programa Göre Hazırlanan Sosyal Bilgiler 5. Sınıf Ders Kitabının Öğrenme Etkinlikleri Açısından Değerlendirilmesi Sinem FİDAN, Sevdanur ÇELEN, Meryem HAYIR KANAT	86
Beşinci Sınıf Fen Bilimleri Ders Kitabının Fen Okuryazarlığı Açısından İncelenmesi Muhammet Emin MISIR, Canan LAÇİN ŞİMŞEK, Şule ELMALI	87
Matematik Müfredat Programları ve Ders Kitaplarına Yansıması Bağlamında Bir İlişki Analizi Mustafa DOĞAN, Vatan KARAKAYA, Bayramali ERSOY	88
Fen Bilimleri Dersi Akıllı Defterlerinin İncelenmesi Mustafa ERGUN, İsmail Can SERDAROĞLU	89
Erken Cumhuriyet Dönemi Ders Kitaplarında Sultan II. Abdülhamid İmajı (1923-1950) Mustafa GÜNDÜZ	90
İran Ve Türkiye Sosyal Bilgiler Ders Kitaplarının İçerik ve Öğrenme Anlayışı Boyutunda Karşılaştırılması Gül TUNCEL, Mustafa İÇEN, Yağmur TUNCEL	91
Ders Kitaplarında Disiplinlerarası Anlayışa Bir Örnek: Makber Mustafa İÇEN	92
Türkiye'de Urduca Ders Kitabı Hazırlama Çalışmaları M. Sarper ALAP	93

Sosyal Bilgiler Ders Kitaplarının Dil Kullanım Hassasiyeti Noktasında Araştırılması Mustafa ŞEKER	94
Sosyal Bilgiler Ders Kitaplarının Harita Kullanım Yeterlilikleri Açısından İncelenmesi Mustafa ŞEKER	95
İstanbul'un Fethi Konusunun Cumhuriyetten Günümüze Lise Tarih Ders Kitaplarında Bilimsel ve Biçimsel İçerik Yönünden İncelenmesi Namık ÇENCEN	96
Kültürlerarası Anlayış ve Kültürel Uyum Bağlamında Yabancılık, Göç ve Uyum Olgularının Türkçe Ders Kitaplarına Yansımaları Nazlı CİHAN	97
1938 Okuma Kitabı ve 2017 Türkçe Ders Kitabının Metinsellik Ölçütleri Yönünden Karşılaştırmalı Değerlendirmesi Neslihan KARAKUŞ, Buse DENİZ, Nurgül KARAYAZI	98
Hayat Bilgisi ve Sosyal Bilgiler Ders Kitaplarına Yönelik 2005-2017 Yılları Arasındaki Makalelerin İncelenmesi Nur ÜTKÜR	99
İlkokul Hayat Bilgisi Ders Kitaplarındaki Etkinliklerin İncelenmesi Nur ÜTKÜR	100
KİTAP İNCELEME: Program Geliştirmede ÖĞRETMEN EL KİTABI Nurten Topçu	101
Kitap İnceleme: Gençlerle Başbaşa Nurten Topçu	102
Ortaokul 5. Sınıf Türkçe Ders Kitabındaki Masalların İçerdiği Mesajların Duygusal Yön Analizine Göre Değerlendirilmesi Ömer ÇİFTÇİ, Mustafa KAYA	103
Türkçe Ders Kitaplarındaki Dinleme Metinlerinin Öğretmen ve Öğrenci Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi Mustafa KAYA, Ömer ÇİFTÇİ	104
10. Sınıf Matematik Ders Kitaplarının Öğretmen Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi Özlem ÖZCAN, Ayten ERDURAN	105
Ortaokul 8. Sınıf T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Ders Kitabının Okunabilirliğinin Ölçülmesi Özlem ULU KALIN	106
Ortaokul 8. Sınıf T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Ders Kitabının Görsel Tasarım İlkelerine Göre Değerlendirilmesi Özlem ULU KALIN	107

The Compatibility of "Wie Bitte?" Coursebooks and Workbooks with the Common European Framework of Reference for Language (CEFR) R. Ragıp BAŞBAĞI, Meryem KILIÇ	108
Amerikan Sosyal Bilgiler Ders Kitaplarında Türk/Osmanlı İmajı Saim TURAN, Selahattin KAYMAKCI	109
Sosyal Bilgiler Eğitimine İlişkin Olarak Türkiye'de Yazılan Akademik Kitapların İçerik Açısından Karşılaştırılması Saim TURAN, Selahattin KAYMAKCI	110
Ders Kitaplarında Kullanılan Görsellerin Yapılandırmacılık Yaklaşımına Göre Öğrenmeye Katkısına Yönelik Öğretmen Görüşleri Selda KAYAK	111
Atatürk Dönemi Ders Kitaplarında İçki, Tütün ve Ayyaşlık Sena COŞĞUN KANDAL	112
Türkiye'de 2002-2017 Yılları Arasında Matematik Ders Kitapları Üzerine Yapılmış Tezlerin Ve Makalelerin Analizi Selahattin ARSLAN, Sevgi Çisem DEDE	113
Gender and national identity in a "value-centered" curriculum Sezen BAYHAN, Canan ARATEMUR-ÇIMEN, Soner ŞIMŞEK, Funda KARAPEHLIVAN	114
İlkmektep Çocuklarına Tarih Dersleri: Bir Ders Kitabının Yazılış Öyküsü ve Erken Cumhuriyet Döneminde İlkokullarda Tarih Dersi Sümer AKTAN	115
Sosyal Bilgiler Ders Kitaplarında Seyahatnameler Şahin ORUÇ, Merve AYGÜN	116
Türkçe Ders Kitaplarındaki Dinleme Metinlerinin Söz Varlığına Etkisi Talat AYTAN, Gökhan GÜNEŞ, Güllü UYSAL	117
Türkçe Ders Kitaplarındaki Öyküleyici Metin Kahramanlarının Rol Model Olma Durumları Üzerine Bir Araştırma Talat AYTAN, Mehmet Ali ÇALICI, Ahmet ERDEM	118
2005 ve 2017 Sosyal Bilgiler Programı 4.ve 5. Sınıf Ders Kitaplarında Atatürk ve Atatürkçülük Tekin ÇELİKKAYA, Zeynep ESEN, Mutlu KÜRÜMLÜOĞLU	119-120
Yeni Sosyal Bilgiler Programında 4. ve 5. Sınıfta Kazandırılması Hedeflenen Değerlere İlişkin Kazanımların İçeriğe Yansıması Tekin ÇELİKKAYA, Mutlu KÜRÜMLÜOĞLU	121-122
Tarih Ders Kitaplarıyla İlgili Tezlere Eleştirel Bir Bakış Tuba ŞENGÜL BİRCAN	123

A Review and A Comparison Between the Chemistry Textbooks of France, Germany and Turkey Mustafa ERGUN, Türkan Aybike AKARCA	124
Secondary School Chemistry Textbook Review: State of Baden Württemberg Türkan Aybike AKARCA	125
Öğretmen Adaylarının Fen Bilimleri Ders Kitaplarına Yönelik Tutumlarının İncelenmesi Gülbin ÖZKAN, Ünsal Umdu TOPSAKAL	126
5. sınıf Fen Bilimleri Ders Kitabında Bilimsel Süreç Becerilerinin Temsil Edilme Durumları Gülbin ÖZKAN, Ünsal Umdu TOPSAKAL	127
Türkiye'de Toplumsal Cinsiyetin Siyasal Kurgulanışı Bağlamında Ders Kitaplarında Kadının Görünümü Kübra BAYER, Vedat KOÇAL	128
Türkiye Eğitim Politikasında Çok-Kültürlülük Sorunsalı: Sosyal Bilgiler Ders Kitapları Örneği Kübra BAYER, Vedat KOÇAL	129
Türkçe Dersi 8. Sınıf Kitabındaki Metinlerinin Okunabilirliği Yasemin BAKİ	130
Ortaokul Türkçe Ders Kitaplarındaki Metinlerin Değer Aktarımı Açısından İncelenmesi Yasemin BAKİ	131
5. Sınıf Fen Bilimleri Ders Kitabındaki Etkinliklerin Stem Eğitimi Açısından İncelenmesi Yasemin HACIOĞLU	132
Sosyal Bilgiler Ders Kitapları Nereye Doğru? Yasin DOĞAN, Fatma TORUN	133
Türkçe Ders Kitapları ve Çocuk Karakterler Yasin Mahmut YAKAR, Oğuzhan YILMAZ	134
Ders Kitapları İncelemesinde Karşılaşılan Problemler ve İncelemenin İyileştirilmesi Konusunda Bazı Öneriler Yusuf SÜLÜKÇÜ	135-136
MEB Taslak Türkçe Ders Kitaplarının İncelemesi Sırasında Karşılaşılan Problemler ve İnceleme Kriterlerine Dair Bazı Eleştiriler Yusuf SÜLÜKÇÜ	137-138
Türkiye ve Almanya'da Okutulan 5. Sınıf Ders Kitaplarındaki Soruların TIMMS Bilişsel Düzeylere Göre Sınıflandırılması Zehra TAŞPINAR ŞENER, Hasan ÜNAL, Ahsen Seda BULUT	139
Türkçe Ders Kitaplarındaki Okuma Etkinliklerinde Kullanılan Üstbilişsel Okuma Stratejileri ile Okuma Yöntem-Tekniklerinin Metin Türüne Uygunluk Bağlamında Değerlendirilmesi Zeynep ÇETINKAYA EDIZER, Şükran DILIDÜZGÜN, Duygu AK BAŞOĞUL, Melda KARAGÖZ, Neslihan YÜCELŞEN	140-141

BİLDİRİ ÖZETLERİ

Bir Yabancı Dil Olarak Almanca Ders Kitabına İlişkin Öğrenci Görüşleri

Adalet UYAN

Hacettepe Üniversitesi

Son yıllarda yabancı dil öğretimindeki gelişmeler, ders kitabının öğretimdeki yerinin ve öneminin sorgulanmasına yol açmış ve okutulan yabancı dil ders kitaplarının öğrenci başarısına katkısı da tartışılır olmuştur. Öğretmenlerin ve akademisyenlerin katıldığı bu tartışmaya öğrenci görüşlerini de eklemek gerekmektedir. Bu çalışmada, ülkemiz üniversitelerinde bazı Almanca hazırlık sınıflarında okutulan "Menschen" adlı ithal bir Almanca ders kitabı öğrenci görüşlerinden hareketle değerlendirilecektir. Nedeni, Türkiye'de farklı öğretim kurumlarında Almanca öğretimi ders kitabı olarak çok tercih edilmesidir. Bir diğer önemli neden, araştırmacının 2017-2018 öğretim yılında Hacettepe Üniversitesi YDYO Almanca hazırlık sınıfında bu kitabı kullanması ve bu kitabın öğrencilerin Almanca öğrenirken istek, ihtiyaç ve beklentileriyle ne kadar örtüştüğünü bizzat gözlem yoluyla değerlendirmesidir. Gözlem sonuçlarından hareketle başlatılan bu çalışmada, hedef gruba yönelik bir anket çalışması yapılmış ve öğrencilerin ders kitabına yönelik görüşleri alınmıştır. Öğrencilerden "Menschen" adlı ders kitabının yapısı, içeriği, görsel tasarımı, sözcük ve dilbilgisi ile alıştırmalar ve değerlendirme bölümleri hakkında görüş bildirmeleri istenmiştir. Uygulama sonucu, öğrencilerin ders kitabından memnuniyet düzeyleri saptanmış, hedef gruba yönelik eksiklikler belirlenmiş ve bu bağlamda öneriler geliştirilmiştir. Öğrenciler, ders kitabının genel görünümünü, görselliğini ve ölçme-değerlendirme kısmını olumlu bulduklarını; buna karşın dilbilgisinin sunuluşunu, hedef kültür ve ülke bilgisinin aktarımını yeterli bulmadıklarını belirtmiştir. Bu durum, ithal ders kitaplarının Türk öğrencisine göre uyarlanması ya da ek öğretim malzemeleriyle desteklenmesi gerektiğini göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Yabancı dil olarak Almanca, Almanca Ders Kitabı, Almanca ders kitabı incelemesi

Student Opinions on the German Course Book as a Foreign Language

In recent years, the developments in foreign language teaching have led to questioning of the place and the importance of the coursebooks in teaching, and the contribution of the foreign language coursebooks taught to the student success has been debated. It is also necessary to add student opinions to this debate that teachers and academicians have participated in. In this study, an imported German course book called "Menschen", which is taught in some German preparatory classes at the universities of our country, will be evaluated from the student perspectives. The reason is that it is overwhelmingly preferred as a German teaching coursebook in different teaching institutions in Turkey. Another important reason is that the researcher used this book in Hacettepe University YDYO German Preparatory Class in 2017-2018 school year and experienced in person through observation how much this book overlaps with the wishes, needs, and expectations of students when learning German. In this study, which was initiated from the observation results, a questionnaire study was conducted for the target group and the students' opinions regarding the course book were taken. Students were asked to express their opinions about the structure, content, visual design, vocabulary, grammar and exercise and evaluation sections of the textbook "Menschen". As a result of the application, satisfaction levels of the students were determined, the deficiencies related to the target group were identified and suggestions were developed in this context. The students stated that they found the course book's general appearance, visuality and measurement-evaluation part positive; on the other hand, they stated that the presentation of grammar, the transfer of target culture and country knowledge were not sufficient. This indicates that imported course books should be adapted to Turkish students or supplemented with additional teaching materials.

Keywords: German as a Foreign Language, German Course Book, examination of German course book

Sosyal Bilgiler Ders Kitapları: Süreç İçerisinde Osmanlı Algısı

Ahmet Emin OSMANOĞLU

Bingöl Üniversitesi

Bu araştırmanın temel amacı 2007-2008 ile 2017-2018 eğitim-öğretim senelerinde ortaokul 3. (7. sınıf) sınıfta okutulan sosyal bilgiler ders kitaplarındaki Osmanlı devleti ve halkı hakkındaki söylemlerin karşılaştırmalı olarak incelenmesidir. Bu bağlamda Osmanlıya yaklaşımdaki benzerlik ve farklılıkların tespit edilmesi araştırmanın temel problemini oluşturmuştur. Söz konusu benzerlik ve farklılıklar tespit edilen nötr, pozitif ve negatif söylemler üzerinden yapılmıştır. Çalışma yöntemi nitel araştırma prosedürlerine göre şekillendirilmiştir. Örneklem olarak MEB yayını olan ders kitapları kullanılmıştır. Veriler doküman analizi tekniğine uygun olarak toplanarak, içerik analizi uygulamasıyla çözümlenmiştir. İçerik analizinin kategori geçerliğini sağlamak için Osmanlı kategorisi tanımlanarak herkesin ulaşabilirliğine açılmıştır. Ders kitapları içerisinde yer alan ana metinlerin tamamı kayıt birimi olarak seçilerek istisnasız çalışılmıştır. Böylece metinlerin konunun işlenmesi için yeterli kapsam ve boyutları içermesi sağlanmıştır. İfadelerin pozitif, negatif ve nötr olarak sınıflandırılmasında bağlam birimi olarak cümle seçilmiştir. Tespit edilen her kelimeye 1 puan verilmiş, her bir kategorinin frekans ve yüzdelik dağılımını belirlemenin yanında hangi nitelikte ele alındığının belirlenmesi de sağlanmıştır. Çeteleme güvenirliğinin artırılması için metinler sadece araştırmacı tarafından farklı zamanlarda çetelenmiş, çetelemeler arası ilişkinin yüksek olduğu görülmüştür. Ayrıca çeteleme alanda uzmanlara da yaptırılarak aradaki görüş birlikteliği test edilmiştir. Araştırma sonucunda nötr, pozitif ve negatif söylem kullanımlarında bir fark oluşup oluşmadığı belirlenerek sunulmuştur

Anahtar Kelimeler: Türkiye, sosyal bilgiler, ders kitabı, karşılaştırmalı eğitim, Osmanlı.

The aim of the research is comparing social studies textbooks that are taught in the middle school, in 3th grade between 2007-2008 and 2017-2018 academic year acording to the Ottoman states' and the peoples' presentation situations. In this context, the basic problem of the research is finding similarities and harmonies in Ottoman. The similarities and differences were determined through positive and negative expressions. The way of working has been shaped by qualitative research. As a sample, our courses are published by MEB. Datas were collected according to document analyze technique and analyzed with content analyze. To provide the validity of content analyze, categories were formed according to reviewing literature, experts' judgments' and provided attainability of category definitions. The main texts have been selected as the unit of record and all of them were searched without exception. Sentences were selected as context unit for classification of words to understand their positive, negative and neutral meaning. One point is given to every identified word, than the distribution of frequencies and percentages of each category was determined. Beside this, words were defined to their qualification. To increase the validity of coding, text was coded only by the researcher in different times. The coding proposed in this study was also compared with those performed by two independent field experts. As a result of the research, it has been determined whether there is a difference in the use of neutral, positive and negative discourse.

Key words:. Turkey, social studies, textbooks, comparative education, the Ottoman.

Türkiye'deki İngilizce Ders Kitaplarında Okuma Metinlerinin ADOÇP Yeterlilik Seviyeleri Üzerine Bir Araştırma

Ahmet BAŞAL

Yıldız Teknik Üniversitesi

Ders kitapları yabancı dil sınıflarında önemli bir role sahiptir. Ders kitabından yararlanılmayan bir yabancı dil sınıfına rastlamak neredeyse imkansızdır. Dolayısı ile ders kitaplarının kalite değerlendirmesi, onların bir ders materyali olarak yaygınlığı düşünüldüğünde oldukça önemlidir. Türkiye'deki İngilizce Dersi Öğretim Programı, dil eğitimi için referans niteliğinde olan Avrupa Dilleri Öğretimi Ortak Çerçeve Programı'nın (ADOÇP) ilkeleri doğrultusunda tasarlanmış ve geliştirilmiştir. Dolayısıyla, İngilizce öğretiminde kullanılan kitaplar, ADOÇP'nin yeterlilik seviyelerine ile uyumlu olmalıdır. Bu anlamda, ders kitaplarının okuma bileşeni için uygun metinlerin seçimi önemlidir. Bu çalışmada 10. sınıflar için Dikey Yayıncılık tarafından hazırlanan ve MEB tarafından 2016-2017 eğitim-öğretim yılından başlayarak 5 yıl boyunca kullanılması onaylanan rastgele seçilmiş İngilizce ders kitabındaki okuma metinlerinin ADOÇP yeterlilik seviyelerine uygunluğunu irdelemek amaçlanmıştır. Rastgele seçilen okuma metinlerinin, ADOÇP'de belirtilen yeterlilik seviyelerini ortaya koymak için internet tabanlı bir programla analize tabi tutulmuş ve İngilizce Dersi Öğretim Programında 10. sınıf için hedeflenen yeterlilik seviyeleri (A2+: Temel Kullanıcı - B1: Bağımsız Kullanıcı) ile uyumu karşılaştırılmıştır. Onuncu sınıf için İngilizce Öğretim Programı'nda hedeflenen ADOÇP yeterlilik seviyeleri ile kitaplarda kullanılan metinlerin seviyeleri arasında farklar ortaya çıkmıştır. Söz konusu bulgu, geliştirilen tüm kitaplara genellenemese de ve dolayısıyla dikkatle yorumlanması gerekmesine rağmen, kitapta kullanılan metinlerin ADOÇP yeterlilik seviyelerine azami özenin gösterilmesi gerektiğini işaret eden, yazarın sezgisine dayalı olarak seçildiği fikrini desteklemektedir. Bu bulgunun İngilizce ders kitapları yazımı için bir dizi önemli pedagojik çıkarımları bulunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: ADOÇP, İngilizce ders kitapları, Okuma metinleri

An investigation into CEFR Proficiency Levels of Reading Texts in English Textbooks in Turkey

Textbooks play a vital role in foreign language classes. It is nearly impossible to witness a foreign language class not benefitting from a textbook. The quality assessment of textbooks is therefore essential considering the ubiquity of them as a language teaching material. English Curriculum in Turkey has been designed and developed in line with the Common European Framework of Reference for Languages (CEFR) intended as a reference for language education. The texts books used for English teaching should therefore comply with the proficiency levels of CEFR. In this sense, selection of appropriate texts for the reading component of the textbooks is important. This study sets out to investigate the accordance of the reading content of randomly selected 10th grade English textbook published by "Dikey Yayıncılık" and approved by MoNE for use for 5 years starting from 2016-2017 academic year with the proficiency levels of CEFR. Randomly selected reading texts were subjected to analysis with a web-based program to determine their CEFR proficiency levels and compared to those of the intended levels (A2+: Basic User – B1: Independent User) in the English Curriculum for the 10th grade. Differences between the CEFR proficiency levels aimed in English Curriculum for 10th grade and the levels of texts used in the textbook were revealed. Although this finding cannot be extrapolated to all the books developed and is therefore needed to be interpreted with caution, it supports the idea that the level of texts used in the book were selected based the intuition of the author, indicating a need for providing utmost care to CEFR levels of the texts. This finding has a number of major pedagogical implications for writing English textbooks.

Keywords: CEFR, English textbooks, Reading texts

Türkiye'deki İngilizce Ders Kitaplarında Dinleme Metinlerinin Kelime Profili ve ADOPÇ Yeterlik Seviyeleri

Ahmet BAŞAL

Yıldız Teknik Üniversitesi

Bu çalışma 10. sınıflar için Dikey Yayıncılık tarafından hazırlanan ve MEB tarafından 2016-2017 eğitim-öğretim yılından başlayarak 5 yıl boyunca Türkiye'de kullanılması onaylanan rastgele seçilmiş İngilizce ders kitabındaki dinleme metinlerinin kelime profilini ve ADOPÇ (Avrupa Dilleri Öğretimi Ortak Çerçeve Programı) yeterlilik seviyelerini ve bu metinlerin, İngilizce Dersi Öğretim Programı'nda 10. sınıf için hedeflenen yeterlilik seviyeleri (A2+: Temel Kullanıcı - B1: Bağımsız Kullanıcı) ile uyumlu olup olmadığını irdelemeyi amaçlamıştır. Rastgele seçilen dinleme metinlerinin analizi, kelime profilini ve ADOPÇ yeterlilik seviyelerini belirlemek için, internet tabanlı bir programla gerçekleştirilmiştir. Elde edilen sonuçlar, dinleme metinlerinin kelime profilleri ve özellikle ADOPÇ yeterlilik seviyeleri ile İngilizce Dersi Öğretim Programı'nda 10. sınıf için hedeflenen yeterlilik seviyeleri arasında kayda değer farklılıklar olduğunu göstermektedir. Yazarın sezgisinin dinleme metinlerinin seçiminde önemli bir rol oynadığı ve ADOPÇ yeterlik düzeylerinin göz ardı edildiği sonucuna varılmıştır. Bu bulguların İngilizce ders kitapları yazımı için önemli pedagojik çıkarımları bulunmaktadır.

Anahtar kelimeler: ADOÇP, Dinleme metinleri, Kelime profili, İngilizce ders kitapları

Vocabulary Profile and CEFR Proficiency Levels of Listening Texts in English Textbooks in Turkey

This study aims to investigate the vocabulary profile and CEFR (Common European Framework of Reference for Languages) proficiency levels of listening texts in randomly selected 10th grade English textbook published by "Dikey Yayıncılık" and approved by MoNE for use for 5 years starting from 2016-2017 academic year in Turkey and whether they follow the intended proficiency levels (A2+: Basic User-B1: Independent User) in the English Curriculum for the 10th grade. The analysis of the randomly selected listening texts was conducted with a web-based program to determine their CEFR proficiency levels and vocabulary profiles. Results indicate that there was remarkable differences between vocabulary profiles and particularly CEFR proficiency levels of listening texts and the proficiency levels intended for 10th grade in the English Curriculum. It is concluded that intuition of the author played a major role in the selection of listening texts and CEFR proficiency levels were ignored. These findings have important pedagogical implications for writing English textbooks.

Keywords: CEFR, English textbooks, Listening texts, Vocabulary profile

İlkokul 4. Sınıf Sosyal Bilgiler Ders Kitaplarının "Bilginin Öğretimsel Organizasyonu" Bakımından Öğrenci Görüşlerine Göre İncelenmesi

Esra ÖRS

İstanbul Üniversitesi

Ahmet ŞİMŞEK

İstanbul Üniversitesi

Bu araştırmada Talim Terbiye Kurulu tarafından 2016-2017 yılı ve 2017-2018 yılı eğitim öğretim dönemlerinde okutulan ilkokul 4. Sınıf sosyal bilgiler ders kitapları incelenmiştir. Araştırmanın amacı ders kitaplarının öğretimsel tasarıma uygunluğunun öğrenci görüşlerine göre ortaya koyulmasıdır. Nitel araştırma yöntemiyle ele alınan araştırmada doküman incelemesi ve yarı yapılandırılmış görüşme tekniği kullanılmıştır. Araştırmanın örneklemini İstanbul'daki bir devlet okulunun 4. sınıfında okuyan 7 kız, 8 erkek ilkokul öğrencisi oluşturmaktadır. Örneklem grubu seçilirken amaçlı ve kolay ulaşılabilir örnekleme kullanılmıştır. Veriler "Üretim, Dağıtım ve Tüketim" teması hakkında 15 öğrencinin görüşü, öğrenci çalışma kâğıtları ve araştırmacı günlüğü ile toplanmıştır.

Veri toplama aracı olarak geliştirilen görüşme sorularına uzman görüşleri doğrultusunda son hali verilmiştir. İlkokul 4. Sınıf Sosyal Bilgiler dersi kapsamında "Üretim, Dağıtım ve Tüketim" teması her iki kitaptan önce eş zamanlı olarak işlenmiş sonra kolaylık zorluk bakımından karşılaştırılmıştır. Karşılaştırma sonuçları öğrenci çalışma kağıtlarına not edilmiştir. Ders içi çalışmaların ardından öğrencilerden kitaplarla ilgili genel kanaatlerini belirten görüş alınmıştır. Verilerin analizinde betimsel analiz kullanılmıştır. Araştırmanın sonucunda öğrencilerin 2017-2018 eğitim öğretim döneminde okutulan ders kitabının öğretimsel tasarımını daha kolay buldukları ve daha çok beğendikleri belirlenmiştir.

Anahtar kelimeler : İlkokul, Sosyal Bilgiler, ders kitabı, öğrenci görüşleri, bilginin öğretimsel organizasyonu.

Examination of Primary School 4th Grade Social Studies Text Books According to Students' Views in Terms of "Instructional Organization of Knowledge"

In this research, textbooks of the social studies of the 4th grade were examined by Talim Terbiye Kurulu in the years of 2016-2017 and 2017-2018. The aim of the study is put forward according to the views of students to instructional design of textbooks compliance. In this research which is examined by qualitative research method, document examination and semi-structured interview technique are used. The sample of the research consists of 7 girls and 8 boys primary school students studying in the 4th grade of a state school in Istanbul. The purposive and easily accessible sampling was used while selecting the sample group of the study. The data were gathered with student worksheets and researcher's diary, the opinions of 15 students about the theme "Production, Distribution and Consumption".

As a data collection tool is used semi-structured interview questions developed by researchers. Within the scope of Primary school 4th Grade Social Studies lesson "Production, Distribution and Consumption" theme has been compared to processed simultaneously before both books in terms of ease or difficulty. The comparison results are noted on student worksheets. After the in-class work, the students were asked to express their general opinions about the books. Descriptive analysis was used in the analysis of the data. As a result of the research, it was determined that the students found the instructional design of the textbook which was taught during the 2017-2018 education period easier and more liked.

Keywords: Primary school, social sciences, textbook, opinions of students, instructional organization of knowledge.

Bir Ders Kitabı Olarak Genel Kimya Laboratuvarı Deney Föyü

Ahmet ÜNAL

Kastamonu Üniversitesi

Bu çalışmanın amacı, eğitim fakültelerinde lisans düzeyinde kullanılan Genel Kimya Laboratuvarı deney föylerinin karşılaştırılarak değerlendirilmesidir. Çalışmanın odağı, bu deney föylerinde temel ve deneysel süreç becerilerinin nasıl desteklendiğinin tespit edilmesidir. Bu doğrultuda farklı eğitim fakültelerinde farklı zamanlarda kullanılmış 10 Genel Kimya Laboratuvarı deney föyü 7 düzeyden oluşan Laboratuvar Föyü Analiz Aracı (LFAA) kullanılarak analiz edilmiştir. Bu düzeyler; lab-öncesi aktiviteler, planlama ve tasarlama, ölçme ve uzay-zaman ilişkileri, malzemeleri düzenleme, sonuçları kaydetme ve nicel-nitel ilişki kurma, sonuca ulaşma ve genelleme yapma, iletişim ve sonuçları paylaşma şeklindedir. Çalışma sonuçları göstermektedir ki, farklı eğitim fakültelerinde kullanılan Genel Kimya Laboratuvarı deney föylerinde standart bir yaklaşım bulunmamaktadır. Bununla beraber, kullanılan deney föylerinin çoğunluğunda temel süreç becerileri desteklenirken, çok azında üst düzey süreç becerileri yer almaktadır. Araştırma-sorgulamaya dayalı öğrenme yaklaşımının temel alındığı fen eğitimi dikkate alınarak öğretmen yetiştiren fakültelerin laboratuvarlarında kullanılan deney föylerinin belli standartlar çerçevesinde geliştirilmesi gerekmektedir. Özellikle bilimsel süreç becerileri dikkate alınmadan hazırlanan deney föyleri öğrenciye yarar sağlamaktan uzaktır.

Anahtar kelimeler: deney föyü, içerik analizi, genel kimya laboratuvarı

General Chemistry Laboratory Manual As A Course Book

The aim of this study is to compare and evaluate the General Chemistry Laboratory Manuals used at the undergraduate level in the education faculties. The focus of the work is to determine how the basic and experimental process skills are supported in these laboratory manuals. With this motivation, 10 General Chemistry Laboratory Manuals, used in different education faculties at different times, were analyzed by using Laboratory Task Analysis Instrument (LAI) which consists of 7 levels. These levels are; pre-lab activities, planning and designing, measuring and space-time relationships, organizing materials, recording results and establishing quantitative-qualitative relationships, reaching and generalizing, communicating and sharing results. The results of the study showed that there is no standard approach in the General Chemistry Laboratory Manuals used in different education faculties. Moreover, while the basic process skills were supported in the majority of the laboratory manuals, high-level process skills were supported in the very few laboratory manuals. Considering science education on the basis of inquiry based learning approach, laboratory manuals used in the education faculties should be developed within the framework of certain standards. Particularly, the laboratory manuals prepared without scientific process skills taken into account would be far from the benefit of the students.

Key words: laboratory manuals, content analysis, general chemistry laboratory

Öğrenci Gözünden Konu Alanı Ders Kitabı İnceleme Dersinin Gerekliliği

Ahmet ÜNAL

Kastamonu Üniversitesi

Bu çalışmanın amacı, Fen Bilgisi Öğretmenliği bölümünde öğrenim görmekte olan öğretmen adaylarının öğretim programında artık yer almayan "Fen Bilgisi Konu Alanı Ders Kitabı İncelemesi" dersinin gerekliliği ve kendileri için olası kazanımları ile ilgili görüşlerinin ortaya konmasıdır. Bu amaç doğrultusunda "Fen Bilgisi Konu Alanı İnceleme Ders Kitabı İnceleme Dersine Yönelik Öğrenci Görüşleri Formu" veri toplama aracı olarak kullanılmıştır. Çalışmaya, Fen Bilgisi Öğretmenliği bölümünde öğrenim görmekte olan 84 adet 3. sınıf öğrencisi ile 72 adet 4. sınıf öğrencisi olmak üzere toplamda 156 öğrenci katılmıştır. Çalışma sonucunda Fen Bilgisi Öğretmenliği öğretmen adayları ders kitaplarını ayırt etme konusunda yeterli bilgi ve tecrübeye sahip olmadıklarını belirtmişlerdir. Öğretmen adayları, "Fen Bilgisi Konu Alanı Ders Kitabı İncelemesi" dersinin kendilerini daha donanımlı bir öğretmen haline getireceğini ifade etmişlerdir. Bununla beraber, öğretmen adayları "Fen Bilgisi Konu Alanı Ders Kitabı İncelemesi" dersinin gelecekte iyi bir ders kitabı geliştirilmesine katkıda bulunmaları adına gerekli olduğunu söylemişlerdir.

Anahtar kelimeler: konu alanı ders kitabı inceleme dersi, fen bilimleri eğitimi, öğrenci görüşleri

The Need for The Textbook Analysis Course From Students' View

The aim of this study is to reveal the necessity and the possible gains of the "Science Subject Textbook Analysis" course which is no longer included in the curriculum for the teacher candidates who are studying in the Science Teacher Education Department. For this purpose, "Student Opinion Form for Science Subject Textbook Analysis Course " was used as data collection tool. A total of 156 students, 84 of which were 3rd grade students and 72 of which were 4th grade students, were participated in the study from Science Teaching Department. As a result of the study, Science Teacher candidates stated that they did not have enough knowledge and experience to distinguish textbooks. Teacher candidates stated that the "Science Subject Textbook Analysis Course" will make them a more equipped teacher. Moreover, prospective teachers have said that the "Science Subject Textbook Analysis Course" is necessary for them in the future to contribute to the development of a good text book.

Keywords: science subject textbook analysis course, science education, student views

İdeal Bir Coğrafya Ders Kitabı Nasıl Hazırlanmalıdır? Örnek Bir Ünite Çalışması

Ali Ekber GÜLERSOY

Dokuz Eylül Üniversitesi

Postmodern Kaos Çağı'nda devletlerin varlığını sürdürebilmesi ve insani gelişmişlik liginde üst sıralara çıkabilmesi için bireylerini donanımlı yetiştirmesi esastır. İşlem öncesi dönemden, somut ve soyut işlemler dönemine uzanan eğitim-öğretim sürecinde ders kitapları en çok kullanılan ders araçlarındandır. Türkiye gibi feodal-sanayi-bilgi toplumu katmanlarının iç içe yaşadığı bir ülkede öğrencilerin aynı hazırbulunuşluk düzeyinde olmadığı bilinen bir gerçektir. Bu çerçevede diğer ders araçlarının eksikliğine karşın, bütün eğitim kurumlarında bulunması olası ders kitaplarının nitelikli fiziksel, eğitsel, görsel ve dil-anlatım özelliklerine sahip olması bir zorunluluktur.

Bu araştırmada ideal bir lise coğrafya ders kitabının nasıl hazırlanması gerektiği örnek bir ünite çalışması aracılığıyla irdelenmeye çalışılacaktır. Söz konusu örnek ünite çalışması 9. Sınıf Coğrafya Ders Kitabı (2017-2018), "Çevre ve Toplum" ünitesi için yapılacaktır. Bu örnek ünite çalışmasında genel olarak öğrencilere ünite içeriğini anlatan bir önsöz, ünite başında o ünitede nelerin öğretileceğinin belirtildiği kazanım ifadeleri, metin bölümü, ünite sonunda bir özet kısmı, indeks ve kullanışlı haritalar vb. yer alacaktır.

Böylesi örnek bir çalışmanın ideal bir Coğrafya ders kitabının üretilmesine katkı sağlaması ve diğer ders kitaplarına da model olması temennimizdir.

Anahtar kelimeler: Coğrafya Ders Kitabı, Fiziksel-Eğitsel-Görsel-Dil ve Anlatım Özellikleri, Örnek Ünite Çalışması, İdeal Ders Kitabı.

How Should An Ideal Geography Textbook Be Prepared? An Exemplary Unit Study

It is essential for states to raise their individuals equipped so that states can maintain their existences and be higher positions in human development league in the Post-Modern Chaos Age. During the education-training process from preoperational stage to concrete and formal operational stages, textbooks are among the commonly-used ones. In a country like Turkey in which layers of feudal-industrial society are living together, it is a known fact that students are not at same readiness level. Within this scope, despite of deficiency of other course tools, it is a necessity for textbooks, which are likely to be found at all educational institutions, to have the qualified physical, educational, visual and language-the expression features.

In this study, we will try to address through an exemplary unit study how to prepare an ideal geography textbook. The said unit study will be carried out for ''Environment and Society Unit'' in 9th Grade Geography Textbook (2017-2018). In this exemplary unit study, in general, we will give place to a preface which tells unit content to students, attainment expressions which state what will be taught on that unit at the beginning of the unit, a text part, an abstract part at the end of the unit, index and useful maps etc.

We wish such a study contribute to produce an ideal geography textbook and be also model to other textbooks.

Keywords: Geography Textbook, Physical-Educational-Visual-Language and the Expression Features, Exemplary Unit Study, Ideal Textbook.

Türkiye'de Sosyal Yardım Ve Sosyal Yardım Kavramının Sosyal Bilgiler ders Kitaplarına Yansıması

Ali YILMAZ

Marmara Üniversitesi

Alpay ŞENTÜRK

Marmara Üniversitesi

Sosyal bilgiler ders kitaplarında karşılaşılan problemler, sosyal bilgileri işleyiş açısından öğrenci, öğretmen, okul ve çevre faktörleri ile ele alınmış veya içerik açısından tarihî, coğrafî ve vatandaşlık eğitimi çerçevesinde sürekli gözden geçirilmiştir. Ancak sosyal bilgiler ders kitapları, sosyal devlet ve sosyal devletin en önemli unsurlarından olan sosyal yardım açısından ele alınmadığı için mevcut sosyal yardım yasalarına ve sosyal devlet anlayışına paralel gitmemiştir. Bu çalışmada sosyal yardım ve sosyal yardımla ilişkili kavramların; ortaokul 5. Sınıf sosyal bilgiler ders kitabına, ortaokul 6. Sınıf sosyal bilgiler ders kitabına ve ortaokul 7. Sınıf sosyal bilgiler ders kitabına yansıması incelenmektedir. Çalışmada, söz konusu kitaplarda yapılan betimsel analiz sonucunda elde edilen sosyal yardımlarla bağlantılı kavramların tespitine ilişkin betimsel istatistiklere yer verilmiştir. İstatistiklerin gösterildiği tablolardaki "**K**" sütunu, belirtilmiş kavramla ilgili atfedilen sınıfın sosyal bilgiler ders kitabında saptanan kelime sayısını ve "**%**" sütunu, ise belirtilmiş kavramla ilgili atfedilen sınıfın sosyal bilgiler ders kitabında saptanan kelime sayısının, aynı kitaptaki toplam kelime sayısına oranını göstermektedir. Bunun ardından, bu betimsel analiz sonucunda ulaşılan bulgulara ve çeşitli önerilere yer verilmiştir.

Anahtar kelimeler: Sosyal Bilgiler, Sosyal Yardım, Sosyal Bilgiler Ders Kitabı, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı, Vakıflar

The Reflection of Social Welfare and the Concept of Social Welfare onto Social Studies Textbooks in the Republic of Turkey

The problems faced in social studies textbooks, from the point of the treatment of social studies have been approached with factors of student, teacher, school and environment or from the point of content have always been revised within the scope of history, geography and civics education. But, because social studies textbooks have not been approached from the point of social state and social welfare, which is one of the most fundamental elements of social state, they have never paralleled the current social welfare laws and the understanding of social state. In this study, how social welfare and concepts related to social welfare are reflected onto middle school 5th grade, middle school 6th grade and middle school 7th grade social studies textbooks is examined. In the study, descriptive statistics regarding the finding of concepts related to social welfare, attained from the descriptive analysis made on the mentioned textbooks, are included. The "**K**" column of tables, where these statistics are presented, shows the number of words, which are relevant to the stated concept, that have been detected in the referred textbook and the "**%**" column shows the ratio between the number of words, which are relevant to the stated concept, that have been detected in the referred textbook and the number of total words in the same textbook. Subsequently, the findings that are attained from the descriptive analysis and various propositions are included.

Keywords: Social Studies, Social Welfare, Social Studies Textbook, Ministry of Family and Social Policies, Foundations

İran Sosyal Bilgiler 3. Sınıf Ders Kitabı İncelemesi

Gazi CÖMERT

Ali YILMAZ

Marmara Üniversitesi

Günümüz dünyasında her ne kadar bilgisayarlar kitapların yerini almaya başlasa da ders kitaplarının lüzumu ve eğitime olan katkısı inkar edilemez. Dünya üzerinde her ülke, aşağı yukarı aynı başlıklar altında ders kitabı hazırlasa da hazırlanan ders kitablarına kendi dünya görüşünü yansıtmadan geri durmamaktadırlar. Kitaplara yansıyan bu farklılıklar kimi zaman din, kimi zaman ülke resmi ideolojisi, kimi zaman devletin devamlılığı için gerekli görülen içeriklerdir. Her halükarda farklılıkları görmek ve bilmek insanın kendi içinde bulunduğu dünyasını daha iyi anlamasına sebep olduğu hakikatinden hareketle İran okullarında okutulan sosyal bilgiler ders kitapları incelenmiştir.

Nitel bir yaklaşımla ele alınan araştırmada 3. sınıf sosyal bilgiler ders kitabı fiziksel tasarım, görsel tasarım, içerik ve öğrenci çalışma sayfaları açısından incelenmesi bu çalışmanın amacını oluşturmaktadır. Bu bağlamda bahsi geçen ders kitabı döküman analizi tekniği ile incelenmiştir. Araştırmanın verileri analiz aşamasında olup şu başlıklar altında ele alınacaktır: Kitabın fiziksel yapısına ilişkin bulgular, Kitabın tasarımına ilişkin bulgular, Kitabın ders programına uygunluğuna dair bulgular, Öğrenci çalışma sayfaları ile ilgili bulgular

Anahtar kelimeler: İran, sosyal bilgiler, ders kitabı

Investigation of Iran 3. Grade Social Studies Textbook

Today, computers are important and used like books in schools but textbooks are very important and very useful for education. All countries write similar textbooks however their content is different, there are world views of the country in the textbook. The world view of each country is different. Religion, official ideology, politics, culture, economi are different in every country and this difference is also found in textbooks. To see different something causes people to better understand their country. Because of this reason social textbooks used in Iran are examined.

In the data a qualitative approach has been used. Purpose of this study, Iran 3. grade social studies textbook is has investigation in term of visual design, physical design, content. This study was examined by document analysis technique. The data is in the analysis phase and titles are as follows: Findings about the physical structure of the book, Findings related to the design of the book, Findings about the suitability of the book to the curriculum, Findings related to student work pages.

Keywords: Iran, Social Studies, Texbook

4. Sınıf Sosyal Bilgiler Ders Kitaplarındaki Etkinliklerin İncelenmesi

Alpay AKSİN

Amasya Üniversitesi

Kübra ÖZBERK

Amasya Üniversitesi

Öğretme-öğrenme ortamlarında, farklılıklara sahip öğrencilerin yanında pek çok değişken olabilir. Bunlar özellikle öğretme-öğrenme süreci içerisinde sınıfta ortaya çıkmaktadır. Bu ortamlardaki öğretme-öğrenme sürecini şekillendiren ve idare eden öğretmenlerin öğrencilerini iyi tanıyarak onların öğrenme ihtiyaçlarının yönünü ve türünü iyi belirlemeleri gerekir. Öğrencilerde görülebilecek bu çeşitliliği etkileyen unsurlar öğretme stratejileri, yöntemleri, teknikleri, etkinlikler, araç-gereç ve materyaller, öğrencinin gelişim düzeyi, cinsiyet gibi unsurlardır. Öğretmenler ders sürecinde öğrencilerin sürece katılımını mümkün olduğu kadar artırarak onların yaşantı ürünü öğrenmeler elde etmesini sağlayabilirler. Bu noktada önemli olan kavram etkinliklerdir. Nitekim öğrenciler için derslerin sıkıcı olmaktan çıkarılabilmesi de öğrencilerin etkinlikler içerisinde aktif rol alması ile sağlanabilir. Hâlihazırda etkinlikler öğrencilerin ders için kullandıkları ders ve çalışma kitapları ile sağlanmaktadır. Bu çalışmada, 4. sınıf sosyal bilgiler ders kitaplarındaki etkinlikler tespit edilip bazı değişkenlere göre tahlil edilmeye çalışılmıştır. Bu amaçla 2017 sosyal bilgiler dersi öğretim programına uygun olarak hazırlanmış ders kitapları temin edilmiş ve amaç doğrultusunda incelenmiştir. Araştırmada, doküman analizi amaca uygun olarak kullanılmıştır. Elde edilen veriler ve analizler sonucunda ders kitaplarında yer alan etkinliklerin ağırlıklı olarak pekiştirme ve ölçme amaçlı olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar kelimeler: Sosyal Bilgiler, Ders Kitapları, Etkinlik.

Investigation of Activities in Fourth Class Social Studies Textbooks

There may be many variables besides students with individual differences in teaching-learning environments. This is especially come out within the teaching-learning process in the classroom. Teachers who design and manage the teaching-learning process in these environments need to know the students well and determine their direction and the way of their learning needs. Factors affecting this diversity that can be seen in the students are teaching strategies, methods, techniques, activities, tools and materials, age, gender. Teachers can increase the participation of students in the process as much as possible to enable them to acquire life orientation learning outcomes. The important concept at this point is activities. The fact that the lessons are not boring for the students can also be provided by the active participation of the students in the activities. At present, activities are provided by the lesson and workbooks used by the students for the course. In this study, the activities in the 4th grade social studies textbooks were tried to be determined and analyzed according to some variables. For this purpose, textbooks prepared in accordance with the social studies course curriculum in 2017 were provided and examined in line with the aims. In the study, document analysis was used as appropriate. As a result of the obtained data and analysis, the activities in the textbooks are mainly aimed at strengthening and measuring.

Keywords: Social Studies, Textbooks, Activity.

4. Sınıf Sosyal Bilgiler Ders Kitaplarındaki Soruların Bloom Taksonomisine Göre İncelenmesi

Alpay AKSİN

Amasya Üniversitesi

Kübra ÖZBERK

Amasya Üniversitesi

Öğretim programlarında derslerin doğasına uygun olarak hazırlanmış kazanımlar yer almaktadır. Bu kazanımlar öğretmenin öğrencide gözlemleyip ölçmesi ve sonrasında değerlendirmesi gereken davranış değişikliklerini betimler. Hedef ve davranışların sınıflandırılması bilişsel, duyuşsal ve devinişsel olarak üç alanda yapılmıştır. Bilişsel alanın ilk sınıflandırılması 1956'da Benjamin S. Bloom öncülüğünde bilgi, kavrama, uygulama, analiz, sentez ve değerlendirme olarak altı basamak şeklinde yapılmıştır. Bloom, bu sınıflandırmanın öğretmenlere gözlenen hedef davranışlar ile olması gereken hedef davranışların karşılaştırılmasında yardım edeceğini belirtmiştir. Milli Eğitim Bakanlığı tarafından yayınlanan sosyal bilgiler dersi öğretim programında da kazanımlar yazılırken bilişsel alanın sınıflamasından faydalanılarak kazanımlar yapılandırılmıştır. Öğretmenler öğretme-öğrenme sürecinde öğrenciye hitap eden yöntem ve teknikler, etkinlikler, araç-gereçler ve materyaller kullanmanın yanında yapacakları sınama durumlarını da öğrencilere uygun bir şekilde tasarlamalıdırlar. Bu çalışmada, 4. sınıf sosyal bilgiler ders kitaplarındaki soruların kazanımlara uygunluğu ve bloom taksonomisine göre durumu tespit ve tahlil edilmeye çalışılmıştır. Bu amaçla 2017 sosyal bilgiler dersi öğretim programına uygun olarak hazırlanmış ders kitapları temin edilmiş ve amaç doğrultusunda incelenmiştir. Araştırmada, doküman analizi amaca uygun olarak kullanılmıştır.

Anahtar kelimeler: Sosyal Bilgiler, Ders Kitapları, Sorular, Bloom Taksonomisi.

Analysis of Questions in Fourth Class Social Studies Textbooks According to The Bloom's Taxonomy

The curriculums include the goals prepared according to the nature of the courses. These goals describe the behavioral changes that the teacher must observe and measure in the student and then evaluate it. Classification of goals and behaviors is done in three areas, cognitive, affective and psychomotor. The first categorization of the cognitive domain was carried out in 1956 under the leadership of Benjamin S. Bloom in six steps as knowledge, comprehension, practice, analysis, synthesis and evaluation. Bloom stated that this classification will help teachers in comparing target behavior with observed target behaviors. In the social studies curriculum published by the Ministry of National Education, the goals are structured by making use of the classification of the cognitive field while writing the goals. In addition to using appropriate methods and techniques, activities, tools and materials in the process of teaching-learning, teachers should design the questions appropriately for the students. In this study, it was tried to determine and analyze the status of the questions in the 4th grade social studies textbooks according to the gains and the bloom's taxonomy. For this purpose, textbooks prepared in accordance with the social studies course curriculum in 2017 were provided and examined in line with the aims. In the study, document analysis was used as appropriate.

Keywords: Social Studies, Textbooks, Questions, Bloom's Taxonomy.

Erken Cumhuriyet Dönemi Tarih Ders Kitaplarında Orta Asya Türk Tarihinin Ötekisi Olarak Çinliler

Amine Nur KILINÇ

Giresun Üniversitesi

Eray ALACA

Giresun Üniversitesi

Türkiye Cumhuriyetinin erken döneminde ulus-devlet anlayışı kapsamında Türk Tarih Tezi oluşturulmuştur. Bu tezde Türklerin anayurdu olarak belirlenen Orta Asya aynı zamanda dünya medeniyetinin ortaya çıktığı yer olarak verilmiştir. Dolayısı ile de dünya medeniyetinin kurucuları Türkler olmuştur. Genç cumhuriyetin kadroları ulus-devlet inşasında tarihin önemini kavradıklarından özellikle tarih ders kitapları üzerinden inşacı bir anlayış sergilemişlerdir. Bu dönemde Türk Tarih Tezi kapsamında yazdırılan tarih ders kitaplarında Orta Asya özelinde Türklük, Çin'in ötekileştirilmesi üzerine inşa edilmiştir. Orta Asya' da başta Çinliler olmak üzere bölgedeki milletleri medeniyete sevk edenlerin Türkler olduğu şeklinde bir anlatım öne çıkarılmıştır. Çin ise Türklerin gelişmesini ve güçlenmesini önleyen bir siyasi güç olarak sunulmuştur. Öte yandan Çinliler çeşitli entrikalar ve hileler ile sinsi bir tavır sergilemişlerdir. Türk boyları arasındaki mücadelelerden de faydalanarak Türk devletlerinin yıkılmasına sebep olmuşlardır. Böylece Çin ötekisi üzerinden günümüze atıf yapılarak Türklerin dış baskılara ve saldırılara karşı birlik ve bütünlük içerisinde olması gerektiği vurgusu yapılmıştır. Nitel araştırma desenlerinden doküman incelemesi yöntemi kullanılan bu araştırmada erken cumhuriyet dönemi tarih ders kitaplarında yer alan ifadeler incelenmiştir. Ders kitaplarından elde edilen veriler betimsel analize tabi tutularak yorumlanmıştır. Araştırmanın sonuçlarına göre erken cumhuriyet dönemi tarih ders kitaplarında, Çinlilerin ötekileştirilerek Türklük bilincinin kazandırılmaya çalışıldığı görülmüştür.

Anahtar kelimeler: Erken cumhuriyet dönemi, Çinliler, Orta Asya, Tarih ders kitapları, Türk tarih tezi.

The Chinese as the Other of the Middle Asian Turkish History in the Early Republican Period in History Course Books

Turkish History Thesis was created within the nation-state understanding in the earlier period of the Republic of Turkey. In this thesis, Middle Asia, where is not only homeland of Turkish people but also place of come up the civilization. The founders of world civilization have became Turkish people that'a why. Staff of the young republic displayed a constructive attitude, especially through the history course books because of understanding importance of the history in nation-state construction. In that period, Turkishness in Middle Asia that was written in history course boks with in The Turkish History Thesis was built through the China's otherization. In the Middle Asia, especially the Chinese people, on expression which Turkish people conducted the nations of the region to civilization was put forward. China was represented as a political power which preventing the development and strengthening of Turkish people displayed a sly attitude with various intrigues and tricks. They caused fall of Turkish states by taking advantage of the struggles between Turkish tribes. So, it was emphasized that Turkish people should be in unity and integrity against the external repressions and attacks referring to present the china as a other. The expressions in the early Republic period course books were examined in that research which used document review method from design of qualitative research. Datas, which were abtained from the course books, were interpreted with descriptive analysis. According to results of research, ıt has been seen Chinese people have tried to the conscience of Turkishness by othering.

Keywords: Early republican period, Chinese, Middle Asia, History course books, Turkish history thesis.

Sosyal Bilgiler 6. Sınıf Ders Kitabında Yer Alan "Demokrasinin Serüveni" Ünitesine Alternatif Bir Ünite Tasarımı

Amine Nur KILINÇ

Giresun Üniversitesi

Eray ALACA

Giresun Üniversitesi

Ders kitapları gelişen teknolojiye rağmen öğretim faaliyetlerinin vazgeçilmez materyalleridir. Bu çerçevede ders kitabını oluşturan ögeler öğretim hedeflerini yerine getirebilecek yeterlilikte olmalı ve bir bütünlük arz etmelidir. Ders kitapları içerisinde ise bünyesinde tarih, coğrafya ve yurttaşlık başta olmak üzere sosyal bilimleri barındıran sosyal bilgiler ders kitapları ayrı bir öneme sahiptir. Zira sosyal bilgiler adı altında bir ders ile devletin istediği vatandaş tipinin yetiştirilmesi amaçlanmaktadır. Sosyal bilgiler programının başarılı olması için sosyal bilgiler ders kitaplarının niteliğinin arttırılması gerekmektedir. Bu çalışmada bir üniteden hareketle Milli Eğitim Bakanlığı bünyesinde hazırlanan sosyal bilgiler ders kitaplarının daha verimli hale getirilmesi için öneri ve katkı sunmak amaçlanmıştır. Literatür taraması ve doküman incelemesi yöntemleri kullanılan çalışmada mevcut sosyal bilgiler ders programı ve sosyal bilgiler ders kitapları esas alınmıştır. Sosyal bilgiler ders kitaplarında yoğun bilgiler ve karmaşık kavramlar içeren bir anlatım kullanmak yerine daha eğlenceli okuma metinleri, anekdotlar, hikâyeler, kavram haritaları ve dikkat çekici görsellerin yer almasının öğrenme açısından daha verimli olacağından hareketle alternatif bir ünite tasarımı yapılmıştır.

Anahtar kelimeler: Ders kitabı, Sosyal bilgiler, Tasarım, Ünite

An Alternative Unit Design for the "Adventure of Democracy" Unit in Social Studies 6th Grade Course Book

Course books are indispensable materials for teaching activities despite the technological advances. In this framework, the elements that make up the course book should be competent and able to fulfill the teaching objectives. Among the course books, especially social studies course books is with social sciences, history, geography and citizenship, have a separate important. Because it is aimed to educate the citizen type which desired by the state with a lesson under the name of social studies. In order to the social studies program to be successful, the quality of social studies course books needs to be increased. In this study, it was aimed to offer suggestions and contributions to make the social studies course books prepared in the Ministry of National Education more efficient by moving from a unit. Literature scanning and document review methods are used in the current social studies curriculum and social studies course books are taken as basis. Instead of using intensive information and complex concepts in social studies course books, an alternative unit design has been developed in the sense that more fun reading texts, anecdotes, stories, concept maps and remarkable visuals will be more productive in terms of learning.

Keywords: Course book, Social studies, Design, Unit

Yabancı Dil Öğretmenlerinin Kullandıkları Kitaba Karşı Tutumları

Arif SARIÇOBAN

Selçuk Üniversitesi

Yabancı dil eğitiminde öğretmenin en büyük ve en güvenilir olarak düşündüğü ders malzemesi kullandığı ders kitabıdır. Ders kitaplarının tasarımı, yazılışı ve kullanılışlı olması olmazı arzu edilir. Ancak yabancı dil öğretmenlerinin büyük bir bölümü ise yabancı dil öğretiminde yaşanılan olumsuzlukların neredeyse tamamını seçtikleri kitaba yüklemektedirler. Bu gerçekten hareketle söz konusu çalışma yabancı dil eğitiminde kullanıla gelen eserlerden biri ile ilgili olarak ders kitabına ilişkin kullanıcıların görüşleri alınarak gerçekleştirilecektir. Bu amaçla araştırmacı tarafından 5 bölümden oluşan bir kitap değerlendirme ölçeği hazırlanmıştır. Ölçek 5'li Likert tipindedir: (1) hiç katılmıyorum dan (5) çok katılıyorum arasında bir değerlendirme getirmektedir. Ölçek toplam 45 maddeden oluşmaktadır. Ölçekteki bölümler sırasıyla katılımcıların demografik bilgileri, hedef-davranışlar içerik ilişkisi, içerik, diğer değişkenler, dil becerileri/dilbilgisi/sözcük/telaffuz/çeviri ve tasarım ve hazırlama ilkelerinden oluşmaktadır. Çalışmada elde edilecek olan veriler SPSS istatistik programı ile betimleyici analiz tekniği kullanılarak çözümlenip, tartışılacak ve çalışmanın sonunda konuya ilişkin bir takım önerilerde bulunulacaktır.

Anahtar kelimeler: Yabancı dil eğitimi, kitap, değerlendirme

Foreign Language Teachers Attitudes Towards The Coursebook They Use

The most reliable and effective course material any foreign language teacher believes is his own course book that he uses in the classroom. It is required that the course book is the designed, printed, and used effectively. However, most of the foreign language teachers think that the responsible party for any inconveniences they encounter in foreign language education is the course book itself. Relying on this fact, the current study will be conducted as a result of the findings relying on the beliefs of practioners of a course book, one of the materials, that has been used in foreign language education. For this purpose in mind, a 5-point Likert type scale that consists of five sections has been designed and developed by the researcher: (1) strongly disagree to (5) strongly agree. The scale consists of 45 items and these items are about successively demographic info of the participants, goals-content relationship, contents, other variables, language skills/ grammar/ vocabulary/ pronunciation/ translation, and design and preparation principles. The findings to be obtained in the study will be analyzed by using SPSS statistical program, discussed, and some recommendations about the issue will be made at the end of the study.

Keywords: Foreign language education, book, evaluation

9.-12. Sınıf Türk Dili ve Edebiyatı, Türk Edebiyatı ile Dil ve Anlatım Ders Kitaplarının Öğretmen Görüşleri Açısından Değerlendirilmesi

Ayşe Derya ESKİMEN

Dumlupınar Üniversitesi

Bu araştırmanın amacı, yenilenen Türk Dili ve Edebiyatı programına göre hazırlanmış 9., 10. sınıf Türk Dili ve Edebiyatı kitapları ile eski programa göre hazırlanmış ve halen okullarda okutulmaya devam eden 11. ve 12. sınıf Türk Edebiyatı ile Dil ve Anlatım ders kitapları hakkında öğretmenlerin düşüncelerini almaktır. Bu amaçla bilimsel araştırma yöntemlerinden nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Veri toplama aracı olarak görüşme tekniği kullanılmıştır. Bu kapsamda araştırmacı tarafından, geçerlik çalışması yapılmış yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Görüşme formu öğretmenlerin; kişisel bilgileri, görev yapılan okul türü, mezun olunan okul, mesleki kıdem, kaçıncı sınıfın okutulduğu gibi bilgilerin yanı sıra; kitaplarının görsel tasarım, içerik, dil ve anlatım, ölçme ve değerlendirme yönlerini ve birbirlerinden farklı yönlerini vurgulayan karşılaştırmaya yönelik sorulardan oluşmaktadır. Verilerin çözümlenmesinde betimsel çözümleme tekniği kullanılmıştır. Araştırmanın örneklemini Ankara ve Kütahya illerinde görev yapan Türk Dili ve Edebiyatı öğretmenleri oluşturmaktadır. Çalışma grubunun belirlenmesinde gönüllülük esas alınmıştır. Araştırmaya yönelik bulgu ve sonuçlar, çalışmanın tamamlanmasının ardından sunulacaktır.

Anahtar kelimeler: Türk dili ve edebiyatı ders kitapları, Türk edebiyatı, dil ve anlatım ders kitapları, öğretmen görüş.

9.-12. Turkish Language And Literature, Turkish Literature And Language And Expression Course Books In Terms Of Teacher's Opinions

The aim of this study is to get the teachers ' thoughts about Turkish language and literature books prepared according to the revised Turkish language and literature program and Turkish literature prepared according to the old program and language and expression textbooks. For this purpose. qualitative research method which is one of the research methods was used. The interview technique was used as data collection instrument. In this context validity analysis were made and a semi-structured interview form was prepared by the researcher. In addition to the personal information of the teachers, the type of school, graduated school, vocational seniority, and which class are taught, the interview form consists of questions related to the comparison of visual design, content, language and expression, measurement and evaluation aspects of their books and emphasizing different aspects of each other. Descriptive analysis technique was used to analyze the data. Turkish language and literature teachers who work in the provinces of Ankara and Kütahya constitute the sample of the research. Volunteerism is based on the determination of the working group. The conclusions and evaluations of the research will be presented after the completion of the study.

Keywords: Turkish language and literature course books, Turkish literature, language and expression course books, teacher opinion.

9.-12. Sınıf Türk Dili ve Edebiyatı, Türk Edebiyatı İle Dil ve Anlatım Ders Kitaplarının Değerler Bakımından İncelenmesi

Ayşe Derya ESKİMEN

Dumlupınar Üniversitesi

Milli Eğitim Bakanlığı programına göre değerler, toplum ya da bireyler arasında uyumu sağlayan birleştirici olgular, toplumun sosyal ihtiyaçlarını karşıladığına ve bireylerin iyiliği için olduğuna inanılan ölçütlerdir. Bu anlamda, değerler hem bireysel hem toplumsal gelişim, sorumluluk ve düzen için önem arz eder. Dolayısıyla kuşaktan kuşağa aktarılması; eğitim yoluyla öğretilmesi gerekir. Bu aktarım sürecinde edebî eserlerin önemi yadsınamaz. Bu bağlamda araştırmanın amacı, değer öğretiminde Türk dili ve edebiyatı dersinin önemini vurgulamaktır. Araştırma tarama modelinde, nitel bir çalışmadır. Verilerin toplanmasında doküman incelemesi yöntemi kullanılmıştır. Bu doğrultuda, yenilenen taslak Türk Dili ve Edebiyatı programına göre hazırlanmış 9., 10. sınıf Türk Dili ve Edebiyatı kitapları ile eski programa göre hazırlanmış ve halen okullarda okutulan 11. ve 12. sınıf Türk Edebiyatı ile Dil ve Anlatım ders kitapları incelenmiştir. Ders kitaplarında yer alan metinler, herhangi bir tür ayrımı yapılmadan ele alınmıştır. İncelenen ders kitabındaki değerlerin tespiti 2017 yılı taslak Türk Dili ve Edebiyatı öğretim programında yer verilen değerlerden oluşan değer inceleme formu ile gerçekleştirilmiştir. Bu değerler adalet, dostluk, dürüstlük, öz denetim, sabır, saygı, sevgi, sorumluluk, vatanseverlik ve yardımseverliktir. Elde edilen veriler ışığında, kitaplarda en fazla vurgu yapılan değerlerin sırasıyla vatanseverlik, sorumluluk ve sevgi olduğu tespit edilmiştir. En az yer verilen değer ise sabırdır. Çalışmada elde edilen bulgular doğrultusunda sonuç ve değerlendirmeler yapılmış, öneriler sunulmuştur.

Anahtar kelimeler: Değer inceleme, Türk dili ve edebiyatı, Türk edebiyatı, dil ve anlatım ders kitapları, materyal analizi.

9.-12. Class Turkish Language And Literature, Turkish Literature, Language And Expression Analysis Of Textbooks In Terms Of Values

According to the Ministry of National Education, the values, the unifying facts that harmonize between society or individuals are the criteria that are believed to meet the social needs of society and are for the good of individuals. In this sense, values are important for both individual and social development, responsibility and order. Therefore, it has to be transferred from generation to generation; It has to be taught through education. The importance of literary works cannot be denied during this transfer process. In this context, the aim of the research is to emphasize the importance of Turkish language and literature in value teaching. Research is a qualitative study in the survey method. Document review method was used to collect data. In this respect, the revised draft is prepared in accordance with the 9th grade Turkish language and literature program, 10.th grade Turkish language and literature books, prepared according to the old program and currently in schools 11.th and 12. th grade language and expression course books are studied in class Turkish literature. The texts in the textbooks are handled without any kind of distinction. The determination of the values in the course book was carried out in 2017 with the value review form consisting of the values included in the curriculum of Turkish language and literature draft. These values are justice, friendship, honesty, self-control, patience, respect, love, responsibility, patriotism and charity. In the light of the data obtained, the values that are most emphasized in the books were determined to be patriotism, responsibility and love, respectively. The least emphasized value is patience. Conclusions and evaluations were made in the direction of the findings obtained in the study and suggestions were presented.

Keywords: Turkish language and literature, Turkish literature, language and expression textbooks, material analysis.

Dikkat Eğitimi Materyallerinin Dikkatin Boyutları Açısından İncelenmesi

Ayşin KAPLAN SAYI

Bahçeşehir Üniversitesi

Muharrem SUR

Bahçeşehir Üniversitesi

Erbin SOYGÜR

Bahçeşehir Üniversitesi

Amaç: Bu araştırmanın amacı ülkemizde dikkat eğitimine ilişkin kullanılan kitap ve materyalleri odaklandıkları ‘’dikkat boyutu’’ açısından sınıflandırmaktır. Bu sınıflandırma ile dikkat gelişiminde materyal ve kitapların daha çok hangi boyuta odaklandıkları ortaya konacak; eksik kalan boyutlar tespit edilerek bu alanda materyal oluşturan, kitap yazan ve program oluşturan ilgilere önerilerde bulunulacaktır.

Problem: Dikkat ve odaklanma becerisi günlük yaşamdaki hayati işlevleri yerine getirmemizi sağlayan ve çoğu zekâ testinde yer alan bir beceri türüdür. Dikkat ve konsantrasyon becerilerinin eğitimi, öğrencilerin bütün eğitim kademelerindeki başarılarını etkilediği gibi, yetişkinlerin de çalışma alanlarında yüksek performans sergilemeleri ve verimli olmaları ile birebir ilişki içerisindedir. Dikkatin bu kadar önemli bir yer tutması, dikkat gelişiminin de önem kazanmasına ve bu alanda materyal, kitap, programların oluşturulmasına zemin hazırlamaktadır. Fakat oluşturulan materyal ve kitapların dikkatin beş alt boyutu olan odaklanmış dikkat, ifadesel dikkat, sayı bulma, algısal dikkat ve sürekli dikkati geliştirmeye yönelik olup olmadığı, akademik bir alt yapı üzerine kurgulanıp kurgulanmadığı bir tartışma konusudur.

Yöntem: Araştırmada nitel yöntemlerden oluşan durum çalışması kullanılmıştır. Araştırma kapsamında 16 materyal incelenmiştir. Veriler, doküman inceleme yoluyla elde edilmiştir. Verilerin analizinde betimsel analiz kullanılmıştır. Buna göre veriler temalara göre özetlenip yorumlanmış ve neden sonuç ilişkileri kurulmuştur. Araştırmada dikkat geliştirici materyallerin geliştirdikleri becerilere göre sınıflandırılması için, araştırmacı tarafından oluşturulan ‘’Kontrol Listesi’’ kullanılmıştır. Oluşturulan kontrol listesine üç alan uzmanının görüşü alınarak son şekli verilmiştir.

Bulgular: Araştırmada elde edilen bulgular, yayınevlerinin dikkat geliştirmek için sundukları materyal ve aktivitelerin %2’sinin odaklanmış dikkat, %86’sının seçici dikkatin bir alt boyutu olan algısal dikkat, %7’sinin yine seçici dikkatin alt boyutlarından birisi olan sayı bulma ve %5’inin sürdürülebilir dikkati geliştirmeye yönelik olduğunu gösterirken; seçici dikkatin başka bir boyutu olan ifadesel dikkate hiç yer vermediğini ortaya koymaktadır.

Tartışma ve Sonuç: Araştırmanın sonucunda ülkemizde kullanılan dikkat eğitim setleri ve materyallerin özellikle algısal dikkati geliştirmeye odaklandığı, dikkatin diğer boyutlarının ise ciddi bir biçimde göz ardı edildiği ortaya konmuştur. Bu durum bize konuyla ilgili materyallerin gerekli akademik zemin oluşturulmadan daha çok bir materyal veya kitap örnek alınarak oluşturulduğunu göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Dikkat eğitimi, dikkat geliştirme, dikkat geliştirmeye yönelik materyal ve kitap

Examining The Education Materials on Attention In Terms of Attention Dimensions

Purpose: The purpose of the study is to classify the books and materials on education in the sense of “dimensions of attention”. With the help of this classification, the dimensions mainly focused by the materials will be presented, missing parts will be identified and the authorites, publishers and program developers will be informed and leaded abut the topic.

Problem Statement: The ability of attention and focussing is a kind of skill taking part in intelligence test which helps to fulfill many crucial tasks in our daily lives. The education of concentration and attention skills affects the success of students at all grades besides having a significant role over the performances of the adults in their business. Owing to the importance of attention and gaining a significant role in our lives; there are many materials, books, programs have been

written and developed on attention. However there is a matter of debate over the developed books and materials in terms of focusing on the different five sub-dimensions of attention which are focused attention, expressive attention, finding a number, receptive attention and sustained attention and whether they are constituted on a academic ground.

Method: At this research case study is used which is one of the qualitative methods. Within the researches 16 materials have been examined. Data is obtained through the examination of documents. At the examination of the data descriptive analysis is used. As a result of this data the materials and activities in books are summarized, interpreted according to the themes and cause-effect relationship identified. For the classification ‘’Check List’’ created by the researchers is used. The check list has finally been shaped after being revised and commented by three experts.2 opinions.

Findings: According to the findings of the research %2 of the materials and activities developed by the publishers aimed at focused attention, %86 is aimed at receptive attention which is the sub-dimension of selective attention, %7 is aimed at finding numbers which is again a sub-dimension of selective attention %5 is aimed at sustained attention. However expressive attention which is the other dimension of selective attention has not been included in any material or activity.

Discussion and Conclusion: Based on the research results attention developing materials being used in our country focus particularly on developing receptive attention and ignore the other dimensions of attention. This shows us that the materials have been developed on the ground of academic studies but mainly by taking the examples of other books and materials.

Keywords: Attention education, development of attention, books and materials related to the development of attention.

MEB Türkçe Ders Kitabı Metinlerinin Yenilenmiş Bloom Taksonomisine Göre İncelenmesi

Hatice KIYAGAN

Bahçeşehir Üniversitesi

Ayşin KAPLAN SAYI

Bahçeşehir Üniversitesi

Amaç: Bu araştırmanın amacı 5. Sınıf Türkçe öğrenci ders kitabındaki etkinliklerin ‘’yaratıcılık’’ açısından incelenmesidir. Bu doğrultuda 5.sınıf Türkçe öğrenci ders kitabındaki dinleme/ izleme, konuşma, okuma ve yazma öğrenme alanlarına ait etkinlikler Bloom'un yenilenmiş taksonomisine göre sınıflandırılmıştır

Problem: "Yaratıcılık" kavramı, 1950'li yıllardan bugüne değin çok yönlü bir kavram olarak ele alınmıştır ve farklı yazarlar yaratıcılığın betimlenmesinde farklı öğeleri vurgulamışlardır. Örneğin bazı yazarlar yaratıcılıkta ürün üzerinde, bazıları kişilik yapısı üzerinde, bazıları düşünme süreçleri üzerinde durmuşlardır. Tüm bu farklı vurgulamalara karşın yaratıcılıkta ortak olarak görüş birliğine varılan husus, yaratıcılığın "yeni ve alışılmamış bir şeyin ortaya konması" olmasıdır. Torrance (1974) yaratıcılığı ‘’ Sorunlara, yetersizliklere, bilgideki boşluklara, eksik elemanlara, uyumsuzluklara, düzensizliklere v.b’ ne duyarlı olma; güçlükleri belirleme, çözümler arama, yetersizliklere ilişkin tahminlerde bulunma veya hipotezler oluşturma; bu hipotezleri sınama , yeniden sınama, revizyondan geçirerek yeniden sınama ve en sonunda sonuçları iletme süreci olarak’ ’ tanımlayarak yaratıcılığın bir düşünme süreci olduğu üzerinde durmuştur. Buradan yola çıkıldığında yaratıcılık geliştirilebilen bir düşünme becerisidir. Nitekim Bloom’ da taksonomi de bu beceriyi en üst basamağa yerleştirilerek, yaratıcılık becerisinin eğitim programına entegre edilmesiyle öğrenmenin kalıcılığının artacağını ortaya koymaktadır (Krethwohl, 2002).

Yöntem: Araştırmada nitel yöntemlerden birisi olan betimsel analiz yöntemi kullanılmıştır. Bu kapsamda 2017-2018 Eğitim –Öğretim yılında ilk defa kullanılmaya başlanılan MEB 5. Sınıf, Türkçe dersi öğrenci ders kitabı incelenmiştir. Öğrenci ders kitabındaki dinleme/ izleme, konuşma, okuma ve yazma öğrenme alanlarına ait etkinlikler Bloom'un yenilenmiş taksonomisine göre üç farklı uzman tarafından kodlanarak, kodlamalara son hali verilmiştir. Kodlamalarda araştırmacı tarafından oluşturulan ‘’kontrol listesi’’ kullanılmıştır.

Bulgular: Araştırmada incelenen etkinliklerin sadece %17,2'sinin yaratma etkinliği olduğu görülmüştür. Dinleme Etkinliklerinden %2,5 i hatırlama, %68'i anlama, % 0'ı uygulama, %18'i çözümleme, %10'u değerlendirme %2,5'i yaratma basamağını geliştirmeye yöneliktir. Konuşma etkinliklerinden % 0'ı hatırlama, %14,9'u anlama, %2,1'i uygulama, %38,3'ü çözümleme %0'ı değerlendirme, % 44,7'si yaratma basamağını geliştirmeye yöneliktir. Okuma etkinliklerinden % 0,4'ü hatırlama, % 55,8'i anlama, % 6,3'ü uygulama, % 25,6'sı çözümleme %9,8'i değerlendirme, % 2,1'i yaratma basamağını geliştirmeye yöneliktir. Yazma etkinliklerinden ise % 0'ı hatırlama, % 24,5'i anlama, %9,1'i uygulama, %10'u çözümleme %2,7'si değerlendirme, %53,6'sı yaratma basamağını geliştirmeye yöneliktir.

Tartışma ve Sonuç: Araştırmanın sonucunda elde edilen bulgular doğrultusunda yazma ve konuşma etkinliklerinde daha fazla yaratma basamağına yer verilirken, dinleme ve okuma etkinliklerinde daha çok anlama basamağına yer verildiği bulunmuştur.

Anahtar kelimeler: Türkçe etkinlikleri, revize Bloom taksonomisi, yaratma

An Investıgatıon of Meb Turkısh Coursebook's Texts By Renewed Bloom Taxonomy

Purpose: The aim of this research is to examine the activities of the 5th grade Turkish student's textbook in terms of " creativity ". In this respect, activities related to listening / reading, speaking, reading and writing in the 5th grade Turkish student's course book are classified according to Bloom's renovated taxonomy.

Problem Statement: The concept of "creativity" has been dealt with as a multi-faceted concept from the 1950s to the present, and different writers have emphasized different aspects in the description of creativity. For example, some authors have focused on creativity in product, some on personality, and some on thinking processes. Despite all these different accents,

the point of common consensus in creativity is that creativity is "putting out something new and unusual".Torrance (1974) 'creativity' 'Sensitivity to questions, deficiencies, knowledge gaps, incomplete elements, incompatibilities, irregularities, etc .; identify difficulties, search for solutions, make predictions about inadequacies, or create hypotheses; we have emphasized that creativity is a process of thinking by defining these hypotheses as "testing, retesting, retesting by revision, and ultimately communicating the results". Creativity is a thinking skill that can be improved when you get out of here. As a matter of fact, taxonomy in Bloom suggests that this skill is placed at the top of the hierarchy and the permanence of the learning will increase by integrating the creativity skills into the training program (Krethwohl, 2002)

Method: Descriptive analysis method which is one of the qualitative methods was used in the research. Within this scope, 2017-2018 Education year-Turkish course student's course book which was started to be used for the first time is examined. In the student's textbook, activities related to listening / watching, speaking, reading and writing were coded by three different experts according to the renewed taxonomy of Bloom and finalized with coding. The " checklist " created by the researcher was used in the coding.

Findings: Findings show that only %17 of all activities focused on ‘’creativity’’. From listening activities; %2,5 focused on remembering, %68 understanding, % 0 application, , %18 analyzing, %10 evaluating, %2,5 creation. From talking activities, % 0 remembering, %14,9 understanding, %2,1 application, %38,3’ analyzing, %0 evaluation, % 44,7 creation. From reading activities % 0,4 remembering, % 55,8 understanding, % 6,3 application, % 25,6 analyzing, %9,8 evaluation, % 2,1 creation. From writing activities % 0 remembering, % 24,5 understanding, %9,1 application, %10 analyzing %2,7 evaluation and %53,6 creation.

Discussion and Conclusion: As a result of the research, it is found that while writing and speaking activities focused on creation more; listening and reading activities focused on understanding mainly.

Keywords: Turkish activities, revision Bloom taxonomy, creation.

Çocuklar için Yabancı Dil Olarak Türkçe Ders Kitaplarına Yönelik Değerlendirme Ölçütü Geliştirme

Seda BÜTÜN

Yıldız Teknik Üniversitesi

Banu YÜCEL TOY

Yıldız Teknik Üniversitesi

Çocuklara yönelik kaynak ve materyal hazırlama sürecinde çocukların yetişkinlerden farklı olarak hareketli olmaları, dikkat eşiklerinin daha kısa oluşu ve dil sistemini yetişkinler gibi analiz edememeleri göz önünde bulundurulmalıdır. Çocukların bu özelliklerinden ötürü Türkçe öğreniminde, soyut dil yapıları yerine anlama odaklanan, onların sınıfta aktif olmalarına olanak verecek ve ilgilerini canlı tutabilecek etkinliklere yer vermek son derece önemlidir.

Dünyada çocuklara dil öğretiminde yaygınlaşan görev temelli dil öğretimi, gün geçtikçe daha da gelişen çocuklar için yabancı dil olarak Türkçe (ÇYDT) öğretimi alanında da ihtiyaç duyulan bir yaklaşımdır. Bu nedenle, mevcut ÇYDT ders kitaplarındaki etkinliklerin ne ölçüde görev temelli olduğunu saptayabilmek adına geliştirilecek Türkçe değerlendirme araçlarına oldukça ihtiyaç duyulmaktadır.

Bu çalışmanın amacı ÇYDT ders kitaplarında yer alan etkinliklerin ne ölçüde görev özelliklerini karşıladığını ölçen bir değerlendirme aracı geliştirmektir. Nitel araştırma yöntemleri kullanılan bu çalışmada, doküman analizi yoluyla elde edilen verilerin ışığında bir değerlendirme ölçütü geliştirilmiştir. Uzman görüşü doğrultusunda düzenlenmiş, 5'li Likert tipindeki değerlendirme ölçütü tablosu; içerik, dil becerileri, iletişimsel beceriler ve tasarım olmak üzere dört ana bölümden oluşmaktadır. Bir model sunmak amacıyla, 7-11 yaş arasındaki çocuklar için tasarlanmış *Yeni Dünyam Türkçe* ders kitabından seçilen çeşitli etkinlikler, bu değerlendirme ölçütü kullanılarak değerlendirilmiştir.

Anahtar kelimeler: Çocuklar için yabancı dil olarak Türkçe öğretimi, ders kitabı değerlendirme, görev temelli dil öğretimi, değerlendirme ölçütü geliştirme.

Developing An Evaluation Checklist For Children's Turkish As A Foreign Language Textbooks

In the process of developing textbooks and materials for children, it should be taken into consideration that unlike adults, children are physically active, their attention span is shorter and they are cognitively not ready to analyze the abstract language system. Due to these features of children, it is of utmost importance to use activities which focus on meaning rather than form, let them to be active in the classroom and grasp their interest in Turkish language learning.

Task-based language teaching, which has become widespread in language teaching for children around the world, is also needed in the field of teaching Turkish as a foreign language to children (TFLC). For this reason, there is a great need for evaluation checklists to be developed in order to determine the extent to which the activities in current TFLC textbooks are task-based.

The purpose of this study is to develop a checklist that evaluates to what extent activities in the TFLC textbooks fulfill the characteristics of a task. In this study which makes use of qualitative research methods, an evaluation criterion was developed in the light of data obtained via document analysis and consulting expert opinion. The evaluation checklist with a 5 point Likert scale consists of four main parts: content, language skills, communicative skills and design. In order to present a model, various activities selected from *Yeni Dünyam Türkçe* textbook designed for children between the ages of 7-11 were evaluated using this evaluation criterion.

Keywords: Turkish as a foreign language for children, textbook evaluation, task-based language teaching, developing evaluation checklist.

Türk –Yunan İlişkilerinde Barış Dilinin Gelişmesinde Tarih Ders Kitaplarının Rolü

Betül ASLAN

Atatürk Üniversitesi

Yasemin KOÇOĞLU

Atatürk Üniversitesi

I.Dünya Savaşı'nın ardından dünyada barışın kalıcı olmasını sağlamak adına bir takım çalışmalar başlatılmış, uluslararasındaki sorunların barışçıl yöntemlerle çözülebilmesi için çok önemli adımlar atılmıştır. Uluslararası kuruluşlar hem dünyada barışın sağlanması hem de komşu ülkeler arasındaki ikili sorunların çözülebilmesinin eğitim, bilim ve kültür yoluyla gerçekleşeceği üzerinde durmuşlardır. Bu çerçevede uluslararası anlayışın geliştirilmesinin en önemli kıstaslarından birisi olan ders kitaplarının revizyonu meselesi gündeme gelmiştir. Tarih ders kitaplarının farklı ulusların birbirlerine yaklaşımlarını şekillendirmede ve uluslararası anlayışı geliştirmede önemli rol alabileceği savunulmuştur. Bu çalışmada Türkiye-Yunanistan ilişkilerinde geçmişten günümüze devam eden uyuşmazlıkların barışçıl yöntemlerle çözülebilmesi noktasında tarih ders kitaplarının rolü ortaya konmaya çalışılmıştır. Türk ve Yunan tarih ders kitaplarından iki ülkeyi ilgilendiren ortak konular seçilerek metinlerde kullanılan dil ve üslup karşılaştırılmıştır. Bu amaçla nitel araştırma yöntemlerinden biri olan doküman analizi kullanılmış ve elde edilen veriler içerik analizine tabi tutulmuştur. Elde edilen bulgulara göre Yunan tarih ders kitabının Türk tarih ders kitaplarına göre daha fazla olumsuz ifade içerdiği tespit edilmiştir. Kitaplarda yer alan bu olumsuz ifadeler karşı tarafı küçük düşüren, hakaret içeren nitelemeler olmamakla birlikte kullanılan kelimelerin barışın dili olmadığını söyleyebiliriz.

Anahtar kelimeler: Türkiye; Yunanistan; tarih ders kitapları; barışçı tarih.

The Role of History Course Books in Improvement of Peace Language in Turkish-Greece Relations

After World War I, a number studies have been initiated for providing permanent peace and important actions have been taken for solving international problems with peaceful methods. International organizations believe that providing peace in world and solving problems between neighbor countries are possible with education, science and culture. In this regard, the revision of course books which are one of the most important criteria for developing international understanding has become a current issue. It is asserted that history course books can take a significant role in forming the approaches of different nations towards each other and developing international understanding. In this study, it was tried to reveal the role of history course books in solving conflicts continuing from past to today between Turkey and Greece with peaceful ways. Common themes that interest the two countries from Turkish and Greek history textbooks were selected and the language and style used in the texts were compared. With this aim, document analysis, one of qualitative designs, was used and the obtained data was analyzed with content analysis. The findings showed that Greek history course books involved more negative statements than Turkish books. These negative statements were not humiliating and offensive descriptions but the words used were not peaceful.

Keywords: Turkey, Greece, history course books, peaceful history

Ortaokul Türkçe Ders Kitaplarında Yer Alan Metinlerin Tür, Tema ve Özgünlük Durumları Üzerine Bir Araştırma

Beytullah KARAGÖZ

Gaziosmanpaşa Üniversitesi

Ayşe Derya AKSOY ADA

Gaziosmanpaşa Üniversitesi

Ders kitapları eğitim öğretim süreçlerinde kullanılan önemli bir öğrenme aracıdır. Öğretim materyallerindeki çeşitliliğin artmasına karşın ders kitapları öğrenme ortamında halen öğretmen ve öğrenciler için temel kaynak olma niteliğini korumaktadır. Bu çalışmada ortaokul 5-8. sınıf Türkçe ders kitaplarında yer alan metinleri tür, tema ve özgünlük bakımından incelemek amaçlanmıştır. Araştırmanın veri kaynağını 2017-2018 eğitim öğretim yılında MEB yayınevi tarafından hazırlanan 5. 6 ve 8. sınıf Türkçe ders kitapları ile EZ-DE yayınevinin hazırladığı 7. sınıf ders kitabındaki metinler oluşturmaktadır. Araştırmada doküman incelemesi yöntemi kullanılmıştır. Verilerin analizinde içerik analizi tekniğinden yararlanılmıştır. Elde edilen veriler sıklık ve yüzde hesabına göre değerlendirilmiştir. Metin türlerinin dağılımına bakıldığında öğretici metinlerin %44, edebî türlerin %56 düzeyinde olduğu belirlenmiştir. Türkçe ders kitabındaki metinlerin tür-tema bakımından zenginlik içerdiği ve özgün metinlerden meydana geldiği görülmektedir. Araştırma sonucunda 2017 Türkçe öğretim programının işlevselliğinin artırılması ve daha etkin bir eğitim öğretim sürecinin tasarlanması için 5. Sınıf Türkçe ders kitabındaki eksikliklerin giderilmesi ve 6, 7 ve 8. Sınıf Türkçe ders kitaplarının güncellenmesinin gerekli olduğu vurgulanmıştır.

Anahtar kelimeler: Türkçe dersi, ders kitapları, tür, tema, özgünlük.

A Study of Texts in Turkish Language Textbooks of Secondary Schools in terms of Type, Theme and Originality

Textbooks are significant learning sources used in the education process. Despite the increasing diversity of instructional materials, the textbooks remain as a primary source for teachers and students in the learning environment. The purpose of this study is to examine the texts in Turkish lesson textbooks of 5-8th grades by type, theme and originality. The data source of the research is composed of the texts in the Turkish textbooks of 5-8th grades published by the Ministry of Education in 2017-2018 education period and the Turkish textbook of 7th grade prepared by EZ-DE publishing. Document review method is used in the study. Content analysis technique is applied to analyze the data. The obtained data is evaluated according to the frequency and percentages. As to the distribution of text types in textbooks, it is seen that 44% is informative and 56% is literary genre. It is determined that the vast majority of the texts in the Turkish textbooks are rich in genre-themes and originated from original texts. As a result of the research, it is emphasized that the correction of the deficiencies in the 5th grade Turkish textbook and the updating of 6 - 8th grades Turkish textbooks are necessary to improve the functions of the Turkish language teaching program of 2017 and to design a more effective educative process.

Keywords: Turkish lesson, course books, type, theme, originality.

9. Sınıf Biyoloji Ders Kitabının Günlük Yaşam İlişkileri Açısından İncelenmesi

Bilge ACAR

MEB

Melek YAMAN KASAP

Hacettepe Üniversitesi

Biyoloji dersi amaçlarından bir tanesi öğrencilerin derste edindikleri bilgi, beceri ve yeterlikleri günlük hayatlarında kullanabilmeleridir. Bu hedef 2017 yılında hazırlanan Ortaöğretim Biyoloji Dersi Öğretim Programlarında da vurgulanmakta ve ders içeriklerinin hem öğrenme - öğretme sürecinde hem de ölçme değerlendirme sürecinde günlük hayatla ilişkilendirilmesi gerektiği belirtilmektedir. Bu çalışmada Ortaöğretim 9. Sınıf fen lisesi biyoloji ders kitabı içeriği günlük yaşam bağlantıları açısından incelenmiştir. Çalışmanın amacı biyoloji ders kitabındaki günlük yaşam ilişkilerinin hangi konularda, ne ölçüde ve hangi bağlamlar kapsamında verildiğinin tespit edilmesidir.

Araştırma tarama modelinde, nitel bir çalışmadır. Veri materyalini 2017-2018 öğretim yılında fen liselerinde okutulan 9. sınıf biyoloji ders kitabı oluşturmaktadır. Çalışmada belirlenen kategoriler tümevarımcı yöntem kullanılarak tamamen veri materyalinden elde edilmiştir. Verilerin analizinde MAXQDA 11 programı kullanılmıştır.

Analiz sonuçlarına göre kitapta en sık rastlanan günlük yaşam bağlantıları, "sağlık" kategorisi altında, "hastalıklar -sağlığı koruma" ve "beslenme" alt kategorilerinde toplanmaktadır. Bu kategorilerden sonra en sık rastlanan diğer kategoriler "doğadan örnekler" ve "kullanım alanlarına örnekler"dir. Kategorilerin içerikleri incelendiğinde, verilen bağlantıların öğrencilerin konu içeriği ile günlük yaşam arasındaki ilişkiyi kurmalarını sağlamak açısından yüzeysel kaldığı ve yeterince detaylandırılmadığı görülmektedir.

Anahtar kelimeler: biyoloji ders kitabı, günlük yaşam ilişkileri

Analysis of 9th Grade Biology Course Book in Terms of Daily Life Connections

One of the objectives of biology course is to ensure that students are able to use skills, competencies and qualifications in their daily lives. This objective is also emphasized in Secondary Education Biology Course Educational Programs prepared in 2017, and it is indicated that course contents should be associated to daily life during both learning-teaching and measurement-evaluation processes. In this study, contents of the Secondary Education 9th Grade biology course book from science high school was analysed in terms of its daily life connections. The aim of this study is to determine on which topics, at what level and within the scope of which contexts the daily life connections are given in the biology course book.

This study is a qualitative study in screening model. Data material consists of 9th Grade biology course book that is taught in science high schools in 2017-2018 academic year. Categories determined in the study were completely obtained from data material by using the inductive method. For the analysis of data, MAXQDA 11 software was used.

According to analysis results, the most frequently found daily life connections concentrate on sub-categories of "diseases-protection of health" and "nourishment" under the "health" category. Besides, "samples from nature," "samples related to areas of use" are the other most frequently used categories following the "health" category. Analysing contents of categories, students were observed to remain superficial and fail in elaborating in terms of establishing connection between subjects taught and daily life.

Keywords: biology course book, daily life connections

İngilizce Ders Kitapları: Türkiye'deki Devlet Okullarındaki Öğrencilerin Algıları

Bünyamin BAVLI

Yıldız Teknik Üniversitesi

Yabancı dil olarak İngilizce Türkiye'de kamu ve özel okullarda ilkokul ikinci sınıftan yükseköğretime zorunlu bir derstir. Özellikle temel eğitimde, seçmeli dersler arasında en çok tercih edilen derslerden biri İngilizcedir. İngilizce öğretmenleri otantik materyaller, öğretmenlerin geliştirdiği materyaller, akıllı tahtalar, bilgisayarlar vb. gibi diğer öğretim materyallerini kullanmasına rağmen, İngilizce ders kitaplarının İngilizce Öğretmenleri tarafından çoğunlukla benimsenen temel eğitim materyalleri olduğu görülmektedir. Bununla birlikte, akıllı tahtalarla uyumlu İngilizce ders kitapları, öğretim materyali olarak ders kitaplarının önemini arttırmıştır. İngilizce ders kitaplarının bir öğretim materyali olarak tedarik edilmesi ülkeler arasında farklılık göstermektedir. Bazı ülkeler popüler yabancı yayıncılardan ders kitaplarını temin ederken, Türkiye gibi bazı ülkeler, yerel yayınevlerinden İngilizce ders kitapları temin etmekte ya da kendi imkânları ile hazırlamaktadır. Türkiye'de, Milli Eğitim Bakanlığı (MEB), İngilizce ders kitaplarının hazırlanması, gözden geçirilmesi, yayınlanması ve dağıtımında sorumlu kuruluştur. Türkiye'nin her yerinde, okul öncesi eğitimden liselere kadar devlet okullarında görev yapan İngilizce öğretmenleri, MEB tarafından sağlanan ders kitaplarını kullanmaktadır. MEB tarafından dağıtılan ders kitapları öğretmenlere ve öğrencilere ücretsiz olarak verilmekte, öğretmen ve öğrenciler tarafından zorunlu olarak kullanılmaktadır.

Bu çalışma, 2016-2017 Eğitim öğretim yılında devlet liselerindeki öğrencilerinin MEB tarafından sağlanan İngilizce ders kitaplarına ilişkin algılarını belirlemeyi amaçlamaktadır. Araştırmada nitel araştırma deseni, fenomenoloji yöntemi kullanılmıştır. Veriler, öğrencilerle yapılan derinlemesine görüşmeler ve odak grup görüşmeleriyle elde edilmiştir. Verilerin analizinde nitel içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. Bu çalışmada elde edilen sonuçlar, ders kitaplarının ayrıntılı, güncel ve motive edici içeriğe sahip olmadığını ortaya çıkarmıştır. Buna ek olarak, ders kitapları içeriğinin öğrenmeyi destekleyen yeterli görselle desteklenmediği görülmektedir. Ayrıca, ders kitaplarının teorik olarak baskın olduğu görülmüştür.

Anahtar kelimeler: İngilizce ders kitapları, algılar, öğrenciler, devlet liseleri

English Language Textbooks: Perceptions of Students at Public Schools in Turkey

As a foreign language, English is an obligatory course in public and private schools from the second grade of primary schools to higher education in Turkey. Especially in primary education, English is the one of the most preferred courses among elective courses. Even though, English language teachers use some other instructional materials such as authentic materials, teacher developed materials, smart boards, computers etc., it is evident that English language textbooks are the main instructional materials mostly adopted by English Language Teachers. Teachers not only employ textbooks for teaching but also for practice. However, English textbooks compatible with smart boards increased the significance of textbooks as an instructional material. Supply of English textbooks as an instructional material varies among countries. While some of the countries supply textbooks from popular foreign publishers, some other countries such as Turkey, supply English textbooks from local publishers or prepare with its own means. In Turkey, Ministry of National Education (MoNE) is the authority responsible for the preparation, review, publication and dissemination of the English textbooks. All around Turkey, English Language Teachers teaching at public schools, from pre-primary to high schools, employ textbooks provided by MoNE. Textbooks are provided free of charge to teachers and students and it is obligatory to use textbooks distributed by MoNE. This study aims to explore perceptions of public upper-secondary school students about English language textbooks provided by MoNE in Education period of 2016-2017. The qualitative design based on phenomenological design was employed to conduct study. The data was obtained through in-depth interviews and focus group interviews with students. Qualitative content analyses method was employed to analyze obtained data. The results acquired in this study revealed that textbooks don't contain detailed, up to date and motivating content. In addition to that, textbooks contents are not supported with enough visuals supporting learning. It is also obtained that textbooks are theoretically dominant.

Keywords: English language textbooks, perceptions, students, upper-secondary schools

Yabancı Dil Türkçe Öğreten Ders Kitaplarının Dil Bilgisel Açıdan Desteklenmesi

Celile EREN ÖKTEN

Yıldız Teknik Üniversitesi

Ece PİRİM

Dil seviyelerinin yeni tanımlayıcılarını içeren Avrupa Dilleri Ortak Çerçeve Programı Rehberinde (CEFR Companion Volume, 2017) iletişimsel dil yetkinliği, öncesinde de olduğu gibi dilbilimsel, toplumdilbilimsel, edimbilimsel olarak sınıflandırılır. Dil bilgisel doğruluk, dilbilimsel yetkinlik başlığı altında yer almaktadır. Dil bilgisel doğruluk, öğrenicinin hem önceden kararlaştırılmış ifadeleri doğru bir şekilde hatırlama yeteneği hem de bir düşünceyi ifade ederken dil bilgisel biçimlere odaklanma yeteneği ile ilgilenir. Bu çalışmanın çıkış noktasını, YTÜ Tömer'de yabancı öğrenciler için ders kitabı olarak kullanılan B1 seviyesi Yedi İklim Türkçe oluşturmaktadır. Yedi İklim serisinin, yurt içinde ve dışında birçok akademik kurumda yabancılara Türkçe öğretiminde ağırlıklı olarak kullanılması çalışmamızın evrenini belirlemiştir. CEFR, B1 seviyesini yabancı dil öğretiminde eşik seviyesi olarak belirlenmekte ve ayrıca dil bilgisi yanlışlarının, öğrenicinin dili daha bağımsız ve yaratıcılıkla kullandığı B1 seviyesi civarında yoğunlaştığını belirtmektedir. Yaşantısal öğrenme kuramı çerçevesinde öğrenicilerin, ders kitabındaki metinleri nasıl deneyimledikleri gözlemlenmiş; yaşantıları, duygu ve düşünceleri ile dil bilgisi öğrenme sürecine dahil olabilmeleri için etkinlikler düzenlenmiş; ders kitabındaki dil bilgisi konularını destekleyici, günlük hayatla bağlantılı özgün ve pedagojik görevler geliştirilmiştir.

Anahtar kelimeler: Dil Bilgisel Doğruluk, Yabancı Dil Türkçe, Yaşantısal Öğrenme ve Görevler

Assisting Teaching Turkish as a Foreign Language Coursebooks within Grammatical Accuracy

Communicative competence, which has been also presented in newly published CEFR Companion Volume (2017) including new descriptors, consists of already existed sub-categories, linguistic competence, sociolinguistic competence and pragmatic competence. Grammatical accuracy was located as a component of linguistic competence. Grammatical accuracy deals with both the learner's ability to recall presupposed expressions correctly and the capacity to focus on grammatical patterns while expressing thought. The starting point of this study is B1 level Yedi İklim, which has been taught as a coursebook for the foreign students at YTU Tömer. The coursebook series of Yedi İklim have been used widely in many academic institutions, in Turkey and as well as abroad. This strong demand determined the universe of our research. CEFR describes B1 level as a threshold level, furthermore, it announces the increase of grammar mistakes around this level because of the learner's tendency towards independent and creative utterances. Under the theoretical framework of experiential learning, the learners were observed that how they practiced grammar with the texts found in the B1 coursebook; moreover, the activities, which motivated the learners at grammar learning process thorugh inferring knowledge from their life experiences, emotions and thoughts, were designed; subsequently, the authentic and pedagogical tasks, which were related to daily life, and supported grammar topics in the coursebook, were adapted.

Keywords: Grammatical Accuracy, Turkish as a Foreign Language, Experiential Learning and Tasks

Tür Odaklı Edebiyat Eğitimi İçeren Ders Kitaplarının Değerlendirilmesi

Celile EREN ÖKTEN

Yıldız Teknik Üniversitesi

Neslihan KARAKUŞ

Yıldız Teknik Üniversitesi

Bu çalışmanın amacı, tür odaklı edebiyat eğitimimizin verimliliğini artırabilmek için öneriler sunmaktır. Bir edebiyat hocası, edebiyat tarihçisi, araştırmacı, yazar olan ve aynı zamanda hem edebiyat geleneğimizi hem batı edebiyatını bilen Nihat Sami Banarlı'nın tür ve üslup odaklı lise edebiyat ders kitapları ele alınarak özellikle lise birinci sınıf kitabı üzerinde durulmuştur. Düşünce ve sanat akımlarının, tarihi dönemlerin ve değişen toplumsal anlayışların türlerle şekillendirdiği edebiyat eserlerinin tüm bu boyutlarıyla ele alındığı lise edebiyat eğitimine giriş yani lise birinci sınıf önem arz etmektedir. Nihat Sami Banarlı, metinlerin dil, kültür, fikir ve sanat bakımından ele alınması gerektiğini, imlâ ve telâffuzun dilin yapısının öğretimindeki önemini vurgular. Tarama modeli üzerinden doküman incelemesi yapılarak Nihat Sami Banarlı'nın Metinlerle Türk ve Batı Edebiyatı Lise I. Edebiyat (1965), Metinlerle Edebi Bilgiler Lise I. Sınıf (1953) kitapları ile Ortaöğretim Türk Dili ve Edebiyatı 9 Ders Kitabı (2017) karşılaştırılmıştır. Edebiyat eğitiminde yeniden program ve ders kitabı değişikliğine gidilmesi, öğretmenlerin kitap içerikleri ile uygulamada yaşadıkları zorluklar, tür odaklı eğitimin yerleşmesindeki sorunları göstermektedir. Ders kitaplarındaki türlerin tespiti yapılmış; metin seçimi ve sıralanmasındaki ölçütler, metinler üzerindeki çalışmalar incelenmiş; öğretmen görüşleri sorulmuş; 2018 Edebiyat programındaki kazanımlar ele alınmıştır. Sonuç olarak edebiyat dersinin, öğretmen ile öğrencileri arasında konusu ve üslubu belirli bir sanat ve kültür söyleşisi olması bağlamında ders kitapları, türler açısından değerlendirilmiştir.

Anahtar kelimeler: Edebiyat ders kitapları, edebi türler, metinler arasılık, üslup

Evaluating Coursebooks of Genre-focused Literature Education

The aim of this study is to propose approaches in order to increase the productivity of genre-focused literature education. Genre and style focused literature coursebooks by Nihat Sami Banarlı were discussed and the coursebook for highschool first graders was particularly examined. With regard to his very fruitful career, as being a literature teacher, literature historian, researcher, and author; Banarlı is familiar with and competent in both our literature tradition and western literature. The first grade of highschool deserves well-paid attention since it is an introduction to literature education which tackles literary works with all dimensions of thought and art movements, historical periods, various social conceptions with throughout genres. Nihat Sami Banarlı highlights necessity of the analysis of texts within the scope of language, culture, opinion and art. Additionally, he mentions the role of spelling and pronunciation for teaching language structure. Coursebooks of Metinlerle Türk ve Batı Edebiyatı Lise I. Edebiyat (1965) and Metinlerle Edebi Bilgiler Lise I. Sınıf (1953) by Nihat Sami Banarlı, and a recent coursebook, Ortaöğretim Türk Dili ve Edebiyatı 9 (2017), were compared over scanning research model with content analysis. Appealing to recent changes on literature curriculum and coursebooks, and the conflicts declared by teachers during class practices show the difficulties of genre embedding that genre-focused literature education is exposed. Genres in the coursebooks were listed; the criteria for choosing and organizing texts, and studies on texts were examined; teachers'opinions were investigated. The outcomes, which were found in 2018 Literature curriculum, were also discussed. Consequently, literature coursebooks were evaluated from the perspective of genres within the context of a literature course, which is an artistic and cultural exchange between tacher and student, based on a certain topic and style.

Keywords: Literature coursebooks, literary genres, intertextuality, style

Darbelerin Cumhuriyet Dönemi Ders Kitaplarına Yansımaları

Cengiz MUTLU

Sakarya Üniversitesi

Mehmet Alper CANTİMER

Sakarya Üniversitesi

Bu çalışmada, Türkiye Cumhuriyeti tarihi boyunca, gerçekleşmiş darbeler ve darbe girişimlerinin cumhuriyet dönemi tarih ders kitaplarındaki anlatısı incelenecektir. Cumhuriyetin ilk yıllarından itibaren ders kitaplarında Osmanlı dönemi darbeler ve darbe girişimleri ile ilgili kısmi bilgiler görülmektedir. Cumhuriyet dönemi darbeler ve darbe girişimleri ele alındığında ise, tarih eğitiminin, ders kitaplarının darbeyi gerçekleştiren ekiplerden etkilendiği bununla birlikte darbelere karşı, demokratik toplum anlayışını güçlendirmeye özgü bilinç düzeyinin gelişiminin benimsenmediği veya geliştirilmediği göze çarpacaktır. Yalnızca çok yeni bir tarih alan derslerinden birisi olan çağdaş Türk ve Dünya Tarihi derslerinde konunun ayrıntılı bir biçimde işlendiği görülecektir.

Çalışma nitel bir araştırma yöntemi olan doküman analizine dayalı olarak süredürülecektir. tarihsel içerikli bu analiz içinde, Cumhuriyet dönemi boyunca liselerde okutulmuş olan ve halen okutulan lise tarih ders kitapları incelenecektir. Metnin kendisi bir analiz nesnesi olarak değerlendirilecektir. İnceleme için Cumhuriyet dönemi boyunca belirli periyotlarla seçili ders kitapları kullanılacaktır. İnceleme sonunda ilk ders kitaplarından günümüze ilgili konuların yeterince ders kitaplarına yansımadığı görülecektir. Araştırmacılar, tarih ders kitaplarında var olan darbe ile ilgili anlatıların bilimsel, akademik bir dil, dünyadaki diğer darbeler ve darbe girişimleri ile senkronik bir biçimde zenginleştirilmesinin öğrencilerde demokratik, milli, özgün bir vatandaşlık gelişimine katkı sağlayacağını düşünmektedirler.

Anahtar kelimeler: Türkiye Cumhuriyeti, Tarih Ders Kitapları, Darbeler, Türkiye'de Darbeler.

Reflections of Coups On Republican Period Textbooks

In this study, throughout the history of the Republic of Turkey, realized the disclosure of coups and coup attempts in republican history textbooks will be examined. From the first years of the Republic, in the textbooks, partial information about Ottoman period coup d'état and coup attempts can be seen. When the republican era of coup and coup attempts are addressed, history education will be multiplied by the fact that the textbooks are influenced by the teams performing the coup d'état and the development of the level of awareness specific to empowering democratic society is not adopted or developed. It will be seen that the contemporary Turkish and World History lessons, which are only one of the very recent history subject courses, are processed in detail.

The study will be based on a qualitative research method, document analysis. In this historical analysis, high school history textbooks taught in high school throughout the Republican period and still taught will be examined. The text itself will be treated as an analysis object. Selected textbooks will be used for examination during the Republican period with certain periods. At the end of the examination, it will be seen that the first textbooks do not adequately reflect the textbooks related to the day-to-day issues. The researchers think that enriching the narratives related to the coup in history textbooks with a scientific, academic language, synchronized with other coup d'etat and coup attempts in the world will contribute to the democratic, national and original citizenship development in the students.

Keywords: Republic of Turkey, History Textbooks, Coups, Coups in Turkey

İnkılap Tarihi Ders Kitaplarında 12 Eylül 1980 Darbesi ve sonrasında Cumhuriyet Tarihi ve Atatürkçülük Anlatısı

Cengiz MUTLU

Sakarya Üniversitesi

Mehmet Alper CANTİMER

Sakarya Üniversitesi

Türkiye Cumhuriyeti devletini bir arada tutan en önemli değerlerden birisi Cumhuriyetimizin kurucusu olan Atatürk'tür. 1978 Tarihli UNESCO kararıyla; Uluslararası anlayış işbirliği ve barış yolunda çalışmış üstün kişilerin gelecek kuşaklar için örnek olacakları inancından hareketle, Türkiye Cumhuriyeti'nin Kurucusu Mustafa Kemal Atatürk'ün doğumunun 100. Yıldönümü olan, 1981 yılında anılması kararlaştırmıştır. 12 Eylül askeri darbesinden sonra ise ordu öncelikle toplumu Atatürkçülük çevresinde birleştirmeyi amaçlamış ve bunu halka indirmeyi düşünmüştür. Milleti bir birlik etrafında toplayacak bütünleştirici öğelerden birisinin Atatürkçülük olduğuna kararı verilmiştir. Darbecilere göre ülkeyi bu noktaya getirenlerden birisi de Atatürkçülüğün yavaş yavaş unutulur olmasıdır.

Bu bildiride Atatürkçülüğün inkılap tarihi ve Cumhuriyet tarihi ders kitaplarına yansıması değerlendirilecektir. Bu amaçla da araştırmacılar, nitel bir araştırma yöntemi olan doküman analizine dayalı olarak sürdürülecektir. Tarihsel içerikli bu analiz içinde, 1950'li yıllardan günümüze kadar liselerde okutulmuş olan ve halen okutulan lise tarih ders kitaplarını incelenecektir. İnceleme sonucunda, 12 Eylül dabe girişimi sonrasında ders kitaplarının başlığından içeriğine kadar önceki dönemlerden ciddi biçimde farklı olduğu göze çarpacaktır. Bu veri de demokratik vatandaşlık sürecinin gelişimi kapsamında değerlendirilecektir.

Anahtar kelimeler: Atatürkçülük, İnkılap Tarihi, Türkiye Cumhuriyeti Tarihi, Ders Kitapları

The 12 September 1980 Turkish Coup D'état In The Revolution History Textbooks And Following The History Of Republic And Kemalism Narrative

The Republic of Turkey is Ataturk, the founder of our Republic, one of the most important value that holds together the state. With the UNESCO decision of 1978; Convinced that international understanding and cooperation from the people who worked for peace will be examples for future generations in mind, the Republic of Turkey's founder Mustafa Kemal Atatürk's 100th birth anniversary, which was agreed to in 1981, said. After the military coup d'état of September 12, the army initially intended to unify the society around Atatürkism and thought of not bringing it to the public. It has been decided that one of the integrative elements that will gather the nation around a union is Atatürkism. According to Darbeciler, one of the people who brought the country to this point is that Ataturkism is gradually forgotten.

In this declaration, Ataturkism will be evaluated as a reflection on the history of the revolt and the history books of the Republic. For this purpose, researchers will continue to be based on document analysis, a qualitative research method. In this historical analysis, high school history textbooks, which were taught in high school from the 1950s to the present day, will be examined. As a result of the review, it will be seen that after the initiative of September 12 th, the textbooks are significantly different from the previous periods from the beginning to the content of the textbooks. This data will also be evaluated within the context of the development of the democratic citizenship process.

Keywords: Kemalism, The History of Revolution, History of the Republic of Turkey, Textbooks

Kırgızistan'da Bağımsızlık Sonrası Okutulan Tarih Ders Kitapları Üzerine

Dinar İMANOVA

Bu çalışmada, 1999-2004 yıllar arası Kırgızistan'da yayınlanmış ortaokul ve lise Tarih ders kitapları incelenmiş ve değişimin ana hatlarının tespit edilmesi amaçlanmıştır. Kırgız Tarihinin okutulmasının önem kazandığı süreçte Kırgızistan Genç Tarihçiler Derneği'nin yürüttüğü çalışmaların Kırgızistan'da bağımsızlık sonrası Tarih anlayışı ve öğretiminde eski Sovyet milli tarihi anlayışından dönüşümü/değişimi gözler önüne sermesi açısından önemlidir.

Araştırmada tarama yöntemi kullanılmıştır. Ders kitapları kronolojik karşılaştırmalı analiz tekniğiyle incelenmiştir. Veri kaynaklarımız: 1999-2004 yılları arasında Kırgızistan'da yayınlanmış ortaokul ve lise tarih ders kitapları, Kırgız eğitim tarihi ve Tarih öğretimi programları üzerine yazılan eleştiri veya açıklayıcı nitelikteki makalelerdir.

Anahtar kelimeler: Tarih eğitimi, Tarih ders kitapları, Kırgız Tarihi, Kırgızistan Tarihi, Kıgızistan Genç Tarihçiler Derneği, Kırgız Tarih Kurumu.

On The Textbooks of History Taught In Kyrgyzistan After The Independence

In this study middle and high scool history textbooks published in Kyrgyzistan between the years 1999-2004 were examined with the prospect of sketching the outlines of the underlying change. The study is important in terms of the studies conducted by the Kyrgyzistan Young Historians Association at a time when teaching of the Kyrgyz history gained importance revealing the post independence change/transformation in the understanding as well as teaching of history from the old Soviet national history understanding.

Screening method was used in this research. The textbooks were examined by a chronological comparative analysis technique. Our data sources: middle and high school history textbooks published between 1999-2004, critical or explanatory articles written on the Kyrgyz educational history and history teaching programs.

Keywords: History education, History textbooks, Kyrgyz history, Kyrgyzistan History, Kyrgyzistan Young Historians Association, Kyrgyz History Institute.

Almanca Öğretmenlerinin Öğretmen Kılavuz Kitapları Hakkındaki Görüşleri

Doğu ATAŞ

Hacettepe Üniversitesi

Ayten GENÇ

Hacettepe Üniversitesi

Avrupa Konseyinin Yaşayan Diller Bölümü iş birliğiyle geliştirilen kataloglar, yeni yabancı dil öğretim yöntem ve teknikleri vs. dikkate alınarak ülkemiz okullarında okutulan yabancı dil dersleri öğretim programları geliştirilmekte ve bu programlara uygun yazılan yabancı dil ders kitapları okutulmaktadır. Milli Eğitim Bakanlığı, öğretmenler ile akademisyenlerden oluşturulan komisyonlara hazırlattığı ya da yayınevlerinin başvuruları arasından seçilen ağırlıklı olarak yerel nitelikli bu ders kitaplarının okullara dağıtılmasını sağlamaktadır. Bu ders kitapları setinde, öğretmeni bilgilendirmek ve yönlendirmek amacıyla kurgulanmış öğretmen kılavuz kitapları da önemli bir yer tutmaktadır.

Son yıllarda okullarda kadrolu, sözleşmeli ve ücretli olarak çalışan öğretmen profili, mezun oldukları programlar ve formasyonları bakımından farklılık göstermektedir. Öğretmen profilinin farklılığı, ihtiyaçların da çeşitliliğine yol açmaktadır. Bu nedenle öğretmen kılavuz kitapları, öğretmenlerin ihtiyaç duydukları bilgiye erişmeleri ve derslerini verimli bir şekilde yürütebilmelerine yardımcı olmalıdır; yabancı dil öğretim yöntem, teknikleri, ders planları, etkinlikler ile ilgili bilgiler doğrultusunda öğretmeni bilgilendirmelidir.

Bu çalışmanın ilk aşamasında, ülkemiz okullarında yabancı dil derslerinde okutulan yerel Almanca ders kitaplarının öğretmen kılavuzları tümevarım yoluyla dokuman analizi yöntemiyle incelenecek ve elde edilen veriler değerlendirilecektir. Çalışmanın ikinci aşaması, öğretmenlerin incelenen öğretmen kılavuz kitaplarından memnuniyeti ve beklentilerinin görüş alma yoluyla tespit edilmesi ve incelenmesidir. Bu iki aşamadan elde edilen veriler karşılaştırmalı olarak değerlendirilecek ve öneriler sunulacaktır.

Anahtar kelimeler: Kitap inceleme, yerel öğretmen kılavuz kitapları, Almanca öğretimi

German Teachers' opinions on Teacher's Editions

The frameworks that were developed in collaboration with European Council Department of Living Languages are used to improve foreign languages curriculum in Turkish schools that is designed by taking into account current foreign language teaching methods, techniques and etc., and foreign language course books which are written accordingly, are taught. Ministry of Education helps distribute these course books (largely local) to the schools, that were prepared by the commission of teachers and academicians or selected among publishing applications. In this set of course books, teacher's editions that were developed to inform and guide teachers also play a key role.

Recently, there has been a change in teachers' profile who is either tenured, on contract or paid in terms of their bachelor program and pedagogical formation certificate and this difference also brings about a variety of needs. Therefore, teacher's editions should arguably help teachers access to the necessary information, teach lessons effectively and keep them informed about foreign language teaching methods, techniques, lesson plans and activities.

In the first phase of this current study, local German Teacher's Editions will be examined by adopting a top-down approach and document analysis method and the collected data will be evaluated. The second phase of the study involves understanding and investigating teachers' opinions and expectations on Teacher's Editions examined. The data from both phases will be evaluated and discussed comparatively and finally suggestions will be provided.

Keywords: Book analysis, local teacher's editions, German teaching

MEB 6. Sınıf Türkçe Dinleme Metinlerinin, Metin-Seslendirme Uyumu Açısından İncelenmesi

Durmuş Barış KIR

Yıldız Teknik Üniversitesi

Türkçe eğitiminde amaç, öğrencilere dil becerilerini kazandırarak bu becerilerin geliştirilmesini sağlamaktır. Ders kitapları, bu işlevi yerine getirmeyi amaçlayan araçlardan biridir. Ders kitapları; eğitim ve öğretimin sistemli bir şekilde yürütülmesini sağlayan, planlı bir biçimde oluşturulmuş araç gereçlerdir. Bundan dolayı da eğitim ve öğretimde kullanılan birincil kaynaklardır. Ders kitaplarının yanında bir de çalışma kitapları ve öğretmen kılavuz kitapları yer almaktadır. Çalışma kitapları; ders kitaplarına bağlı, ders kitaplarında işlenen metinlerle alakalı etkinliklerin yer aldığı kitaplardır. Öğretmen kılavuz kitapları ise hem ders hem de çalışma kitaplarını kapsayan öğretmenler için oluşturulmuş kaynak kitaplardır. MEB Ders Kitapları ve Eğitim Araçları Yönetmeliği'nde öğretmen kılavuz kitabı; ilgili eğitim ve öğretim programlarında yer alan kazanım ve açıklamalar doğrultusunda ders kitabının daha etkili kullanımını sağlayacak çeşitli örnek, alıştırma, işlenen ünite, konu, tema, öğrenme alanlarıyla ilgili internet adresleri, okuma kaynakları ve diğer etkinlikleri kapsayan, öğretmenlerin yararlanması için hazırlanan basılı/PDF formatında eser olarak tanımlanmaktadır. Dinleme metinleri, öğretmen kılavuz kitaplarında yer alan metinlerdir. Bu metinlerin ses dosyalarına ayrıca EBA (Eğitim Bilişim Ağı)'dan erişilebilmektedir. Bu metinler sayesinde öğrencilerin dinleme becerilerini geliştirerek etkili birer dinleyici olmalarını sağlamak istenmektedir. Bu araştırmada MEB 6. Sınıf Türkçe öğretmen kılavuz kitabında yer alan dinleme metinleri, EBA'da yer alan bu dinleme metinlerine ait ses dosyalarıyla metin-seslendirme uyumu açısından karşılaştırılmıştır. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden biri olan durum çalışması yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın inceleme nesnelerini, MEB 2017 6. Sınıf Türkçe öğretmen kılavuz kitabında yer alan dinleme metinleri ve bu dinleme metinlerinin EBA'da yer alan ses dosyaları oluşturmuştur. Veriler, doküman analizi yoluyla öğretmen kılavuz kitabından ve EBA'dan elde edilmiştir. Bu verilerin yorumlanmasında betimsel ve içerik analizi tekniklerinin her ikisinden de yararlanılmıştır. Verilerin analizinden elde edilen bulgular neticesinde MEB 6. Sınıf Türkçe öğretmen kılavuz kitabındaki dinleme metinlerinin EBA'da yer alan dinleme metinleriyle uygunluğu tespit edilmeye çalışılmıştır. Son olarak bu sonuçlara göre öneriler getirilmiştir.

Anahtar kelimeler: Türkçe eğitimi, öğretmen kılavuz kitabı, EBA, dinleme metinleri, dinleme eğitimi, dinleme becerisi.

An Investigation on Text-Voice Accordance of MEB 6th Class Turkish Listenıng Texts

The aim in Turkish education is to provide language skills to the students and to develop these skills. Textbooks are one of the means to accomplish this function. Textbooks are tools created in a planned way which systematically carrying out education and training. Therefore, they are the primary sources used in education and training. Besides the textbooks, there are also workbooks and teacher guidebooks. Workbooks, dependent on textbooks, are books where the texts are relevant with activities in the textbooks. Teacher guidebooks are resource books for teachers who include both course and workbooks. Teacher guidebook in MEB Textbooks and Educational Tools Regulation; in the printed/PDF format prepared for the benefit of the teachers, covering various examples, exercises, working units, subjects, themes, internet addresses related to the learning areas, reading resources and other activities that will provide more effective use of the course book in the direction of the gains and clarifications contained in the related education and training programs is defined as a work. Listening texts are texts in teacher's guide books. The audio files of these texts can also be accessed from EBA (Educational Information Network). Through these texts, students are expected to develop listening skills and to be effective listeners. In this study, the listening texts included in the guidebook of the MEB 6th grade Turkish language teachers were compared with the audio files of the listening texts in the EBA in terms of text-voice accordance. The case study method which is one of the qualitative research methods was used in the research. The examination objects of this research are the listening texts in the MEB 2017 6th grade Turkish teacher guide book and the audio files in these listening texts in the EBA. The data were obtained from the teacher's guidebook and EBA through document analysis. Both descriptive and content analysis techniques have been utilized in interpreting this data. As a result of the findings obtained from the analysis of the data, it has been tried to determine the accordance of the listening texts of MEB 6th grade Turkish teachers' guide book with the listening texts in EBA. Finally, suggestions were made based on these results.

Keywords: Turkish education, teacher's guide book, EBA, listening texts, listening training, listening skill.

10. Sınıf İki Boyutlu Sanat Atölye Ders Kitabında Yer Alan Görsellerin Güzel Sanatlar Liselerine Yansıması ve Değerler Kavramıyla İncelenmesi

Ali Rıza PARSA

İstanbul Esenyurt Üniversitesi

Emel UZUNER

İstanbul Esenyurt Üniversitesi

Eğitim sisteminin hedefi, toplumun beklentilerine cevap vermek ve onu şekillendirmeye çalışmaktadır. Bu hedef doğrultusunda bireyi geliştirmek ve yetiştirmek amacıyla eğitim sistemine uygun, çeşitli içerik ve müfredatlar hazırlanır.

Eğitimde asıl amaç, temelden itibaren toplumsal bir kültür zemini meydana getirmektir. Toplumsal kültür zemini oluşturmak için öncelikle ortak değerlerin olması gerekir. Bunlar; sanat alanları, fikirler, çeşitli normlar, etik kurallar ve ahlaki değerlerdir. Değerlerle ilgisi olan başlıca kavramlar ise etik kurallar, eğilim ve tutumlardır. Ancak ortak bir değer tanımı çevresinde toplanmak, değer kavramının içeriğini sınırlar. Çerçeveyi geniş tutmak burada çok önemlidir. Toplumdaki değerler, bireyi yetiştirmek amacıyla ortaya çıkar. Eğitim, toplumda nitelikli bireyler yetişmesini sağlar. Ders kitapları, dersin içeriğinin ve bireyin gelişimin temel taşlarını oluşturulur. Ders kitapları, anlatılmak istenen konuların ve kazandırılmak istenen davranışların öğrenciye aktarılmasında en önemli araçtır. Ders kitapları bu özelliğiyle eğitim ve öğretimin vazgeçilmez unsurudur.

İki Boyutlu Sanat Atölye dersinin güzel sanatlar lisesi öğrencilerine değer kazandırmada önemli bir rolü bulunmaktadır. Çünkü içeriğinde bulunan; sanat, birey, toplum, toplumların sanat anlayışları, yaşayışları, davranışları, ihtiyaç ve gereklilikleri, İki Boyutlu Sanat Atölye dersinin bireylere değer kazandırmadaki rolünü göstermektedir.

Değerlerin bireye ve topluma kazandırılmasında özellikle yazı ve görseller önemlidir. Çünkü görseller, çeşitli semboller ifade etmekte bunun yanında subliminal mesajlar vermektedir. Bu bağlamda bireyin analiz, sentez ve duygu boyutu büyük önem taşımaktadır. Görseller, bireyin dikkatini çekerek onu yüksek algısal boyuta ulaştırabilir. Görsel semboller, cümlelerin resimlere dökülmüş hâlidir. Bu durum, değer öğretiminde önemli bir kazanımdır.

Bu araştırmada güzel sanatlar lisesi 11. sınıf İki Boyutlu Sanat Atölye ders kitabında yer alan görsellerin ne gibi değerler ortaya çıkarabileceğine dair bilgiler yer almaktadır. Bu araştırmada nitel araştırma metodolojisi içerisinde yer alan doküman inceleme yönteminden faydalanılacaktır.

Anahtar kelimeler: Sanat eğitimi, iki boyutlu sanat, değer, görseller, ders kitabı.

An Investigation on The Reflections and Values in The 10th Grade Literature Art Workshop Course

The goal of the education system is to respond to and shape the expectations of the community. Various contents and curriculums appropriate to the education system are prepared in order to develop and train the individual in the direction of this target.

The main purpose in education is to bring a social culture floor from the foundation. In order to create a social cultural climate, first of all, it must have common values. These; art fields, ideas, various norms, ethical rules and moral values. The main concepts of relevance to values are ethical rules, tendencies and attitudes. However, gathering around a common value definition limits the content of the value concept. Keeping the frame wide is very important here. The values in society arise in order to train individuals. Education ensures that qualified individuals grow up in the society. Textbooks create the foundation stones of the course and the development of the individual. Textbooks are the most important tools for conveying students' desired topics and attitudes to be taught. Textbooks are an indispensable element of education and training with this feature.

The Two-Dimensional Art Workshop course has an important role in bringing value to high school students. Because it is contained in; arts, individual, society, understanding of arts, lives, behaviors, needs and necessities of societies, shows the role of the Two Dimensional Art Workshop in giving value to individuals.

Especially writing and visualization is important in order to gain value of collecting and collecting. Because the visuals represent subliminal messages besides expressing various symbols. In this context, the dimension of analysis, synthesis and emotion of the individual is of great importance. Images can reach the high perceptual dimension by attracting attention of the individual. Visual symbols are poured into pictures of the cues. This is an important gain in value teaching.

In this research, information on what kind of values the images in the 11th grade two-dimensional art workshop course book of fine arts high school can reveal. In this research, the document review method included in the qualitative research methodology will be utilized.

Keywords: Art education, Two Dimensional Art, value, visuals, textbook.

Türkçe Ders Kitaplari Konusunda Yapilan Lisansüstü Tezlerin Çeşitli Değişkenler Açisindan İncelenmesi

Emine KOLAÇ

Anadolu Üniversitesi

Bu araştırma, Türkçe ders kitaplarıyla ilgili yapılmış lisansüstü tezleri çeşitli değişkenler açısından incelemeyi amaçlamaktadır.

Araştırma, 1992-2017 yılları arasında hazırlanan ve YÖK (Ulusal Tez Merkezi) veri tabanı tarafından erişim izni verilen 226 lisansüstü tez üzerinde gerçekleştirilmiştir.

Araştırmanın verileri, YÖK (Ulusal Tez Merkezi) veri tabanından“ Türkçe Ders Kitabı”, Türkçe Ders Kitapları” anahtar sözcükleri kullanılarak elde edilmiştir.

Nitel araştırma yaklaşımının benimsendiği araştırmada veriler doküman incelemesi yoluyla toplanmış, içerik analiziyle çözümlenmiştir. İçerik analizinde, incelenen tez verilerinin tablolaştırılmasında frekans ve yüzde değerleri dikkate alınmıştır.

Araştırma bulgularından elde edilen sonuçlara göre Türkçe ders kitapları konusunda Türkiye'de gerçekleştirilen lisansüstü araştırmaların çeşitli değişkenler açısından genel görünümüne bakıldığında; cinsiyette kadınların, yıllara göre dağılımda 2010, 2012 ve 2015 yıllarının, üniversiteler açısından sıralamada Gazi Üniversitesinin, lisansüstü düzey olarak yüksek lisansın ilk sıralarda yer aldığı dikkat çekmiştir.

Araştırma modeli olarak tarama modelinin, veri toplamada doküman incelemesinin genellikle tercih edildiği, örneklem grubu olarak daha çok ilköğretim 6, 7 ve 8. sınıf düzeylerinin ele alındığı görülmüştür.

Anahtar kelimeler: Türkçe, Ders Kitabı, Lisansüstü Tez

Investigation on Various Variabilities of Graduate Thesis in The Textbooks of Turkish Courses

This research aims to examine the graduate theses related to Turkish textbooks in terms of various variables.

The research was carried out on 226 postgraduate theses, which were prepared between 1992-2017 and which were granted access by YOK (National Thesis Center) database.

The data of the research was obtained from the database of the YÖK (National Thesis Center) by using the keywords "Turkish Course Book", Turkish Course Books.

In the research that the qualitative research approach is adopted, the data were collected through the examination of the document and analyzed by content analysis. In the content analysis, frequency and percentage values were taken into consideration in the tabulation of theses data examined.

According to the results obtained from the research findings when looking at the overall appearance of Turkish textbooks on a variety of variables in terms of postgraduate research carried out in Turkey; In terms of universities, Gazi University, in the order of distribution of women by gender, according to years 2010, 2012 and 2015, noted that the graduate level graduate was in the first rank.

It has been seen that as the research model, the scan model, the document review in the data collection is generally preferred, and the sample groups are mainly dealing with the 6th, 7th and 8th grade levels of primary education.

Keywords: Turkish, Course Book, Graduate Thesis

Lisansüstü Araştirmalarda Ders Kitaplari

Emine KOLAÇ

Anadolu Üniversitesi

Bu araştırma, Türkiye'de ders kitaplarıyla ilgili yapılmış lisansüstü tezleri çeşitli değişkenler açısından değerlendirmeyi amaçlamaktadır.

Araştırma, 1986-2017 yılları arasında hazırlanan ve YÖK (Ulusal Tez Merkezi) veri tabanı tarafından erişim izni verilen 802 lisansüstü tez üzerinde gerçekleştirilmiştir.

Araştırmanın verileri, YÖK (Ulusal Tez Merkezi) veri tabanından" Ders Kitabı", Ders Kitapları" anahtar sözcükleri kullanılarak elde edilmiştir.

Nitel araştırma yaklaşımının benimsendiği araştırmada veriler doküman incelemesi yoluyla toplanmış, içerik analiziyle çözümlenmiştir. İçerik analizinde, incelenen tez verilerinin tablolaştırılmasında frekans ve yüzde değerleri dikkate alınmıştır.

Araştırma bulgularından elde edilen sonuçlara göre ders kitapları konusunda Türkiye'de gerçekleştirilen lisansüstü araştırmaların çeşitli değişkenler açısından genel görünümüne bakıldığında; cinsiyette kadınların, yıllara göre dağılımda 2010, 2011 ve 2008 yıllarının, üniversiteler açısından sıralamada Gazi Üniversitesinin, lisansüstü düzey olarak yüksek lisansın ilk sıralarda yer aldığı; tezlerin Türkçe, Türk Dili ve Edebiyatı, Ana Dili Öğretimi, İngilizce, Almanca, Fransızca, Sosyal Bilgiler, Tarih, İnkılap Tarihi, Hayat Bilgisi, Coğrafya, Fen Bilgisi, Fen ve Teknoloji, Kimya, Biyoloji, Fizik, Müzik, Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi, İlköğretim Ders Kitapları, Ortaöğretim Ders Kitapları, Lise Ders Kitapları konu alanlarında hazırlandığı görülmüştür.

Anahtar kelimeler: Türkiye, Ders Kitabı, Lisansüstü Tez

Textbooks in Graduate Research

This research aims to examine the graduate theses related to textbooks in terms of various variables.

The research was carried out on 802 licensed theses, which were prepared between 1986 and 2017 and which were granted access by YÖK (National Thesis Center) database.

The data of the research was obtained from the database of the National Higher Education Council (YÖK) using the keywords "Course Book", "Course Books".

In the research that the qualitative research approach is adopted, the data were collected through the examination of the document and analyzed by content analysis. In the content analysis, frequency and percentage values were taken into consideration in the tabulation of theses data examined.

When in textbooks According to the results obtained from the research findings of graduate surveys conducted in Turkey in terms of looking at the overall appearance of several variables; In terms of universities, Gazi University ranked first in post graduate level as a graduate in terms of the distribution of women by gender, according to years 2010, 2011 and 2008; Thesis of Turkish Language, Turkish Language and Literature, Main Language Teaching, English, German, French, Social Studies, History, History of Revolution, Life Science, Geography, Science, Science and Technology, Chemistry, Biology, Physics, Music, Religion Culture and Morality Information, Primary School Textbooks, Secondary School Textbooks, High School Textbooks

Keywords: Turkey, Textbook, Graduate Thesis

İlköğretim Birinci Kademe Türkçe Kitaplarındaki Okuma Metinlerinde Sözcük Sıklıkları

Emrah ÖZCAN

Yıldız Teknik Üniversitesi

Sercan DEMİRGÜNEŞ

Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi

İlköğretim Türkçe ders kitapları öncelikle öğrencilerin genel dil seviyelerini geliştirmeyi amaç edinir. Bu amaç kendi içerisinde öğrencilerin günlük dilde kullandıkları sözcük dağarcığını geliştirmeyi de hedefler. Bu nedenle ders kitaplarında, öğrencinin sözcük dağarcığını geliştirmek için çeşitli okuma metinleri yer alır. Bu tür okuma metinleri öğrencinin okuduğunu anlama becerilerini geliştirmeye ve var olan sözcük dağarcığını artırmaya yönelik metinleri içermelidir. Diğer bir deyişle, metin içerisinde kullanılan sözcükler gelişi güzel değil, belli bir amaç doğrultusunda seçim yapılarak kullanılır. Bu nedenle, ders kitaplarında yer alan okuma metinleri öğrencinin dil seviyesi, yaş…vb. değişkenlerine göre değişiklik göstermesi gerekir. Bu çalışmadaki amaç, ilköğretim Türkçe ders kitaplarında yer alan okuma metinlerindeki sözcüklerin sözü edilen bu amaçlara uygun olup olmadığını belirlemeye çalışmaktır. Bu çalışmada, ilköğretim Türkçe ders kitaplarındaki okuma metinlerinde yer alan sözcüklerin listesi ABBYY Fine Reader programı kullanılarak çıkarılmış ve bir liste oluşturulmuş, ardından ilgili listede yer alan sözcüklerin öğrencinin düzeyine uygun olup olmadığı belirlenmeye çalışılmıştır. Ayrıca, çıkan listedeki sözcüklerin Türkçenin Sıklık Sözlüğünde kaçıncı sırada yer aldığı Tableau programıyla karşılaştırılarak ders kitaplarındaki metinlerin çocuğun dil düzeyinin gelişimine etkisi ortaya çıkarılmaya çalışılmıştır. Elde edilen sonuçlar doğrultusunda ders kitaplarındaki okuma metinlerinde yer alan sözcük dağarcığının durumu ortaya konmuş ve durum tespiti yapılarak ders kitaplarında yer alan okuma metinlerindeki sözcüklerin seçimine bir eleştiri getirilmeye çalışılmıştır. Çalışmanın ilköğretim birinci kademe öğrencilerinin dil gelişimine katkısının yadsınamaz olduğu düşünülmektedir.

Anahtar kelimeler: Türkçe, ders kitapları, sıklık, okuma metinleri, ilköğretim

Word Frequencies of Reading Texts in Turkish Books in Primary School

Primary School Turkish textbooks aim to improve language skills of students. This goal contains improving the vocabulary knowledge of students for daily language needs as well. For this reason, textbook contents include various reading texts to improve the learners' vocabulary in general, and also such reading texts should intend to improve the learners' reading comprehension skills as well as increasing the existing vocabulary knowledge. In other words, the lexicon used in the text are not some arbitrary words put together, but rather a good selection of words for a certain purpose. Therefore, the reading texts in the textbooks should comply with the students' language level and age etc. The aim of this study is to determine whether the words in the reading texts in primary school Turkish textbooks are appropriate for such purposes. In this study, the words in the reading texts were extracted by using ABBYY Fine Reader program and a list was created out of these words, then we tried to determine whether the words in the list correspond to the level of the students in primary school. In addition to this, words in the textbooks were compared with the Turkish frequency dictionary by using Tableau program, in order to reveal how the lexicon used in the reading texts should affect the language level of the student. In the direction of the results obtained, a general picture of the lexicon of the reading texts used in primary school has been illustrated. Within this study, we tried to put light on the words used in the reading texts in primary school textbooks. We believe that the contribution of such a work is undeniable for contributing to the language development of primary school students.

Keywords: Turkish, textbooks, frequency, reading texts, primary education

İlköğretim Birinci Kademe Türkçe Ders Kitaplarında Değerler Eğitimi

Sercan DEMİRGÜNEŞ

Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi

Emrah ÖZCAN

Yıldız Teknik Üniversitesi

Dil öğretimi ortamlarında metinlerin vazgeçilmez bir ders aracı olduğu bilinmektedir. Metinlerin, öğrenci belleklerinde örtük ve kalıcı öğrenmeler yerleştirdikleri ve daha sonra bu öğrenmelerin, öğrencinin geleceğini temellendirmesi/yönlendirmesi doğal bir süreç olarak kabul edilmelidir. Nitelikli metinlerle buluşan ya da buluşturulan belleklerin birey olma süreçleri de daha kısa ve verimli olacaktır. Ders programlarında bilişsel kazanımların yanı sıra, pek çok duyuşsal kazanım da yer almaktadır çünkü temel insanî değerleri benimsemiş bireylerin yetiştirilmesi, bütün eğitim programlarında yer alan evrensel bir olgudur. Bu kazanımları günümüz öğretim süreçlerinde "değerler eğitimi" üst başlığı altında toplamak mümkündür. Bu çalışmanın amacı, ilköğretim birinci kademe Türkçe ders kitaplarında yer alan okuma metinlerindeki sözcüklerin içsel anlamlarında aktardığı değerleri olumlu/ olumsuz/nötr biçimde sınıflandırarak, ders kitaplarının ilköğretim birinci kademe öğrencilerine aktarmaya çalıştığı değerler belirlenmeye çalışılmıştır. Çalışma nitel bir çalışma olup, belge tarama yöntemiyle yapılandırılmıştır. Verilerin elde edilmesinde RapidMiner ve MS Excel programları kullanılmış ve elde edilen bu veriler, aktarılmaya çalışılan değer bağlamında betimlenmiştir. Elde edilen sonuçlar ile öğrencilerin sistematik (sınıf düzeylerine uygun) biçimde olumlu değerler ile buluşturulup buluşturulmadıkları belirlenebilecektir.

Anahtar kelimeler: Türkçe, değerler eğitimi, ilköğretim, ders kitapları

Values Education in Turkish Textbooks in Primary Education

It is widely known that texts are an indispensable teaching tool in language teaching environments. It is a natural process for texts to play a role in implicit and permanent learning in students' memory and this can base a foundation or plays as an important factor in their future life. The process of being an individual takes a shorter time and it is more efficient when one comes across with qualified texts. The curriculum provides cognitive gains as well as many emotional gains because the training of individuals who adopt basic human values is a universal phenomenon in all educational programs. It is possible to accumulate these achievements under the heading of "value education" in today's teaching environments. The aim of this study is to determine by classifying the words by the values they conveyed in the internal meaning of the words in reading texts as positive, negative or neutral. The study is a qualitative study and is structured by document scanning method. For the classification of the data, RapidMiner and MS Excel programs are used and the data are described in the context of the value being transferred. With the results obtained, it can be determined whether the students come across with positive values or not in a systematic way (according to their class level).

Keywords: Turkish, values education, primary education, textbooks

Ölçme Ve Değerlendirme Yöntemlerindeki Paradigma Değişimlerinin 9.Sınıf Kimya Ders Kitaplarına Etkilerinin İncelenmesi

Erdi ALTUN

Gelişim Koleji

Şenol ALPAT

Dokuz Eylül Üniversitesi

Bu çalışmanın amacı Cumhuriyet'in ilanından günümüze kadar geçen süreçte ölçme ve değerlendirme alanında yapılan çalışmaların ortaya konulması ve bu çalışmalar sonucu ortaya çıkan paradigma değişimlerinin dönemin değişen Kimya Ders Programlarına ve ders programları yoluyla 9.sınıf Kimya veya eski adıyla Lise-1 Kimya ders kitaplarına etkilerinin incelenmesidir. Bu çalışmada ihtiyaç duyulan verilere, nitel araştırma yöntemlerinden biri olan doküman incelemesi yoluyla ulaşılmıştır. Çalışmada veri toplama amacıyla, 1930, 1934, 1938, 1952, 1956, 1960, 1970, 1973, 1985 ,1992 1996, 2005, 2007, 2011 ve 2013 yıllarında hazırlanan 15 Kimya ders programını temsil eden 13 Kimya ders kitabı incelenmiştir. Ayrıca Kimya ders programlarına ait bilgiler alanyazın taramasıyla kütüphanelerden ve internetten elde edilen bilgilerden sağlanmıştır. Bu çalışma bize ölçme ve değerlendirme alanında yapılan çalışmaların siyasi, ekonomik ve felsefi nedenleri olduğunu ve bu temel nedenlerin ölçme ve değerlendirme yöntemlerinde paradigma değişimlerine sebep olduğunu göstermektedir. Bu paradigma değişimleri de ders kitaplarının gerek konu anlatım şekillerini gerekse kimya ders kitaplarında yer alan soru tip ve içeriklerini etkilemiştir.

Anahtar kelimeler: Paradigma, kimya ders programları, kimya ders kitapları, ölçme-değerlendirme.

Investigation of the Effects of Paradigm Shifts in Assessment Methods on 9th Grade Chemistry Textbooks

The aim of this study is to reveal the studies carried out in the area of the assessment and investigate the effects of paradigm shifts resulting from these studies on chemistry curricula and 9th grade Chemistry formerly called High School-1 Chemistry textbooks from 1923 to 2013. The data were obtained through a document review which is one of the qualitative research methods. Thirteen textbooks which represent fifteen different chemistry curricula prepared in 1930, 1934, 1938, 1952, 1956, 1960, 1970, 1973, 1985 ,1992 1996, 2005, 2007, 2011 and 2013 were examined to collect the data. In addition, information about Chemistry curriculum is provided from libraries and the internet by literature review. This study shows us that there are political, economic and philosophical reasons for studies which done in the field of assessment and also shows that these main reasons lead to paradigm shifts in assessment methods. These paradigm shifts have affected both the narrative forms of the textbooks and the question types and contents in the chemistry textbooks.

Keywords : Paradigm, chemistry curriculums, chemistry textbooks, assessment and evaluation

Osmanlı Devleti'nin Son Döneminde Çocuklara Yönelik Değer Eğitimini Kıraat Kitapları Üzerinden Anlamak

Erol ÇİYDEM

Kastamonu Üniversitesi

Osmanlı İmparatorluğunda modern anlamda çocuk eğitimi Tanzimat Dönemi ile birlikte başlamıştır. Tanzimat Dönemi'nden itibaren çocuk eğitiminin önemi literatürde ve Osmanlı aydınının kaleminde her geçen gün artarak üzerinde durulan konulardan birisi haline gelmiştir. Eğitim ıslahatı ile birlikte çocuklara artık Türkçe okuma yazma eğitiminin verildiği ve çocukların kolay şekilde okumalarını sağlamak için çeşitli kıraat (okuma) kitaplarının kaleme alındığı görülmektedir. Bu durum Cumhuriyetin kuruluşu ile birlikte devam etmiştir. Cumhuriyetin kuruluşu, eğitim alanında o döneme kadar verilen değer eğitiminde birtakım kopuş ve değişimleri beraberinde getirmiştir. Bu dönemde ortaya konan siyasi, iktisadi ve toplumsal alandaki vizyon ders kitaplarına da yansımıştır. Bunlar içerisinde çocukların okumalarını kolaylaştırmak için yazılan kıraat kitaplarındaki metinlerin rastgele değil öğretilmek istenen değerler doğrultusunda seçilmiş olması dikkat çekmektedir. Bu çalışmada dönemin eğitimcileri arasında önemli bir yeri olan Sadreddin Celal Antel tarafından hazırlanmış olan "Cumhuriyet Çocuklarına Sevimli Kıraat" isimli okuma kitabı incelenmiştir. Böylece o dönemde çocuk eğitiminde değer öğretiminde hangi hususlar üzerinde durulduğu belirlenmeye çalışılmıştır. Bu kitap Maarif Vekaleti tarafından beş sene müddetle ikinci sınıf öğrencilerinin kullanabileceği ders kitaplarından birisi olarak 26.03.1917 tarihli kararıyla kabul edilmiştir. Bu kitap ilerleyen yıllarda yeniden basılmıştır. Çalışmada bahsedilen kitabın 1928 yılında yayımlanan dördüncü basımı incelenmiştir. Yöntem olarak tarihi araştırmanın kullanıldığı bu çalışmada veri toplama yöntemi olarak doküman incelemesi kullanılmıştır.

Anahtar kelimeler: Çocuk eğitimi, okuma kitabı, değer eğitimi

Understanding the Value Education of Children in the Last Period of the Ottoman State on Reading (Kıraat) Books

In the modern sense, the Ottoman Empire started child education with the Tanzimat Period. Since the Tanzimat period, the prevalence of child education has become increasingly important in the literature and in the writings of the Ottoman intellectuals. Along with the educational reform, it is seen that children are now given Turkish literacy training and several reading books are taken to ensure that children can read easily. This situation continued with the establishment of the Republic. The establishment of the Republic brought with it a number of breaks and changes in the value education given up to that moment in the field of education. The political, economic and social vision of this period was also reflected in the textbooks. Among these, it is noteworthy that the texts in the reading books written to facilitate the reading of the children were chosen not in a random manner but in terms of values to be taught. In this study, a reading book (Cute Reading for Republican Children) prepared by Sadreddin Celal Antel who has an important place among the educators of the period was examined. Thus, it was attempted to determine what aspects of value education in child education focused on at that time. This book has been accepted by the Ministry of Education for one of the textbooks which can be used by second grade students for a period of five years with the decision dated 26.03.1917. This book has been reprinted in the following years. The fourth edition published in 1928 of the book mentioned in the study was examined. In this study where historical research was used as a method, a document review was used as a data collection method.

Keywords: Child education, reading book, value education

Eğitim Tarihi'ni İki Ders Saatine Sığdırmak Mümkün mü?

Erol ÇİYDEM

Kastamonu Üniversitesi

Bu çalışmada "eğitim tarihini iki ders saatine sığdırmak mümkün müdür?" başlığından kastedilen husus, "Eğitim Bilimine Giriş" adı altında yazılan kitaplardaki "Eğitimin Tarihsel Temelleri" başlığı altındaki bölüme dikkat çekmektir. Son yıllarda özellikle yüksek öğretim kademesinde belli başı bazı dersler için kitap yazımında kısır döngü içerisine girilmiş olması dikkat çekmektedir. Hatta bazen bu durum, üniversite hocalarını da tembelliğe itmekte, öğrenciler açısından da derin araştırma ve okumaların önüne set çekmektedir. Eğitim Bilimine Giriş dersi günümüzde Türkiye'de yüksek öğretim kademesinde eğitim fakültelerinin birçok bölümünde okutulmakta olup, genellikle bu alanda aynı başlık altında hazırlanan ders kitaplarının kullanıldığı görülmektedir. Bu kitaplarda kitap içerisindeki belli bölümler belli isimler tarafından yazılırken, alışılagelmiş kalıplar küçük değişikliklerle devam ettirilmektedir. Bu çalışmada "Eğitim Bilimine Giriş" adı altında yazılan kitaplarda yer alan "Eğitimin Tarihsel Temelleri" adlı kitap bölümü incelemeye tabi tutularak, bu bölüm bağlamında "Eğitim Bilimine Giriş" adlı ders kitaplarının bir eleştirisi yapılmıştır. Bahsedilen bölüm içerisindeki bilgi ve kavramsal yanlışlıklar belirlenmiştir. Bu bölümün yazımı esnasında dikkat edilmesi gereken yeni öneriler ortaya konulmuştur. Çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden doküman incelemesi kullanılmıştır.

Anahtar kelimeler: Eğitim Bilimine Giriş, Eğitimin Tarihsel Temelleri, Eğitim Tarihi.

Is it Possible to Fit the History of Education into Two Lesson Hours?

In this study, what is meant by the heading "is it possible to fit the history of education into two lesson hours?" Is to draw attention to the division under the heading "Historical Foundations of Education" in the books titled "Introduction to Educational Science". It is noteworthy that in recent years there has been a vicious cycle of writing books for certain courses, especially at the higher education level. Sometimes this situation also pushes the university professors to the temptation and puts in front of the deep researches and readings in terms of the students. Introduction to Education Studies course is being taught today in many parts of the faculty of education at the higher education level in Turkey, it is generally seen that use textbooks prepared under the same title in this field. While certain parts of the book are written by certain names in these books, the usual patterns are maintained with minor changes. In this study, the book titled "Historical Foundations of Education" in the books titled "Introduction to Educational Sciences" was examined and a critique of the textbooks entitled "Introduction to Educational Sciences" was made in the context of this chapter. The information and conceptual mistakes in the mentioned section have been determined. New suggestions have to be made during the writing of this section. Qualitative research methods used in the study were document review.

Keywords: Introduction to Educational Sciences, Historical Foundations of Education, History of Education.

II. Meşrutiyet Dönemi'nde Berliç Yöntemiyle Yabancılara Türkçe Öğreten Bir Kitap

Ersoy TOPUZKANAMIŞ

Balıkesir Üniversitesi

Bu çalışmada II. Meşrutiyet Dönemi'nde yabancılara Türkçe öğretmek amacıyla hazırlamış bir ders kitabı olan "Metod Berliç'ten Tedris-i Lisan-ı Türki, Kısm-ı İptidai" adlı eser incelenmeye çalışılacaktır. Kitabı hazırlayan "Nâkil ve Mütercimi Dersaadet Berliç Mektebi Sabık Türkçe ve Darülfünun-ı Osmani Fransızca Muallimi Orhan Salahaddin" olarak belirtilmiştir. Maximilian Berlitz'ten ders almış olan Orhan Salahaddin, bu yöntemi kendi açtığı dil okulunda Türkiye'de ilk uygulayanlardan biridir. 113 sayfa hacmindeki Kitap Berliç Usulü hakkında kısa bir bilgi ile öğretmenlere öneriler vererek başlamaktadır. Ardından elifba öğretimine geçilmektedir. Harfler önce tek tek daha sonra harekeyle, ardından da harekeli ve harekesiz hecelerle öğretilmiştir. Elifba öğretiminden sonra ise temel söz varlığı öğretilmeye geçilmiştir. Ders adıyla ayrılan bölümlerde kolaydan zora bir sıra izlendiği görülmektedir. Buna göre sözgelimi önce kelimeler, daha sonra isim cümlesi, ardından fiil cümlesi örnekleri verilmiştir. Bunun yanında "faide" başlığı altında, metindeki kelimelerin Fransızca karşılıkları verilmiştir. Kitapta dil bilgisine çok az yer verildiği daha çok doğal yöntemi andırır şekilde iletişime ve okumaya ağırlık verildiği dikkat çekmektedir.

Anahtar kelimeler: Yabancılara Türkçe Öğretimi, Berliç Yöntemi, Orhan Salahaddin

A Book Teaching Turkish to Foreigners with Using Berlitz Method in the 2nd Constitutional Monarchy Period

In this study, the book "Metod Berliç'ten Tedris-i Lisan-i Türki, Kısm-ı İptidai" which is a textbook prepared in the Constitutional Period, to teach Turkish to foreigners will be tried to be examined. Salahaddin Orhan, who prepared the book, is indicated as " Old Turkish Teacher of Istanbul Berlitz School and Darülfünun-i Osmani French Teacher". Orhan Salahaddin, who was Maximilian Berlitz's student, established a language school and he was one of the implementers of this method in his school, in Turkey. The 113-page-long book begins by giving suggestions to teachers with brief information about the Berlich method. Then the teaching of elifba is started. The letters were first taught individually one by one, then with hareke, then syllables both with hareke and without hareke. After the teaching of Elifba, basic vocabulary has been taught. It is seen that, the book follow a line from easy to difficult in the chapters separated by the name of "Lesson". According to this, words are given first, then noun sentences, then verb sentences. Besides, under the heading "faide", the French meaning of the words in the text are given. It is noteworthy that the book focuses on communication and reading, which resembles natural method, not on grammar.

Keywords: Teaching Turkish for Foreigners, Berlitz Method, Orhan Salahaddin

Üniversite Hazırlık Sınıflarında Kullanılan İngilizce ve Fransızca Ders Kitaplarının Hedef Kültür İçeriği Açısından İncelenmesi

Esen GENÇ

Esra ATMACA

Dil ve kültürün birbirinden ayrılamaz bir bütün olduğu gerçeği artık bütün dünyada kabul görmektedir. Bunun bir sonucu olarak hedef kültürün öğrenimi ve öğretimi yabancı dil öğretimi çalışmalarında gittikçe daha çok yer bulmaktadır. Dil öğretiminde kullanılan yöntem ve teknikler, materyaller ve ek kaynaklar kültürel öğeler açısından da değerlendirilmeye başlanmıştır. Kültürler arası iletişimde etkili olabilmek ve dili kendi kültür bağlamı içerisinde daha etkili öğrenebilmek için yabancı dil eğitiminde bir takım kriterler söz konusudur. Bunlardan birisi yabancı dil öğretimi için hazırlanan kitaplarda çeşitli kültürlere ve hedef kültüre yönelik görsel ve dilsel içeriklerin yer almasıdır. Bu içerikler kitaptan kitaba değişiklik gösterebilmektedir. Bazı kitaplar dil-kültür bağlamı üzerinde odaklanarak hazırlanırken bazıları bu konuda daha çekimser davranarak dilsel öğeler üzerinde yoğunlaşmayı tercih edebilmektedir. Bu çalışma İngilizce ve Fransızcanın yabancı dil olarak öğretildiği hazırlık sınıflarında kullanılan temel ders kitaplarındaki kültürel öğelerin incelenmesini içermektedir. Bu kapsamda daha önce hazırlanmış bir kültürel öğeler tablosu kullanılmış ve o tabloda alınan sonuçlar üzerinden bir karşılaştırma yapılmıştır. Yapılan karşılaştırmanın sonucunda aynı seviyede fakat farklı iki yabancı dilin öğretiminde kullanılan kitapların dil-kültür bağlamı açısından benzerlik ve farklılıklarını ortaya koymak amaçlanmaktadır.

Anahtar kelimeler: Ders kitapları, dil eğitimi, İngilizce, Fransızca, kültür

The Analysis of English and French Coursebooks Used in The Preparatory Classes

It is widely accepted that language and culture are inseparable parts of a whole. As a result of this fact, teaching and learning activities have started to focus on target culture more than before. The techniques, methods and additional materials have been evaluated within the scope of cultural elements. There are certain criteria applied for maintaining an effective intercultural communication and teaching languages within the context of their own cultures. The use of visual and linguistic contents related to the target culture can be considered as one of the most significant criteria. These contents may vary in different books. Some of these books focus on the language-culture context while the others are preferred to be based on linguistic components as a result of a more abstaining attitude. This study includes the analysis of cultural items in the main course books used for the preparatory classes in which English and French are taught as foreign languages. Within this context, a previosly-prepared table of cultural items have been used and the results obtained from this table have been compared. Through this comparison, it is aimed to demonstrate the similarities and differences between the course books at the same levels but used for teaching two different languages within the scope of language and culture.

Keywords: Coursebooks, language teaching, English, French, culture

İngilizce Ders Kitaplarında Cinsiyet Rollerinin Dağılımı

Esen GENÇ

İnsanlık tarihinin ilk çağlarından itibaren toplumdaki roller cinsiyetlere göre dağılım göstermiştir. Bu dağılım doğuştan getirilen biyolojik özelliklere, dini inançlara, coğrafi koşullara ve çağlara göre değişerek varlığını sürdürmektedir. Kadınlar ve erkekler kimi zaman biçilen bu rollere kendilerini o kadar kaptırırlar ki farklı bir yaşayış biçimini bile sorgulamazlar. Fakat hızlı bir şekilde gelişen ve globalleşen dünyada her konuda olduğu gibi bu konuda da büyük değişimler gözlenmektedir. Bu değişim kendini iş dünyasında, medyada, okulda, evde kısacası hayatın her alanında olduğu gibi eğitim alanında da hissettirmektedir. Eğitim bir toplumu oluşturan her bireyin ortak noktası olduğu için içeriği ve uygulanması genel algının yapılandırılmasında da etkilidir. Eğitim sürecinde kullanılan ders kitaplarında kadın ve erkeğin üstlendikleri roller öğrencilerin algısındaki cinsiyet kavramı üzerinde büyük etkiye sahip olabilmektedir. Özellikle yabancı dil öğretiminde kullanılan kitaplar genelde hedef kültüre ait olgular içerdiğinden bu durum öğrencilere farklı bakış açıları sunmaktadır. Bu hususlar doğrultusunda mevcut çalışma kapsamında İngiltere'de basılmış ve ülkemizde İngilizce öğretiminde kullanılan bir kitaptaki cinsiyet rolleri incelenecektir.

Anahtar kelimeler: Ders kitapları, dil eğitimi, cinsiyet

The Distribution of Gender Roles in English Language Teaching Coursebooks

Since the beginning of history of humankind the missions and roles in the society have been distributed according to genders. This distribution continues to be changing within the scope of inborn biological properties, religious beliefs, geographical conditions and eras. Women and men have been accustomed to live by fulfilling these roles. However, along with the globalization and developments throughout the world, there have been significant changes in this situation. These changes can be seen in a lot of fields like business, media and education. As education is the common point of the members of a society, it has an important role in constructing a general perception. The roles of genders in the books that are used for educational purposes have significant effects on the perception of learners. Especially the books used in foreign language teaching can offer new horizons for students as they include elements belong to the target culture. In line with these remarks, current study aims at determining the gender roles in a book used in English language teaching classes in Turkey.

Keywords: Course books, language teaching, gender

Yabancı Dil Fransızca Hazırlık Sınıfında Kullanılan Ders Kitabı Edito A1'in Kelime öğretimi Açısından İncelenmesi

Esra ATMACA

Ondokuz Mayıs Üniversitesi

Hasan ATMACA

Cumhuriyet Üniversitesi

Yabancı dilde kendimizi ifade edebilmek ve etkili iletişim kurabilmek için iyi bir sözcük dağarcığına ihtiyacımız vardır. Öğrenilen sözcüklerin kalıcı olabilmesi için o sözcüğün anlamının bilinmesinin yanı sıra sözcüğün yazılışı, okunuşu ve hangi bağlamda kullanılması gibi özelliklerinin de bilinmesi önem taşımaktadır. Yabancı Dil olarak Fransızca öğretiminde kullanılan yöntemlerin gelişim süreçlerindeki ilkelerinden biri olan kelime öğretimi son yıllarda dil öğretiminin vazgeçilmez öğelerinden biri haline gelmiştir. Üniversitelerin yabancı dil olarak Fransızca hazırlık Sınıflarında okutulan ders kitapları kelime öğretimine büyük ölçüde katkıda bulunmaktadır. Söz konusu kitaplar, öğretmeni seviyeye göre hangi sözcüklerin hangi sırayla öğretilmesi gerektiği konusunda yönlendirmektedir. Özellikle otantik dokümanları ünitelerinde barındıran kitaplar kelime öğretimi açısından öğrenciye büyük ölçüde yarar sağlamaktadır. Fransızca öğretimi için okutulacak ders kitapları seçilirken, bu kaynakların içinde barındırdığı kelime dağarcığının yeterli olup olmadığı ve bu kelimelerin doğru bağlamda, günlük hayata uygun gerçek dokümanlar kullanılarak hedef dili öğretmeyi hedefleyip hedeflemeği göz önünde bulundurulmalıdır. Bundan dolayı söz konusu olan çalışmada, Ondokuz Mayıs Üniversitesi Yabancı Diller Yüksek Okulunda Fransızca hazırlık sınıfında okutulan Edito A1 ders kitabının kelime öğretimi açısından incelenmesi ve yararlı veya eksik yönlerinin ortaya konması planlanmaktadır.

Anahtar kelimeler: yabancı dil Fransızca, hazırlık sınıfı, ders kitabı, Edito A1, kelime öğretimi.

Examination of the Course Book *Edito A1* used in the French Foreign Language Preparatory Class in terms of Vocabulary Teaching

It is necessary to have a good vocabulary knowledge to express ourselves and communicate effectively in a foreign language. In order to make the new learned words permanent in our mind, it is important to know the meaning of the words as well as the spelling, pronunciation and context in which it is used. Teaching vocabulary, one of the principles of the development process of the methods used in teaching French as a foreign language has become one of the indispensable elements of language teaching in recent years. The course books used in the French preparatory classes of universities make a great contribution to the vocabulary teaching. These books inform teachers about which words should be taught and which order should be followed according to students' level. In particular, books, containing authentic documents in their units, provide a great advantage to the students in terms of vocabulary teaching. While choosing the books for teaching French, it should be considered whether these books aim to teach target language by using authentic documents taken from real life contexts and whether the vocabulary contained in these books are sufficient (. In this study, it is aimed to examine *Edito A1*, in terms of vocabulary teaching, the coursebook used in French preparatory class in Foreign Languages School at Ondokuz Mayıs University and to reveal the pros and cons of this book.

Keywords: French as a foreign language, preparatory class, coursebook, Edito A1, vocabulary teaching.

Türkçe Ders Kitapları Üzerine Yazılan Lisansüstü Tezlerin İncelenmesi

Esra Nur TİRYAKİ

Türkçe ders kitapları, derslerin temel kaynaklarını oluşturan programın amaçlarını gerçekleştirmeye yarayan yazılı basılı materyallerdir. Kişilere dil öğrenme alanlarının beceri haline getirilmesinde önemli araçlardır. Bu alanda yapılan akademik çalışmalar, ders kitaplarını birçok yönüyle ele alır. Akademik çalışmaların önemli bir kısmını da lisansüstü düzeyde yapılan tezler oluşturmaktadır. Tezler birçok konu hakkında güvenilir bilgi sunar. Bu bilgilerden hareketle çalışmanın amacı, Türkçe ders kitapları üzerine yazılan lisansüstü tezlerin çeşitli değişkenler açısından incelemektir. Araştırmada içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. Veriler, Türkçe ders kitapları ile ilgili 2000-2018 yılları arasındaki lisansüstü tezleri kapsamaktadır. Tezlere YÖK Ulusal Tez Merkezi veri tabanından ulaşılmıştır. Betimsel istatistiki yöntemle elde edilen verilerin frekans (f) ve yüzde (%) değerleri hesaplanmıştır. Tezler, yıl, enstitü, üniversite, konu, ana bilim dalı, hedef kitle, yöntem, veri toplama araçları, dil öğrenme alanlarına göre analiz edilecek ve sonuçlar tablolar, grafiklerle sunulacaktır.

Anahtar kelimeler: Ders kitapları, Türkçe öğretimi, dil öğrenme alanları, tezler.

Examination of Graduate Theses Written on Turkish Textbooks

Turkish textbooks are printed printed materials that help to realize the aims of the program which constitute the main sources of the lessons. They are important tools in making language learning areas a skill. Academic studies in this area deal with textbooks in many ways. A significant part of the academic work is also made at the graduate level. Theses provide reliable information on many subjects. The purpose of studying this information is to examine the various aspects of postgraduate theses on Turkish textbooks. Content analysis method was used in the research. The data cover post-graduate theses between 2000-2018 concerning Turkish textbooks. Theses were obtained from YÖK National Thesis Center database. The frequency (f) and percent (%) values of the data obtained by the descriptive statistics method are calculated. The theses will be analyzed according to year, institute, university, subject, main science field, target group, methods, data collection tools, language learning areas and the results will be presented with tables and graphs.

Keywords: Textbooks, Turkish teaching, language learning areas, thesis.

Türkçe Öğretim Programına Göre 5. Sınıf Ders Kitabındaki Tema Değerlendirme Sorularının İncelenmesi

Esra Nur TİRYAKİ

2017 Türkçe dersi öğretim programı, kazanımlardan ve açıklamalardan oluşmaktadır. Türkiye yeterlilikler çerçevesi ve Avrupa yeterlilikler çerçevesine uyumlu olacak şekilde tasarlanmıştır. Öğrencileri hem teknoloji çağa hem de dil- kültür anlamında yeterliliğe ulaştırmayı amaç edinen bir programdır. Programın ölçme değerlendirme sistemi tanıma, izleme-değerlendirme ve sonuç odaklı olmak üzere üç bölümden oluşmaktadır. Kazanımlar; sınıf düzeylerinde konuşma, okuma, yazma ve dinleme olmak üzere dört dil becerisine göre açıklamalarıyla birlikte sunulmuştur. Ders kitapları programlar çerçevesinde hazırlanan öğretime temel kaynak sağlayan araçlardır. Türkçe ders kitapları da bu bağlamda hazırlanmıştır. Bu kapsamda çalışmanın amacı, 2017 Türkçe dersi öğretim programına göre 5. Sınıf Türkçe ders kitabındaki tema değerlendirme sorularını incelemektir. Araştırma, betimsel tarama modelinde olup doküman incelemesi yöntemiyle analiz edilecektir. "Çocuk Dünyası, Milli Mücadele ve Atatürk, Erdemler, Bilim ve Teknoloji, Milli Kültür, Okuma Kültürü, Sağlık Spor ve Doğa Evren" olmak üzere sekiz temanın değerlendirme soruları kazanımlara göre sınıflandırılacaktır. Elde edilen veriler tablolarla sunulacaktır.

Anahtar kelimeler: Türkçe, öğretim programı, ders kitapları, dil becerileri, ölçme değerlendirme.

Examination of the Theme Evaluation Questions in the 5th grade textbook according to Turkish Curriculum

The curriculum of the Turkish lesson in 2017 consists of acquisitions and explanations. Turkey qualifications framework and is designed to be compatible with the European qualifications framework. It is a program aimed at reaching the students both in terms of technology, age and language and culture. The evaluation and evaluation system of the program consists of three parts; recognition, monitoring-evaluation and result-oriented. Gains; along with explanations according to four language skills, including speaking, reading, writing and listening at the class level. Textbooks are tools that provide a basic source of instruction in the framework of programs. Turkish textbooks are also prepared in this context. The purpose of studying in this context is to examine the theme evaluation questions in the 5th grade Turkish coursebook according to the curriculum of Turkish lesson 2017. The research will be in a descriptive scanning model and will be analyzed by a document review method. The evaluation questions of the eight themes will be classified according to their achievements: "Children's World, National Struggle and Ataturk, Erdemler, Science and Technology, National Culture, Reading Culture, Health Sports and Nature Universe". The obtained data will be presented on tables.

Keywords: Turkish, curriculum, textbooks, language skills, assessment and evaluation.

Yabancı dil Olarak Fransızca öğretiminde görsellerin incelemesi : Alex et Zoé et Compagnie 1 Örneği

Fatih KARACA

İstanbul Üniversitesi

Eğitimin her alanında olduğu gibi yabancı dil öğretiminde de görsel kullanımı önemli bir yer tutmaktadır. Görseller hayatımızda bu denli yer kaplamaları bazı olguları daha kolay anlamlandırmamıza yardımcı olabilmektedir. Bu doğrultuda sınıf içerisinde öğretmenlerin çoklu öğrenme ortamı sağlaması yönünden görsel, işitsel araçlar oldukça önem arz etmektedir. Dolayısıyla, yabancı dil öğretim ders kitaplarında sunulan etkinlikler bu durum göz önünde bulundurularak hazırlanmıştır. Özellikle küçük yaş gruplarında görsellik eğlenerek öğrenmeyi mümkün kılan bir motivasyon aracı olarak kullanılmaktadır. Bu çalışmada 7 yaş ve üzeri çocukların yabancı dil eğitiminde kullanılmak üzere tasarlanmış olan "Alex et Zoé et Compagnie 1" adlı kitapta kullanılan görseller eğitsel yönleri bakımından incelenecektir. Seçilen ders kitabı görsellik konusunda zengin ve efektif olmasıyla ön plana çıkmış ve çalışmaya uygun olduğu düşünülmüştür. Buradan hareketle çalışmanın amacı adı geçen ders kitabındaki görsellerin Avrupa Dilleri İçin Ortak Başvuru Metninin A1 dil düzeyi için tanımlamış olduğu betimleyiciler, görsel-işitsel yöntem ve eylem odaklı yaklaşım çerçevesi içerisinde olup olmadığı analiz edilecek ve bu görsellerin yabancı dil eğitim ve öğretiminde nasıl bir katkı sağlayabilecekleri tartışılacaktır.

Anahtar kelimeler: Fransızca yabancı dil ders kitapları, görsel, görsel ile eğitim, eğlenerek öğrenme, Avrupa Dilleri İçin Ortak Başvuru Metni, görsel-işitsel yöntem, eylem odaklı yaklaşım.

A Visual analysis in French teaching as a foreign language: exemple of "Alex et Zoé et Compganie 1"

As in every field of education, the use of visuals also plays an important role in foreign language teaching. The fact that images are so widespread in our lives can help us to understand some phenomena more easily.

In this context, audio-visual tools have very important for the teachers to **provide** a multiple learning environment in the classroom. Thus, the activities presented in foreign language teaching coursebooks have been prepared considering this situation/these conditions. Especially young age groups, visualization is used as a motivational tool that permits to learn by having fun. In this study, the visual images used in the coursebook "Alex et Zoé et Compagnie 1", designed for use in foreign language education of children 7 years and over, will be examined **in terms of educational aspects.** Selected coursebook has come to the front with its rich and effective **visuality** and this coursebook is considered to be suitable for our study.

From this point, the purpose of this study is to analyse whether the images in the coursebook are within the framework for descriptive of the CEFR for A1 language level, the audio-visual method, the task-based approach. It will be discussed that how these images can contribute to foreign language education and teaching?

Keywords: French foreign language coursebooks, visual, learning with visual aids, CEFR(Common European Framework of Reference for Languages), audio-visual method, task-based apporach

Nihat Sami Banarli'nın Metinlerle Türk ve Batı Edebiyatı Ders Kitabının Söz Varlığı Bakımından İncelenmesi: Bir İçerik Analizi Çalışması

Fatih VEYİS

Atatürk Üniversitesi

Mülkiye Ezgi İSKENDER

Atatürk Üniversitesi

Öğrencilerin dil gelişimi ve ana dilini iyi kullanmaları açısından söz varlıklarının geliştirilmesi oldukça önemli görülmektedir. Değişen öğretim programlarına göre geliştirilen ve güncellenen ders kitaplarında kullanılan metin seçimleri, öğrencilerin söz varlığını ve kullandıkları aktif kelime hazinelerini şüphesiz etkiler. Öğrencilerin seviyelerine göre titizlikle hazırlanan ders kitapları, çeşitli eğitim yaklaşımlarına ve anlayışlara göre güncellenmiş, kitaplara uygun metin seçimi de bu doğrultuda değişiklik göstermiştir. 1955'te yazılmış Metinlerle Türk ve Batı Edebiyatı ders kitabı, içerdiği metinler bakımından ve dolayısıyla söz varlığı bakımından oldukça zengin bir eserdir. Bu nedenle bu çalışmada Nihat Sami Banarlı tarafından yazılan lise birinci sınıflar için Metinlerle Türk ve Batı Edebiyatı ders kitabının öğrencilerin söz varlığını geliştirmesi bakımından incelemesinin yapılması amaçlanmıştır.

Çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden doküman incelemesi tekniği kullanılmıştır. Elde edilen veriler içerik analizi ile çözümlenmiştir. Kitapta yer alan anlatmaya bağlı metinler, coşku ve heyecanı dile getiren metinler, göstermeye bağlı metinler ve öğretici metinler söz varlığı bakımından incelenmiş, içerik analizine tabi tutularak bulgular düzenlenmiştir. Çalışma sonucunda kitapta yer alan metinlerin ve şiirlerin, öğrencilerin söz varlığını geliştirmesi bakımından oldukça zengin olduğu sonucuna varılmış, Türk dili ve edebiyatı öğretimi amacıyla hazırlanacak ders kitaplarına örnek olabilecek yönleri bakımından değerlendirilmiştir.

Anahtar kelimeler: Söz varlığı, Metinlerle Batı ve Türk Edebiyatı, Mensur Yazılar, Şiir

A Research on Vocabulary of Nihat Sami Banarlı's Metinlerle Türk ve Batı Edebiyatı Schoolbook: Content Analysis Studying

It's too important vocabulary improving for students' expressive language and using native language. According to the changing instruction schedule and schoolbook the texts which are chosen effects by massive changes students' vocabulary. Schoolbooks which are prepared rigorously and the choose of the text determined in accordance with different education approach and consciousness can effect directly student's vocabulary. Metinlerle Türk ve Batı Edebiyatı which was written at 1955 is a substantial resource by its content and vocabulary. By this way we aim to analyze Nihat Sami Banarlı's Metinlerle Türk ve Batı Edebiyatı schoolbook by its contribution to students' vocabulary in this proceeding.

In the research we will use document examination technic as one of the qualitative research methods. Data is analyzed by content analysis. The texts qualified as explicating, enthusiastic and exciting, demonstrating and didactic are reviewed with their vocabulary after they are investigated by content analysis. At the end of the research we have seen that the schoolbook is well-endowed for students' vocabulary with different narrative texts and poesies. It is evaluated by the aspects which can be used as a good example for further schoolbooks.

Keywords: Vocabulary, Metinlerle Batı ve Türk Edebiyatı, Narrative Texts, Poesies.

Millî Değerlerin Aktarımında Türk Dili ve Edebıyatı Ders Kitaplarının Yeri: Yürürlükteki Kitaplar Üzerıne Bir İçerik Analizi

Fatih VEYİS

Atatürk Üniversitesi

Millet olmanın en önemli unsurunun dil olduğu hususu, şüphesiz birçok önemli şahsiyet ve düşünür tarafından dile getirilmiştir. Dil vasıtasıyla sağlanan millet olma bilinci, kültür ile ayakta kalmış ve değerler vasıtasıyla korunmuştur. Millete ait değerler ise millî değerler olarak isimlendirilmiş ve ait olduğu milleti temsil eden unsurlar olmuştur. Atatürk'ün, I. Maarif Kongresi'nin açılış konuşmasında dile getirdiği; "Millet aynı kültürden insanların oluşturduğu toplumdur. Demek ki millî kültür bir devleti ayakta tutan unsurların en önemlisidir." anlayışı millî değerlerin ve kültürün önemini ortaya koymaktadır. Millî değerler olarak örnek vereceğimiz vatan sevgisi, devlet sevgisi, bayrak sevgisi, marş sevgisi, istiklal anlayışı, bağımsızlık düşüncesi, millî tarih anlayışı vb. hususların gelecek nesillere aktarılması, eğitim öğretim ortamlarıyla mümkün olacaktır. Bahse konu olan bu değerlerin millî kültürümüzün ve tarihimizin ortak ürünü olan Türk dili ve edebiyatı ürünleri vasıtasıyla aktarılması eğitimin uzak, genel ve özel hedefleri bağlamında değerlendirilmektedir.

Bu çalışma ile millî değerlerimizi barındıran ve bu değerlerin aktarımına yönelik edebî ürünlerin 2017-2018 eğitim öğretim yıllarında liselerde okutulan ders kitaplarında ne düzeyde yer aldığının doküman incelemesi yöntemi ve içerik analiziyle ortaya konulması amaçlanmaktadır. İlgili ders kitaplarında yer alan anlatmaya bağlı, göstermeye bağlı, coşku ve heyecanı dile getiren metinler ile öğretici metinler incelenmiştir. İncelemeden elde edilen bulgular değerlendirilerek sonuca gidilmiştir.

Anahtar kelimeler: Millî değerler, Türk dili ve edebiyatı öğretimi, Edebiyat ve değerler.

The Place of Turkish Language and Literature Schoolbooks in National Values Transferring: An Analyze On Actual Books

It is well known by different philosopher and intellectuals expressions that the langue is an undoubted element of being a nation. National awareness which is based on language, remain standing by culture and protected by national values. National values has become predominant elements for presenting the nation. The speech which is made by Atatürk in I. Education Congress emphasizes the importance of national culture and values: "Nation is a society which is formed by the people who share same culture. And so national culture is the most important figure which keep up nation. Examples such as patriotism, state affection, flag affection, march affection, independence affection, national conscience signify national values. Transferring these values to posterity is available by educational institutions. Transferring the mentioned values is evaluated as education's distant, general and specific mission by works of Turkish language and literature which are common output of our national culture and history.

This research aims to deal with the schoolbooks prepared according to 2017-2018 education program which contains the texts own national values and undertake as a duty the transferring of these values. Our research will be realized by document reviewing and content analysis method. In the schoolbooks the text qualified as explicative, enthusiastic and exciting, demonstrating and didactic will be analyzed. In the analyzing process the data was evaluated and the result were shared.

Keywords: National Values, Turkish Language and Literature Education, Literature and Values.

Almanca Ders Kitaplarındaki Kazanımların Müfredattaki Öğretim Hedeflerine Uygunluğu

Fehime Şeyma KÖSE

Erzincan Üniversitesi

Bütün dünyada olduğu gibi Türkiye'de de birinci yabancı dilin yanında ikinci bir yabancı dil öğrenmek büyük önem taşımaktadır. Erken yaşlarda öğretilmesi hedeflenen yabancı dillerin öğrenciye hangi materyallerle, yöntemlerle ve tekniklerle öğretilmesi gerektiği bakanlıklar, eğitimciler, veliler ve pedagoglar arasında tartışma konusu olmuştur. Bu bağlamda çeşitli müfredatlar oluşturulmuş ve öğrenciler için en etkin öğretme ve öğrenme yöntemi bulunmaya çalışılmıştır. Türkiye'de İngilizce'nin yanı sıra birçok orta öğretim okulunda ikinci yabancı dil olarak Almanca dersleri de verilmektedir. Yine bu bağlamda Milli Eğitim Bakanlığı tarafından çeşitli ders ve çalışma kitapları tasarlanmış ve yayımlanmıştır. Bu çalışmada Milli Eğitim Bakanlığı'nca liselerde okutulmak üzere belirlenen ve Erzincan ilinde de kullanılan Almanca ders kitaplarından "Wie Bitte" A.1.1. seviyesi kitabı, öğrencilere verilmek istenen kazanımlar açısından ele alınmıştır. Söz konusu kitapta yer alan bölümlerdeki uygulamaların ve alıştırmaların bölüm sonlarında verilmek istenen kazanımlara ve Milli Eğitim Bakanlığı Orta Öğretim Genel Müdürlüğü tarafından 2017-2018 yılları için oluşturulan Öğretim Programındaki hedef kazanımlara uygunluğu irdelenmiştir. Çalışmamızın en sonunda ise ele alınan kazanımların genel olarak Avrupa Dilleri Ortak Çerçeve Programına ne denli uygun olduğu belirlenmeye çalışılmıştır. Sonuç olarak belirlenen kazanımların müfredata ve Avrupa Dilleri Ortak Çerçeve Programına büyük oranda uygun olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar kelimeler: Hedef kazanımlar, Öğretim Programı, Avrupa Dilleri Ortak Çerçeve Programı

The Appropriateness of German Course Books' Learning Outcomes for Instructional Objectives in Curriculum

As in whole around the world, besides a foreign language, teaching a second foreign language has a significant role in Turkey. The teaching materials, methods and techniques of target foreign languages for young learners have been discussed by ministries, educators, parents and pedagogues. In this sense, some kinds of curriculums have been designed and the most effective teaching and learning method has been aimed to be determined for learners. In Turkey, German language courses have been conducted in many secondary schools besides English language courses. In this context, again, some different course books and work books have been designed by Ministry of National Education in Turkey. In this study, the course book "Wie Bitte" A.1.1. that is designed by Ministry of National Education and used for high schools is examined in terms of learning outcomes which are aimed to be acquired by learners. In the study, the appropriateness of learning outcomes stated at the end of each activity and chapter for the instructional objectives of Teaching Program which is clarified by General Directorate of Secondary Education in Ministry of National Education in 2017-2018 is probed by the researcher. At the end of this study, it is aimed to determine the appropriateness of the learning outcomes for Common European Framework of Reference for Languages (CEFR). As a result of the study, it is stated that the learning outcomes that are examined in this study have been mainly appropriate for the instructional objectives and the program of Common European Framework of Reference for Languages.

Keywords: Learning Outcomes, Teaching Program, Common European Framework of Reference for Languages

İlköğretim Ders Kitaplarında Yaşlılık Ve Yaşlanmaya Sosyolojik Bakış

Firdevs GÜMÜŞOĞLU

Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi

Ayşe DERİCİOĞULLARI ERGUN

Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi

Songül SALLAN GÜL

Süleyman Demirel Üniversitesi

Hüseyin GÜL

Süleyman Demirel Üniversitesi

Duygu SAMAV CANTÜRK

Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi

Ders kitaplarının temel işlevlerinden biri, öğrencileri gerekli bilgilerle donatmak ve hayata hazırlamaktır. Doğmak, büyümek ve yaşlanmak, bireysel gelişimin aşamaları olarak gençlerin öğrendikleri bilgiler arasındadır. Yaşlılığın göreceli ama yaşlanmanın kaçınılmaz ve evrensel olduğu bilgisi temelinde yaşlılığın nasıl öğrenildiği gençleri hayata hazırlamada oldukça önemlidir. Bir başka ifadeyle fiziksel olarak yaşlanma, bedensel işlev ve yeti yitime neden olmakla birlikte toplumsal roller ve beklentiler yaşı ve yaşlılığı belirlemektedir. Yaşlılığın temsilleri biyolojik-kronolojik yaşla olduğu kadar, sosyolojik açıdan bir değer ilişkisi ortaya koyar. Bu nedenle yaşlanma ve yaşlılığın tanımlanması ve temsili önemlidir. Bu aynı zamanda gençlik ve yaşlılık arasındaki en önemli olgulardan olan kuşaklararasılık ve farklılıkların anlaşılması ve iletişimin sağlıklı kurulması bakımından da belirleyicidir. Bu nedenle genç kuşakların insanın yaşam deneyimlerini anlaması ve yaşlılık olgusuna yüklenen değerleri öğrenmesi önemlidir. Bu bildiride Türkiye'de Milli Eğitim Bakanlığı'nca öğrencilere sağlanan ilköğretim ders kitaplarında yaşlılık olgusunun nasıl ele alındığı, yaşlılığın ve yaşlı yaşamının, yaşlıların deneyimlerinin ve değerlerinin nasıl sunulduğu görseller ve söylemler üzerinden değerlendirilmektedir. Özellikle yaşlıların aile, üretim ve yaşama katılım ilişkileri, yaş, cinsiyet ve toplumsal rollerin görsellerde nasıl temsil edildiği ve metinlerde nasıl ifadelendirildiği üzerinden analiz edilecektir. Araştırmada ilköğretim birinci kademe öğretime karşılık gelen, ilkokullarda okutulan 12 kitap üzerinden yaşlılığın nasıl temsil edildiği ele alınmaktadır. Bu kitaplar; 2017-2018 öğretim yılında ilkokul 1, 2 ve 3. sınıflarda okutulan Hayat Bilgisi ders kitapları ile 4. Sınıflarda okutulan Sosyal Bilgiler kitaplarıdır. Söz konusu ders kitaplarındaki görseller ve metinler içerik analizi yöntemiyle incelenmiştir. Araştırmaya konu edilen ilköğretim ders kitaplarında yaşlılığın, geçmişle ilişkilendirildiği, fiziksel olarak desteğe ihtiyaç duyan kişiler olarak ele alındığı saptanmıştır.

Anahtar kelimeler: İlköğretim ders kitapları, yaşlılık, kuşaklararasılık, değerler

Sociological Perspectives on Old Age and Aging in Elementary School Textbooks

One of the basic functions of the school textbooks is to help students get ready for life and get their education. Growing and getting old after birth are the stages of every individual's life that are among the knowledge students are taught at school. In order to get students ready for life, it is quite important for them to learn that old age is a relative term but getting older is an inevitable and universal phenomenon. In other words, although getting old is about losing some of one's bodily functions and abilities, age and old age are rather determined by social roles and expectations. The representations of old age may take not only the form of biological and chronological age but also the form of sociological value relations. Thus, it is important how getting old and old age are defined and represented. This also determines intergenerational relations and differences and healthy communication between the generations as one of the most important issues between the elderly and the youth. For this reason, it is essential to teach young generations about the life experiences of humans and the meaning attributed to old age phenomenon. This paper aims to review and analyze how old age is treated and represented, and that how old age and the life, old age experiences and perspectives of the elderly are presented in the

visuals and written context of the elementary school textbooks provided to the students by the Ministry of National Education in Turkey. The paper especially explores and analyzes how the participation of the elderly in family and socio-economic lives along with their age, gender and social roles are represented and written in the visuals and texts. In the study, the representations of old age are examined in 12 elementary school textbooks. The 12 books are life knowledge textbooks for the grades 1, 2 and 3, and social knowledge textbooks for the grade 4 at the elementary schools in the 2017-2018 education year. The visuals and related texts in these books are examined through content analysis. The findings of the study show that the elderly are depicted as the kind of people who are in need of the physical help of others and connected to the past in the elementary school textbooks included in the sampling.

Keywords: Elementary school textbooks, old age, intergenerational relations, values

İlköğretim Ders Kitaplarında Engelliliğin Temsili ve Engellilik Halleri

Duygu SAMAV CANTÜRK

Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi

Firdevs GÜMÜŞOĞLU

Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi

Songül SALLAN GÜL

Süleyman Demirel Üniversitesi

Hüseyin GÜL

Süleyman Demirel Üniversitesi

Ders kitapları, öğrencilere temel bilgi donanımını sağlayan, onları hayata hazırlayan, araştırmaya ve düşünmeye teşvik eden kaynaklardır. Ayrıca, çocukların temel eğitimleri almalarında yararlanılan ders kitapları, aynı zamanda toplumun dezavantajlı bireylerine yönelik bilinç ve farkındalık kazanmalarına da katkı sağlar. Türkiye'de dezavantajlı gruplar arasında yer alan ve 10 milyona ulaşan engellilerin toplumsal ve ekonomik hayata katılımları ise, oldukça sınırlıdır. Engelli bireyler genellikle 'bağımlı, düşkün, aciz' gibi etiketlemelerle dışlanmakta ve 'birey' olarak görülmemektedir. Oysa dezavantajlı gruplara karşı olumlu ve içerici davranış kalıpları geliştirilmelidir. Bu amaçla, Türkiye'de örgün eğitim sistemi içinde çok da görünür olmayan engellilerin ve engellilik olgusunun ders kitaplarında öğrencilerde olumlu tutumlar geliştirecek şekilde işlenmesi önemlidir. Bu bildiride ilköğretim ders kitaplarında engellilik olgusunun nasıl tanımlandığı, kategorize edildiği ve engellilere ilişkin iletilerin nasıl sunulduğu resimler ve söylemler-metinler üzerinden tartışılmaktadır. Yöntem olarak içerik analizi tekniğiyle engelliliğin temsilleri geleneksel, medikal ve sosyal model bağlamında çok yönlü bir perspektifle değerlendirilmektedir. Bu çalışmada Millî Eğitim Bakanlığı'na bağlı ilkokullarda eğitim gören öğrencilere yönelik olarak hazırlanan 12 kitap üzerinden engellilik olgusu ve engelliliğin temsilleri ele alınmaktadır. Çalışmada incelenen 12 kitap; 2017-2018 öğretim yılında ilkokul 1-3. Sınıflarda okutulan Hayat Bilgisi ile 4. Sınıflarda okutulan Sosyal Bilgiler kitaplarıdır. Kitaplarda engelliliğin, sadece "farklılığa" indirgendiği ve 'tekerlekli sandalyede oturan çocuklar' olarak tek tip bir engellilik türü ile sınırlı bırakıldığı saptanmıştır. Ayrıca, engellilerin karşılaştıkları sorunlara değinilmediği ve çocuklarda farkındalık ve bilinç yaratacak bilgilendirmelere rastlanmadığı da gözlemlenmiştir. Dolayısıyla, toplumsal yaşamda engellileri içerici temsillerle ve değerlere ihtiyaç vardır. Bu süreçte eğitim materyalleri ve ders kitapları hayati role sahiptir ve geliştirilmelerine gereksinim büyükür.

Anahtar kelimeler: Ders Kitabı, İlköğretim, Engellilik, Dezavantajlılık, Temsil

Representation of Disability and States of Disability in Elementary School Textbooks

School textbooks are sources used to help students to earn basic knowledge and to get ready for life, and are expected to channel them towards research and thinking. Besides, they are utilized to increase the consciousness and awareness of students towards the disadvantaged groups in society as well as to provide basic education to children. The disabled as one of the main disadvantaged groups in Turkey participate in social and economic life to a quite limited extent. The disabled are generally stigmatized and excluded as "dependent, needy and unable" persons and are not seen as "individuals". Yet, a positive and inclusive approach and attitudes should be developed towards the disabled. For this purpose, it is important that the issue of disability is covered in the school text books in a way to enhance positive attitudes among students towards disability and the disabled, which are not visible in the education system in Turkey. This paper aims to review, analyze and discuss how the phenomenon of disability are defined and categorized, and the issues related to the disabled are presented in the visuals and written context of the elementary school textbooks. Content analysis is used to evaluate the representations of disability from a multi-faceted perspective on the base of traditional, medical and social models. In this study, the representations of disability and the disabled are examined in 12 elementary school textbooks that are used in the state elementary schools under the direct authority of the Ministry of National Education. The 12 books reviewed for this study are life knowledge textbooks for the grades 1, 2 and 3 and social knowledge textbooks for the grade 4 at the

elementary schools in the 2017-2018 education year. The findings display that disability is reduced to a kind of "difference", and that disability is limited to one type in the form of "children sitting in wheelchair". In addition, the problems experienced by the disabled and the information that would increase the awareness and consciousness of students towards disability are not included in the elementary school textbooks. Accordingly, there is an obvious need for inclusive representation of the disabled and for related values. In this respect, education materials and school textbooks have a critical role and should be developed.

Keywords: School textbook, elementary education, disability, disadvantageousness representation

Yabancı Dil Fransızca Ders Kitaplarındaki Kelime Varlığı Üzerine Bir Araştırma

Füsun ŞAVLI

Marmara Üniversitesi

Zeynep GELGÖR

Marmara Üniversitesi

Kelime, bireyin düşünme ve zihinsel becerilerini geliştirme aracıdır. Yabancı dil öğretiminde kelime öğretimiyle ilgili farklı anlayış ve uygulamalar bulunmaktadır. Öğretilecek kelimelerin seçimi ve öğretim yöntem ve teknikleri de benimsenen yaklaşımlara göre farklılık göstermektedir. Bu çalışmanın amacı, üç farklı yayınevi tarafından çocuklara yabancı dil olarak Fransızcayı öğretmeyi hedefleyen A1 düzeyinde yazılmış ders kitaplarında yer alan kelime ve kelime varlıklarını incelemektir. İncelenmek üzere Zigzag 1" ve "Zigzag 2" (Clé International), "Ludo et ses amis 1" ve "Ludo et ses amis 2", (Didier), "Les Loustics 1" ve "Les Loustics 2" (Hachette) olmak üzere toplam altı adet öğrenci kitabı ve öğrenci kitabının tamamlayıcı materyali olan CD'ler kullanılmıştır. Çalışma kitapları inceleme dışında tutulmuştur. Bu kitapların *Diller için Avrupa Ortak Başvuru Metn*i'nin benimsediği eylemsel yaklaşıma ve yapılandırmacılık kuramına uygun olarak hazırlandığı varsayılmıştır. Bu doğrultuda da çalışmada A1 düzeyinde yazılmış Fransızca ders kitaplarında yer alan kelimeler nelerdir ve ne tür özelliklere sahiptir? Değişik yayınevlerine ait Fransızca ders kitaplarında kelime varlığı açısından ne gibi farklılıklar vardır?, Değişik yayınevlerine ait Fransızca ders kitaplarında kelime sıklığı bakımından farklılıklar var mıdır? gibi sorulara cevap aranmıştır. Bu amaçla kitaplarda yer alan kelimeleri tespit etmek ve karşılaştırma yapmak için Cibakaya dizin programı kullanılmıştır. İlk olarak tüm kitaplara ve CD'lere birer kod verilmiş ve kitaplarda yer alan metinler word dosyasına aktarılmıştır. Cins isimler ve sıfatlar eril hali ile yazılmış ve tüm eylemler mastar şeklinde programa girilmiştir. Tüm kelimelerin dişil ve çoğul biçimleri daha sonra eklenmiştir. Çalışmada, metinlerde yer alan kelimeler her bir yayınevi için ayrı ayrı dizin ve sıklık dosyaları olmak üzere incelenmiş ve karşılaştırılmıştır.

Anahtar kelimeler: kelime, Diller için Avrupa Ortak Başvuru Metni, yapılandırmacılık, dizin, sıklık

A research on vocabulary in French as a foreign language (FFL) coursebooks

The vocabulary is the tool of improving of thought and mental skills of individual. There are different concepts and practices related to vocabulary teaching in foreign language teaching. The choice of vocabularies to teach, teaching methods and techniques differ according to the approaches adopted. The purpose of this study is to examine the vocabulary in the coursebooks (A1 Level), which are written by three different publishers to teach FFL (French as a Foreign Language) to young learners. A total of six coursebooks have been examined, including "Zigzag 1" and "Zigzag 2" (Clé International), "Ludo et ses amis 1" and "Ludo et ses amis 2" (Didier), "Les Loustics 1" and "Les Loustics 2" (Hachette). Also we have benefited from the CDs, which are complementary material of coursebook. Workbooks have been excluded from the study. It is assumed that these coursebooks have been prepared in accordance with the task-based approach and the constructivist theory adopted by the Common European Framework of Reference for Languages (CEFR).

In this respect, this study seeks to answer the following questions:

What are the vocabularies in FFL coursebooks (A1 Level) and what kind of features do they have? What are the differences in terms of vocabulary in French coursebooks of different publishers? Are there any differences in word frequency in French coursebooks belonging to different publishers?

Cibakaya index program (an analysis program for generating indexes, concordances, word lists, etc.) has been used to detect and compare the words in the coursebooks. First, all the books and CDs have been given a code and the texts in the books have been exported to the word file. Common nouns and adjectives have been written in masculine form and all verbs have been added to the program in the infinitive form. So, the feminine and plural forms of all the words have been added later. In this study, the vocabulary in the texts has been examined and compared to different indexes and frequency files for each publisher.

Keywords: vocabulary, Common European Framework of Reference for Languages (CEFR), constructivism, index, frequency

5. Sınıf Sosyal Bilgiler Ders Kitabındaki "Bilim Teknoloji ve Toplum Ünitesi"nde Yer Alan İnternet görsellerinin Öğretmen ve Öğrenci Görüşlerine Göre Analizi

Kamil KANAT

Yıldız Teknik Üniversitesi

Genç Osman İLHAN

Yıldız Teknik Üniversitesi

İnternet kullanımıyla ilgili güncel veriler dünya nüfusunun yarıdan fazlasının internet kullandığını ve kullanıcılarının yarıdan fazlasının mobil ağlar üzerinden internete bağlandığını göstermektedir. Türkiye'de 2017 yılı itibariyle nüfusun %67'sinin (48 milyon kişi) internet kullanıcısıdır. Ders kitapları ise eğitim-öğretim ortamlarının temel araçlarından biridir. Ders kitaplarının içeriği öğreticiler ve öğrenciler açısından yön verici, etkileyici ve belirleyicidir. Kitapların içeriğinde yer alan fotoğraflar, karikatürler ve illüstrasyonların seçimi kazanımların gerçekleştirilmesi sağlama açısından önemlidir. Bu görsellerin doğru seçilmesi daha sağlıklı bir eğitim süreci geçirilmesini sağlayarak, hedeflere ulaşılmasını kolaylaştıracaktır. Ders kitaplarında yer alan görsellerin incelenmesi, öğretmen ve öğrenci gözünden değerlendirilmesi, hedefler ve kazanımlar açısından gereklidir. 2017 yılında sosyal bilgiler ders kitapları güncellenmiş ve eğitimde kullanılmaya başlanmıştır. Bu çalışma, ortaokul düzeyinde okutulan sosyal bilgiler 5. Sınıf ders kitabının "Bilim Teknoloji ve Toplum" ünitesinde yer alan "internet görselleri"nin sosyal bilgiler ders öğretmenleri ve dersi 5. Sınıf düzeyinde alan öğrenciler açısından değerlendirmesini amaçlamaktadır. Araştırmanın örneklemi; 5 sosyal bilgiler öğretmeni, 5 öğrenci olarak belirlenmiştir. Çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden görüşme tekniğinden yararlanılacaktır. Elde edilecek veriler içerik analizi yoluyla incelecektir. Bulgulara ve sonuçlara sempozyum sırasında yer verilecektir.

Anahtar kelimeler: Sosyal bilgiler, ders kitapları, internet, görsel

Analysis of internet images in the "Science Technology and Community Unit" in the 5th grade Social Studies Coursebook according to Teacher and Student Opinions

Current data on Internet usage shows that more than half of the world's population uses the Internet and more than half of its users are connected to the Internet via mobile networks. In Turkey, as 67% of the population (48 million people) are internet users in 2017. Textbooks are one of the basic tools of the educational environment. The contents of the textbooks are instructive, impressive and determinative in terms of teachers and students. Photographs, cartoons and illustrations in textbooks are important in terms of ensuring the objectives of the course. The correct selection of these images will make it easier to reach the targets by providing a qualified educational process. The examination of the visuals in the textbooks with respect to teacher and students is necessary in terms of the objectives and achievements. Social studies textbooks were updated in 2017 and started to be used in education. The purpose of this study is to evaluate the "internet visuals" in the "Science Technology and Society" unit of the 5th grade textbook in social studies course teachers and fifth grade students. The sample of the research is 5 social studies teachers and 5 students. Qualitative research methods will be used in the study through interview techniques. Obtained data will be analyzed through content analysis. Findings and conclusions will be given during the symposium.

Keywords: Social studies, text books, internet, visuals

Sosyal Bilgiler 4 ve 5. Sınıf Ders Kitaplarında Çevre Okuryazarlığı Becerisinin İncelenmesi

Sibel ÇAĞIR

Yıldız Teknik Üniversitesi

Genç Osman İLHAN

Yıldız Teknik Üniversitesi

Çevre, canlı yaşamının sürdürüldüğü, insan ilişkilerinin yoğun olarak yaşandığı, etkileşimin ve iletişimin gerçekleştiği doğal ortam veya yaşam alanı olarak tanımlanabilir. Çevre ile ilgili sorunların ortaya çıkması ile birlikte çevre eğitimi de önem kazanmıştır. Çevre eğitiminin temel konularından biri ise çevre okuryazarlığıdır. Çevre okuryazarlığı duyuşsal eğilim, bilgi, davranış ve bilişsel beceri bileşenlerinden oluşan bireyin içinde bulunduğu çevreyi bu bileşenler doğrultusunda okuyabilme becerisidir. Çevre okuryazarı bir birey, çevre bilgisine sahip, çevresel etki ve olayları anlamlandırabilen, çevre sorunları karşısında duyarlı ve aktif olarak sorumluluk alabilen, bu sorunları gönüllü olarak önlemeye çalışan, çevrenin öneminin bilincinde olan, doğal varlığı korumaya ve sürdürmeye çalışan, çevreye karşı olumlu tutum ve uygun davranışlara sahip kişilerdir. Çevre eğitimi ile çevre okuryazarı bireyler yetiştirilebilir. Ayrıca sosyal bilgiler dersi de bu beceriyi kazandırabilecek ‘‘İnsanlar Yerler ve Çevreler’’ öğrenme alanına sahiptir. Bu anlamda ders kitaplarının da eğitim sürecinde önemli materyaller olarak çevre eğitimini ve çevre okuryazarlığı konusunu içermesi beklenir. Ders kitaplarında çevre okuryazarı öğrenciler için gerekli olan tutum, davranış ve becerileri kazandıracak durumların olması önemlidir. Bu önemden ve 2017 sosyal bilgiler dersi öğretim müfredatında çevre okuryazarlığı becerisinin kazandırılacak temel beceriler arasında ilk kez yer almasından dolayı çevre okuryazarlığının ilköğretim sosyal bilgiler ders kitaplarında bulunma durumları araştırılmaktadır. Bu araştırma, sosyal bilgiler 4. ve 5. sınıf ders kitaplarında “İnsanlar Yerler ve Çevreler” öğrenme alanında çevre okuryazarlığı becerisinin temsil edilme durumunu incelemek amacıyla yapılmaktadır. İnceleme çevre okuryazarlığı konusunda belirlenen bileşenler ve araştırmacılar tarafından belirlenen temalar dikkate alınarak yapılmaktadır. Yöntem olarak, nitel araştırma desenlerinden betimsel (tarama) modeli kullanılmaktadır. Veriler doküman (belge) inceleme tekniği ile elde incelenmektedir. Verilerin analiz süreci hala devam ettiğinden sonuçlara sempozyumda yer verilecektir.

Anahtar kelimeler: Sosyal bilgiler, ders kitapları, çevre okuryazarlığı, çevre eğitimi

Investigation of Environmental Literature Skills in the 4th And 5th Year Social Studies Course Books

The environment can be defined as the natural environment or living space in which living beings are maintained, human relations are intensively experienced, and interaction and communication take place. Environmental education has become important due to the increase in environmental problems. One of the basic subjects of environmental education is environmental literacy. Environmental literacy is the ability composed by the affective tendency, knowledge, behavior and cognitive skill towards the environment. An environmentally literate individual, who has environmental knowledge, who can understand the environmental impacts and events, who is sensitive and actively responsive to environmental problems, who is voluntarily preventing these problems, who is aware of the importance of the environment. In addition, the social studies course has a unit called as "People and Places", in which learners can earn these skills. This research is conducted to examine the representation of environmental literacy skills in the field of "People's Places and Environments" in Social Studies 4th and 5th grade textbooks. The examination is carried out by taking into consideration the components determined for environmental literacy and the themes determined by the researchers. As a method, the descriptive (screening) model of qualitative research design is used. The data is analyzed by document analysis technique. As the analysis process of the data is still going on, the results will be included in the symposium

Keywords: Social studies, course books, environmental literacy, environment education

T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük ve Tarih Dersi Öğretmenlerinin Kullandıkları Kitaba Karşı Tutumları

Gülay SARIÇOBAN

Hacettepe Üniversitesi

Ortaöğretimde eğitim ve öğretim sürecinde öğretmenlerin sınıf içinde derslerini işlerken kullandıkları yegane kaynak ders kitabıdır. Ders kitaplarının tasarımı, yazılışı ve kullanılışlı olması son derece önemlidir. Eğitim sürecinde yaşanılan sorunların büyük bir bölü nedense dersi veren öğretmenlerin seçtikleri kitaba bağlanmasıdır. Bu gerçekten hareketle söz konusu çalışma eğitim öğretim sürecinde kullanıla gelen eserlerden biri ile ilgili olarak ders kitabına ilişkin kullanıcıların görüşleri alınarak gerçekleştirilmesi planlanmaktadır. Bu amaçla Sarıçoban'ın (2018) de geliştirdiği orijinali 5 bölümden oluşan bir kitap değerlendirme ölçeğinin kullanılması planlanmıştır. Ancak, çalışmanın konusu gereği ölçeğin 4 bölümünün kullanılması uygun görülmüştür. Ölçek 5'li Likert tipindedir: (1) hiç katılmıyorum dan (5) çok katılıyorum arasında bir değerlendirme getirmektedir. Araştırmada kullanılacak olan ölçek toplam 39 maddeden oluşmaktadır. Ölçekteki bölümler sırasıyla katılımcıların demografik bilgileri, hedef-davranışlar içerik ilişkisi, içerik, tasarım ve hazırlama ilkeleri ve diğer değişkenlerden oluşmaktadır. Çalışmada elde edilecek olan veriler SPSS istatistik programı ile betimleyici analiz tekniği kullanılarak çözümlenip, tartışılacak ve çalışmanın sonunda konuya ilişkin bir takım önerilerde bulunulacaktır.

Anahtar kelimeler: Eğitim/öğretim, İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük, kitap, değerlendirme

Attitudes of History of Revolution and Atatürk and History Teachers towards the Course Book They Use

During secondary/high school education the only course material teachers use is their own course book. It is required that the course book is the designed, printed, and used effectively. However, most of the teachers think that the responsible party for any inconveniences they encounter in their instruction is the course book itself. Relying on this fact, the current study will be conducted as a result of the findings relying on the beliefs of practioners of a course book, one of the materials, that has been used in foreign language education. For this purpose in mind, of the a 5-point Likert type scale that consists of five sections designed and developed by Sarıçoban (2018) only four sections will be considered for use in this research: (1) strongly disagree to (5) strongly agree. The four sections of the scale consist of 39 items. These items in the scale are about successively demographic info of the participants, goals-content relationship, contents, design and preparation principles and other variables. The findings to be obtained in the study will be analyzed by using SPSS statistical program, discussed, and some recommendations about the issue will be made at the end of the study.

Keywords: Education/teaching, history of revolution and Atatürk, course book, evaluation

2017 5. Sınıf Türkçe Ders Kitabında Yer Alan Dinleme/ İzleme Etkinliklerine Eleştirel Bir Bakış

Bilge BAĞCI AYRANCI

Bozok Üniversitesi

Gülşah DURMUŞ

İstanbul Aydın Üniversitesi

Dinleme becerisi insana hem özel hayatındaki hem okul hayatındaki hem de mesleki hayatındaki iletişim süreçlerinde gereken çok önemli bir beceridir. Dinlemek ile işitmek arasındaki anlamlandırma farkı dikkate alındığında dinlediğini eski bilgileriyle anlamlandırma ve zihinde tutabilme becerileri ön plana çıkar. Dinleme becerisi kişisinin eleştirel düşünme becerilerine de katkı sağlamaktadır. Dinleme eğitimi bu bakımdan çok önem verilmesi gereken bir alandır.

Bu çalışma ders kitaplarını dinleme becerisi bakımından ele aldığı için önemlidir. Ders kitaplarındaki dinleme eğitimi bakımından eksikliklerin ortaya konulması, ders kitaplarının dinleme eğitimi bakımından geliştirilmesini de sağlayacaktır. Araştırma kapsamında betimsel yöntem kullanılmıştır.

Çalışmada 2017 *5. Sınıf Türkçe Ders Kitabı*'nda yer alan 8 dinleme/ izleme metnine yönelik olarak oluşturulan bütün etkinlikler; öğrenci düzeyi ile 2017 ve 2018 *Türkçe Dersi Öğretim Programları*ndaki dinleme/ izleme kazanımlarına uygunluk açısından değerlendirilmiştir. Çalışma verilerinden hareketle ulaşılan en önemli sonuç, etkinliklerde temel dil becerileri (dinleme/izleme, konuşma, okuma, yazma, görsel okuma- görsel sunu ve dil bilgisi) arasında keskin çizgilerle belirgin bir ayrımın yapılmayıp bunun tam aksine beceriler arası geçişkenliğin ön plana çıkarılmış olmasıdır.

Anahtar kelimeler: Ders kitabı, kazanım, Türkçe.

A Critical Listening/Monitoring Events Located In 2017 5. Class The Turkish Book

The ability of people to listen to both private and professional life, school life and is an important skill to communication processes. Listen to hear with considering the difference between signification of signification and mind old information listening to keep skills in the forefront. Listening skills and critical thinking skills of the person. Listening training in this regard very seriously is an area that needs to be given. This work is the ability to listen to your textbooks, it is important to deal with in terms of. In terms of the lack of listening training in textbooks, textbooks and the development in terms of listening training. The scope of research descriptive method was used. Study 2017 5. Class is situated in Turkish Textbooks for all generated listening/monitoring 8 text events; 2017 and 2018 with student-level listening/monitoring Turkish lesson teaching Programs were evaluated in terms of compliance with the gains. The most important result achieved in the transaction data from the study, in the basic language skills (listening/speaking, reading, writing, visual tracking, reading and visual presentation and grammar) a significant distinction to be made between the sharp lines and that on the contrary skills have been the forefront of cross-transitive.

Keywords: Textbook, Acquisition, Turkish.

An Evaluation of an English Coursebook "Leap 4 Reading and Writing" used in a Language Preparatory Class for Preservice English Teachers

Gülümser EFEOĞLU

Yıldız Technical University

This study aims at providing a detailed investigation and an evaluation of an English Coursebook "Leap 4 Reading & Writing". This book has been used at a preparatory school for both reading and writing courses which consist of 47 preservice English teachers at a state university in Istanbul. The curriculum of the preparatory program has been designed by the faculty members of Foreign Language Education Department of the same university. Moreover, the books "Leap 3 & 4 Reading and Writing" have been determined by the instructors by considering the needs of the students for two subsequent academic semesters as fall and spring respectively. In the current study, the book that is used for both reading and writing courses in the spring semester "Leap 4 Reading and Writing" has been analyzed in terms of three phases employed in the evaluation of EFL coursebooks literature: 1) what it says 2) what it does 3) what it implies. The evaluation signals that although the book achieves its major goals in contributing to overall reading and writing L2 English proficiency there are some deficiencies such as an overuse of vocabulary tasks and a lack of variety in writing tasks.

Keywords: coursebook evaluation, reading and writing, preservice English teachers, preparatory school

İlkokul Dördüncü Sınıf İnsan Hakları, Yurttaşlık ve Demokrasi Ders Kitabındaki Görsellerin Kadın Erkek Eşitliğini Sağlama Hedefine Uygunluk Durumunun İncelenmesi

H. Hüseyin TAŞAR

Adıyaman Üniversitesi

Eğitim ve öğretim faaliyetlerinde en sık kullanılan materyallerin başında ders kitapları gelmektedir. Araştırmada ilkokul dördüncü sınıfta okutulan "İnsan Hakları, Yurttaşlık ve Demokrasi" dersi için Milli Eğitim Bakanlığı ve Talim Terbiye Kurulu tarafından ders aracı olarak kabul edilen ders kitabında yer alan görsellerin, kadın erkek eşitliğini sağlama hedefine uygunluk durumunun incelenmesi amaçlanmıştır. Nitel araştırma yaklaşımı benimsenerek gerçekleştirilen araştırmanın verileri doküman incelemesi yoluyla toplanmıştır. Çalışmanın veri kaynağını, Milli Eğitim Bakanlığı ve Talim Terbiye Kurulu tarafından 14. 06. 2017 tarih ve 89823336 sayılı yazısı ila eğitim aracı olarak kabul edilen "İnsan Hakları, Yurttaşlık ve Demokrasi" adlı ders kitabı oluşturmaktadır. Araştırmaya ilişkin veriler, doküman incelemesi yöntemi ile toplanmıştır. Elde edilen veriler üzerinde, frekans ve yüzde hesaplamaları çalışılmıştır. Analiz sonuçları, tablo haline getirilerek sunulmuştur. Araştırmada elde edilen bulguların analizinde, ilkokul dördüncü sınıfta eğitim aracı olarak kabul edilen "İnsan Hakları, Yurttaşlık ve Demokrasi" adlı ders kitabındaki görsellerde kadın figürlere oranla, erkek figürlere daha çok yer verildiği sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar kelimeler: İnsan hakları, yurttaşlık ve demokrasi; ders kitabı, ilkokul.

An Investigation on Suitability of Visuals in Human Rights, Ctizenship and Democracy Coursebooks at Primary School Fourth Grades In Consideration Of Equality of Women and Men

Course books are among the most frequently used materials in education and training activities. In this study, it was aimed to examine suitability of visuals used in "Human Rights, Citizenship and Democracy" course books, which were accepted as a course tool by the Ministry of National Education and the Board of Education for the fourth grade of the primary schools, with the goal of providing the equality of women and men. The qualitative research approach has been adopted and the data of the research conducted has been collected through a document review. The data source of the work is the course book titled "Human Rights, Citizenship and Democracy" which is accepted as an educational tool by the Ministry of National Education and the Board of Education on 14.06.20107 and numbered 89823336. The data related to the research were collected by the method of document review. Frequency and percentage calculations were performed on the obtained data. The analysis results are presented in tabular form. In the analysis, the findings revealed that the visuals in the book titled "Human Rights, Citizenship and Democracy" which is accepted as the educational tool in the fourth grade of primary school have more male visuals than female visuals.

Keywords: human rıghts, citizenship and democracy, course books at prımary school

Fen Bilimleri Ders Kitaplarında Yer Alan Bilim İnsanlarının İncelenmesi

Hafife BOZDEMİR

Kastamonu Üniversitesi

Fatma AK

Kastamonu Üniversitesi

Fen Bilimleri Dersi Öğretim Programının öncelikli amacı fen okuryazarı bireyler yetiştirmektir. Bunun yanında fen okuryazarı bireylerin bilim insanlarının bilgiyi oluşturma sürecini ve bu bilginin ilerideki araştırmalara nasıl kaynaklık ettiğini anlamasını sağlamak, fen bilimleri doğrultusunda bir kariyer bilinci oluşturmasına yardımcı olmak da programın özel amaçları arasında yer almaktadır. Bilimsel gelişmelerin, keşif ve icatların nasıl ortaya çıktığı, bilim insanlarının süreçte yaşadıklarının öğrenciler tarafından bilinmesi bu hedeflere ulaşmada katkı sağlayacaktır. Aynı zamanda öğrenciler, bu yolla bilimin doğası, bilimsel bilginin gelişimi konusunda da farkındalık geliştirebilecektir. Önemli bir eğitim aracı olmasından dolayı öğretim programı doğrultusunda hazırlanan ders kitaplarının bilim insanlarına ve onların bilim dünyasına katkılarına yer vermesi yukarıda bahsedilen amaçlara hizmet edecektir. İlgili literatür incelendiğinde özellikle ilkokul kitaplarında bilim insanlarına yer verilme durumunun ortaya konduğu çalışmalara ihtiyaç duyulduğu görülmektedir. Buradan hareketle araştırmada ilkokul ve ortaokul 3-8. sınıflar fen bilimleri ders kitaplarında yer alan bilim insanlarını incelemek amaçlanmıştır. Çalışmada doküman incelemesi yöntemi kullanılmıştır. Veri kaynağı olarak 2017-2018 eğitim öğretim yılında ilkokul ve ortaokulda okutulan fen bilimleri ders kitaplarından yararlanılmıştır. Toplanan verilerin betimsel analiz aracılığıyla çözümlenmesine devam edilmektedir.

Anahtar kelimeler: Fen bilimleri, bilim insanları, ders kitapları.

Examining of Scientists in Science Textbooks

The primarily aim of Science Curriculum is to train scientifically literate individuals. Also, some objectives of the curriculum are to help scientifically literate individuals about how scientists create knowledge and how this information direct to future research, and to develop students' career consciousness in the direction of science. To achieve these goals, students should know how scientific developments, discoveries and inventions were emerged and what scientists did in that process. At the same time, students will be able to raise their awareness about the nature of science and the development of scientific knowledge in this way. Due to reach these aims, textbooks, prepared toward curriculum, must include the biographies of scientists and their contributions to the science world. The related literature revealed that there are some limitations about studies on scientists in textbooks, specifically written for elementary grades. The aim of this study to elicit the place of scientists in science textbooks (from 3rd to 8th grades). This study used document analysis, one of the methods of qualitative methodology. As data sources, science textbooks, written for elementary and secondary grades and used in 2017-2018 academic year, were investigated. Collected data are being analyzed with descriptive analysis technique.

Keywords: Science, scientists, textbooks.

1930'larda Türkiye'de Dil Politikaları: Yurt Bilgisi Ders Kitaplarında Öztürkçe Hareketiyle Yaşanan Değişimler

Hamide KILIÇ

Celal Bayar Üniversitesi

Betül BATIR

İstanbul Üniversitesi

Cumhuriyet'in ilanının ardından yeni rejimin vatandaşa tanıtılması ve bireylerin sosyalleşmesi bağlamında okul önemli rol oynamıştır. Cumhuriyet'le birlikte gerek müfredat programlarında yapılan değişiklikler ve çalışmalar gerekse okullaşma oranındaki artışlar eğitim alanında hızlı bir ivmenin göstergesi olmuştur. 1924 yılında Vasıf Bey'in Maarif Vekilliği döneminde öncelikle ilkokul, ortaokul ve lise programları değiştirilerek yeni rejimin argümanları programlarda yer almaya başlamıştır. Özellikle II. Meşrutiyet'in önemli derslerinden olan "Malumat-ı Medeniye" dersi "Malumat-ı Vataniye" dersi olarak isim değiştirmiştir. 1926 yılında İlkmektep Müfredat Programı ile "Yurt Bilgisi" adını alan bu ders ilkokul 4. ve 5. sınıflarda yerini almıştır. 1936 İlkmektep Müfredat programında da "Yurt Bilgisi" dersi yine 4. ve 5. sınıflarda yer alırken köy mekteplerinde de bu dersin 3. sınıfta okutulması kararı verilmiştir.

1930'lardan itibaren "Yurt Bilgisi" ders kitabının yazarlarından biri olan Tevfik Tarık Danışman'a göre (1939), Yurt Bilgisi, yurttaşlara yurda ait ansiklopedik malumat veren ve yüksek tahsil görmeyenler için çok kıymetli olan bir derstir. Yurt Bilgisi dersi 1923-1950 yılları boyunca gerek köy mektepleri, gerek ilkmektepler ve gerekse orta mekteplerde kendine yer bulmuş derslerdendir. Dönem gereği bu derse büyük bir misyon verilmiş; kurulan rejimin tüm unsurlarının tanıtılması adına bu rejim doğrultusunda önemli rol oynamıştır.

Bu ders bu kadar önemli bir misyonu yerine getirirken dönemin her türlü realitelerinden etkilenmiştir. Örneğin 1930'larla birlikte Türk dilinde yapılan çalışmalardan biri olan "Öztürkçe Hareketi" ders kitaplarında da yer bulmaya başlamış ve bu bağlamda türetilen yeni kelimeler öğrencilere sunulmuştur.

Bu çalışmayı oluşturan araştırma soruları şunlardır:

- 1923-1950 yılları arasında okutulan Yurt Bilgisi ders kitapları nelerdir?
- 1930'larda Türk dilinde yapılan çalışmalar Yurt Bilgisi kitaplarında nasıl yer bulmuştur?
- Dilde yapılan değişimler ders kitaplarında devamlılık göstermiş midir?

Araştırmanın soruları bağlamında çalışmada doküman analizi yapılarak Tebliğler Dergisi'nin döneme ait sayıları taranacaktır. Böylelikle bu dönemde okutulan Malumat-ı Medeniye/ Malumat-ı Vataniye/ Yurt Bilgisi kitapları tanıtılacaktır. Öztürkçe Hareketinin yaşama aktarıldığı döneme ait Yurt Bilgisi kitapları içerik analizi yöntemiyle incelenerek değişen ve türetilen kelimeler listeler halinde sunulacak böylece dil alanında yapılan çalışmaların ders kitapları bağlamında nasıl yansıtıldığı üzerine bir resim tasvir edilecektir.

Anahtar kelimeler: Yurt Bilgisi, ders kitabı, dilde değişim, Öztürkçe Hareketi.

Language policy in Turkey in 1930s: Changes with Pure-Turkish movement at "Yurt Bilgisi" textbooks

After the declaration of the Republic, the school played an important role in promoting the new regime to the citizens and socializing the individuals. The changes in the curriculum programs with the Republic and the increase in the rate of schooling were indicators of rapid progress in the field of education. In 1924, during the period of Vasif Bey's Education Deputy, primary school, secondary school and high school programs were changed and the arguments of the new regime started to take place in the programs. At that period "Malumat-ı Medeniye" which was one of the important courses of Constitution II was changed into "Malumat-ı Vataniye". It was changed to "Yurt Bilgisi" at primary school curriculum in 1926.

According to Tevfik Tarık Danışman (1939), a textbook author at 1930s, "Yurt Bilgisi" was a valuable course that gave encyclopedic knowledge to citizens who did not continue after primary school. Yurt Bilgisi courses were taught in village

schools, primary schools and secondary schools between 1924 -1950. At 1930s, the Pure-Turkish Movement that was a study in Turkish language began to find their place in the textbooks and new words derived from this context were presented to the students.

In this study we have investigated three questions. The first, we have looked for which textbooks were read at Yurt Bilgisi course between 1924 -1950. The second is, how the studies in Turkish language at 1930s took place in Yurt Bilgisi textbooks. The last is, how the changes in language correspond in social life.

Keywords: Yurt Bilgisi, textbook, language policy, Pure-Turkish Movement.

Anne/Baba, "Biz Gerçekten Barbar ve İstilacı mıyız?" Gürcistan'ın Marneuli İlçesinde Yaşayan Azeri Türklerine Okutulan Tarih Ders Kitaplarında Türk ve İslam İmgesi

Hasan GÜNAL

Balıkesir Üniversitesi

Ramazan KAYA

Atatürk Üniversitesi

Naile SUNA

Tarih ders kitapları ülkemizde ve birçok toplumda insanların tarihle ilgili bilgilerini edindikleri en önemli kaynaklardan biridir. Çünkü insanların büyük çoğunluğu eğitim kurumlarından mezun olduktan sonra tarihle ilgili farklı kitaplar okumamaktadır. Bu nedenden dolayı tarih ders kitaplarında diğer milletlere yönelik yanlış, abartılı ve özellikle ötekileştirmeye yönelik bilgilerin yer alması insanlarda yok edilmesi zor olan ön yargıların yeşermesine neden olabilmektedir. Her toplumun dikkat etmesi gereken bu husus, özellikle bünyesinde farklı etnik kökenden insanları barındıran ülkeler için daha fazla önem arz etmektedir. Bu çalışmada Gürcistan'ın Marneuli ilçesinde yaşayan Azeri Türklerine okutulan lise tarih ders kitaplarında yer alan Türk ve İslam imgesi ortaya koymak istenmiştir. Marneuli Gürcistan'da Azeri Türklerinin yoğun olarak yaşadığı bir ilçedir ve buradaki okullarda okutulan tarih ders kitaplarında Gürcüce ve Azerbaycan Türkçesi birlikte kullanılmaktadır. Nitel bir yaklaşımla yürütülen araştırmada doküman analizi yöntemi kullanılmıştır. Çalışmada *Gürcüstan Tarixi IX, Gürcüstan ve Dünya Tarixi 11* ile *Dünya və Gürcüstan Tarıxı 12* isimlerini taşıyan üç kitap ele alınmıştır. Araştırmadan elde edilen bulgular, incelenen tarih ders kitaplarının ikisinde Türkler ile Müslüman Arapların istilacı, düşman, soyguncu ve talan edici olduğuna yönelik olumsuz nitelikte bilgi ve ifadelerin var olduğunu göstermektedir. Bu gibi bilgi ve ifadelerin yer aldığı tarih ders kitaplarını okuyan öğrencilerin zihninde Türkler ve Müslüman Araplara yönelik "istilacı" ve "barbar" imgesinin oluşması da olası bir durumdur.

Anahtar kelimeler: Tarih öğretimi, tarih ders kitabı, Gürcistan, Marneuli, Azeri Türkleri, imge.

Mother and Father; "Are We Really Barbaric and Invaders?" Turkish and Islamic Image in the History Textbooks Studied Azerbaijani Turks Living in Marneuli Town of Georgia

History textbooks are one of the most important sources that people get information related with the history in our country and in many societies. Because majority of people don't read a variety of books related with history after they graduated from an educational institution. For these reasons, history textbooks involve wrong, exaggerated and especially othering information for different nations, which may cause prejudice that cannot be ceased easily. This point that every society must be careful about this issue. This issue significant for some countries that have various origins. This study aims to explain Turkish and Islamic image that occurs in high school history textbooks instructed to Azerbaijani Turks living in Marneuli town of Georgia. Marneuli is a town that Azerbaijani Turks live in intensely and these textbooks are in Georgian and Azerbaijani Turkic language. This study which was conducted with a qualitative approach document analysis method used. Three books constitute content of this study. They are *Gürcüstan Tarixi IX, Gürcüstan ve Dünya Tarixi 11* with *Dünya ve Gürcüstan Tarıxı 12*. Findings obtained from the research have shown that two of the history textbooks examined introduce Turkish and Muslim Arabs as invaders, enemies, robbers and plunderers. Based on these findings, we can say that it is possible to create an image of Turkish and Muslim Arabs as "invaders" and "barbaric" in the minds of students reading these history textbooks.

Keywords: History Teaching, history textbooks, Georgia, Azerbaijani Turks, Marneuli, image.

Dokuzuncu Sınıf Kimya Ders Kitaplarında Maddenin Yapısı Konusu İle İlgili Görsellerin İncelenmesi

Hasan Özgür KAPICI

Yıldız Teknik Üniversitesi

Hakan AKÇAY

Görsellerin eğitim ortamında en çok kullanıldığı öğretim materyallerinin başında ders kitapları gelmektedir. Ders kitaplarında konuların öğretiminde çok sayıda gösterim kullanılmaktadır. Bu çalışmada da dokuzuncu sınıf kimya ders kitaplarındaki maddenin yapısı ile ilgili ünitelerde kullanılan görseller incelenmiştir. Bu çalışmada nitel araştırma metodolojisinden yararlanılmıştır. Dokuzuncu sınıf kimya ders kitaplarındaki maddenin yapısı ile ilgili ünitelerde kullanılan görseller doküman analizi yöntemi ile değerlendirilmiştir. Çalışmada Türkiye'de liselerde kullanılmakta olan iki farklı yayınevine ait dokuzuncu sınıf ders kitaplarındaki maddenin yapısı ile ilgili görseller incelenmiştir. Konunun anlatımındaki görsellerin daha önemli olduğu düşünüldüğünden dolayı görselleri belirleme sürecinde konu anlatımında kullanılan tüm görseller seçilmiştir. Ünite içi etkinliklerde, bölüm sonu veya ünite sonundaki değerlendirme sorularında kullanılan görseller değerlendirme dışı bırakılmıştır. Bu kapsamda dokuzuncu sınıf kimya ders kitaplarındaki maddenin yapısı ile ilgili ünitelerinde kullanılan 151 görsel incelenmek üzere seçilmiştir. Bu çalışmanın veri analiz sürecinde Gkitzia, Salta ve Tzougraki (2011) tarafından geliştirilen kimyasal gösterimler ve özelliklerinin değerlendirilmesi kriterleri ölçeği kullanılmıştır. Çalışmanın sonuçlarına göre dokuzuncu sınıf kimya ders kitaplarında daha çok makroskobik seviyede görsellerin kullanıldığı, metin ve görsel arasındaki ilişkinin iyi düzeyde olduğu ve görseller için uygun başlıkların/altyazıların kullanıldığı belirlenmiştir.

Anahtar kelimeler: çoklu gösterim; maddenin yapısı; ders kitabı

Examination of Visuals about Structure of Matter in Ninth Grade Chemistry Textbooks

Textbooks are one of main instructional materials used in classrooms. They involve many visuals to teach topics. In the current study, visuals about structure of matter in ninth grade chemistry textbooks were analyzed. The study is based on qualitative research methodology. Document analysis, which is a type of qualitative research method, was used in the current study. Two different chemistry textbooks, published by different publishers, were used. All visuals in the teaching section of the unit were chosen but the visuals in the activities and assessment sections were not evaluated. Totally 151 visuals about structure of matter were found in two different chemistry textbooks. The visuals were analyzed by the rubric developed by Gkitzia, Slat and Tzougraki (2011). Findings revealed that macroscopic representations about structure of matter used widely in ninth grade chemistry textbooks. Also the relations between text and visuals are good enough and most of the visuals have captions or explanations.

Keywords: multiple representations; structure of matter; textbook

Türk-Bulgar 5. Sınıf Matematik Ders Kitaplarının Bir Karşılaştırması

Nur UYGUN

Yıldız Teknik Üniversitesi

Hasan ÜNAL

Yıldız Teknik Üniversitesi

Tarihlerinde ortak geçmişleri olan toplumların kültürel ve bilimsel olarak kaynaşması kaçınılmazdır. Tarihi birlikteliği, kültürel bağları ve coğrafi yakınlığı olan Türkiye ve Bulgaristan'ın değişen toplum ihtiyaçları doğrultusunda eğitim programlarında benzerlikler ve farklılıklar söz konusu olmuştur.

Bulgaristan'ın Avrupa Birliği üye ülkesi olması ve uluslararası alanda yapılan sınavlardaki başarı performansının Türkiye'ye nazaran daha iyi olması sebebiyle bu çalışma için seçilmiştir. Toplumların eğitimleri alanında karşılaştırma yapmak eğitimde mevcut olan ve olmayan uygulamaları görmek açısından önemlidir. Eğitim ve bilim alanındaki gelişmelerin yansımalarını öğretim programlarının kullanılmasında etkili bir araç olarak kullanılan ders kitaplarında görmek mümkündür. Öğrencilerin ve öğretmenlerin ders kitaplarını aktif kullanımları göz önünde bulundurulduğunda ders kitapları arasında karşılaştırma yapılan çalışmaların önemi ortaya çıkmaktadır.

Bu amaçla Türkiye'de ortaokulun ilk basamağı olan beşinci sınıf düzeyi için Türk ve Bulgar matematik ders kitabı karşılaştırması yapılması amaçlanmıştır. Bu çalışmada; Türk ve Bulgar beşinci sınıf matematik ders kitaplarında ünitelerin kapsadıkları seviyeler, öğrenme alanları ve ünitelerde yer alan kazanımlar arasındaki benzerlikler ve farklılıkların neler olduğu araştırılmıştır.

Bu çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden içerik analizi kullanılmıştır. İçerik analizi doküman ve kayıtların karakterize edilerek karşılaştırılmasında kullanılan bir tekniktir.

Anahtar kelimeler: Matematik Eğitimi, Ders Kitapları, Uluslararası Karşılaştırmalı Çalışmalar

Comparison of Turkish – Bulgarian 5.Grade Math Textbooks

It is inevitable that societies with common histories have similarities both culturally and scientifically. Turkey and Bulgaria with their historical relationship, cultural ties and geographical position, have differences and similarities in their education program in accordance with changing needs of society.

This study has been chosen because Bulgaria which is a member of European Union, has better results than Turkey in international examinations. It is important to see different applications in education systems of societies by comparing applications. Reflections of developments in the field of education and science can be seen in the textbooks used as an effective tool by means of curricula. When it comes to the use of textbooks both by teachers and students, the importance of the study reveal itself in its context.

As a result, Turkish and Bulgarian math textbooks are compared for the fifth grade level which is the first step in middle school education in Turkey. In Turkish and Bulgarian fifth grade mathematics textbooks comparisons made by considering difficulty level of unites, the learning areas, the differences and similarities of learning outcome were investigated.

In this study, content analysis was used from qualitative research methods. Content analysis is a technique used to characterize and compare documents and records.

Keywords: Mathematics Education, Textbooks, International Comparative Studies

8. Sınıf Öğrencilerinin Türkçe Ders Kitaplarına Yönelik Metaforik Algıları

Hatice COŞKUN

Temel becerilerin yanında edebi zevk ve değer kazandırmada Türkçe ders kitapları büyük görevler üstlenmektedir. Bu bakımdan öğrencilerin gözünde Türkçe ders kitaplarının taşıdığı anlam önemlidir. Bu çalışmanın amacı, ortaokul 8. Sınıfa devam eden öğrencilerin Türkçe ders kitaplarına ilişkin metaforik algılarını belirlemektir. Nitel araştırma yöntemine göre düzenlenen çalışmada öğrencilerin metaforik algıları ortaya konmaya çalışılacaktır. Araştırmanın çalışma grubunu Van merkeze bağlı ortaokullarda öğrenim gören 120 öğrencisi oluşturmaktadır. Araştırma verilerini toplamak amacıyla öğrencilerin metaforlarını yazabilmeleri ve kendilerini açıkça ifade edebilmeleri için bir form geliştirilmiştir. Bu form, "Türkçe ders kitapları ……. gibidir/benzer, çünkü ……." şeklinde bir cümleyle oluşturulmuştur. Öğrencilerden Türkçe ders kitaplarını neye benzettiklerini ve bunun nedenini açık bir biçimde ifade etmeleri beklenmiştir. Araştırmanın verileri nitel veri çözümleme tekniklerinden içerik analizi yöntemiyle çözümlenecektir. Verilerin analizi, Kodlama ve Ayıklama, Örnek Metafor Derleme, Kategori Geliştirme, Geçerlilik ve Güvenilirlik ve Verilerin Bilgisayar Ortamına Aktarılması aşamalarından oluşacaktır. Araştırma sonucunda kategoriler geliştirilecek, öğrencilerin en fazla ve en az geliştirdikleri metaforlar belirlenerek örneklerle ortaya konmaya çalışılacaktır.

Anahtar kelimeler: Türkçe ders kitabı, öğrenci, metafor

8 th Grade Students' Metaphorical Perceptions Related to Turkish Textbooks

Turkish textbooks have great responsibilities in literary taste and value in addition to basic skills. From this perspective the significance of Turkish textbooks is important in the eyes of the students. The aim of this study is to determine the metaphorical perceptions of 8th grade secondary school students related to Turkish textbooks. Metaphorical perceptions of the students will be tried to be revealed in the study it was conducted according to qualitative research method. Sample of the study consist of 120 students studying in secondary schools in Van provnce. In order to collect the data, a form which help students create their metaphors expressing themselves clearly has been developed. This form includes the sentence " Turkish textsbooks are…….. like/similar, because……". Students are expected to express clearly their metaphors and its reasons. The data of the research will be analyzed by the content analysis method from the qualitative data analysis techniques. Analysis of data will be cosist of coding and sorting, compilation of sample metaphors, category development, validity and reliability, and transfer of data to computer. As a result of the research, the categories will be developed , the most and least developed metaphores will be determined and presented with examples.

Keywords: Turkish textbook, student, metaphore

.

Hazırlık Okullarında Kullanılan İngilizce Yabancı Dil Kitaplarının Değerlendirilmesi

Havva Nur YEŞİLDAĞ

Türkiye'de uygulanan eğitim programları göz önünde bulundurulduğunda yabancı dil eğitiminin büyük bir öneme sahip olduğu açıkca görülmektedir. Yabancı dil olarak İngilizcenin öğretilmesinde olumlu gelişmeler olmasına rağmen istenen başarı sağlanamamıştır. Eğitim – öğretim programları, öğretmenlerin niteliği, öğretim teknik ve yöntemleri, kullanılan ders materyalleri, fiziksel koşullar, ölçme ve değerlendirme araçları, öğrencilerin yabancı dil öğrenimine karşı tavır ve tutumları gibi bir çok etmen dil öğretimindeki başarısızlığı etkilemektedir.

Bu çalışmada, yabancı dil öğretiminin önemli unsurlarından biri olan ders kitapları ele alınmıştır. Araştırmanın amacı, ders kitaplarını incelemek, kitapların farklı özelliklerini ortaya çıkarmak, olumlu veya olumsuz yönlerini belirleyerek materyal hazırlama sürecine katkıda bulunmak ve derste kullanılan materyallerinin seçiminde öğretmenlere karşılaştırmalı bir analiz sunmaktır. Doküman incelemesine dayanan bu araştırmada, üniversite hazırlık sınıflarında yaygın olarak kullanılan "Headway", "New English File" ve "Opportunities" ders kitapları seçilmiştir. Ders kitapları; dil bilgisi,kelime, telaffuz, başlangıç aktiviteleri(warm- up), dört beceri olan listening, speaking, reading, writing ve sunulan ektra materyaller bakımından değerlendirilmiştir.

Anahtar kelimeler: Yabancı dil öğretimi, ders kitapları, değerlendirme, karşılaştırmalı analiz

An Evaluation of EFL Coursebooks Used in Preparatory Schools

It is obviously seen that foreign language education has a great importance when education programs implemented in Turkey are taken into consideration. Despite the positive developments in teaching English as a foreign language, the desired success has not been achieved. Many factors influence the failure of language teaching such as curriculum, the quality of teachers, teaching methods and techniques, textbooks and materials used, physical conditions, assessment and evaluation instruments and attitudes and behaviors of students towards foreign language learning.

In this study, textbooks which are one of the important elements of foreign language teaching are discussed. The purpose of the research is to examine the textbooks, to reveal the different characteristics of the books, to contribute to the material preparation process by determining their positive or negative aspects, and to provide teachers a comparative analysis in the selection of materials used in courses. In the research based on document analysis, the textbooks which are widely used in preparatory classes of universities 'Headway', 'New English File' and 'Opportunities' were used. The textbooks were examined in terms of the presentation of grammar, vocabulary, pronunciation parts, warm-up activities, four skills-listening, speaking, reading, writing- and extra materials given.

Keywords: Foreign language teaching, textbooks, evaluation, comparative analysis

5. Sınıf Türkçe Ders Kitabında (2017-2018) Yer Alan Yazma Ve Konuşma Etkinliklerinin İncelenmesi

Hatice ÇOŞKUN

Fatma Nur NARİNÇ

Bu çalışmanın amacı MEB' in yeni programı esas alarak hazırladığı 5. Sınıf Türkçe ders kitabındaki yazma ve konuşma etkinliklerini incelemektir. Etkinliklerin yazma ve konuşma kazanımlarını karşılama durumu ortaya konulmuştur. Ayrıca etkinlikler yazma ve konuşma yöntem tekniklerine ve temalara dağılımına göre incelenmiştir. Nitel araştırma yöntemine göre düzenlenen çalışmada 248 etkinlik incelenmiştir. Veriler betimsel analiz yapılarak sunulmuştur. Araştırma sonuçlarına göre kazanımların etkinliklere dengeli bir şekilde dağılım göstermediği görülmüştür. Yazma kazanımlarından en çok " yazma stratejilerinin uygular" kazanımını destekleyen etkinliklere yer verilirken konuşma kazanımlarından en çok " konuşma stratejilerini uygular" kazanımına yönelik etkinliklere yer verilmiştir. Yazma kazanımlarından "bir işin işlem basamaklarını yazar" ve "yazdıklarında yabancı dillerden alınmış, dilimize henüz yerleşmemiş kelimelerin Türkçelerini kullanır" kazanımlarına direkt olarak hitap eden bir etkinliğe rastlanmamıştır. Konuşma etkinliklerinde ise kazanımlara hitap eden en az bir etkinlik bulunmaktadır. Temaların etkinliklere dağılımında yazma etkinliklerinin konuşma etkinliklerine göre daha fazla yer aldığı görülmüştür. Etkinliklerde en çok yer alan yazma yöntem ve tekniği 'metin tamamlama'dır. Etkinliklerde en çok yer verilen konuşma yöntem ve tekniği ise "kendisini karşısındakinin yerine koyarak konuşma" dır.

Anahtar kelimeler: Türkçe ders kitabı, yazma, konuşma

An Examination of Writing and Speaking Activities in the 5th Grade Turkish Textbook (2017-2018)

The aim of this study is to examine the writing and speaking activities of the 5th grade Turkish course book prepared by MEB based on the new program. The activities have been demonstrated to meet writing and speech outcomes. In addition, activities were examined according to writing and speaking techniques and themes. 248 activities were examined in the study conducted according to the qualitative research method. The data were presented with descriptive analysis. According to the results of the research it is seen that the outcomes are not distributed in a balanced manner above activities. While most of the writing outcomes include activities that support the acquisition of "writing strategies" most of the conversation acquisitions have been devoted to the acquisition of "applying speaking strategies". There has been no activity directly addressing the attainments of writing outcomes "to write the steps of a job" and "to use the Turkic languages of the words that have been written from foreign languages and have not yet settled into our language". Speaking activities include at least one activity that addresses outcomes. Distribution of activities above themes, the writing activities were found to take place more than the speaking activities. The most common writing method and technique is "text completion" in activities. On the other hand,the most common speaking method and technique is "speaking by being in somebody^s shoes".

Keywords: Turkish textbook, writing, speaking

Ortaokul Öğrencilerinin Ders Kitaplarına İlişkin Algılarının Metaforlar Yoluyla İncelenmesi

Hülya ÇELİK

Sakarya Üniversitesi

Fatih ÖZDEMİR

Yıldız Teknik Üniversitesi

Halil KARADENİZ

Sakarya Üniversitesi

Bu araştırmada ortaokul öğrencilerinin ders kitaplarına ilişkin algılarının metaforlar aracılığıyla belirlenmesi amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda araştırmada şu sorulara cevap aranmıştır: 1) Ortaokul öğrencilerinin ders kitaplarına ilişkin sahip oldukları metaforlar nelerdir? 2) Ders kitaplarına yönelik olarak ortaya çıkan metaforlar ortak özellikler bakımından hangi kavramsal kategoriler altında toplanabilir? Araştırmada, nitel araştırma desenlerinden biri olan olgu bilim (fenomonoloji) kullanılmıştır. Araştırmanın katılımcılarını 2017-2018 Eğitim Öğretim yılında Sakarya ilinin Akyazı ilçesinde yer alan toplam 464 ortaokul öğrencisi oluşturmaktadır. Araştırmaya katılan öğrencilerin 235'i erkek 226'sı kızdır. Verilere yarı yapılandırılmış formlarla ulaşılmıştır. Araştırmaya katılan öğrencilerden ders kitaplarına ilişkin metaforları ortaya çıkarmak amacıyla "Ders kitapları……. benzer. Çünkü……." cümlelerini tamamlamaları istenmiştir. Öğrencilerin ders kitaplarına ilişkin ürettikleri metaforlar betimsel analize tabi tutulmuştur.

Araştırma sonucunda ortaokul öğrencilerinin ders kitaplarını olumlu anlamda, "bilgi kaynağı", "yardımcı kaynak", "rehber", "mutluluk veren şey", "farklı dünya", "canlı nesne", ve "diğer" olarak ; olumsuz anlamda ise "sorun kaynağı", "gereksiz şey" ve "yük" olarak sınıflandırdıkları tespit edilmiştir. Öğrencilerin ders kitaplarına ilişkin metaforları olumlu anlamda en çok "bilgi kaynağı" kategorisinde yoğunlaşmış, bu kategoride de en fazla üretilen metaforlar "bilgi kutusu" ve "bilgisayar", metaforlarıdır. Öğrencilerin ders kitaplarına ilişkin metaforları olumsuz anlamda en çok "gereksiz şey" kategorisinde yoğunlaşmış, bu kategoride "kağıt yığını", "boş kutu" gibi metafor örnekleri verilmiştir.

Anahtar kelimeler: ders kitapları, ortaokul öğrencileri, metaforlar

Investigation of the Middle School Students' Perceptions about Textbooks through Metaphors

In this study it is aimed to determine the perceptions of the middle school students about textbooks through metaphors. For this purpose, the following questions were searched in the study: 1) What are the metaphors for middle school students about textbooks? 2) What conceptual categories can be gathered for the common features of metaphor emerging for textbooks? In the research, phenomenology which is one of the qualitative research designs was used. The participants of the research are 464 middle school students (235 boys, 226 girls) in Akyazı district of Sakarya Province in the academic year of 2017-2018. Data were reached with semi-structured forms. In order to reveal the metaphors related to the textbooks from the students who participated in the research, students are asked to complete the sentences "Textbooks ..... similar. Because ..... ".Data were analyzed through descriptive analysis.

The findings from the research show that middle school students perceive textbooks in seven positive categories as "information source "," auxiliary resource "," guide "," happiness thing "," different world "," living object " and "others"; three negative categories as "Problem source", "unnecessary thing" and "burden".The students' metaphors for textbooks are most concentrated in the "information source" category. In this category, the most generated metaphors are the "information box" and the "computer" metaphors. The students' metaphors about textbooks are mostly concentrated in the "unnecessary" category. In this category, examples of metaphors such as "paper stack" and "empty box" are given.

Keywords: textbooks, middle school students, metaphors

Öğretmen Adaylarının Bakış Açılarına Göre Sosyal Bilgiler Ders Kitaplarındaki Sorunlar ve Çözüm Önerileri

Hülya ÇELİK

Sakarya Üniversitesi

Kübra GENÇ

Sakarya Üniversitesi

Rıdvan GENCER

Sakarya Üniversitesi

Bu çalışmada sosyal bilgiler öğretmen adaylarının bakış açılarına göre ders kitaplarındaki sorunlar ve bu sorunlara ilişkin çözüm önerilerini tespit etmek amaçlanmıştır. Nitel araştırma türlerinden fenomonolojik desene uygun olarak tasarlanan araştırmanın çalışma grubu 2017-2018 akademik yılının güz döneminde Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesinde Sosyal Bilgiler Eğitimine devam eden 13 erkek 17kız toplam 30 öğretmen adayı oluşturmaktadır. Söz konusu öğretmen adayları 4. sınıfta olup, "Sosyal Bilgiler Konu Alanı Ders Kitabı İncelemeleri" dersi almakta ve gönüllülük esasına dayalı olarak araştırmaya katılmaktadırlar. Araştırmada veri toplama aracı olarak yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Öğretmen adaylarına sosyal bilgiler ders kitaplarında gördükleri sorunların neler olduğu ve bu sorunların çözümüne ilişkin düşünceleri sorulmuştur. Elde edilen veriler içerik analizi ile incelenmiştir. Öğretmen adaylarının görüşlerine göre sosyal bilgiler ders kitaplarında en fazla görülen sorunlar; kitap içeriklerinin yoğun, ezberci ve karmaşık olması, kitapların ve kapaklarınıın ilgi çekici olmaması, malzeme ve görsellerin kalitesinin düşük olmasıdır.Öğretmen adayları içeriklerin oluşturulmasında öğrenci seviyesinin gözetilmesi, kitapların ve kitap kapaklarının canlı renklerle ve ilgi çekici olarak tasarlanması, görsellerin kaliteli hale getirilmesi ve harita, şema, tablo ve görsellerin güncelliğinin sağlanması şeklinde çözüm önerileri getirmişlerdir.

Anahtar kelimeler: sosyal bilgiler, ders kitapları, sosyal bilgiler öğretmen adayları

Problems and Solution Proposals in Social Studies Text Books from the Prospective Teachers' Perspectives

In this study, it is aimed to reveal the problems in the textbooks and suggestions for solution of these problems according to the views of the prospective social studies teachers. In the research towards the general objective one of the qualitative research designs phenomenology was used. The study group of the researchers constitutes 30 teacher candidates in the fall semester of the academic year 2017-2018, 13 boys and 17 girls attending Social Studies Education at Sakarya University Faculty of Education. Prospective teachers are in the 4th grade and take "Social Studies Subject Area Text Book Examination Course" and participate in the research based on the volunteer basis. Semi-structured interview form was used as data collection tool in the research. The prospective teachers were asked about the problems they encountered in social studies textbooks and their thoughts about the solution of these problems. Data were analyzed through descriptive analysis. According to prospective teachers, the most common problems in social studies textbooks are; the content of the book is intense, memorable and complex, the books and covers are not interesting, the quality of materials and visuals is low. Teacher candidates have proposed solutions in the creation of content in the form of observing the student's level, designing books and book covers as vivid colors and interesting, making the visuals quality, and updating maps, diagrams, tables and images.

Keywords: social studies, textbooks, social studies prospective teachers,

Beşinci Sınıf Türkçe Ders Kitaplarının Görsel Tasarımı Hakkında Türkçe Öğretmenlerinin ve Ortaokul Beşinci Sınıf Öğrencilerinin Görüşleri Artvin İli Örneği

Hüseyin ÖZTÜRK

Artvin Çoruh Üniversitesi

Lokman TURAN

Atatürk Üniversitesi

Tahir TAĞA

Süleyman Demirel Üniversitesi

Herhangi bir ders materyalini öğrencilerin gözünde cazip hâle getiren ve söz konusu materyalin işlevini yerine getirmesine hizmet eden bir unsur olarak görsel tasarım, anadili eğitiminin önemli bir parçası olan Türkçe ders kitaplarının yapılandırılmasında da dikkate alınmalıdır. Ortaokul Türkçe ders kitapları ile en güçlü bağları kuranlar, eğitim öğretimin doğası gereği, Türkçe öğretmenleri ve ortaokul öğrencilerdir. Bu kitapların işlevlerini yerine getirip getirmediğini anlayabilmek, Türkçe öğretmenleri ve ortaokul öğrencilerinin düşüncelerini bilmekle mümkün olabilir. Görsel tasarımın ders kitaplarının işlevini artırdığı göz önünde bulundurulursa bu kitapların görsel tasarımı ile ilgili Türkçe öğretmenleri ve ortaokul öğrencilerinin düşünceleri de önem kazanır. İçinde bulunduğumuz eğitim öğretim yılında Milli Eğitim Bakanlığının görsel tasarım konusunda bir yeniliğe imza atmış ve kurum dışından hizmet satın alarak beşinci sınıf ders kitabının görsel tasarımını özel bir tasarımcıya yaptırmıştır. Bu sebeple bu araştırmada beşinci sınıf ders kitabı tercih edilmiş ve Milli Eğitim Bakanlığının yeni tercihinin sonuçlarını da görebilmek adına bu kitap çalışmaya konu edilmiştir. Araştırmanın çalışma grubunu Artvin ilinde görev yapmakta olan 7 Türkçe öğretmeni ve bu ildeki ortaokullarda öğrenim görmekte olan 12 ortaokul öğrencisi oluşturmaktadır. Araştırma verileri, yarı yapılandırılmış görüşme formuyla toplanmış ve içerik analizine tabi tutulmuştur. Verilerin analiziyle elde edilen sonuçlardan hareketle Türkçe ders kitaplarının görsel tasarımı hakkında birtakım eleştiriler yapılmış ve önerilerde bulunulmuştur.

Opinions of Turkish Teachers and Secondary School Fifth Grade Students About Visual Design of Fifth Grade Turkish Course Books

The visual design which makes any course material attractive for the students and fulfills the function of the material should be taken into consideration in the construction of Turkish textbooks which is an important part of mother tongue education. Those who establish the strongest ties with secondary school Turkish textbooks are Turkish teachers and secondary school students. It may be possible to understand that these books fulfill their functions and to know the thoughts of Turkish teachers and secondary school students. Considering that visual design enhances the function of textbooks, the thoughts of Turkish teachers and secondary school students about visual design of these books gain importance. In the current academic year, the Ministry of National Education has innovated in visual design and purchased services from outside the institution. Visual design was done by designer. For this reason, a fifth grade course book was preferred in this research. This book is the subject of this work in order to see the results of the new choice of the Ministry of National Education. The study group consisted of seven teachers working in Artvin and twelve students studying in the secondary school. The research data was collected by semi-structured interview form and content analysis was conducted. Some criticisms about the visual design of the Turkish textbooks have been made with the results obtained from the analysis of the data and suggestion were made from these results.

Türkçe Ders Kitapları Hakkında Yapılmış Lisansüstü Tezlerin Çeşitli Değişkenler Açısından Değerlendirilmesi

Lokman TURAN

Atatürk Üniversitesi

Ali KIRCI

Atatürk Üniversitesi

Hüseyin ÖZTÜRK

Artvin Çoruh Üniversitesi

Türkçe ders kitapları, anadili eğitiminin yürütülmesinde kullanılan en önemli araçlardan olması itibarıyla bir araştırma konusu olarak pek çok araştırmacının dikkatini çekmiş; Türkçe öğretim programında söz konusu kitapların nasıl yapılandırılacağı ayrıntısıyla açıklanmış ve bu kitaplarla ilgili çok sayıda akademik çalışma yürütülmüştür. Yürütülen bu araştırmaların seyrinin dikkatli bir biçimde takip edilmesi; konu, yöntem ve çalışma alanı bakımından hangi çeşitlilikleri gösterdiğinin tespit edilmesi gelecek çalışmaların yönünü tayin edecektir. Bu düşünceden hareketle bu araştırma, ilkokul ve ortaokul düzeyi Türkçe ders kitapları üzerine yapılmış lisansüstü tezlerin bir meta analizini gerçekleştirmeyi hedeflemektedir. Bu hedef gözetilerek Yüksek Öğretim Kurumunun tez merkezinde yer alan lisansüstü tezler derlenip konuları, yöntemleri, üniversite ve enstitüleri, yayınlama yılları, tezin türü (yüksek lisans, doktora) bakımından sınıflandırılmış ve bu tezler hakkında istatistikî bilgiler ortaya koyulmuştur. Elde edilen verilerden hareketle de Türkçe ders kitabı araştırmalarının geçmişi hakkında yorumlar yapılmış ve geleceğiyle ilgili çıkarımlarda bulunulmuştur. Araştırmanın sonuçları, özellikle yöntem bakımından bir tutarlılığın söz konusu olmadığını, belirli alanlarda yığılmalar yaşanırken bazı alanların hâlâ bâkir olduğunu göstermiştir. Elde edilen sonuçlardan yola çıkarak Türkçe ders kitapları araştırmalarının geleceğine dair birtakım önerilerde bulunulmuştur.

Since the Turkish coursebooks are very crucial for teaching mother tongue to native speakers, it calls the high attention of numerous researchers of this field. According to Turkish Language Teaching Curriculum, it is carefully studied how to develop those mentioned coursebooks and carried out many academical researches on them. There is no doupt that following the proceeding researshes attentively, and determining the variety of several subjets methods and study fields will probably direct the route of the following researches.It is aimed that, this article will be the meta analysis for the researches on Turkish coursebooks for primary and secondary school levels. From the point of the mentioned goal, it is studied some related articles on the database of the Administration of Turkish Instution of Higher Education and catagorised the topics, mehhods, belonged collages or instutitions,publishing times and the types (mastery or PhD) of these articles. According to the acquired facts, It is made some interpretations of the previous researches on the Turkish coursebooks and some predictions on the following researches. Consequently it can be clearly seen that, results of the researches have no coherence, especially from the view of their methods. While there is a dense accumulation on some parts of the researches, some other parts remain untouched. According to the those mentioned facts, it is made some suggestions on the following researches for Turkish coursebooks.

Hayat Bilgisi Dersinde ve Ders Kitaplarında Tarih Konuları: Almanya Örneği

İrem PAMUK

İstanbul Üniversitesi

Toplu öğretim yaklaşımına ve çok perspektiflilik ilkesine göre oluşturulan hayat bilgisi derslerinde tarih konularının yer alması, tarih bilincinin ve tarihsel öğrenmenin erken yaşlarda inşasında önem taşımaktadır. Ancak bu noktada, ülkelerin müfredatlarında ilkokulda tarih konularının yer alıp almaması, en genel ifadeyle, müfredatın pedagojik yaklaşımıyla yani Piaget'nin bilişsel gelişim kuramına göre mi yoksa Egan'ın tarihsel düşünme evrelerine göre mi şekillendiğiyle orantılıdır. Tarihsel öğrenmede, ülkemizdeki gibi, Piaget'ye yakın bir yaklaşım etkiliyse, bütün çocukların aynı yaşta aynı gelişim evrelerinde oldukları genellemesi hakimdir ve çocuk *sihirli yıl* olan 12 yaşa kadar somut işlemler döneminde bulunduğundan, soyut içeriğe sahip tarih dersleri, bu yaştan itibaren yani soyut işlemler döneminde öğrenilebilir. Egan'a yakın bir yaklaşım etkiliyse, çocuğun mitik dönemden (4-9 yaş) itibaren tarih öğrenebileceği anlayışı hakimdir. Böylelikle tarih konuları daha erken yaşta öğrencilerle buluşturulur. Almanya'da öğrenciler ilkokulda Sachunterricht'te (hayat bilgisi) tarih konularıyla karşılaşırlar. Bu çalışmanın amacı, Almanya'da hayat bilgisi dersi kapsamında yer alan tarih konularının neler olduğunun incelenmesidir. Nitel araştırma desenlerinden durum çalışmasının kullanıldığı bu çalışmada doküman incelemesi yapılarak, ilgili ders kitaplarından ve öğretim programlarından veriler elde edilmiş ve bulgulara, betimsel analiz yapılarak ulaşılmıştır. Çalışmanın örneklemini, Almanya'da 3.sınıfta okutulan bir ve 4.sınıfta okutulan üç adet Sachunterricht (hayat bilgisi) ders kitabı ve ilgili öğretim programları oluşturmaktadır. Bulgulara göre, "geçmişe bakış, günümüz ve gelecek için öğrenmeyi mümkün kılar" anlayışını benimseyen hayat bilgisi ders kitaplarında; zaman kavramından, değişim ve sürekliliği temel alan çocuğun yakın çevresinden, yaşadığı yerin tarihsel arka planına yönelik konuların yanı sıra ilk insanlardan, doğanın ve doğal unsurların şekillenmesinden, ortaçağda yaşamdan konular yer almaktadır. Bulgular (tarih konuları), hayat bilgisi ders kitaplarından örnekler eşliğinde sunularak tartışılacaktır.

Anahtar kelimeler: Hayat bilgisi, Sachunterricht, ders kitapları, öğretim programları, tarih konuları, tarihsel öğrenme, Piaget, Egan

History Subjects in the Life Studies Course and Textbooks: The Case Of Germany

The inclusion of history subjects in life studies courses, which are constructed according to collective teaching approach and multi-perspectivity principle is of vital importance in historical learning and consciousness at early ages. However, at this point, whether or not history subjects are included in primary school curricula in countries is related to the pedagogical approach of their curriculums, in other words, to whether these curriculums are prepared according to the cognitive development theory of Piaget or to the historical thinking stages of Egan. If an approach close to Piaget's approach is effective in historical learning of a country, like in our country, the country adapts a generalization suggesting that all children experience same developmental stages at the same ages. In this context, since children are in concrete operational stage until the age of 12, which is a *magical year for* children's developmental process; history lessons with abstract content can be learned from this age, that is, in formal operational stage. If an approach close to Egan's approach is effective in historical learning of a country, the country adapts an understanding suggesting that children can learn history as of the mythic stage (4-9 years). Thus, history subjects are brought together with students at an earlier age.Students meet with history subjects in Sachunterricht (life studies) in primary schools in Germany. This study aims to examine the history subjects in life studies course teaching program and textbooks in Germany. Case study of qualitative research techniques was used in this study. The data were obtained from relevant textbooks and teaching programs with document analysis and the study findings were obtained using descriptive analysis. The study sample consisted of one 3rd grade and three 4th grade Sachunterricht (life studies) textbooks and relevant teaching programs in Germany. The study results have shown that these life studies textbooks which embrace the understanding of "looking at the past makes possible of learning for the present and the future", include the subjects ranging from the concept of time, the immediate surroundings of children based on change and continuity, to the historical background of the places where children live, as well as from the first people, to the medieval life and the shaping of nature and natural elements. The study findings (the subjects of history) will be discussed by presenting examples from life studies textbooks.

Keywords: Life studies, Sachunterricht, textbooks, teaching programs, history subjects, historical learning, Piaget, Egan

Türk Dili ve Edebiyatı Ders Kitapları Konusunda Yapılan Lisansüstü Tezlerin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi

Kevser CENDEMİR

Anadolu Üniversitesi

Bu araştırma, Türk Dili ve Edebiyatı ders kitaplarıyla ilgili yapılmış lisansüstü tezleri çeşitli değişkenler açısından incelemeyi amaçlamaktadır.

Araştırma, 1992-2016 yılları arasında hazırlanan ve YÖK (Ulusal Tez Merkezi) veri tabanı tarafından erişim izni verilen 34 lisansüstü tez üzerinde gerçekleştirilmiştir.

Araştırmanın verileri, YÖK (Ulusal Tez Merkezi) veri tabanından“ Türk Dili ve Edebiyatı Ders Kitabı”, Türk Edebiyatı Ders Kitapları” anahtar sözcükleri kullanılarak elde edilmiştir.

Nitel araştırma yaklaşımının benimsendiği araştırmada veriler doküman incelemesi yoluyla toplanmış, içerik analiziyle çözümlenmiştir. İçerik analizinde, incelenen tez verilerinin tablolaştırılmasında frekans ve yüzde değerleri dikkate alınmıştır.

Araştırma bulgularından elde edilen sonuçlara göre Türk Dili ve Edebiyatı ve Türk Edebiytı ders kitapları konusunda Türkiye'de gerçekleştirilen lisansüstü araştırmaların çeşitli değişkenler açısından genel görünümüne bakıldığında; cinsiyette kadınların, yıllara göre dağılımda 2006, 2011 yıllarının, üniversiteler açısından sıralamada Gazi Üniversitesinin, lisansüstü düzey olarak yüksek lisansın ilk sıralarda yer aldığı dikkat çekmiştir.

Araştırma modeli olarak tarama modelinin, veri toplamada doküman incelemesinin genellikle tercih edildiği, örneklem grubu olarak daha çok ilköğretim 1. sınıf düzeyinin ele alındığı görülmüştür.

Anahtar kelimeler: Türk Dili ve Edebiyatı, Ders Kitabı, Lisansüstü Tez

Investigations on Various Variables of Graduate Thesis on the Turkish Language and Literature Course Books

This research aims to examine postgraduate theses related to Turkish Language and Literature textbooks in terms of various variables.

The research was carried out on thirty-four postgraduate theses, which were prepared between 1992 and 2016 and were granted access by HEC (National Thesis Center) database.

The data of the research was obtained from the database of YÖK (National Thesis Center) by using the keywords "Turkish Language and Literature Course Book", "Turkish Literature Course Books".

In the research that the qualitative research approach is adopted, the data were collected through the examination of the document and analyzed by content analysis. In the content analysis, frequency and percentage values were taken into consideration in the tabulation of theses data examined.

According to the results obtained from the research findings when Turkey and the Turkish Language and Literature textbooks Edebiyt in terms of looking at the overall appearance of a variety of variables carried out postgraduate research in Turkey; In terms of the distribution of women in terms of years, in 2006, in 2011, in terms of universities, Gazi University pointed out that the graduate level was the first rank of graduate students.

It has been seen that as the research model, the scan model, the document review in the data collection is generally preferred, and the first grade level of primary education is considered as the sampling group.

Keywords: Turkish Language and Literature, Course Book, Graduate Thesis

Ders Kitabında Çocuk Hakları: Sosyal Bilgiler Dersi Beşinci Sınıf Örneği

Maide Şila TİFTİKÇİ

Çukurova Üniversitesi

Gelişen ve değişen dünya şartlarında bireylerin nasıl yetiştirilmek istenildiği sorusu hâlen tartışılmaktadır. Bireyler, toplumların benimsedikleri amaçlar doğrultusunda şekillenmektedir. İnsan haklarına duyarlı bireyler yetiştirilmek isteniyorsa bu bilincin küçük yaşlardan itibaren verilmesi faydalı olabilir. Çocukların kendi haklarının farkında olması, onlara hak ihlallerinin yaşandığı durumlara karşı bir farkındalık kazandırırken aynı zamanda toplumda insan onurunun korunması, demokrasi kültürünün yaşatılması, nitelikli yurttaş kimliğinin kazanılması için de bir köprü görevindedir. Eğitim ve öğretim yoluyla geliştirilen bu kültürü eğitsel bir misyonu bulunan ders kitaplarında da görmek mümkündür. Bu bağlamda bu çalışma özelinde, sosyal bilgiler beşinci sınıf ders kitabında çocuk haklarının nasıl ele alındığı sorusuna cevap aranmıştır. Ortaokul sosyal bilgiler ders kitabının seçilme nedeni ise, bilindiği üzere sosyal bilgiler alanının çok disiplinli bir boyutu olup demokrasi, insan hakları, vatandaşlık gibi birçok kavramı içinde barındırmasıdır. Sınıf düzeyinin belirlenmesindeyse çocuk haklarına dair kazanımın değişen öğretim programında, ilkokuldan sonra ortaokul düzeyinde bu ders kapsamında beşinci sınıfta yer alıyor olmasıdır. Nitel bir yaklaşımla tasarlanılan bu çalışma, var olan bir durumun nasıl bulunduğunu açıklamak istemektedir. Bu nedenle durum çalışmasına uygun olarak planlanmıştır. Bu çalışma özelinde verilerin analizinde doküman analizi yönteminden yararlanılmıştır. Çocuk hakları konusu ders kitabında "Birey ve Toplum" ünitesi kapsamına dâhil edilirken aynı zamanda başka ünitelerle ilişkilendirilerek ele alınmıştır.

Anahtar kelimeler: çocuk hakları, sosyal bilgiler ders kitabı, beşinci sınıf.

Children's Rights in the Textbooks: Example of Fifth Grade Social Studies Lesson

The question of how people are desired to be educated in developing and changing world conditions is still being debated. People are shaped by the societies' goals. If it is desired to raise individuals as sensitive to human rights, it may be useful to give this consciousness to them from a young age. Children's awareness of their rights is a bridge to the protection of human dignity, the survival of democracy culture, and the acquisition of a qualified citizen while giving them an awareness of the situations in which the right violations are experienced. This culture which is developed through education and training can also be seen in textbooks which have educational mission. In this context, in this study, it is sought answer the question of how children's rights are handled in the social studies fifth grade textbook. The reason for choosing secondary school social studies textbook is that it is a multidisciplinary dimension of the field of social studies and it contains many concepts such as democracy, human rights and citizenship. As the class level is determined, the educational acquisition of children's rights lies in the fifth grade in the new curriculum, after the first school, at the secondary school level. This work, which is designed with a qualitative approach wants to explain how an existing situation is. For this reason, the situation is planned in accordance with the case study. In this study, document analysis method was used in the analysis of data. The topic of children's rights is included in the textbook's"Individual and Community" unit and at the same time it is handled by associating with other units.

Keywords: children's rights, social studies textbook, fifth grade.

The Textbooks That Are Used For Students with Visual Impairments

Mehmet Akif CIHAN

Texas Tech Üniversitesi

Educating students with visual impairments (VI) needs a special care and attention since they have unique needs to meet. Of course, one of the obstacles that these students experience throughout their lives is a lack of their vision. Therefore, textbooks used with sighted students which are regular print books do not work with these students. This study explores different types of textbooks that are available for students with VI and discuss their uses, advantages and disadvantages. The first alternative textbook format that comes in our mind is braille. However, braille books have some disadvantages in practice such as taking too much space and not being available. Thus, some students who are at high schools and universities prefer to use audio and e-books which are more convenient and easier to access. The problem with these textbooks is that there is a limited number of textbooks available in these formats. For younger students with VI who are about to or just began to learn braille, there are some textbook options available to promote their emergent literacy skills. One of the most common books used for these students is a tactile book which contains real objects, raised lines, or textures. Four types of tactile books include experience, object, routine, and theme books. Tactile books are usually created by teachers by hand. A story box or book bag that contains real or representative objects that are in a story is also used with young students with VI when reading regular print books to make this experience more meaningful for them. Lastly, there are some additional types of textbooks available for students with VI and additional disabilities: predictable books, accessible books, power-point e-books, and modified books.

Keywords: Students with Visual Impairments, Alternative Textbooks, Tactile Experience.

Grafik Öğrencilerine Yönelik Ders Kitabı Projesi; "Dijital Grafik" Kitap Çalışması

Mehmet Emin KAHRAMAN

Grafik tasarım, bir mesajı görsel yolla belirli bir hedef kitleye ulaştırmak amacıyla logo, afiş, büyük boy sokak afişi (billboard), basın ilanı, ambalaj, kitap, dergi, tanıtım filmleri, çizgi film gibi tasarımları yazılı ve görsel elemanlarla sanatsal ölçütler içinde tasarlayan ve çizen kişileri yetiştiren eğitim dalıdır. Ülkemizde grafik tasarım eğitimi Milli Eğitim Bakanlığına bağlı Güzel Sanatlar ve Kız Meslek Liselerinde verilmektedir. Bu liselerden mezun olan bireyler reklam ajanslarında, matbaalarda ve tasarım merkezlerinde görev alabilir. Fakat mezunların bu iş yerlerinde başarılı olarak hizmet verebilmeleri için mesleğin gerektirdiği tüm alt yapıya sahip olmaları gerekmektedir. Grafik tasarımı bölümünün bireye kazandırdığı önemli beceriler vardır. Tasarıyı planlamak, eskizlemek, çizmek, bilgisayar tabanlı programlara aktarmak, program desteğiyle tamamlamak, baskısını almak... gibi beceriler bir grafik tasarımcıda bulunması gereken becerilerdir. Bu araştırmada Milli Eğitim Bakanlığı tarafından Güzel Sanatlar Liselerinde kullanılması için ve grafik tasarımcı için gerekli olan becerileri edindirecek içeriğe sahip "Dijital Grafik" isimli bir kitap müfredatı hazırlanmıştır. Araştırmada kitabın hazırlanış süreci, müfredat oluşturulması ve içerik hazırlama süreci hakkında bilgilere yer verilmiştir.

Anahtar kelimeler: Grafik, Tasarım, Eğitim, Müfredat, Kitap, Basım.

Graphic design is a process of designing and designing designs such as logos, banners, billboards, press announcements, packaging, books, magazines, promotional films and cartoons in written and visual elements with artistic criteria in order to convey a message visually to a specific target audience. The people who draw people are training. Graphic design education in our country is given in Fine Arts and Girls Vocational High School affiliated to Ministry of National Education. Individuals who graduate from these high schools can work in advertising agencies, printing houses and design centers. However, graduates need to have all the infrastructure required by their profession so that they can serve successfully in these workplaces. Graphic design department has important skills that the individual acquires. Skills such as planning, sketching, drawing, transferring to computer-based programs, completing with program support, getting prints ... are skills that a graphic designer must have. In this research, a book curriculum named "Digital Graphics" was prepared by the Ministry of National Education for use in Fine Arts High School and with the content to be given to the graphic designer. The study included information about the preparation process of the book, curriculum development and content preparation process.

Keywords: Graphic, Design, Education, Curriculum, Book, Printing.

4.ve 5.Sınıf Sosyal Bilgiler Ders Kitapları "Etkin Vatandaşlık" Öğrenme Alanında Yer Alan Değerlerin İncelenmesi

Melike FAİZ

Kastamonu Üniversitesi

Emine KARASU AVCI

Kastamonu Üniversitesi

Problem Durumu: Ders kitapları, öğrenciler ve öğretmenler için yol gösterici özellikleri bulunan ders araçlarından başında gelmektedir. Öğretim programlarında kazandırılması hedeflenen konuları planlı olarak ele alan eğitim dokümanlarıdır. Ders kitapları ile öğrencilere sadece kavram ve bilgiler değil aynı zamanda değerler de kazandırılabilmektedir. Sosyal Bilgiler dersinin zengin bir içeriğe sahip olması bu dersi değerlerin kazandırılmasında önemli kılmaktadır. Sosyal Bilgiler dersinin temel hedefi olan aktif ve erdemli vatandaş yetiştirmek ancak değerlerin bireylere kazandırılabilmesi ile mümkündür.**Amaç:** Araştırmada Talim Terbiye Kurulu Başkanlığınca geliştirilen 4.ve 5.sınıf Sosyal Bilgiler ders kitaplarının "Etkin Vatandaşlık" öğrenme alanında yer alan değerlerin incelenmesi amaçlanmaktadır. **Yöntem:** Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden doküman inceleme tekniğinden faydalanılmıştır. Veriler içerik analiziyle çözümlenerek tablolar, fotoğraflar ve metin örnekleri şeklinde ortaya konulmuştur. **Bulgular:** 4.sınıf Sosyal Bilgiler ders kitabında özgürlük, sorumluluk, eşitlik, barış, dürüstlük, sevgi, saygı, güven, hoşgörü, paylaşım değerleri; 5.sınıf Sosyal Bilgiler ders kitabında ise sorumluluk, yardımseverlik, vatanseverlik, dayanışma, duyarlılık, saygı, eşitlik, adalet, özgürlük ve bağımsızlık değerleri tespit edilmiştir. **Sonuç:** 4.ve 5.sınıf "Etkin Vatandaşlık" öğrenme alanında 15 farklı değer tespit edilmiştir. Bu değerler Sosyal Bilgiler Öğretim Programı'nda yer alan değerlerle benzerlik göstermektedir. Güven, hoşgörü ve paylaşım değerleri programda yer almamaktadır. **Öneriler:** Benzer araştırmalar farklı öğrenme alanları ile farklı derslerde yapılabilir.

Anahtar kelimeler: Sosyal Bilgiler, ders kitabı, değerler.

Investigation of Values in the "Active Citizenship" Learning Domains of the 4th 5th Social Studies Course Books

Problem Statement: Textbooks are one of the teaching tools that provide guidance for students and teachers. It is the educational documents which plan and regularly deal with the targeted subjects to be acquired in teaching programs. With the textbooks, not only the concepts and information but also the values can be given to the students at the same time. The fact that the Social Studies course has a rich content makes this lesson important for gaining value. The main objective of the Social Studies course is to train active and virtuous citizens. This is possible if the values can be earned by individuals. **Purpose of the Research:** It is aimed to examine the values of the 4th and 5th grade Social Studies textbooks developed in the survey by the Board of Education Board in the field of "Effective Citizenship".**Method:** The qualitative research methods used in the research were based on the document review technique. The data were analyzed in terms of content analysis and presented in the form of tables, photographs and text samples.**Findings:** Freedom, responsibility, equality, peace, honesty, love, respect, trust, tolerance and sharing values have been determined in the 4th grade Social Studies textbook. Responsibility, philanthropy, patriotism, solidarity, sensitivity, respect, equality, justice, freedom and independence were determined in the 5th grade Social Studies text book.**Results:** In the 4th and 5th grade "Effective Citizenship" learning field, 15 different values were determined.These values are similar to those in the Social Studies Curriculum. Trust, tolerance and sharing values are not included in the program.**Suggestions:** Similar research can be done in different courses with different learning areas.

Keywords: Social Studies, course book, values.

4.ve 5.Sınıf Sosyal Bilgiler Ders Kitapları "Etkin Vatandaşlık" Öğrenme Alanında Yer Alan Becerilerin İncelenmesi

Emine KARASU AVCI

Kastamonu Üniversitesi

Melike FAİZ

Kastamonu Üniversitesi

Problem Durumu: Sosyal Bilgiler dersinde ders kitapları birincil kaynak olarak kullanılmaktadır. Ders kitapları, öğretmenlerin anlattığı bilgilerin toplu bir şekilde yer aldığı ve öğrencilerin ders tekrarı yapmak için kullandıkları ders araçlarıdır. Ders kitaplarının öğretmen ve öğrenciyi tamamlayıcı bir özelliği bulunmaktadır. Sosyal Bilgiler dersi de bireylerin çok yönlü olarak gelişmesini amaçlayan bir derstir. Bireyin çok yönlü gelişmesi hangi becerileri kazandığı ile paralellik göstermektedir. Sosyal Bilgiler Öğretim Programı ile öğrencilere çeşitli beceriler kazandırılmaktadır. **Amaç:** Araştırmada 4.ve 5.sınıf Sosyal Bilgiler ders kitapları "Etkin Vatandaşlık" öğrenme alanında yer alan becerilerin incelenmesi amaçlanmıştır. **Yöntem:** Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden doküman inceleme tekniği kullanılmıştır. Veriler içerik analiziyle çözümlenmiştir. **Bulgular:** 4.sınıf Sosyal Bilgiler ders kitabında iletişim, öz denetim, karar verme, sosyal katılım, gözlem, hukuk okuryazarlığı, siyaset okuryazarlığı dijital okuryazarlık, mekanı algılama, harita okuryazarlığı, empati, zamanı ve kronolojiyi algılama, değişim ve sürekliliği algılama; 5.sınıf Sosyal Bilgiler ders kitabında siyaset okuryazarlığı, işbirliği, sorumluluk, sosyal katılım, problem çözme, karar verme, girişimcilik, gözlem, araştırma, hukuk okuryazarlığı, empati ve mekanı algılama becerileri tespit edilmiştir. **Sonuçlar:** 4.ve 5.sınıf "Etkin Vatandaşlık" öğrenme alanında 19 farklı beceri tespit edilmiştir. Bu beceriler Sosyal Bilgiler Öğretim Programı'nda yer alan becerilerle benzerlik göstermektedir. **Öneriler:** Benzer araştırmalar farklı öğrenme alanları ile farklı derslerde yapılabilir.

Anahtar kelimeler: Sosyal Bilgiler, ders kitabı, beceriler.

Investigation of Ability in the "Active Citizenship" Learning Domains of the 4th 5th Social Studies Course Books

Problem Statement: Textbooks are used as the primary resource in Social Studies course. Textbooks are considered to be teaching tools that teachers use to collect information in a lump and students use to make lessons. Textbooks are complementary to the teacher and student. The Social Studies course is also a profession that aims to develop individuals in a multi-faceted way. The multi-faceted development of the individual is in parallel with what skills they earn.**Purpose of the Research:** Social Studies textbooks of the 4th and 5th grade in the survey aimed to examine the skills involved in the field of "Effective Citizenship" learning.**Method:** In the research, document review technique was used as qualitative research methods. The data were analyzed by content analysis.**Findings:** In this direction, communication skills, self-control, decision making, social participation, observation, legal literacy, political literacy, digital literacy, location perception, map literacy, empathy, perception of change and continuity skills were identified in the 4th grade Social Studies text book. In the 5th grade Social Studies textbook, political literacy, cooperation, responsibility, social participation, problem solving, decision making, entrepreneurship, observation, research, legal literacy, empathy and perception of space skills have been identified.**Results:** In the 4th and 5th grade "Effective Citizenship" learning, 19 different skills have been identified. These skills are similar to those in the Social Studies Curriculum. **Suggestions:** Similar research can be done in different courses with different learning areas.

Keywords: Social Studies, textbooks, skills.

Yabancı Dil Olarak Fransızca Öğretiminde Kültür Yetisi: Alter Ego 1 Ders Kitabında "Frankofoni" Örneği

Meril NAKTAN

Günümüzde, yabancı dil öğreniminde kültür aktarımı ders kitapları çerçevesinde önemli bir yer tutmaktadır. Küreselleşme, yeni teknolojiler ve uluslararası ilişkiler gibi etkenler zaman içerisinde kültür boyutunu tekrar gündeme getirmiştir. Bu doğrultuda, Avrupa Konseyi tarafından ortaya konulan Avrupa Dilleri için Ortak Başvuru Metni, iletişimsel yaklaşım sayesinde dil ile kültür arasındaki bütünlüğüne önemle vurgulamaktadır. Yabancı dil öğrenen kişi, anadilinde var olan kültür boyutundan farklı düşünceler, davranışlar ve göreneklerle karşılaşarak, karşılaştırmalar yapar ve yeni bir bakış açısına sahip olur. Bu nedenle, yabancı dil öğretiminde kullanılan ders kitaplarında seçilen özgün metinler kültür iletimine etken olup o dile ait değerleri aktarmaktadır. Bu çalışmada, yabancı dil olarak Fransızca öğrenen öğrencilerin, A1 düzeyinde "frankofoni" teması çerçevesinde edinilen anlamlı öğeler ortaya koyulacaktır. Bu araştırma "Alter Ego1" ders kitabında edinilen anlamlı öğelerin söz konusu tema çerçevesinde, üç aşamalı anlambilimsel yöntemle incelenip, öğrenenin anadilinde sahip olduğu değerler değişkenlik gösterecektir. Böylece, yabancı dil öğretiminde kültür yetisinin yabancı dil öğrenene farklı bir bakış açısı sağlayacaktır.

Anahtar kelimeler : Yabancı dil olarak Fransızca, kültür yetisi, anlam, ders kitabı, frankofoni

Cultural Competence in French as a Foreign Language: A "Frankfoni" Example in the Alter Ego 1 Textbook.

Today, culture transfer in foreign language learning has an important place in textbooks. Factors such as globalization, new technologies and international relations have brought back the cultural dimension over time. In this respect, the Joint Application for the European Languages, which is laid down by the Council of Europe, emphasizes the integrity between language and culture through a communicative approach. The person who learns a foreign language compares with, thinks and behaves differently from the cultural dimension existing in the mother tongue, and has a new perspective. For this reason, original texts selected in the textbooks used in foreign language teaching are the factors for cultural transmission and convey the values belonging to that language. In this study, meaningful items obtained in the context of "francophony" at level A1 will be revealed to students learning French as a foreign language. This research will examine the meaningful items obtained in the textbook "Alter Ego1" by means of a three-stage semantic method in the context of the theme, and the values that the learner has in his mother tongue will vary. Thus, in foreign language teaching, cultural competence will provide a different perspective on foreign language learning.

Keywords: French as a foreign language, culture ability, meaning, textbook, francophony

Sosyal Bilgiler Ders Kitaplarında Coğrafya Öğretiminde Kullanılan Öğretim Stratejisi Yöntem Ve Tekniklerin İncelenmesi

Uğur AKAR

Yıldız Teknik Üniversitesi

Meryem HAYIR KANAT

Yıldız Teknik Üniversitesi

Sosyal Bilgiler öğretiminin amacı değişen ülke ve dünya koşulları hakkında bilgi sahibi olan, günlük hayatta karşılaştığı sorunları birçok yönüyle değerlendirip çözüm yolları üretebilen etkin bireyler yetiştirmektir. Sosyal Bilgiler bu amacını gerçekleştirmek için birçok disiplini harmanlayarak bünyesinde barındırır. Bu disiplinlerden Tarih, Coğrafya, Yurttaşlık Bilgisi Sosyal Bilgilerin ana disiplinini oluşturur. Bu disiplinlerden Coğrafya, Sosyal Bilgilerin bu amacına ulaşmasını sağlamak için hayati öneme sahiptir, çünkü Coğrafya sosyal ve beşeri bilimler arasında ilişki kurarak ilköğretim çağındaki öğrencilere birçok beceri ve değer kazandırır. Bu doğrultuda ilköğretim ilk kademesinden itibaren öğretim programlarında çeşitli coğrafya konularına yer verilmiştir. İlköğretim kademesinde coğrafyanın öğrencilere doğru ve etkin bir şekilde öğretilmesi hazırlanan programların niteliği ve bilgi, kavram, değer ve becerinin öğrenciye verilmesini sağlayacak etkili yöntem ve tekniklerin kullanılmasıyla doğru orantılıdır. Sosyal bilgiler öğretiminde yaygın olarak kullanılan bazı yöntemler şunlardır; işbirlikli, proje tabanlı, problem çözme, örnek olay, tartışma yöntemleridir. Bunların yanı sıra beyin fırtınası, gezi gözlem, altı şapkalı düşünme, istasyon, konuşma halkası, görüş geliştirme, topluma katılım ve müze eğitimi sosyal bilgiler derslerinde öğrenciyi etkin kılacak teknikler olarak kullanılabilir.

Bu çalışmanın amacı, öğrenme stratejileri hakkında bilgi vermek ve Sosyal Bilgiler ders kitaplarında coğrafya konuları özelinde öğrenme stratejilerine nasıl yer verildiğini örneklerle açıklamaktır. Ayrıca kullanılan öğrenme yöntem ve tekniklerine ek olarak hangi yöntemlerin de kullanılabileceği örneklerle belirtilmeye çalışılmıştır.

Bu çalışmada nitel araştırma metodu kullanılmış, araştırmanın bulgularına doküman analizi yapılarak ulaşılmıştır. Çalışmanın ana dokümanlarını 2017-2018 öğretim yılında kullanılan sosyal bilgiler ders kitapları oluşturmaktadır.

Anahtar kelimeler: Öğrenme Stratejileri, Öğretim Yöntemleri, Sosyal Bilgiler Ders Kitapları, Coğrafya Öğretimi

An Investigation of Teaching Strategy Methods and Techniques Used In Geographical Course Books in Geography Teaching

The aim of Social Studies education is to educate effective individuals who have knowledge about the changing country and world conditions, evaluate the problems they face in daily life in many ways and produce solutions. Social Studies deal with a number of disciplines and cover them to achieve this goal. Of these disciplines, History, Geography, Citizenship Knowledge constitute the main discipline of Social Studies. Geography, of these disciplines, has vital importance to ensure that Social Studies reaches this goal, because Geography brings many skills and values to the students in the elementary school age by establishing a relationship between social and human sciences. In this direction, various geography subjects have been included in the curriculum since the first grade of elementary education. It is directly proportional to the nature of the programs prepared for teaching geography to the students in a correct and effective way and to use effective methods and techniques providing students with knowledge, concepts, values and skills. Some of the methods commonly used in teaching social studies are; collaborative, project based, problem solving, case study, debate methods. In addition to these, the techniques like brain storming, trip observation, six thinking hats, station, talking ring, opinion development, community participation and museum education can be used in order to make students effective in Social Studies courses.The aim of this study is to give information about learning strategies and to explain how geography topics are included in learning strategies in social studies textbooks with examples. Furthermore, in addition to the learning methods and techniques used, it has been tried to be mentioned with examples which methods can be used.In this study, qualitative research method was used and the findings of the research were obtained by conducting document analysis. The main documents of the study are the social studies textbooks used in the academic year 2017-2018.

Keywords: Learning Strategies, Teaching Methods, Social Studies Course Books, Teaching Geography

Yeni Programa Göre Hazırlanan Sosyal Bilgiler 5. Sınıf Ders Kitabının Öğrenme Etkinlikleri Açısından Değerlendirilmesi

Sinem FİDAN

Yıldız Teknik Üniversitesi

Sevdanur ÇELEN

Yıldız Teknik Üniversitesi

Meryem HAYIR KANAT

Yıldız Teknik Üniversitesi

Sosyal Bilgiler, değişen dünya ve ülke koşullarına uygun bilgi, beceri ve tutum geliştirerek bireyin yaşadığı topluma uyum sağlamasını amaçlayan çok disiplinli bir öğrenme alanıdır. Sosyal Bilgiler dersinin aktarımında en temel materyal ders kitaplarıdır. Ders kitapları öğrencilerin öğrenme düzeyini etkileyen ve dersin işlenmesine kaynaklık eden en önemli materyaldir. Ders kitaplarının en önemli bölümünü ise öğrenme etkinlikleri oluşturmaktadır. Öğrenme etkinlikleri, öğrenciye verilmek istenen kazanımların planlı ve kontrollü bir şekilde aktarılmasını sağlayan faaliyetlerdir. Ayrıca öğrencilerin derse aktif katılımının sağlanması noktasında büyük önem arz etmektedir. Çalışmamızda, Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı Talim Terbiye Kurulu tarafından 13 Ocak 2017 tarihinde yapılan ilk ve orta öğretim programları değişikliği ile yeniden düzenlenerek yeni müfredata uygun hale getirilen Sosyal Bilgiler 5.sınıf ders kitabındaki öğrenme etkinlikleri ele alınmış ve bu etkinliklerin konu kazanımlarına uygunluğu, öğrencinin ilgisini çekme ve öğrenmeyi teşvik etme noktasında yeterliliği değerlendirilmiştir. Araştırmamız kapsamında nitel araştırma yöntemi kullanılmış ve araştırma bulgularına doküman analizi yapılarak ulaşılmıştır. Elde edilen bulgulara göre, hazırlanan yeni Sosyal Bilgiler öğretim programında toplam 7 öğrenme alanı olduğu ve bu öğrenme alanlarının ünite yerine kullanıldığı tespit edilmiştir. Bu öğrenme alanları; Birey ve Toplum, Kültür ve Miras, İnsanlar Yerler ve Çevreler, Üretim Dağıtım ve Tüketim, Bilim Teknoloji ve Toplum, Etkin Vatandaşlık ve Küresel Bağlantılardır. İncelememiz sonrasında öğrenci çalışma kitaplarının bulunmadığı mevcut sistemde ders kitaplarında öğrenme etkinliklerine daha fazla yer verildiği tespit edilmiştir.

Anahtar kelimeler: İlköğretim, Sosyal Bilgiler Öğretim Programı, 5. Sınıf Sosyal Bilgiler Ders Kitabı, Öğrenme Etkinlikleri

Social Studies is a multidisciplinary learning field that aims to provide adaptation to the collective living of the individual by developing knowledge, skills and attitudes appropriate to the changing world and country conditions. The most basic material in the transfer of Social Studies course is textbooks. Textbooks are the most important material that influences the level of learning of students and is the source of the course. The most important part of the textbooks is the learning activities. Learning activities are activities that provide the planned and controlled transfer of the desired achievements. It is also of great importance that students are actively involved in the class.In our work, the learning activities in the 5th grade Social Studies textbook, which was revised with the revision of the primary and secondary education programs made by the Ministry of National Education ,on January 13, 2017, were revised and the new curriculum was adapted. The appropriateness of these activities to the subject achievements to attract attention and to encourage learning. Qualitative research method was used within the scope of our research and the research findings were obtained by conducting document analysis. According to the findings, it has been determined that there are 7 learning areas in the new Social Studies curriculum and that these learning areas are used instead of the unit. These learning areas are; People and Society, Culture and Heritage, People Locations and the Environment, Production Distribution and Consumption, Science Technology and Society, Effective Citizenship and Global Connections. After the investigation, it was determined that there is more room for learning activities in textbooks in the current system where student workbooks are not available.

Keywords: Primary Education, Social Studies Curriculum, 5th Grade Social Studies Course Book, Learning Activities

Beşinci Sınıf Fen Bilimleri Ders Kitabının Fen Okuryazarlığı Açısından İncelenmesi

Muhammet Emin MISIR

Sakarya Üniversitesi

Canan LAÇİN ŞİMŞEK

Sakarya Üniversitesi

Şule ELMALI

Sakarya Üniversitesi

Bilginin, teknolojinin hızla değiştiği ve geliştiği bir zaman diliminde yaşamaktayız. Bu durum yaşamın her alanını etkilemekte, insanların ihtiyaçlarını ve insana dair aranan özellikleri değiştirmektedir. Bu değişim kaçınılmaz olarak eğitim-öğretim alanını da etkilemekte, çağın şartlarına uygun bireyler yetiştirilmesini sağlayacak programların hazırlanmasını gerekli kılmaktadır. Dolayısıyla, 2004 yılından itibaren, ilköğretim programları yeni bir felsefi bakışla şekillenmeye başlamıştır. Bu yaklaşımla hazırlanan fen bilgisi derslerinin programları, 14 yıl içerisinde 3 kez gözden geçirilerek yeniden yapılandırılmıştır. Bu süreçte, dersin isminden, öğrenme-öğretmen yaklaşımlarına, kazandırılmak istenen becerilerden, ölçme değerlendirme araçlarına kadar birçok konuda değişiklik yapılmış olmasına rağmen, dersin vizyonu değişmemiş ve fen okuryazarı bireyler yetiştirmek ana amaç olarak kalmıştır. Programda hedeflenen bu amacın gerçekleşebilmesi, ders kitaplarının bu amaca ne kadar hizmet ettiği ile doğrudan ilişkilidir. Bu çalışmada 2017 Fen Bilimleri Dersi Öğretim Programına göre hazırlanan ders kitaplarının fen okuryazarlığını ne kadar desteklediğinin tespit edilmesi amaçlanmıştır. Bu amaçla, nitel araştırma yöntemlerinden doküman analizi kullanılarak 5. Sınıf Fen Bilimleri ders kitabı incelenmiştir. 2017-2018 eğitim öğretim yılında, sadece 5. sınıf ders kitabı 2017 programı doğrultusunda hazırlanmış olduğu için çalışma bu kitap ile sınırlı kalmıştır. Çalışmada, Chiappetta, Fillman ve Sethna (2004) tarafından hazırlanan "Fen Ders kitaplarının Analiz Prosedürü" ölçeği kullanılmıştır. Kitaplar, bu ölçek doğrultusunda betimsel olarak analiz edilmiştir. Çalışmanın inceleme aşaması devam etmektedir. Bulgular, sistematik bir şekilde sunulacaktır.

Anahtar kelimeler: Fen Okuryazarlığı, İçerik Analizi, Fen Bilimleri

Analysis of Fifth Grade Science Textbook To Science Literacy

In this century, information and technology is changing rapidly. That affects every aspect of life, changing people's needs and human characteristics. It inevitably affects the field of education and training and it is necessary to prepare programs that will increase the number of individuals who can adapt to the conditions of the times. Thus, since 2004, primary education programs began to be revised with a new philosophical perspective. The programs of the science courses prepared with this approach have been restructured by passing 3 times in 14 years. In this process, although the subject has changed from the name, the learning-teaching approaches, the skills to be gained, to the assessment tools; the main aim of the course is to educate scientifically literate students has not been changed. The realization of this aim in the program is directly related to the extent to which the textbooks serve this purpose. The current study aims to find out to what extent 5th grade science textbook revised in 2017 represent the science literacy themes. The study is limited to 5th grade science textbook because it is the only revised textbook in accordance with 2017 science education program. In the study, the "Procedures for conducting content analysis of science textbooks." scale was used by Chiappetta, Fillman and Sethna (2004). Textbook were analyzed descriptively with this scale. The review phase of the study is ongoing. Findings will be presented in a systematic way.

Keywords: Science Literacy, Content Analysis, Science Education

Matematik Müfredat Programları ve Ders Kitaplarına Yansıması Bağlamında Bir İlişki Analizi

Mustafa DOĞAN

Vatan KARAKAYA

Bayramali ERSOY

Yıldız Teknik Üniversitesi

Matematiğin bir bilim olarak ele alınışı ve oluşumu ile ilgili paradigmaların ve bilgi felsefesinin (epistemoloji) matematiğin öğrenilme ve öğretilme sürecini belli ölçüde etkilediği bilinen bir kabuldür. Ancak bu kabulün ne kadar gerçekleştiğini görmek ve fiili süreçler ve bunların sonuçlarını analiz etmek ne yazık ki bu kadar kolay olmamaktadır. Dahası, ülkemiz şartlarında sınavlar ve ürettiği pragmatizmin etkisi başta olmak üzere daha fazla faktörün ve pratik yapının devreye girmesi olayı daha da karmaşık hale getirmektedir. Bu durum, Posner'in ifade ettiği beş farklı programın (Resmi Program, Uygulamadaki Program, İhmal Edilen Program, Ekstra Program, Örtük Program) aynı anda fiilen uygulamaya dönüşmüş görüntüsünü vermekte ve adeta öğretim faaliyetlerini totolojik bir yapıya dönüştürmektedir. Durumun tespit edilebilmesi, anlaşılabilir ve anlamlı bir matematik eğitimi için doğru bilgi felsefenin ve bağlı paradigmanın oluşturulması ve eğitim sistemine yansıtılması artık kaçınılmaz görünmektedir. Birincisinin anlaşılması ve çözülmesi daha üst düzey düşünme ve matematik bilimini anlama ile ilgilidir. Bu çalışma da birinci kısımla (epistomoloji-paradigma) ile ilgili bazı temelleri dikkate alacak ancak biz daha çok ikinci kısımla ilgileneceğiz. Formel eğitim süreçleri açısından bahsettiğimiz durumun en iyi yansıması hiç şüphesiz ders müfredat programları ve bağlı ders kitaplarıdır. Böylece, bu iki göstergenin doğru analizi ile en azından yansıtılmak istenen matematik ve içeriğinin mevcut eğitimimizde ortaya çıkışı ve bireylere yansıması gözlenebilir. Böylece, teorik müfredat programı ve yansıması olduğu düşünülen ders kitapları ilişkisi doğru bir şekilde değerlendirilebilir. Bu çalışma ile son yıllarda MEB tarafından oluşturulan matematik müfredat programları ve resmi olarak okutulan ders kitaplarının kritik bir incelemesi yapılmıştır. Ortaya çıkan durumlar analiz edilerek bir durum tespit çalışması yapılmıştır.

Anahtar kelimeler: Matematik Felsefesi, Matematik Müfredat Programı, Ders Kitabı

A Relationship Analysis in the Context of Reflection of Mathematics Curriculums to Course Books

It is a recognized assumption that constructions of mathematical knowledge as a science and its paradigms and epistemology affect the learning and teaching process to a certain extent. Unfortunately, it is not so easy to see how this acceptance has taken place and to analyse the actual processes and their consequences. Furthermore, the fact that more factors and practicality, such as the public exams and their generated pragmatism in our country, are further complicates the situation. This gives the appearance of the five different programs (official, operational, null, extra, hidden) expressed by Posner at the same time, and almost transforms the educational activities into a tautological structure. It is inevitable that the accurate philosophy and associated paradigm have to be set and reflected in the education system to a meaningful mathematics education. The understanding and solving of the first (epistemology-paradigm) relates to higher-order thinking and understanding of mathematical knowledge. However, this study takes into account some of the foundations of the first part (epistemology-paradigm), it will mainly deal with the second part.The best reflection of the situation we talk about in terms of formal education processes is, of course, curriculums and linked textbooks. Thus, with the correct analysis of these two indicators, at least the mathematics and its content that is desired to be reflected can be observed in our current education. Thus, the theoretical curriculum and the textbooks that are thought to be reflective can be properly evaluated in relation. With this study, a critical review of the mathematics curriculums and the official textbooks of the Ministry of Education have been done. A case study has been conducted by analysing the emerging situations.

Keywords: Mathematics Philosophy, Mathematics Curriculum, Textbook

Fen Bilimleri Dersi Akıllı Defterlerinin İncelenmesi

Mustafa ERGUN

Ondokuz Mayıs Üniversitesi

İsmail Can SERDAROĞLU

MEB

Ders kitapları dünya üzerindeki tüm ülkelerde, eğitimin her seviyesinde kullanılan ders araç-gereçlerinin başında gelmektedir. Ülkeler sahip olduğu eğitim sisteminin özelliklerine bağlı olarak farklı türlerde ders kitapları kullanmaktadırlar. Bunlar arasında öğretmen ders kitabı, öğrenci ders kitabı, öğrenci çalışma kitabı sayılabilir. Ülkemizde ise son yıllarda akıllı defter adı altında yeni bir ders materyali ortaya çıkmıştır. Bu ders materyali öğrencilerin çalışmalarını içeren mevcut eğitim sisteminde var olmayan öğrenci çalışma kitabının yerini tutması için tasarlanmıştır. Özellikle Fen Bilimleri öğretiminde hızla yayılması bu ders materyallerinin öğrenci ve öğretmenler tarafından incelenmesi gerekliliğini ortaya çıkarmaktadır.

Bu çalışmada Fen Bilimleri dersi kapsamında kullanılan 5. sınıf akıllı defterlerin incelenmesi amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda 5. sınıflara uygun olarak hazırlanan 4 farklı akıllı defter incelenmiştir. Araştırmacılar tarafında geliştirilen "Akıllı Defter Değerlendirme Ölçeği" kullanılmıştır. Bu ölçek 7 alt başlık ve 72 değerlendirme kriteri içermektedir. Çalışma kapsamında ayrıca 18 öğrenci ile kitaplar hakkında görüşlerini almak üzere yarı-yapılandırılmış mülakatlar gerçekleştirilmiştir.

Elde edilen bulgulara göre akıllı defterlerin toplam değerlendirme puanları arasında yakınlık olduğu göze çarpmaktadır. Bazı akıllı defterlerin etkinlikler ve okunma düzeyleriyle ile ilgili alt başlıklarda yüksek puanlara sahip olduğu gözlenmiştir. Fakat bazı defterlerin ölçme ve değerlendirme ile içerik alt başlıklarında eksiklikler içerdiği sonucuna varılmıştır. Öğrenciler ile yapılan mülakatlar sonucunda evde tek başlarına çalışırken cevap anahtarı olmamasının bir eksiklik olarak belirtildiği, bazı soruların anlatım bozukluğu içerdiğinden tam olarak neler sorulduğunun anlaşılamadığı belirlenmiştir.

Anahtar kelimeler: Fen Bilimleri, Akıllı Defter, 5.sınıf

Investigation of Smarts Books of Science Course

Course books are at the forefront of the teaching materials used in all levels of education in all the countries of the world. Countries use textbooks in different genres depending on the characteristics of the educational system they have. These include a teacher course book, a student course book, and a student work book. In our country, a new course material has emerged in recent years under the name of smart book. This course material is designed to take place a student workbook that does not exist in the existing education system, including the work of students. Especially the rapid spreading in science education reveals the necessity of this course materials to be examined by students and teachers.

In this study, it is aimed to examine the 5th grade smart notebooks used in the science course. For this purpose, 4 different intelligent notebooks prepared according to the 5th grade were examined. "Smart Book Evaluation Scale" which developed by the researchers is used. This scale includes 7 sub-headings and 72 evaluation criteria. In the scope of the study, semi-structured interviews were also conducted with 18 students to get their views on the books

According to the findings, it is drawn attention that the scores of smartbooks are close to each other. It has been observed that some smartbooks have high scores in subheadings related to activities and reading levels. However, it has been come to the conclusion that there are deficiencies in measurement and evaluation and content subtitles in some books. As a result of the interviews with the students, the lack of the answer key is stated as a deficiency when working alone at home and it has been determined that what is asked is not understood exactly as some of the questions contain narrative impairments.

Erken Cumhuriyet Dönemi Ders Kitaplarında Sultan II. Abdülhamid İmajı (1923-1950)

Mustafa GÜNDÜZ

Yıldız Teknik Üniversitesi

Sultan II. Abdülhamid, yakın dönem Türk tarihinin hakkında çok yönlü değerlendirmeler yapılan en önemli liderlerinden biridir. 1990'lı yıllara kadar, resmi tarih anlatımında ve ders kitaplarında hayli olumsuz bir imaja sahip olan Sultan Abdülhamid, bazı çevrelerce de tam aksi yönde değerlendirilmiştir.

Onun hakkındaki olumsuz değerlendirmeler, tahttan indirildiği 1909 sonrasında öncelikle İttihat ve Terakki tarafından başlamıştır. Erken Cumhuriyet döneminde (1923-1950) ise Sultan Abdülhamid, bütün olumsuzlukların nedeni olarak görülecek bir padişah olarak resmedilmiştir. Özellikle tarih ve vatandaşlık bilgisi gibi ders kitaplarında çizilen olumsuz Sultan Abdülhamid imajı toplumun kahir ekseriyetinde hâkim bir algı olarak 2000'li yıllara kadar var olmuştur. Bu kuvvetli algı akademik araştırmaları da büyük oranda etkilemiştir. Her ne kadar 1980'lerden sonra yöntem, kavram ve kaynaklar bakımından yeni araştırmalarla bu imaj tersine dönmeye başlamış olsa da, erken Cumhuriyet döneminde yaratılan II. Abdülhamid imajının Türkiye'nin bir kısmında hala canlı bir şekilde varlığını koruduğu söylenebilir.

Bu bildiride erken Cumhuriyet dönemi (1923-1950) ders kitaplarında çizilen II. Abdülhamid imajının belli başlı özellikleri üzerinde durulacaktır. Araştırma literatür tarama yöntemine dayanmaktadır. Konunun kapsayıcı olması bakımından örneklem mümkün olduğu kadar geniş tutulacaktır.

Anahtar kelimeler: II. Abdülhamid imajı, Erken Cumhuriyet, ders kitapları, tarih.

The Image of Sultan Abdülhamid II in Textbooks in Early Republican Period

Sultan Abdulhamid II is one of the prominent leader who was made assessments in many aspects in recent time in the Turkish history. Sultan Abdülhamid who had very negative image in official history writing and textbooks until the 1990s, was evaluated exactly opposite directions by some social groups.

The negative discourse about the Abdulhamid II had been previously started by the Committee of Union and Progress after his dethrone in 1909. He was depicted as a Sultan that responsible for all of the problems, in the early Republican period (1923-1950). The negative image of Sultan Abdulhamid especially in the history and the citizenship textbooks has continued as a dominant perception overall majority of the people until the 2000s year. This powerful perception affected largely the academic researches. It can be said that the image of the Abdulhamid II that created in the early Republican period still preserves its existence vividly in the part of Turkey, although this image has begun to reserve in term of methods, concepts and recourse in the new researches after the 1980s.

In this paper, I will try to emphasize the image's Abdulhamid, described in the textbooks in early Republican Period (1923-1950). The research based on literature method. The sample will be kept as wide as possible to make it a container.

Keywords: The Image of Abdulhamid II, Early Republican period, textbooks, history

İran Ve Türkiye Sosyal Bilgiler Ders Kitaplarının İçerik ve Öğrenme Anlayışı Boyutunda Karşılaştırılması

Gül TUNCEL

Marmara Üniversitesi

Mustafa İÇEN

Yıldız Teknik Üniversitesi

Yağmur TUNCEL

İstanbul Üniversitesi

İyi öğretim ve yüksek akademik standartlar, yüksek kaliteli ders kitaplarının yeterli şekilde kullanılması ve yaygın kullanımı ile güçlü bir şekilde ilişkilidir. İyi tasarlanmış bir ders kitabı, bir öğretmenin kendi uzmanlık ve bilgisinin yanı sıra bir öğrenciyi destekleyen tutarlı, yapılandırılmış bir program sağlar. Diğer yandan bir ders kitabı öğretmene; a) merkezi bir kaynak, b) ek destek materyali, c) sınıf etkinlikleri için ilham ve d) müfredatın kendisi olarak farklı amaçlarla hizmet eder. Bu açıdan ders kitapları eğitimde önemli bir yere sahiptir. Bu nedenle sadece ülke içinde değil diğer ülkelerde okutulan ders kitaplarının da incelenmesi gerektiği düşünülmektedir. Bu doğrultuda araştırmanın problemini "İran ve Türkiye Sosyal Bilgiler ders kitapları içerik ve öğrenme anlayışları karşılaştırıldığında nasıl bir görünüm ortaya çıkmaktadır?" sorusu oluşturmaktadır.

Araştırmanın yöntemi nitel araştırma yöntemlerinden doküman analizi vasıtasıyla yapılandırılmıştır. Örneklemi İran'da şu anda okutulmakta olan 6. 7. 8. ve 9.sınıf Sosyal Bilgiler ders kitaplarıyla, Türkiye'de okutulan 6. 7. ve 8. sınıf Sosyal Bilgiler ve kapsamındaki ders kitapları oluşturmaktadır. Örneklemde yer alan ders kitapları içerik ve öğrenme anlayışları boyutunda karşılaştırmalı olarak irdelenmiştir.

Anahtar kelimeler: İran Sosyal Bilgiler ders kitapları, Türkiye Sosyal Bilgiler ders kitapları, doküman inceleme.

Comparison of Iran and Turkey Social Studies Textbooks In Terms Of Content and Learning Aproach

Good teaching and high academic standards are strongly associated with adequate provision and widespread use of high-quality textbooks. A well-designed textbook provides a coherent, structured programme which supports a teacher's own expertise and knowledge as well as a pupil's. Onthe other hand, a textbook can serve different purposes for teachers; (a) a core resource, (b) a source of supplementary material, (c) an inspiration for classroom activities, (d) a curriculum itself. Because of, textbooks have an important place in education. For this reason, it is thought that the textbooks that are taught not only in the country but also in other countries should be examined. İn this direction, problem of research is formed by "What kind of appearance arises when the İran and Turkey Social Studies textbooks are compared?"

The method of research is structured through qualitative research methods through document analysis. Sampling is currently being taught in the 9th grade with Iran 6. 7. 8. And Social Studies textbooks taught in Turkey, 6, 7 and 8th grade textbooks constitute the Social Sciences and scope. The textbooks in the sample are examined comparatively in terms of content and learning understandings.

Keywords: İran Social Studies textbooks, Turkey Social Studies textbooks, documan analysis.

Ders Kitaplarında Disiplinlerarası Anlayışa Bir Örnek: Makber

Mustafa İÇEN

Yıldız Teknik Üniversitesi

Sosyal bilimler başlı başına bilim dalı olmadığından genel bir sosyal bilim teorisi veya yöntemsel bir yaklaşım kurulamamıştır. Ancak sosyal bilimleri oluşturan her disiplin kendi teorisini ve yöntemini ortaya koymuştur. Günümüzde hala en yaygın ders materyali olan ders kitaplarının içeriklerini oluştururken kullandığımız disiplinler sosyal bilimlerin birden fazla disipliniyle de ilgili olabilmektedir. Bu anlayışa örnek olarak "Şairi Azam" Abdülhak Hamit Tarhan'ın Makber adlı eseri, Sosyal Bilgiler, Türkçe, Coğrafya, Felsefe, Eğitim Bilimleri gibi disiplinlerin her birinde birbirleriyle ilişkilendirilerek kullanılabilir. Bu ilişkilendirme öğrenme alanları ve kazanımlar seviyesinde de yapılabilmektedir. Makber, her biri 8 mısradan oluşan 294 bentlik uzun bir eserdir. Araştırmanın yöntemi nitel araştırma yöntemlerinden doküman analizi vasıtasıyla incelenmiştir. Örneklem, eserde yer alan 294 bentten oluşmaktadır. Disiplinlerarası anlayış, içerik, öğrenme alanları boyutunda irdelenmiştir.

Anahtar kelimeler: Ders kitapları, disiplinlerarası anlayış, doküman inceleme.

An Example of Interdisciplinary Understanding in Textbooks: Makber

Since social sciences is not a scientific discipline in itself, a general social science theory or methodological approach has not been established. However, every discipline that constitutes social sciences has revealed its theory and method. The disciplines we use while creating the contents of textbooks, which are still the most common course materials in our day, are related to more than one discipline of social sciences. An example of this understanding is the work "Makber" of "Şair-i Azam" Abdülhak Hamit Tarhan, Social Studies, Turkish, Geography, Philosophy, Educational Sciences can be used in relation to each other in each discipline. This association may be made at the level of learning fields and gains. The Makber is a long piece of 294 bent, each of 8 m. The method of the research was examined by qualitative research methods through document analysis. The sample consists of 294 bibliographies in the work. Interdisciplinary understanding, content, learning areas are examined.

Keywords: Textbooks, interdisciplinary understanding, document review.

Türkiye'de Urduca Ders Kitabı Hazırlama Çalışmaları

M. Sarper ALAP

Kırıkkale Üniversitesi

Urdu dili Pakistan'ın resmi dilidir. Urdu dili, Pakistan ve Hindistan'da konuşulmaktadır. Urdu dili, Arap alfabesi ile yazılmaktadır. Türkiye'de üç devlet üniversitesinde okutulmaktadır. Bu üniversiteler Ankara, İstanbul ve Konya Selçuk üniversiteleridir.Türkiye'de Urdu dili eğitimi 22 Şubat 2017 tarihinde Türkiye Cumhuriyeti Bakanlar Kurulu kararı ile Milli Eğitim Bakanlığı'nın faal dilleri arasına girmiştir. Urdu dili eğitiminin, içinde bulunduğumuz 2018 yılında Talim Terbiye Kurulu tarafından müfredata dahil edilmesi beklenmektedir.

Urduca müfredata girdikten sonra bu dil ile ilgili kitap çalışmaları başlayacaktır. Pakistan ve Pakistan'ın dışında özellikle Hindistan, İngiltere ve Amerika'da Urduca ders kitapları hazırlanmıştır.

Pakistan'da Urduca ders kitapları öncelikle Urdu alfabelerinin tek tek tanıtımı ile başlamaktadır. Bunun yanında alfabenin birleştirilmesi, üç, dört ve daha fazla harfli sözcükler tanıtılmaktadır. Urduca harfleri öğreten kitaplarda harflerin yazımı için de altına çeşitli boşluklar bırakılarak harfin yazımının öğretilmesi de amaçlanmaktadır.

Alfabe ve yazım öğreten kitaplar saman kâğıdı ve resimsizdir. Bu kitaplar temel eğitimden başlayarak ortaokul bitimine kadar hazırlanmış kitaplardır.

Türkiye'de Urduca eğitimi için hazırlanacak bir kitapta öncelikle harfler, harflerin okunuşları ve yazılışları ile ilgili hem yazınsal hem de görsel bir kitap öğrenciler için fayda sağlayacaktır. Bunun yanında renkler, sayılar, meslekler, ev eşyaları, okul eşyaları, şehirde bulunan kamusal alanların tanıtımları, sebzeler, meyveler, önemli yerlerde gerçekleşen diyaloglar ve konuşmalar yer alacaktır.

Anahtar kelimeler: Türkiye, Urduca, Ders, Kitap

Urdu Text Book Preparation Works in Turkey

Urdu language is the official language of Pakistan. Urdu language is spoken in Pakistan and India. This language is written in Arabic alphabet. It is taught the three state universities in Turkey. These universities are Ankara, Istanbul and Konya Selçuk Universities.

Urdu language training in Turkey Republic of Turkey on 22 February 2017 by the Council of Ministers of the Ministry of Education has been among the active languages. Urdu language education is expected to be included in the curriculum by the Ministry of Education (T.T.K.B) in 2018.

After entering Urdu curriculum, book studies about this language will start. In addition to Pakistan and Pakistan, Urdu textbooks were prepared especially in India, England and America.

In Pakistan, Urdu textbooks begin with the introduction of Urdu alphabets. Along with this, the combination of the alphabet, three, four and more word words are introduced. It is also aimed to teach the writing of letters by leaving various gaps under the letters for the writing of letters in the books which teach Urdu letters.

The books that teach the alphabet and spelling are straw paper and pictureless. These books are from basic education to secondary school.

In a book to be prepared for Urdu education in Turkey, primarily letters, both literary and related letters of reading and writing a book that will provide visual benefits for students. It will also include colors, numbers, occupations, household items, school supplies, promotions of public places in the city, vegetables, fruit, dialogues and speeches at important places.

Keywords: Turkey, Urdu, Courses, Books

Sosyal Bilgiler Ders Kitaplarının Dil Kullanım Hassasiyeti Noktasında Araştırılması

Mustafa ŞEKER

Yıldız Teknik Üniversitesi

Dilimiz hızlı bir yozlaşma sürecinden geçmektedir. Geçmişten bugüne yazılan milyonlarca eser günümüz nesilleri tarafından anlaşılamamaktadır. Geçmişinden güç alarak geleceğe güvenle bakmayı bir vatandaşlık bilinci kazanma anlayışı kabul eden sosyal bilgiler ise bu süreçten en fazla etkilenen çalışma alanlarından biridir. Özellikle öğrenciler için çok önemli bir materyal olan ders kitaplarında dilimiz konusuna ne kadar hassasiyet gösterildiği özelikle üzerinde önemle durulması gereken bir konudur. Bu sebeple sosyal bilgiler ders kitaplarında geçen kavramların seçiminde Türkçe hassasiyeti konusuna ne kadar özen gösterildiğini araştırmayı amaçlayan bu çalışmanın ayrıca literatüre de ayrı bir katkı sağlaması amaçlanmaktadır. Bu araştırma kapsamında, doküman incelemesi yöntemiyle Talim Terbiye Kurulu tarafından okullarda okutulmasına izin verilen ve MEB'e bağlı okullarda okutulan hâlihazırdaki sosyal bilgiler ders kitapları incelenecektir.

Anahtar kelimeler: Sosyal Bilgiler, Ders Kitabı, Dil

Research into Social Studies Textbooks In Terms Of Sensitivity to Use of Language

Our language has been suffering a period of degeneration. Millions of works cannot be understood by today's generation. Social Studies, which regards looking to future safely by getting strength from past as gaining citizenship consciousness, is one of the most affected fields of study. It is a significant point to be emphasized how much sensitivity is shown to especially school textbooks, which are extremely important materials to students. Therefore, this work has two main goals, one of which is to find out how much sensitivity to Turkish language is displayed in expressions in Social Studies textbooks, and the other is to make contributions to literature. As part of this study, using document review method, Social Studies text books in schools allowed to be covered by Turkish Education Board and in Ministry of Education Schools will be examined.

Keywords: Social Studies, Textbook, Language

Sosyal Bilgiler Ders Kitaplarının Harita Kullanım Yeterlilikleri Açısından İncelenmesi

Mustafa ŞEKER

Yıldız Teknik Üniversitesi

Etkili ve duyarlı vatandaşlar yetiştirme refleksi ile ortaya çıkan sosyal bilgiler, çağın şartları ve imkânları çerçevesinde en etkili yöntem ve teknikleri kullanarak farklı disiplinleri yaşam biçimi haline getirmiştir. Sosyal bilgileri oluşturan en önemli disiplinlerden biri de tarih bilimidir. Etkili bir tarih öğretimi için yöntem ve teknik çeşitliliği kadar etkili materyal kullanımı da önem arz etmektedir. Bu materyallerden biri de haritalardır. Haritalar soyut konuların somutlaştırılması noktasında kullanılan çok önemli materyaller olup aynı zamanda öğrencilerin pedagojik açıdan yeterli eğitim-öğretim seviyesine getirilmesinde etkili görsel materyallerdir. Fakat ders kitaplarında kullanılan haritaların yeterliliği noktasında gerek eğitimciler gerekse diğer eğitim paydaşları tarafından zaman zaman eleştiriler getirildiği de görülmektedir. Dolayısıyla bu çalışma ile sosyal bilgiler ders kitaplarında kullanılan haritaların pedagojik yeterliliğinin araştırılması amaçlamıştır. Ayrıca bu araştırmada doküman incelemesi metodu kullanılmıştır.

Anahtar kelimeler: Sosyal Bilgiler, Ders Kitapları, Görsel Materyal, Harita

Analysis of Social Studies Textbooks In Terms Of Ways of Using Maps

Social Studies, which emerged with the aim of bringing up influential and sensitive individuals, has made different disciplines a lifestyle by using the most effective methods and techniques within the bounds of era's conditions and possibilities. One of the most significant disciplines constituting Social Studies is History science. In order for an effective teaching of History, effective use of materials is just as important as diversity of methods and techniques, one of which is "maps". Maps are very important materials in both making abstract subjects tangible, and bringing students to pedagogically sufficient educational levels. However, it is also observed that sometimes educators as well as education partners criticize insufficient use of maps in school textbooks. Therefore, this study is aimed at researching pedagogic sufficiency of maps used in Social Studies textbooks. Also, in this study, document review method has been used.

Keywords: Social Studies, School Textbooks, Visual Material, Map

İstanbul'un Fethi Konusunun Cumhuriyetten Günümüze Lise Tarih Ders Kitaplarında Bilimsel ve Biçimsel İçerik Yönünden İncelenmesi

Namık ÇENCEN

Gazi Üniversitesi

Ders Kitapları, öğrenme-sürecinde özellikle planlı eğitim uygulamalarında öğrencilerin neler öğreneceğini önemli ölçüde etkileyen bir kaynaktır. Ders kitapları sürekliliği, doğruluğu, değişkenliği tartışılabilen bir olgu olan bilginin yanı sıra görsel, algısal ve zihinsel kazanımların toplamına işaret etmektedir. Öğretimde önemli bir yere sahip olan kitaplar zamanla gelişmiş, yaygınlaşmış, çoğalmış ve çeşitlenmiştir.

Bu çalışma nitel araştırma olup doküman ve belge incelemesi yöntem ve teknikleri kullanılmıştır. Doküman incelemesi, araştırılması hedeflenen olgu ve olgular hakkında bilgi içeren yazılı materyallerin analizini kapsar. Eğitim ile ilgili araştırmada ders kitapları, program, okul içi ve dışı yazışmalar, öğrenci kayıtları, toplantı tutanakları, ders ve ünite planları gibi materyaller doküman olarak kullanılabilirler. İstanbul'un Fethi hem Türk İslam tarihi açısından hem de bütün dünya tarihi bakımından da büyük önem taşıyan olaylardandır. Bu çalışmadaki amaç İstanbul'un Fethi konusunun hem bilimsel hemde biçimsel yönden Cumhuriyetten günümüze kadar lise ders kitaplarında nasıl işlendiğini ortaya koymak ve öğrencilerin seviyelerine uygun olarak verilmesi gereken bilimsel olguları vurgulamaktır. Söz konusu araştırmada veri toplama işlemi devam ettiğinden araştırmanın bulguları tam metinde paylaşılacaktır.

Anahtar kelimeler: Tarih lise ders kitapları, İstanbul'un Fethi, Bilimsel ve Biçimsel İçerik

Study On the Scientific and Formal Content of the Conquest of Istanbul in the History Course Books from Republic till Date

Textbooks are a major source of influences on what learners will learn in the learning process, especially in planned educational practices. Textbooks point to the sum of visual, perceptual, and mental gains as well as information with a debatable continuity, correctness and variability. The books which have an important place in teaching have developed, spread, multiplied and diversified over time.

This study is a qualitative research and document and paper examination methods and techniques are used. Document analysis includes analysis of written materials that contain information about facts and phenomena targeted for investigation. Materials such as textbooks, programs, in-school and out-of-school correspondence, student records, meeting minutes, course and unit plans can be used as a document in research on education. The Conquest of Istanbul is a very important event both in terms of Turkish Islamic history as well as in the history of the whole world. The purpose of this study is to demonstrate how the Conquest of Istanbul is being studied in high school textbooks both in terms of science and form, from the Republic to this day, and to emphasize the scientific facts that should be given in accordance with the levels of the students. As the data collection process continues, the findings of the research will be shared in the full text.

Keywords: History high school textbooks, Conquest of Istanbul, Scientific and Formal Content

Kültürlerarası Anlayış ve Kültürel Uyum Bağlamında Yabancılık, Göç ve Uyum Olgularının Türkçe Ders Kitaplarına Yansımaları

Nazlı CİHAN

İstanbul Üniversitesi

Her kademede eğitim kurumları, toplumsal uyumun ve katılımın sağlandığı en önemli mekânlarıdır. Bu bağlamda nitelikli bir okul eğitiminin en önemli amaçlarından ve aynı zamanda temel kazanımlardan biri de kültürlerarası öğrenmedir. Kültürlerarası anlayışın ve kültürel uyumun geliştirilmesinde, eğitim sistemi içerisinde her zaman birincil bir öneme sahip olan ders kitaplarının kuşkusuz katkı sağlayıcı bir işlevi bulunmaktadır. Demografik ve toplumsal gelişmeler ışığında yabancılık, göç ve uyum olgularının ders kitaplarında aktarılmasının en uygun yöntemleri nelerdir? İstisnasız bütün öğrencilerdeki aidiyet duygusunu geliştirmek ve dışlanmayı önlemek üzere, ders kitaplarında kapsayıcı bir dilin kullanılması için neler yapılabilir? Bu soruların temel alındığı bu çalışmada, Türkçe ders kitaplarının yabancılık, göç ve uyum gibi olguları ve bunlara koşut olarak toplumsal çeşitliliği ne ölçüde yansıttığına dair bir saptama yapılmaya çalışılacak, (110) bunun için 5.6.7. ve 8. Sınıf düzeyindeki Türkçe ders kitapları incelenecektir. Çalışmanın odağını "yabancılık ve göç olguları olarak kültürel çeşitlilik" ve "uyum olgusu olarak katılımcılık" ağırlık noktaları oluşturmaktadır. Çalışmanın amacı, konuyla ilgili eleştirel tartışmaları harekete geçirmek ve Türkçe ders kitaplarının bu tartışmalar ışığında ele alınıp geliştirilmesi için bir zemin sunmaktır.

Anahtar kelimeler: Türkçe Ders Kitapları, Kültürlerarasılık, Uyum, Yabancılık, Göç, Katılımcılık, Çeşitlilik

Reflections of Foreignness, Migration an Integration on Turkish Coursbooks in the Context of Intercultural Understanding and Cultural Integration

Training institutions at all levels are important places for social integration and participation. In this context, one of the most important aims and also a basic acquisition of a qualified school education is intercultural competence. Coursbooks have an important role in the development of intercultural competence and intercultural inclusion. How can migration and integration in the light of demographic and social developments be adequately taught in coursbooks? What can we do for an inclusive language in coursbooks to encourage the sense of belonging of all pupils and avoid exclusion? Based on these questions this study sheds light on wether and how coursbooks reflect foreignness, integration, migration and the associated social diversity. The main focuses of this study are "the fact of foreignness and migration as cultural diversity" and "the fact of integration as inclusion". The purpose of this study is to stimulate critical discourse to this topic and offer the basis for further development of Turkish coursbooks in this context.

Keywords: Turkish Coursebooks, Interculturalism, Integration, Foreignness, Migration, Participation, Diversity

1938 Okuma Kitabı ve 2017 Türkçe Ders Kitabının Metinsellik Ölçütleri Yönünden Karşılaştırmalı Değerlendirmesi

Neslihan KARAKUŞ

Yıldız Teknik Üniversitesi

Buse DENİZ

Yıldız Teknik Üniversitesi

Nurgül KARAYAZI

Karabük Üniversitesi

Ders kitapları, bir dersin kazanımlarını gerçekleştirmek için kullanılan en önemli materyallerden biridir. Günümüzde teknolojinin hızla ilerlemesine karşın önemini korumaktadır. Türkçe ders kitapları ise öğrencilerde okuma alışkanlığı kazandırmada, dil bilinci oluşturmada ve bakış açılarını genişletmekte oldukça önemli bir yere sahiptir. Bu araştırmanın amacı 1938 yılı Ortaokul III. Sınıf Okuma Kitabı ve 2017 yılı 8.Sınıf Türkçe Ders kitabını metinsellik ölçütleri, yazar, tür çeşitliliği gibi yönlerden karşılaştırmaktır. Çalışmanın örneklemini 1938 yılında basılmış olan Devlet Basımevi Ortaokul III. Sınıf Okuma Kitabı ve 2017 yılında basılmış olan Dörtel Yayınları 8.Sınıf Türkçe Ders Kitabı oluşturmaktadır. Tarama modeli üzerinden doküman incelemesi yapılarak ders kitapları, ders kitaplarında yer alan metinlerin önemi ve nitelikleri üzerinde durulmuştur. Sonrasında kitaplar yazar, tür ve metinsellik ölçütleri açısından incelenmiştir. Ardından kitapların benzerlikleri ve farklılıkları üzerinde durulmuştur. 2017 yılı 8. Sınıf Türkçe Ders kitabında daha az yazar ve türe yer verildiği ve yabancı yazarlara yer verilmediği görülmüştür. Bu doğrultuda günümüzde kullanılan Türkçe ders kitabının 1938 yılında kullanılan kitaba göre bazı konularda yetersiz kaldığı, 1938 yılında kullanılan kitabın ise günümüzde 8.sınıf düzeyinin üzerinde bir kitap olduğu düşünülmektedir. Bu iki kitabın kullanıldığı dönem arasında 80 yıllık bir zaman farkı vardır. 80 yıl içerisinde ders kitapları arasında büyük farklar oluşmuştur. Bu farklılıkların sadece görsellik yönünden olmadığı, içerik yönünden de kitapların çok değiştiği ve metin seviyesi olarak kıyaslandığında ise iki kitabın çok farklı olduğu tespit edilen veriler arasındadır.

Anahtar kelimeler: Türkçe ders kitabı, metinsellik ölçütleri, içerik, görsel, tür, yazar çeşitliliği.

A Comparative Evaluation of the 1938 Edition Reading Book and the 2017 Edition Turkish Textbook In Terms Of Textuality Criteria

Textbooks are one of the most important materials used to obtain educational attainments of a course. Textbooks have maintained their importance despite the rapid progress of technology today. Turkish textbooks have an important place in gaining reading habits in students, in forming their linguistic consciousness and in expanding their perspectives. The aim of this study was to compare the 1938 edition middle school 3rd grade Reading Book and the 2017 edition 8th grade Turkish Textbook in terms of textuality criteria, diversity of author and genre. The sample of the study consists of middle school 3rd grade Reading Book published in 1938 by Goverment Printing Office and 8th grade Turkish Textbook published in 2017 by Dörtel Publications. Through the screening model, document review has been done and the importance and characteristics of the texts in textbooks and textbooks have been emphasized. Later, the books have been analyzed in terms of author, genre and textuality criteria. Then the similarities and differences of the books were emphasized. The 8th grade Turkish textbook published in 2017 was seen that it contained fewer authors and genres and did not contain any foreign authors. In this respect, it is thought that the Turkish textbook used today is insufficient in some subjects according to the book used in 1938, and the level of the book used in 1938 is above the 8th grade level. There is a time difference of 80 years between the periods when these two books are used. In 80 years, there are great differences between textbooks. These differences are not only in terms of visuality, but also in terms of content. When the two books were compared, their text levels were found very different.

Keywords: Turkish textbook, textual criteria, content, visual, genre, author diversity.

Hayat Bilgisi ve Sosyal Bilgiler Ders Kitaplarına Yönelik 2005-2017 Yılları Arasındaki Makalelerin İncelenmesi

Nur ÜTKÜR

İstanbul Üniversitesi

Ülkemizde hayat bilgisi ve sosyal bilgiler ders kitaplarıyla ilişkili olarak yazılan makalelerin özelliklerinin bir arada ele alınması, gelecek çalışmalara ışık tutması bakımından önem taşımaktadır. Bu çalışmanın amacı 2005 ve 2017 yılları arasında ülkemizde yazılan hayat bilgisi ve sosyal bilgiler ders kitaplarıyla ilgili makalelerin incelenmesidir. Nitel araştırma özelliği taşıyan bu çalışmada doküman analizi tekniği kullanılmıştır. Tüm makalelerde, araştırmanın yapıldığı yıllar, araştırmanın yayınlandığı dergi türü, araştırmanın amacı, yöntemi, örneklemi, veri toplama araçları ve veri analiz teknikleri incelenmiştir. Araştırmada ulaşılan makaleler 31 adet olup, bunların 20'si sosyal bilgiler, 8'i hayat bilgisi ve 3'ü ise hem hayat bilgisi hem sosyal bilgiler ders kitaplarıyla ilişkilidir. Bu makalelerin yayımlanma yılları arasında en fazla sayıda 2012 ve 2013 olduğu belirlenmiştir. Ayrıca makaleler en fazla ulusal dergilerde yayımlanmıştır.

İncelenen makalelerin amaçları arasında en fazla sayıda olanın "ders kitaplarının belirlenen bir konu açısından değerlendirilmesi" şeklinde olduğu tespit edilmiştir. Makalelerin amaçları arasında en az sayıda olan ise, "eski ve yeni programın karşılaştırılması" şeklindedir. Makalelerin 21'i nitel ve 8'i nicel araştırma özelliği taşırken, 2'si literatür inceleme şeklindedir. Makalelerin örneklemini hayat bilgisi ve sosyal bilgiler ders kitapları ile sınıf öğretmenleri oluşturmaktadır. Ayrıca en fazla kullanılan veri toplama aracı doküman inceleme olarak yer almaktadır ve veri analizi olarak içerik analizi ilk sıradadır.

Anahtar kelimeler: Hayat bilgisi, sosyal bilgiler, ders kitapları.

An Examination of the Articles on Life Studies and Social Studies Textbooks Between 2005-2017

Taking together the features of the articles written in relation to life studies and social studies textbooks in our country is of importance in terms of shedding light on future studies. The aim of this study is to examine the articles on life studies and social studies textbooks written in our country between 2005 and 2017. Document analysis technique is used in this study which has qualitative research feature. In all articles, the years in which the research was conducted, the journal type published, the purpose of the research, methodology, sampling, data collection tools and data analysis techniques are examined. There are 31 articles in the research, 20 of which are related to social studies, 8 are related to life studies and 3 are related to both life studies and social studies textbooks. The maximum number of these articles in the years of publication is 2012 and 2013. These articles have also been published in national journals. Among the aims of the examined articles, it was determined that the largest number was the "evaluation of textbooks from a specified point of view". Among the purposes of the articles, the least number is the "comparison of old and new programs". While 21 of the articles are qualitative research and 8 are of quantitative research, 2 is the literature review. Samples of the articles are life studies and social studies textbooks and classroom teachers. In addition, the most commonly used data collection tool is document review and content analysis is the first place in data analysis.

Keywords: Life studies, social studies, textbooks.

İlkokul Hayat Bilgisi Ders Kitaplarındaki Etkinliklerin İncelenmesi

Nur ÜTKÜR

İstanbul Üniversitesi

İlkokul derslerinden biri olan hayat bilgisi dersinde, öğrenciler yaşamdan unsurlar bulabilmektedir. Bu nedenle bu derste yer alan etkinliklerin niteliği önem taşımaktadır. Bu çalışmanın amacı ülkemizde 2016-2017 eğitim-öğretim yılında okutulmakta olan ilkokul hayat bilgisi ders kitaplarındaki etkinliklerin sınıflandırılmasının yapılmasıdır. Nitel araştırma özelliği taşıyan bu çalışmada doküman analizi tekniği kullanılmıştır. Yapılan analizler sonucunda ilkokul 1. sınıf hayat bilgisi kitabındaki toplam etkinlik sayısı 295, 2. sınıf ders kitabındaki sayı 388 ve 3. sınıf ders kitabındaki sayı 363 olarak belirlenmiştir. Ders kitaplarının tümünde en fazla sayıda bulunan etkinlik "düşüncesini, değer yargısını, varsayımını ifade etme"dir. Bunu tüm kitaplarda "fotoğraf ve resimleri yorumlama" etkinlikleri takip etmektedir. Ders kitaplarında en az sayıda yer alan etkinlik türlerinde ise, 1. sınıf ders kitabında "şarkı söyleme" olduğu belirlenmiştir. 2. sınıf ders kitabında ise yalnızca birer adet bulunan etkinlik türleri "tartışma yapma", "hesaplama yapma", "şarkı söyleme", "akrostiş çalışması yapma" ve "deney yapma"dır. 3. sınıf ders kitabında ise, "slogan yazma", "sınıflama, listeleme, eşleştirme" ve "tablo, grafik, kavram haritası oluşturma" etkinlikleri en az sayıda yer almaktadır.

Anahtar kelimeler: Hayat bilgisi dersi, ders kitapları, etkinlikler.

Examining of Activities in Primary School Life Studies Textbooks

Students can find elements from life in one of the elementary school courses, life studies. For this reason, it is important that the quality of the activities in this course. The aim of this study is classification of activities in textbooks of primary school life studies taught in 2016-2017 academic year in our country.Document analysis technique is used in this study which has qualitative research feature. As a result of the analyzes, the total number of activities in the first grade life studies textbook is 295, number 388 in the second grade textbook and 363 in the third grade textbook. The largest number of events in all of the textbooks is "expressing thought, value judgment, assumption". This is followed by the "interpretation of photographs and pictures" events in all books. In the least number of activity types in the textbooks, it is determined that "singing" is the first grade textbook. The types of activities that have only one in the second grade textbook are "discussing", "making calculation", "singing", "doing acrostic work" and "doing experiment". In the 3rd grade textbook, "slogan writing", "classification, listing, matching" and "making table, making graphic, concept mapping" activities are at least in number.

Keywords: Life studies course, textbooks, activities.

KİTAP İNCELEME: Program Geliştirmede ÖĞRETMEN EL KİTABI

Nurten Topçu

Amasya Üniversitesi

Kitap; Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Program Geliştirme Alanı hocalarından halen emekli olarak görevlerini sürdüren değerli bilim insanı sayın Veysel Sönmez Hocamızın birçok kıymetli eserlerinden biridir. Basımı, ilk kez 1985 yapılmış, genel öğretim özel öğretim dersleri için kaynak olmuştur. Geliştirilmiş 9. baskısı 2001'de yapılmış, Eğitim Fakülteleri Öğretimde Plalama dersi için kaynak olmuştur . Yeni basımlar öğretim ilke ve yöntemleri olarak devam etmiştir. İnceleme 9. baskı olan öğretmen el kitabı içindir. Betimsel yaklaşım kullanılmıştır. Eserde insanın tutarlı davranışlarla, problem çözme bilgi ve becerileri ile donatılmasının zorunluluğuna vurgu yapılarak bilim ve tekniğin alt yapısını oluşturma , kültür ve kalkınmanın yönünün nicelik ve nitelk açısından belirlenme ihtiyacının karşılanabilmesinin, yetiştirilebilecek insanlarla mümkün olabileceği bilgisi işlenmiştir. Aynı zamanda eğitimin sihirli bir deynek olmadığı ancak belirleyici ve önemli bir değişken olduğu görüşü temele alınmıştır.Bu bağlamda öncelikle eğitimin açık bir sistem olduğu bilgisi verilmiş, hemen ikinci bölümünde İnsanlığın uzak hedeflere aşamalı olarak ulaşması için; Eğitimin her düzeyinde, her bir dersin uzak hedefler ve genel hedeflerle tutarlılığının saptanması ve kişiye kazandırılması gereği belirtilerek eğitim etkinliğinin her basamağında hedeflerin gerçekleşip gerçekleşmediğinin denetlenmesi gereği üzerinde durulmuştur. Kitapta yer alan ders planlarının yapılandırılmasınında bu doğrultuda olduğu görülmektedir. Öğrenilmiş davranışlardan zihinsel yönünün ağır bastığı bilişsel alanın yanısıra, duyuşsal ve devinişsel alanların herbir alt basamağında hedef davranışlara geniş yer verilmiştir. üçüncü ve dördüncü bölümde içerik program yaklaşımları, eğitim durumu düzelemesine yer verilmiştir. Beşinci bölümde; öğrenme-öğretm strateji ,kuram,yöntem ve tekniklere kuramsal bilgi olarak yer verilmesinin yanı sıra; en önemlisi ,her strateji yöntem ve teknik ile ilgili uygulamaya yönelik plan örneklerinin verilmiş olmasıdır. Yetişmekte olan öğretmen adayları için bir çerçeve sunmuştur ve adayların pratik yapma, işleyişte davranış kazanmaları için yol gösterici olmuştur. Eser sınama durumları bilgisi ile tamamlanmıştır.

Anahtar kelimeler;sistem,hedef-davranış, strateji

Book Review Program in Developing Teacher Manual

The book; Hacettepe University Education Faculty Educational Sciences Program Development Area Veysel Sönmez is one of the most valuable works of our lecture, who is a valuable scientist who still continues his duties as a pensioner. The publication, first made in 1985, has been a source for general education private instruction classes. The improved 9th edition was made in 2001 and has been a source for the teaching lessons in teaching lessons in teaching. The new editions have continued as teaching principles and methods. The review is for the 9th edition handbook of the teacher. A descriptive approach has been used. In the work, the emphasis is placed on the necessity of equipping the person with consistent behavior, problem solving knowledge and skills, and the knowledge that the necessity of defining the sub-structure of science and technique, meeting the need of quantitative and qualitative determination of culture and development can be possible with people who can be trained. At the same time, it was based on the idea that education is not a magic trick but a decisive and important variable. In this context, it has been given firstly that education is an open system, and in the second part humanity has to reach gradual targets. It was emphasized that at every level of education, the consistency of each lesson with distant targets and general goals and the need to acquire personality were stated, and it was emphasized to check whether the targets were realized in every step of educational effectiveness. It seems that this is in line with the structuring of the lesson plans in the book. In addition to the heavily repressed cognitive domain of mental orientation from learned behaviors, target behaviors are broadly included at each sub-step of the affective and kinetic domains. In the third and fourth section, content program approaches, educational situation improvement were included. In the fifth chapter; learning-teaching strategies, theories, methods and techniques as well as theoretical knowledge; the most important is that each strategy has given examples of plans for implementation related to the method and technique. It has provided a framework for prospective teacher candidates and has been a guide for candidates to practice and gain behavior in the workplace. The work has been completed with information on the test cases.

Keywords: system, goal-behavior, strategy

Kitap İnceleme: Gençlerle Başbaşa

Nurten Topçu

Amasya Üniversitesi

Kitap; Ord. Prof. Dr. Ali Fuat BAŞGİL'in eseridir. Milli eğitim Bakanlığının 19 Aralık 1961 tarih ve 616.1937-19660 sayılı direktifleri ile; Tebliğler dergisinin Cilt 25 sayı 1189 ve 22 ocak 1962 tarihli nüshasında;bütün orta dereceli okul öğrencilerine cep kitabı olarak önerilmiş ve çok talep görmüştür. Çok talep karşısında yeniden inceleme fırsatı olamadan ikinci üçüncü dördüncü baskısı yapılmıştır, vefatından sonrada yakınlarının müsaadesi ile beşinci baskısı yapılmıştır. Yazar bu eserini 1929'da Paris Üniversitesinde Felsefe öğrencisi iken yaşadıklarından esinlenerek kaleme almıştır. Özellikle Mösyö Girard ve onun tavsiye ettiği kitaplarla kendi yaşam deneyimlerini harmanlayarak bir rehber kitap oluşturmaya çalıştığını belirtmiştir. Amacının;genç nesle iradenin ne olduğunu, metotlu çalışmayı ve başarı yollarının öğretilmesi olduğunu ifade etmiştir. Türkçede çalışma rehberi olacak yeni bir eser olmadığını, bu ihtiyacı gördüğü için eğitim hayatında kendisinin dahi yapamadıklarını gençlerin erken yaşta öğrenmesini istediğini söylemiştir.. Yazar'a göre "İlmin kaynağı zeka, amelinki ise, iradedir.İradenin eğitimi belirleyicidir. Erken yaşlarda başlamak gerekir. Gençler eğitim yaşamlarında güvenli yürümelidir.Buna meslek seçimi de dahildir. Okullar destekleyici bir ortam sunmalıdır. Kitap yayınından önce 1943-1944 ders yılında halk evlerinde konferans, 1947 yılında; Cumhuriyet gazetesinde ve Tasvir gazetesinde makale olarak yayımlanmıştır. Değerlendirmeleri sonucunda da kitaba dönüşmüştür. Kitabın incelenmesinde betimsel yaklaşım kullanılmıştır. Yazar bu kitabını ders notu bir broşür olarak gördüğünü de ifade etmiştir. Sonuç olarak; kitabın ana teması olan irade eğitiminin; günümüzde ilköğretim birinci devre hayat bilgisi öğretim programlarında yer alan değerler eğitimi ve beceri eğitimlerine eklenmesi olabilir. Uygulamalı etkinlikler biçiminde bu farkındalık verilebilir. 2017 ilköğretim programlarında geniş yer verilen rehberlik çalışmalarında; eğitsel rehberlik öncelikli olabilir ve daha geniş yer verilebilir.

Anahtar kelimeler: irade eğitimi, metot, başarı.

Book Review: Youth First

The book; Ord. Professor Dr. It is the work of Ali Fuat BAŞGİL. With the directives of the Ministry of National Education dated December 19, 1961 and numbered 616.1937-19660; It was proposed as a mobile book to all middle school students in the issue of Bulletin of Volume 25, Issue 1189 and January 22, 1962, and it was highly demanded. In the face of much demand, the third and fourth prints were made without the possibility of re-examination, and the fifth edition was made after the death of his relatives. The author received this work inspired by the fact that he lived in Paris in 1929 when he was a philosophy student. In particular, Monsieur Girard and his recommended books have tried to create a guidebook by blending their own life experiences. He stated that his purpose is to teach young people what they are, how to work methodically and how to succeed.

According to the writer, "The source of knowledge is intelligence, and if it is working, it is the will. The education of the person is determined. It is necessary to start at an early age. Young people should walk safely in their educational life. The choice of occupation is also included. Schools should provide a supportive environment. Before the publication of the book, a conference was held in public houses in 1943-1944 school year, in 1947; It has been published as an article in the Cumhuriyet newspaper and the tabloid newspaper. As a result of the evaluations, the book is transformed. A descriptive approach was used in the study of the book. The author also stated that he saw this book as a brochure of course notes. As a result; the main subject of the book is the education of will; it may be added to education and skill trainings that are included in the curriculums of life science curriculum of primary education in primary education. This awareness can be given in the form of applied activities. In the guidance work which is widely used in the primary education programs of 2017; educational guidance may be prioritized and wider.

Keywords: will education, method, achievement.

Ortaokul 5. Sınıf Türkçe Ders Kitabındaki Masalların İçerdiği Mesajların Duygusal Yön Analizine Göre Değerlendirilmesi

Ömer ÇİFTÇİ

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi

Mustafa KAYA

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi

Bütün kültürlerde çocukların ilk karşılaştığı edebi metinler masallardır. Masal halkın hayal gücünden doğan, genellikle cin, peri, dev, ejderha, padişah, vezir gibi kahramanlardan oluşan, ağızdan ağıza aktarılarak söylenegelen, anonim halk hikâyeleridir.Masallar çocuklar tarafından istekle dinlenilen ve okunulan edebi türlerdir. Çocukların severek dinlediği bu türün çocuk eğitiminde birçok işlevi vardır. Masallar çocukta dinleme becerisi başta olmak üzere okuma, hayal kurma, merak, keşfetme vb. birçok becerinin gelişmesine katkı sağlar. Masallar toplumun değer yargılarını, yaşam biçimini yansıttığı için çocuk ayrıca masallar aracılığıyla içinde yaşadığı toplumun dilini ve kültürel değerlerini öğrenir. Bu kadar önemli katkıları olan bir edebi türü, ders kitabına seçerken çok titiz davranmak gerekir. Bilimsel ölçütler göz önünde bulundurarak seçmek gerekir. Bu araştırmanın temel amacı ortaokul 5. sınıf Türkçe ders kitabındaki masalların niteliğini içerik analizi çeşitlerinden duygusal yön analizine göre incelemektir. Masallarda incelenen cümlelerin ilettiği mesajların pozitif, negatif, karışık ve müphem yönleri belirlenmiştir. Pozitif ifade 1, karışık 3, negatif 5, müphem de 7 rakamı ile belirtilmiştir. Belirtilen bu yönlerden hareketle masalın nitelikleri hakkında çeşitli tespitlerde bulunulmuştur. Masalların çocuğun bilişsel, zihinsel gelişimine uygunluğu bu ölçütler göz önünde bulundurularak değerlendirilmiştir.

Anahtar kelimeler: Türkçe ders kitabı, masal, duygusal yön analizi, çocuk eğitimi

Assessment of Messages Contained in Tales in the Middle School 5th Grade Turkish Course Book According to Emotional Direction Analysis

In all cultures, children's first literary texts are tales. Anonymous folk stories arising from the imagination of the folk people, usually composed of heroes such as gin, fairy, giant, dragon, sultan, vizier and so on.

Tales are literary genres that are read and read by children. There are many functions in this kind of child education that children listen to. Tales are children's reading skills, listening, dreaming, curiosity, discovering, etc. contributes to the development of many skills. Since the tale reflects the value judgments of the society, the way of life, the child also learns the language and cultural values of the society he lived through. A literary genre with such a serious contribution must be very strict when choosing it for the textbook. It is necessary to choose by considering scientific criteria.

The main aim of this study is to examine the quality of the classroom books in the 5th grade Turkish textbook according to the emotional direction analysis from the types of content analysis. Positive, negative, mixed and ambiguous aspects of the messages conveyed by the cues analyzed at the tables were determined. Positive expression is indicated by 1, mixed 3, negative 5, and ambiguous 7. Various determinations were made about the characteristics of the fairy tale from these directions mentioned. The appropriateness of the children's cognitive and mental development was evaluated by considering these criteria.

Keywords: 5th grade Turkish textbook, fairy tale, emotional direction analysis, child education

Türkçe Ders Kitaplarındaki Dinleme Metinlerinin Öğretmen ve Öğrenci Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi

Mustafa KAYA

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi

Ömer ÇİFTÇİ

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi

Türkçe dersindeki dinleme, konuşma, okuma ve yazma becerileri içerisinde bireyin ilk ve en yoğun şekilde kullandığı beceri dinleme becerisidir. Anne karnından itibaren dinlemeye başlayan birey, hayatının tüm aşamasında dinleme becerisini kullanmaktadır. Dinleme becerisi bireyin ana dil edinimi, anlama, analiz-sentez ve değerlendirme becerilerinin de gelişmesine ciddi katkılar sağlar. Türkçe ders kitaplarında her temada birer dinleme metnine yer verilmektedir. Kitaplarda yer verilen dinleme metinlerinin öğrencilerin anlamasını zorlaştıracak unsurlardan arınık olması gerekir. Ortaokul dönemindeki öğrenciler genel itibariyle hikâye edici metinleri, bilgilendirici metinlere göre daha dikkatli dinlemektedirler ve derse daha fazla ilgi göstermektedirler. Çünkü hikâye edici metinler hem öğrenciye zevk verir hem de olaya dayalı olduğu için öğrencinin zihninde daha kalıcı olur. Bu araştırmanın amacı, dinleme metinlerini öğrenci seviyesine uygunluk (dil, tür, hacim vb.) açısından değerlendirmektir. Bunu gerçekleştirmek için Türkçe öğretmenleri ve bu öğretmenlerin okuttukları öğrencilerin görüşlerine başvurulacaktır. Araştırma 2018 yılı ocak ayında Van ili merkezindeki farklı okullarda görev yapan 5 Türkçe öğretmeni ve 20 ortaokul öğrencisi ile gerçekleştirilecektir. Dinleme metinlerinin kalitesini ortaya koymayı amaçlayan çalışma nitel bir çalışmadır. Çalışma, nitel araştırma veri analizlerinden içerik analizine göre değerlendirilmiştir. Verilerin toplanması için araştırmacılar tarafından öğretmen ve öğrenciler için geliştirilen yarı yapılandırılmış görüşme formları kullanılacaktır. Formların geliştirilmesi sürecinde uzman görüşü alınmıştır. Görüşme sorularından ve görüşmelerin bütününden hareketle tema ve alt temalar oluşturulmuştur. Öğretmen ve öğrenci görüşleri uygun tema ve alt temaya göre sınıflandırılacaktır.

Anahtar kelimeler: dinleme, dinleme metinleri, metin kalitesi.

Evaluation of Listening Texts in Turkish Course Books According to Teacher and Student Opinions

Listening, speaking, reading and writing skills in the Turkish language, the first and most intensive skills of the individual listening skills is used. The individual who begins to listen from the womb is using the listening skill at all stages of his life. Listening skills also provide a significant contribution to the development of the individual's ability to acquire, understand, analyze, synthesize and evaluate the mother tongue.

In the Turkish textbooks there is a text to listen to in each theme. Listening texts in textbooks should be free from elements that would make it difficult for students to understand. Students in the middle school period generally listen to the storytelling texts more carefully than the informative texts and show more interest in the lesson. Because storytelling texts are both student-pleasing and based on being, they become more permanent in the mind of the student.The aim of this research is to evaluate the listening texts in terms of student-level conformity (language, type, volume, etc.). In order to do this, Turkish teachers and the opinions of the students who are taught by the teachers will be consulted. The research will be carried out in January, 2018 with 5 Turkish teachers and 20 middle school students working in different schools in Van province center. The research will be carried out in January 2018 with 5 Turkish teachers and 20 middle school students in different schools in Van province center.The study aiming to reveal the quality of listening texts is a qualitative study. The study was evaluated according to content analysis from qualitative research data analysis. Semi-structured interview forms developed by the researchers for teachers and students will be used to collect the data. Expert opinions were received during the development of the forms. Themes and sub-themes were formed from the interview questions and from the whole of the interviews. Teacher and student views will be classified according to the appropriate theme and sub theme.

Keywords: listening, listening texts, text quality.

10. Sınıf Matematik Ders Kitaplarının Öğretmen Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi

Özlem ÖZCAN

Ayten ERDURAN

Dokuz Eylül Üniversitesi

Ülkemizde genel olarak ders kitapları değerlendirilirken içerik, kullanım durumları, organizasyon, teknolojik uygunluk, programa uygunluk, okunma düzeyi, kullanılan problem çeşitleri, görsel öğeler ve ders kitabının fiziksel yapısı gibi özelliklerinin incelendiği göze çarpmaktadır. Ancak literatürde ders kitaplarının bütün bu özellikler açısından incelendiği çalışma sayısı çok sınırlı kalmıştır. Ayrıca ders kitaplarının en önemli kullanıcıları olan öğretmenlerin ders kitaplarına ilişkin görüşleri son derece önemlidir. Bu nedenle bu araştırmada, 10. Sınıf matematik ders kitaplarının öğretmen görüşlerine göre değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Araştırma yöntemi olarak durum çalışması kullanılmıştır. Araştırmanın örneklemini maksimum çeşitlilik örnekleme yöntemi ile belirlenen 65 matematik öğretmeni oluşturmaktadır. Veri toplama aracı olarak Charalambous, Delaney, Hsu ve Mesa (2010) ders kitabı inceleme için oluşturdukları teorik çerçeve kullanılarak öğretmenlerin ders kitaplarını değerlendirebilmesi için araştırmacılar tarafından hazırlanan görüşme formu kullanılmıştır. Görüşme formundan elde edilen verilerin analizinde içerik analizi kullanılmıştır. Araştırmadan elde edilen bulgulara göre ders kitaplarının konu anlatımı bakımından yeterli ancak günlük hayatla ilişkisinin az olduğu, tanım ve kuralların yeterli ancak ön bilgileri hatırlatıcı ifadelerin bulunmadığı belirlenmiştir. Ayrıca örneklerin alıştırma türünde olduğu, konu ve örneklerin alt düzey bilişsel alanlara yönelik olduğu ve okul dışında öğrenciyi düşünmeye sevk edecek aktivitelerin bulunmadığı sonuçları elde edilmiştir.

Anahtar kelimeler: Ders kitabı inceleme, matematik, ortaöğretim, öğretmen

Evaluation of 10th Grade Mathematics Textbooks According to Teachers' Views

While the textbooks are generally evaluated in our country, the analysis of the textbooks ' features such as content, using cases, organization, technological relevance, program suitability, level of reading, types of problems use in them, visual items and physical structure are analyzed. However the numbers of the textbooks, which are examined in terms of all these features in the literature, are very limited. In addition to this, teachers who are the most important users of the textbooks are extremely important for their views. For this reason, in this research it is aimed to evaluate the 10th grade mathematics textbooks according to the teachers' views. The sample of the research consists of sixty-five mathematics teacher, who are determined by maximum diversity sampling method. As a data collection tool the interview forms are used, which are prepared by the researchers according to the Charalambous, Delaney, Hsu and Mesa's (2010) theoretical framework which is created for studying the textbooks by them. As a result of the facts that the textbooks are sufficient in terms of the subject expression, but they have a little relation in daily life and the definitions and rules are sufficient, but there are no reminders for preliminary information. Also, it is discovered that the samples of the textbooks are in the kind of an exercise, the subjects and samples are directed to the lower cognitive stratus and there are no activities to encourage students to think outside of a school.

Keywords: Textbook analysis, mathematics, secondary education, teacher

Ortaokul 8. Sınıf T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Ders Kitabının Okunabilirliğinin Ölçülmesi

Özlem ULU KALIN

Artvin Çoruh Üniversitesi

Eğitim materyalleri arasında en kolay erişilebilen ve ekonomik olan araç ders kitaplarıdır. Ders kitaplarının öğrenci ve öğretmen açısından eğitimdeki yeri yadsınamayacak kadar çoktur. Ders kitabında yer alan metinler öğrencide anadilinin temel etkinliklerinden olan okuma becerisi kazandırabilecek nitelikte olmalıdır. Dolayısıyla bu metinlerin seçiminde bazı ölçütlerin göz önünde bulundurulması gerekir. Bu ölçütlerden biri de okunabilirliktir. Okunabilirlik formülleri metnin gözlenebilen dilsel özelliklerinden yola çıkarak metinleri okuma zorluklarına veya kolaylıklarına göre aşamalı olarak sınıflandırmayı amaçlayan kestirim araçlarıdır. Ders kitabındaki metinlerin seviyeye uygun olması, metinlerin öğrenciler tarafından kolay anlaşılmasını sağlayacaktır. Çalışmada ortaokul 8. sınıf T. C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük ders kitabının okunabilirliğinin ölçülmesi ve hedef yaş kitlesine uygun olup olmadığını saptamak amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda ders kitabının farklı bölümlerinden seçilen beş metne Ateşman tarafından Türkçe için geliştirilen okunabilirlik formülü uygulanmıştır. Çalışma sonucunda ders kitabından seçilen beş metinden bir tanesinin seviyesi çok zor, diğer dört metnin seviyesi de zor olarak saptanmıştır. Bu durum ders kitabında yer alan metinlerin hedef kitle için zor olduğunun göstergesidir.

Anahtar kelimeler: ders kitabı, okunabilirlik, inkılap tarihi

Readability Evaluation of Secondary School 8th Grade Course Book for 'Revolution History and Kemalism' Lesson

Course books are the most affordable and easily accessible instructional materials among the other materials for education. The role of course books in education is considerably important in terms of teachers and students. The texts that are included in these course books should be in a quality that enables students to gain reading skills as it is the most basic part of a native language. As a result, several criteria should be taken into consideration while choosing these texts for the course books. One of these criteria is readability. Readability formulas are the estimation tools that classify texts according to easiness and difficulty levels for reading by considering language features of the texts. When the texts are suitable to student levels, students can easily understand them. In this study it is aimed to evaluate the readability of 8th grade 'Revolution History and Kemalism' course book and to determine whether it is suitable for the target age-level. In accordance with this aim, five texts were selected from different parts of the course book and the readability formula developed by Ateşman for Turkish language was used. According to the results, readability level of one of the five selected texts is found to be really difficult and readability levels of the other four texts are found out as difficult. This shows that the texts included in the course book are difficult for the target population.

Keywords: course book, readability, revolution history

Ortaokul 8. Sınıf T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Ders Kitabının Görsel Tasarım İlkelerine Göre Değerlendirilmesi

Özlem ULU KALIN

Artvin Çoruh Üniversitesi

Öğretim programlarının amacına ulaşması için bazı araçlara ihtiyaç vardır. Öğretimin gerçekleşebilmesi, öğrenmenin zamanında ve kalıcı olabilmesi ancak bu araçlar sayesinde gerçekleşebilir. Öğretim ortamlarında en yaygın kullanılan araç ders kitaplarıdır. Kitapları elde etmek ve kullanmak oldukça kolaydır. Teknolojinin gelişmesi küçükten büyüğe bütün herkesi görsel bir bombardıman altında bırakmıştır. Daha baskın olan görsel medyanın etkisiyle bireyler okumaktan ziyade gözleriyle öğrenmeye başlamış ve görsel olgular önem kazanmaya başlamıştır. Hal böyle olunca ders kitaplarında yer alan görsellerin önemi de kat kat artmıştır. Ders kitaplarıyla ilgili farklı başlıklarda fazlaca çalışma yapılmış ve yapılıyor olmasına karşın ders kitaplarının görsel ögeler açısından değerlendirilmesine gerekli önem gösterilmemektedir. Bu nedenle bu çalışmada ortaokul 8. sınıf T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük ders kitabının görsel tasarım ilkelerine uygun olup olmadığının saptanması amaçlanmaktadır. Artvin Çoruh Üniversitesi Eğitim Fakültesinde okuyan 80 sosyal bilgiler öğretmen adayı Alpan tarafından geliştirilen ve beş alt boyuttan oluşan görsel tasarım ilkeleri ölçeğine göre ortaokul 8. sınıf T. C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük ders kitabını incelemişlerdir. Elde edilen bulguların ortalaması alınmış ve ders kitabı tipografik özellikler, metin örgütleyicileri, görsel ögelerin tasarımı, sayfa tasarımı, kapak tasarımı ve üretime yönelik dış yapı özelikleri alt boyutlarında kısmen yeterli olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar kelimeler: ders kitabı, görsel tasarım, inkılap tarihi

Evaluation of Secondary School 8th Grade Republic of Turkey Revolution History and Kemalism Textbook According to Visual Design Principals

Some instruments are necessary in order to reach the goals in education programs. Implementing education, enabling timely and permanent learning can only be possible through the use of these instruments. The most frequently used instruments in teaching environments are textbooks; it is quite easy to reach and use them. Development in technology has bombarded people all around the world in terms of visuals. With the effect of visual media, which is more popular than the other media instruments, learning through eyes rather than reading has become more popular and visual phenomenon have started to become more important. This situation significantly increased the importance of visuals in textbooks. Although there are various studies on textbooks under different headings, there isn't sufficient attention on making studies about evaluation of textbooks in terms of visual aspects. This is why, the goal of this study is to determine the convenience of secondary school 8th grade Republic of Turkey Revolution History and Kemalism textbook in terms of visual design principals. A total of 80 teacher candidates studying at Artvin Çoruh University, Faculty of Education, analyzed secondary school 8th grade Republic of Turkey Revolution History and Kemalism textbook according to the visual design principals scale; the scale was developed by Alpan and was made of five sub dimensions. Arithmetic mean of the obtained findings was calculated and it was determined that the textbook was partially sufficient in terms of typographic features, text organizers, design of visual elements, page design, cover design and external structure features for production sub-dimensions.

Keywords: Visual design, Revolution History, textbook

The Compatibility of "Wie Bitte?" Coursebooks and Workbooks with the Common European Framework of Reference for Language (CEFR)

R. Ragıp BAŞBAĞI

Marmara University

Meryem KILIÇ

Marmara University

Problem

The main research question of our study is whether German language coursebooks and workbooks named "Wie bitte?" which are used in foreign language class rooms of the secondary institutions for level A.1 can fulfill the basic language skill descriptors defined as A.1-level according to the Common European Framework of Reference for Language in the required extent and quality.

Regarding on this question there will be a review of this book in the following specified language acquisition areas:

Listening skills/ Reading skills/ Dialogue skills/ Verbal lecture/ Writing skills

Impetus

For effective and successful foreign language teaching, it is important for coursebooks to include language skills. The result of this studyn have important implications for criteria to be used in M.E.B. course books.

Method

The analysed books will pass a documentary scanning method. Firstly, there will be an analysis about the types of skill activities, the frequency, the topics and the sequencing of activities for listening, reading, speaking and writing teaching. Furthermore, it will be analysed whether the learning outcomes are in accordance to the mentioned language acquisition level in CEFR.

Amerikan Sosyal Bilgiler Ders Kitaplarında Türk/Osmanlı İmajı

Saim TURAN

Akdeniz Üniversitesi

Selahattin KAYMAKCI

Kastamonu Üniversitesi

Amerika Birleşik Devletleri Türkiye ilişkilerinin tarihsel geçmişi 18. yüzyıla kadar gitmektedir. Deniz ticareti yoluyla başlayan ilişkiler Osmanlı Devleti'nin yıkılmasından sonra da devam etmiştir. Türkiye Cumhuriyeti kurulduktan sonra özellikle II. Dünya Savaşı'nın ardından iki ülke ilişkileri büyük bir gelişme göstermiştir. Truman doktrini, Marshall yardımları, Türkiye'nin NATO'ya girişi ve Kore Savaşı gibi gelişmeler iki ülke ilişkilerinin hızla ivme kazanmasına ve kökleşmesine olanak sağlamıştır. Bu süreçte Amerika Birleşik Devletleri Türkiye ilişkilerinde eğitim de önemli konu başlıklarından biri olmuştur. Bunun en önemli örnekleri arasında Türk Eğitim Sistemi'ne sosyal bilgiler dersinin eklenmesi gösterilebilir. Bilindiği gibi 1952 yılında yapılan V. Milli Eğitim Şurası'nda, sosyal bilgiler dersinin ilk ve ortaöğretim kurumlarında okutulması kararlaştırılmış, bunun uygulaması ise 1968 ilkokul programıyla birlikte gerçekleştirilmiştir. Amerika Birleşik Devletleri Türkiye ilişkileri bu denli çok boyutlu olmasına karşın ilgili literatür tarandığında gerek ülkelerin imajları gerekse karşılıklı ilişkilerin ders kitaplarında nasıl yer aldığına ilişkin araştırmalarda birtakım sınırlılıklar göze çarpmaktadır. Bu araştırmanın amacı Amerikan sosyal bilgiler ders kitaplarında Türk/Osmanlı imajını incelemektir. Nitel metodoloji esas alınarak yapılandırılan araştırmada doküman inceleme yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın veri kaynağı olarak Amerikan ortaokullarının 6. sınıflarında okutulan ve daha çok dünya tarihi konularını ele alan sosyal bilgiler ders kitapları incelenmiştir. Araştırma kapsamında toplanan verilerin içerik analiziyle çözümüne devam edilmektedir.

Anahtar kelimeler: Sosyal Bilgiler, Ders Kitabı, Amerika Birleşik Devletleri, Türkiye.

Turkish / Ottoman Image In the American Social Studies Textbooks

United States-Turkey relations' historical background goes back to the 18th century. Relations that started through maritime trade continued after the collapse of the Ottoman Empire. Following the establishment of Turkish Republic, in particular after the World War II, relations between the two countries showed a great improvement. Truman Doctrine, Marshall Plan, Turkey's entry into NATO and political affairs such as the Korean War allowed the two countries' relations to grow rapidly. In this process, education is one of the important topics of the two countries' relations. One of the most important examples of this is the inclusion of social studies courses in Turkish Education System. As it is known, in the 5th National Education Council that held in 1952, it was decided that the social studies course should be taught in primary and secondary education institutions. This suggestion was implemented with 1968 primary education program. Although there are lots of multi-dimensional relations between United States and Turkey, the relevant literature indicated that there are some limitations on the studies about how the images of two countries and their relations take place in textbooks. The aim of this study is to examine the place of Turkish/Ottoman image in American social studies textbooks. The study used document analysis, one of the methods of qualitative methodology. As data sources, American middle school 6th grade social studies textbooks included world history topics were reviewed. The collected data are being analyzed with content analysis technique.

Keywords: Social Studies, Textbook, United States, Turkey.

Sosyal Bilgiler Eğitimine İlişkin Olarak Türkiye'de Yazılan Akademik Kitapların İçerik Açısından Karşılaştırılması

Saim TURAN

Akdeniz Üniversitesi

Selahattin KAYMAKCI

Kastamonu Üniversitesi

Türk Eğitim Sisteminde sosyal bilgiler eğitimi lisans programlarının ortaya çıkışı 1993 yılında Gazi Üniversitesi'ne bağlı Kastamonu Eğitim Fakültesi'nde ilk sosyal bilgiler eğitimi lisans programının kurulmasıyla gerçekleşmiştir. Sosyal bilgiler eğitimi lisans programlarındaki en büyük niceliksel artış ise 1997 yılında sekiz yıllık kesintisiz ve zorunlu eğitime geçilmesiyle meydana gelmiştir. Özellikle sosyal bilgilerin ilköğretim 4, 5, 6 ve 7. sınıflarda okutulmaya başlanması bu durumun en büyük nedenlerinden biridir. Bu manada 1997 yılında YÖK ve Dünya Bankası'nın işbirliğiyle gerçekleştirilen Eğitim Fakültelerinin Yeniden Yapılandırılması çalışması sonucunda fakültelerin ilköğretim bölümleri bünyesinde sosyal bilgiler öğretmenliği lisans programlarının açılmasına hız verilmiş ve lisans programında alan eğitimine yönelik derslerin sayısı artırılmıştır. Bu durum, sosyal bilgiler eğitimi lisans programlarında okutulacak alan eğitimi kitapları ihtiyacını gündeme getirmiştir. 1997'den 2018 yılına kadar geçen süreç içerisinde Türkiye'de sosyal bilgiler eğitimcileri tarafından alan eğitimine yönelik olarak çok sayıda kitap yayımlanmıştır. İlgili literatür tarandığında bu kitapların içeriğine ilişkin olarak yapılan çalışmalarda birtakım sınırlılıklar bulunduğu dikkat çekmektedir. Bu araştırmanın amacı sosyal bilgiler eğitimine ilişkin olarak Türkiye'de yazılan akademik kitapları içerik açısından karşılaştırarak genel eğilimi ortaya koymaktır. Araştırmada nitel metodoloji kapsamında doküman inceleme yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın veri kaynağı olarak sosyal bilgiler eğitimine ilişkin olarak Türkiye'de yazılan akademik kitaplar incelenmiştir. Araştırma kapsamında toplanan veriler betimsel analizle çözümlenmektedir.

Anahtar kelimeler: Sosyal Bilgiler Eğitimi, Lisans Programı, Alan Eğitimi, Ders Kitabı, Türkiye.

Comparing the Contents of Social Studies Education Academic Textbooks Written In Turkey

The emergence of social studies education undergraduate programs in Turkish Education System was achieved in 1993 by founding of the first social studies education undergraduate program at Kastamonu Education Faculty affiliated to Gazi University. The greatest quantitative increase in social studies education undergraduate programs was in 1997 after the 8-year compulsory primary education system took place. Particularly, one of the biggest reasons of this situation is that social studies are started to be taught in primary schools (from 4th to 7th grades). In this context, as a result of the restructuring of Education Faculties carried out in cooperation with Turkish Council of Higher Education and the World Bank in 1997, lots of social studies teacher education programs were founded, and the number of courses related to field education were increased in the undergraduate programs. This situation had brought the big need for academic field education textbooks to be taught in social studies education undergraduate programs. In the period from 1997 to 2018, a large number of academic social studies textbooks have been published by Turkish social studies educators. The relevant literature showed that there are some limitations on the studies about the contents of these books. The aim of this study is to compare the contents of social studies education academic textbooks written in Turkey and to reveal the general tendency. The study used document analysis, one of the methods of qualitative methodology. As data sources, social studies academic textbooks written in Turkey were reviewed. The collected data are being analyzed with descriptive analysis technique.

Keywords: Social Studies Education, Undergraduate Program, Field Education, Textbooks, Turkey.

Ders Kitaplarında Kullanılan Görsellerin Yapılandırmacılık Yaklaşımına Göre Öğrenmeye Katkısına Yönelik Öğretmen Görüşleri

Selda KAYAK

Yıldız Teknik Üniversitesi

Ders kitapları, öğretme-öğrenme sürecinde tüm zamanlarda en yaygın kullanılan ders araçlarındandır. Eğitim-öğretim faaliyetlerinin daha planlı, programlı yapılabilmesi için ders kitabı önemli bir gereklilik olarak bugün dahi geçerliliğini korumaktadır. Çünkü ders kitabı, belli sınıf ve dersler için öğretme-öğrenme sürecini doğrudan etkileme niteliğine sahiptir (Gök, 2003. Akt. Özkan, 2010).Türkiye'de kitap geliştirmede genelde içerik öncelikle dikkate alınan unsur olmaktadır. Ders kitapları sadece bilgilerin bir araya getirildiği bir araç olmaktan çok, bilgilerin öğrenilmesini kolaylaştıran etkileşimli bir araç olmalıdır (Yalın, 1996). Öğrencilere bilgi ve görgü kazandırmayı amaçlayan ders kitapları hazırlanırken biçim ve görüntü unsurlarına önem verilmesi gerekmektedir. İlköğretim çağındaki öğrenciler biçim ve görüntü öğelerinin ön plânda olduğu kitapları daha çok severler. Biçim görünümün içinde, kitabın kapağı, renk deseni, tablo, resim, fotoğraf gibi tüm görüntü öğelerinin yer alması gerekmektedir (Küçükahmet, 2004).Görsel öğelerin öğrenme-öğretme sürecinde kullanılmasının öğrenmenin kalıcılığını artırdığı bilinmektedir. Öğrenmenin kalıcılığının, dolayısıyla başarının artırılması için görsel materyaller geliştirilirken ve ders kitaplarında görseller kullanılırken; görsellerin yapılandırmacılık yaklaşımına uygun olarak öğrenmeye katkı sağlaması beklenmektedir. Acaba, özellikle ilköğretim düzeyindeki öğrencilerin en temel kaynağı olan ve yapılandırmacı yaklaşımın benimsendiği öğretim programına göre geliştirilen ders kitaplarındaki görsellerin, yapılandırmacılık yaklaşımına uygunluğu ve öğrenmeye katkısı bakımından bu kitapları bizzat derslerinde kullanan öğretmenlerin görüşleri nelerdir?Bu araştırmada, ilköğretim Fen ve Teknoloji ders kitabı örneği üzerinden, kitapta kullanılan görsellerin yapılandırmacılık yaklaşımına uygun olarak öğrenmeye katkısı hakkında öğretmenlerin görüşleri alınmıştır. Bu açıdan ders kitaplarının değerlendirilmesi yapılmaya çalışılmıştır.

Anahtar kelimeler: Ders kitabı, öğretmen görüşü, görsellerin öğrenmeye katkısı.

Teacher's Views About the Visuals' are being used in Coursebooks Contribution on Learning According to Constructivist Approach

During the teaching-learning process, coursebooks are one of the most commonly used course tools of all time. Even today, coursebooks are still an important and valid necessity in order to perform more planned and more organized teaching-learning activities. Because coursebook has a quality of effecting certain class and course's teaching-learning process directly (Gök, 2003. Akt. Özkan, 2010).Content is generally primarily considered factor of book development in Turkey. Coursebooks should be not only a tool that a collection of information but also an interactive tool which makes learning easier (Yalın, 1996). While preparing coursebooks that aim to improve students' knowledge and good manners, factors of form and vision is required to be considered important. Students at the stage of primary school love the style and vision based coursebooks more. Style vision must be consist of all vision elements, as coursebook's cover, color pattern, table, picture, photography (Küçükahmet, 2004).It is a known fact that usage of visual materials in teaching-learning process increase the permanence of learning. While preparing visual materails or using visuals in coursebooks to increase the permanency, thereby the success,it is expected the visuals should contribute to learning in an appropriate way for contructivist approach. The question is, what is teachers', which use this books in person, opinions about these books' which is a most basic resource for primary school students and developed by education programme which adopted the constructivist approach, appropriateness to constructivist approach and contribution to learning?In this research, through the example coursebook of elementary science and technology, teachers' opinions about the visuals are used in book's contribution to learning process whether appropriate or not for constructivist approach are taken. In this point of view, coursebooks evaluation is endeavoured.

Keywords: Coursebook, Teachers' opinion, Contribution of visuals to learning

Atatürk Dönemi Ders Kitaplarında İçki, Tütün ve Ayyaşlık

Sena COŞĞUN KANDAL

Erzincan Üniversitesi

Erken Cumhuriyet Dönemi'nde, devletin üzerinde önemle durduğu meselelerden biri sağlıklı nesil yetiştirmektir. Savaş sonrasında kurulan genç Cumhuriyet, ihtiyacı olan sağlıklı nesli ortaya çıkarabilmek için sağlık politikasına her zaman önem verilmiştir. Söz konusu politika, çocuklara ulaşmanın en kolay aracı olan ders kitaplarında da kendine yer bulmuştur. Bu politikanın içinde çocukları içki ve tütün gibi zararlı maddelerden uzak tutmak ve bu maddelerin kullanımının ne gibi sonuçlara yol açacağı hakkında çocukları bilgilendirmek de vardır.

Nitel araştırma yöntemlerinden döküman inceleme ile yürütülen bu bildiride Atatürk Dönemi ders kitaplarında içki, tütün ve ayyaşlığın nasıl işlendiği, çocuklara bu konular hakkında ne gibi mesajlar verildiği araştırılmıştır.

Anahtar kelimeler: İçki, Tütün, Türk Eğitim Tarihi, Atatürk Dönemi, Sağlık Politikası

Alcohol, Tobacco, and Drunkenness in Textbooks in Ataturk Period

One of the issues that the state put excessive emphasis on during the Early Republican Period was raising a healthy generation. The young Republic founded after the war had always placed importance on its health policy to generate the healthy generation it needed. The said policy also had coverage in textbooks which are the easiest means to reach to children. This policy included the ways to keep the children away from hazardous substances such as alcohol and tobacco and information regarding the consequences of utilization of these substances.

In this paper executed by using document review method which is one the qualitative research methods, it was investigated how alcohol, tobacco, and drunkenness have been taught and what kind of messages have been gotten across to children in textbooks in Ataturk Period.

Keywords: Alcohol, Tobacco, History of Turkish Education, Ataturk Period, Health Policy

Türkiye'de 2002-2017 Yılları Arasında Matematik Ders Kitapları Üzerine Yapılmış Tezlerin Ve Makalelerin Analizi

Selahattin ARSLAN

Karadeniz Teknik Üniversitesi

Sevgi Çisem DEDE

MEB

Son yıllarda matematik eğitimi alanında yapılan araştırmaların sayısında önemli bir artış gözlendiğinden bu çalışmaların belirli aralıklarla incelenip özetlenmesi gerekmektedir. Böylece mevcut çalışmalar hakkında farkındalık oluşturarak literatürdeki eğilimler ile eksiklikler ortaya konmuş olacaktır. Bu tespitlerden hareketle bu çalışmada, Türkiye'de matematik ders kitaplarını konu alan lisansüstü tezler ile makaleleri incelemek amaçlanmıştır. Çalışmada meta-sentez yöntemi kullanılarak 2002–2017 yılları arasında yapılmış 29 tez ve 41 makale farklı değişkenlere göre (yıl, sınıf seviyesi, araştırma yöntemi, veri toplama aracı, amaç ve sonuç) incelenmiştir. Çalışmanın sonuçları matematik ders kitaplarını konu alan tezlerin 2008–2012 yılları aralığında, makalelerin ise 2011 yılından sonra yoğunlaştığını ve araştırmaların en fazla ortaokul kitaplarını değerlendirmeye yönelik yapıldığını ortaya koymaktadır. Çalışmalarda en çok kullanılan veri toplama aracının "doküman inceleme" ve en fazla kullanılan yöntemin tarama modeli olduğu sonucuna varılmıştır. Çalışmaların ders kitabı kullanımını inceleme, değerlendirme, karşılaştırma ve ölçek geliştirme amacıyla yapıldığı ve çalışmalarda çok farklı sonuçların elde edildiği görülmektedir.

Anahtar kelimeler: Matematik Ders Kitapları, Matematik eğitimi araştırmaları, meta-sentez.

Review of the articles and thesis conducted on math textbooks in Turkey between 2002-2017

Since there has been a considerable increase in the number of researches carried out in the field of mathematics education in recent years, these studies should be reviewed and summarized periodically. By creating awareness about current work, trends and deficiencies in the literature will be revealed. Based on these considerations, thee objective of this study, is to examine research (both articles and postgraduate theses) carried out on math textbooks. For this purpose using meta-synthesis method. 29 thesies and 41 articles published between 2002-2017 were investigated according to different variables (year, class level, research method, data collection tool, purpose and results). The results of the study reveal that theses about mathematics textbooks are concentrated in the years 2008-2012 and the articles are concentrated after 2011, and the researches are mostly done to evaluate secondary school textbooks. The most commonly used data collection tool in the studies was the "document review" and the most commonly used method was the survey model. It is seen that the studies were conducted for the purpose of reviewing, evaluating, comparing and developing the scale of the textbook and the results obtained vary a lot.

Keywords: Math textbooks, Mathematics education research, meta-synthesis.

Working group: Curricula, Textbook, and Citizenship

Gender and national identity in a "value-centered" curriculum

Sezen BAYHAN

Canan ARATEMUR-ÇIMEN

Soner ŞIMŞEK

Funda KARAPEHLIVAN

This paper explores Turkey's newly printed textbooks that have been re-written in accordance with the 2017 curriculum reform. Textbooks are critical sources for the inculcation of ideas relating to citizenship and national identity in Turkey since all public schools throughout the country have to use the same textbooks that are published under the supervision of the Ministry of National Education (MoNE) and distributed for free to all students. In 2017, a new curriculum reform was introduced and the process of re-writing all textbooks in accordance with the tenets of the new reform started. The new curriculum and its textbooks have been criticized by various rights groups for undermining the principles of secularism and gender-equality, which have historically been dealt with in an intertwined fashion by the political actors that have preferred to promote or resist them. The paper first briefly describes the historical background of the formation of gendered citizenship during the nation-building process of the Turkish state and the special role that education was attributed to during this process. Then, asking whether there is a shift in textbook discourses towards a de-secularised ideal of citizenry, the paper compares fourteen textbooks from the year 2016 and 2017. Third, taking political-Islam as a gendered and patriarchal ideology, the paper carries out a comparative analysis of textbooks with a focus on the gendered implications of their content. Finally, the paper explores the policy discourses on the latest curriculum reform and seeks to answer if the discourses have a gendered character. Research methodology used for this study heavily relies on Critical Discourse Analysis (CDA), which is a multidisciplinary approach that is attentive to power relations and based on the premise that discourses can be understood only through an analysis of their historical contexts. Our preliminary findings of the secondary education textbooks suggest that there is a slight shift in textbook discourses in terms of their implications for gender roles, with the exception of history textbooks, which demonstrate an observable shift in terms of both citizenship identity and gender. While promotion of an Islamic national identity is visible, this identity is constructed using a male-centric language and omitting various sections on women that were present in the previous year's history books. A more observable tendency in textbooks is the salience of Islamic discourses. The implication of this for women is worthy of attention given that political-Islam is a male-centered ideology that promotes gender segregation and seeks to transform all aspects of social life in line with its own rationality.

İlkmektep Çocuklarına Tarih Dersleri: Bir Ders Kitabının Yazılış Öyküsü ve Erken Cumhuriyet Döneminde İlkokullarda Tarih Dersi

Sümer AKTAN

Balıkesir Üniversitesi

1923 yılında cumhuriyetin ilanını takiben Maarif Vekâletinin emri ile ders kitapları hızlı bir şekilde yenilenmeye başlamıştır. Bu süreç içinde ilkokullarda okutulan tarih ders kitapları da revizyona uğramış ve yeni kitaplar kısa sürede okullara dağıtılmıştır. 1926 yılında uygulamaya konulan yeni ilkokul programı ise önerdiği yeni eğitim felsefesi ve toplu tedris perspektifi ile ders kitaplarının bir kez daha gözden geçirilmesini gerekli hale getirmiştir. Bu noktada en büyük problemler içinde özellikle tarih derslerinde öğrencilere okutulacak olan parçaların pedagojik değil de daha çok programdaki tarih dersinin hedeflerine yönelik olarak seçilmesi fakat bu seçim sürecinde pedagojik prensiplerin ve toplu tedris ilkelerinin görmezden gelinmesidir. Bu durumun ortaya çıkardığı en büyük sorunlar içinde okuma parçalarının öğrencide okuma zevkini geliştirme, kelime hazinesini ilerletme ve bununla birlikte tarih şuuru kazandırma hedefini görmezden gelmesidir. Bu sorunların çözümü için iki ilkokul öğretmeni tarafından [Süleyman Edip Balkır ve Ali Tanoğlu] yazılan "*İlkmektep Çocuklarına Tarih Dersleri*" isimli eser özgün bir örnek oluşturmaktadır. Bu çalışmada eserin yazılış süreci ve eserin içeriği pedagojik açıdan incelenmiş ve aynı zamanda eser yazarı Süleyman Edip Balkır'ın katkıları irdelenmiştir.

Anahtar kelimeler: Tarih öğretimi, erken cumhuriyet dönemi, Süleyman Edip Balkır.

History Lessons for Primary School Children: Writing Story of a Textbook and History Lessons in Primary Schools Early Republic Era in Turkey

Following the declaration of the republic in 1923, textbooks were quickly renewed with the order of the Minister of Education. In this process, the history textbooks taught in elementary schools have also undergone revision and new books have been distributed to schools shortly. The new primary school curriculum implemented in 1926 made it necessary for the textbooks to be reviewed again with the new educational philosophy and broad field design. Among the biggest problems at this point are the parts that will be taught to the students in history lessons, rather than the pedagogical ones, but mostly chosen for the goals of the history course in the program, but this is the ignorance of pedagogical principles and broad field design principles in the selection process. One of the biggest problems that this situation reveals is that the reading pieces come from ignoring the goal of enhancing the reading taste, enhancing the vocabulary, and acquiring the history consciousness with the student. For the solution of these problems, two primary school teachers [Süleyman Edip Balkır and Ali Tanoğlu] wrote a book titled "History Lessons for Primary School Children". In this study, the process of writing the work and the contents of the work were investigated from the pedagogical point of view and at the same time the contributions of the work writer Süleyman Edip Balkır were examined.

Keywords: History teaching, early republic era, Süleyman Edip Balkır.

Sosyal Bilgiler Ders Kitaplarında Seyahatnameler

Şahin ORUÇ
Yıldız Teknik Üniversitesi

Merve AYGÜN
Yıldız Teknik Üniversitesi

Sosyal bilgiler derslerinde edebi ürünlerin kullanımı önem teşkil etmektedir. Edebi ürünlerin ders materyali olarak kullanımı; dersi sıradanlıktan çıkararak ilgi çekici hale gelmesine, öğrencinin konuyu farklı açılardan ele almasına olanak sağladığı gibi bilgilerin kalıcılığına da olumlu yönde etki etmektedir. Bu açıdan derslerde kullanılabilecek edebi ürünlerden biri de seyahatnamelerdir. Seyahatname; bir kişinin gezip gördüğü yerlerdeki izlenimlerini kendi bakışaçısı ile çoğunlukla betimleme tekniği kullanarak edebi bir uslubla yazmasıdır. Seyahatnameler; mekansal olarak bilgi verir ve birinci elden kaynak olma özelliği taşır. Tarihsel bir belge niteliği taşıyan, gerçeğe dayanan ve ilgi çekici özelliği olan seyahatnamelerin sosyal bilgiler öğretiminde kullanılması olasıdır. Araştırmanın amacı; ilköğretim sosyal bilgiler ders kitaplarında seyahatnamelerin kullanımının durumunu ortaya çıkarmaktır. Araştırmada; nitel araştırma yöntemlerinden doküman inceleme tekniği kullanılmıştır. Araştırma süreci devam etmekte olup çalışmanın etkinlik tarihine kadar tamamlanması ön görülmektedir.

Anahtar kelimeler: sosyal bilgiler, seyahatname, edebi ürünler

Travel Books on Social Studies Textbooks

The use of literary works is important in social studies classes. Use of literary works as course materials; making the lesson interesting, allowing the student to handle the subject from different point of view, and positively affecting the permanence of the information. In this respect, one of the literary works that can be used in lessons is travel books. Travel book is a way of writing in a literary form by using the method of describing the place where a person travels, mostly with his own point of view. Travel books provides spatial information and is the first-hand resource. It is possible to use travel books which are based on reality and interesting as a historical documentary in the teaching of social studies. The purpose of the research is to reveal the situation of the use of travel books in primary school social studies textbooks. In this study, document review method was used as one of the qualitative research methods. The research process is ongoing and it is anticipated that the work will be completed by the date of the event.

Keywords: social studies, travel book, literary work

Türkçe Ders Kitaplarındaki Dinleme Metinlerinin Söz Varlığına Etkisi

Talat AYTAN

Yıldız Teknik Üniversitesi

Gökhan GÜNEŞ

Yıldız Teknik Üniversitesi

Güllü UYSAL

Yıldız Teknik Üniversitesi

Türkçe öğretiminde anlama ve anlatma becerilerinin geliştirilmesi esastır. Dinleme ve okuma anlamanın; konuşma ve yazma ise anlatmanın alt becerileridir. Dinleme, işitmeyi de kapsayan aktif ve zihinsel bir süreçtir. Alan yazında ihmal edilmiş bir beceri olarak kabul gören dinleme, anne karnında gelişmeye başladığı için bireyin ilk temel dil becerisidir. Ders kitapları, bütün derslerde olduğu gibi Türkçe dersinin de vazgeçilmez bir öğrenme materyalidir. Türkçe ders kitapları, hem Türkçe dersinin işleniş sürecine hem de öğrencilere ders içinde ve dışında birçok katkıda bulunmaktadır. Bireyin anlama ve anlatma imkânlarını belirleyen kelime kadrosuna söz varlığı denir. Zengin bir söz varlığı, anlama ve anlatma becerisindeki başarı düzeyiyle doğru orantılıdır. Bu bağlamda Türkçe ders kitapları, 2018 Türkçe Öğretim Programı'nın özel amaçları arasında sayılan söz varlığını zenginleştirerek dil zevki ve bilincine ulaşabilmede mühim bir vazifeyi üstlenmektedir. Bu çalışmada örneklem olarak seçilen 6.sınıf Türkçe ders kitabındaki dinleme metinlerinin, öğrencilerin söz varlığına katkısını ortaya koymak amaçlanmıştır. Tek grup ön test - son test deseninin benimsendiği araştırmada 6.sınıf Türkçe ders kitabından seçilen beş metindeki hedef kelimeleri içeren ve araştırmacılarca geliştirilen başarı testi, metin işleme sürecinden önce öğrencilere uygulanmıştır. Ön testten sonra beş haftalık bir izlek dâhilinde metin işleme süreci gerçekleştirilmiş, sürecin sonunda başarı testi son test olarak uygulanmıştır. Türkçe ders kitaplarındaki dinleme metinlerinin, öğrencilerin söz varlığına etkisini ortaya koymayı amaçlayan araştırmanın sonuçları deneysel sürecin bitiminde dikkatlere sunulacaktır.

Anahtar kelimeler: Türkçe ders kitapları, dinleme becerisi, söz varlığı.

The Effect of Listening Texts in Turkish Course Books to Vocabulary

The development of comprehensive and narrative skills is essential in Turkish teaching. Listening and reading are sub-skills of comprehension; while speaking and writing are sub-skills of narration. Listening is a cognitive process which also involves hearing. Listening, which is approved as a neglected skill in body of literature, is an individual's first basic language skill because it starts to develop in mother's womb. Course books are indispensable learning materials for Turkish lessons as they are for all the other lessons. Turkish course books contribute greatly to both Turkish lesson's teaching process and to students both in and out of the classroom. Word group which determines an individual's comprehension and narration capabilities is called vocabulary. A rich vocabulary is directly proportional to success level of comprehensive and narrative skills. In this regard, Turkish course books take on an important mission of reaching to a language enjoyment and awareness by enriching the vocabulary which is counted as one of the special purposes of 2018 Turkish Teaching Program. In this study, it is aimed to reveal the listening texts' in 6th grade Turkish book, which is selected as sample, contribution to students' vocabulary. In the research, which adopts one group pre-test post-test experimental design, an achievement test which is developed by the researchers and contains target words from five texts in 6th grade Turkish book applied to the students before text teaching process. After the pre-test, within a five week theme text teaching process is carried out, at the end of the process the achievement test is applied as the post-test. The results of the research, which aims to reveal effects of listening texts in Turkish course books to students' vocabulary, will be presented to the attention at the end of the experimental process.

Keywords: Turkish course books, listening skill, vocabulary.

Türkçe Ders Kitaplarındaki Öyküleyici Metin Kahramanlarının Rol Model Olma Durumları Üzerine Bir Araştırma

Talat AYTAN

Yıldız Teknik Üniversitesi

Mehmet Ali ÇALICI

Ahmet ERDEM

Ders kitapları, eğitim ortamının önemli öğrenme materyalleridir. Bilhassa Türkçe derslerinde öğretim sürecine en büyük katkılardan birini ders kitapları sağlamaktadır. Türkçe öğretiminde öyküleyici, bilgilendirici metinler ile şiir metinleri kullanılmaktadır. Bu metinler arasında ağırlıklı olarak öyküleyici metinler bulunmaktadır. Öyküleyici metinlerin en önemli bileşenlerinden birisi kahramanlarıdır. Türkçe ders kitaplarındaki kahramanlar, öğrencilere rol model olacak özelliklere sahip olmalıdır. Kahramanların sahip olduğu özellikler öğrencilerin üzerinde öykünme veya özdeşim kurma açısından etkili olmaktadır. Bu çalışma, nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışmasına göre tasarlanmıştır. Araştırmanın nesnesini 2017-2018 eğitim-öğretim döneminde kullanılan ve Ez-De Yayınları tarafından hazırlanan 7. sınıf Türkçe ders kitabı oluşturmaktadır. Türkçe ders kitaplarındaki öyküleyici metin kahramanlarının öğrencilere rol model olabilme yeterliliğini ortaya koymayı amaçlayan bu araştırmada veri toplama yöntemlerinden doküman incelemesi kullanılmıştır. Genelde Türkçe eğitimi özelde ise çocuk edebiyatı alan yazını taranarak "Kahraman Değerlendirme Ölçeği" oluşturulmuş ve üç alan uzmanının görüşüne sunularak ölçeğe son hâli verilmiştir. Ez-De Yayınları tarafından hazırlanan 7. sınıf Türkçe ders kitabında yer alan 14 öyküleyici metin incelenmiş ve yukarıda mezkûr ölçeğe göre değerlendirilmiştir.

Anahtar kelimeler: Türkçe ders kitapları, öyküleyici metinler, rol modeller.

A Study about the Characters State of Being Role Model in the Narrative Texts of Turkish Textbooks

Textbooks are importent materials of educational enviranment. Especially in Turkish lessons one of the major contribution to the process of learning is provided by textbooks. In Turkish eucation narrative texts, informative texts and poems are used. Narrative texts is its characters. Characters in the Turkish textbooks should have the features that will be role model for the students. Featuret which characters have, are effective for students in terms of pastiche and identification. This study was planned according to the case study of qualitative study methods. The object of study was 7th grade Turkish textbook prepared by EZ-DE publications and used in 2017-2018 uducation period. In this study, which aimed to reveal the sufficiency of the characters about being role model for students, document review data collection methods was used. By scanning Turkish education in general and children's literature in private, character rating scale was composed and by broaching to 3 domain experts the scale was put in to final form. 14 narrative texts partaking in the 7th grade Turkish textbook prepared by EZ-DE publications were examineel and evaluated according to aforementioned scale above.

Keywords: Turkish textbooks, Narrative Texts, Role Models.

2005 ve 2017 Sosyal Bilgiler Programı 4.ve 5. Sınıf Ders Kitaplarında Atatürk ve Atatürkçülük

Tekin ÇELİKKAYA

Ahi Evran Üniversitesi

Zeynep ESEN

Ahi Evran Üniversitesi

Mutlu KÜRÜMLÜOĞLU

Ahi Evran Üniversitesi

İnsan sosyal bir varlık olması sebebiyle yaşadığı toplumun bir üyesi olarak kabul görmesi için, öncelikle o toplumun yapısını, normlarını, değerlerini öğrenmesi gerekmektedir. Devletin, toplumun kısaca tüm ekonomik, sosyal ve siyasal yapının şekillenmesinde, Mustafa Kemal Atatürk'ün katkısı ve onun ileri sürdüğü düşünceler yadsınamaz bir gerçeklik arz etmektedir. Atatürkçülük konularının öğretiminde başarı birçok değişkenle ilişkilidir. Öğretmen, öğrenci, sınıfın fiziki koşulları, program gibi unsurlar bütünleştiğinde etkili bir öğretimden söz edilebilmektedir. Sosyal Bilgiler dersinde, öğretmenlerin ve öğrencilerin birincil kaynak olarak kullandıkları ve takip ettikleri ders kitaplarında Atatürk ve Atatürkçülüğe ne kadar ve ne şekilde yer verildiği 2005 ile 2017 programında ne gibi değişiklikler yapıldığı büyük bir önem taşımaktadır. Bu nedenle, araştırmada 4.ve 5.sınıf Sosyal Bilgiler kitaplarında Atatürk ve Atatürkçülüğe yer verilme durumunun belirlenmesi amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır.

1. 2005 Sosyal Bilgiler Programı 4.ve 5.sınıf Sosyal Bilgiler ders kitaplarında Atatürk ve Atatürkçülüğe hangi biçimde(görsel, bilgi, etkinlik, söz, belge, değerlendirme gibi) ne kadar sıklıkla yer verilmiştir?

2. 2017 Sosyal Bilgiler Programı 4.ve 5.sınıf Sosyal Bilgiler ders kitaplarında Atatürk ve Atatürkçülüğe hangi biçimde(görsel, bilgi, etkinlik, söz, belge, değerlendirme gibi) ne kadar sıklıkla yer verilmiştir?

Bu araştırma, nitel araştırma yöntemlerinden doküman incelemesi ile gerçekleştirilmiştir. Veri analizinde kazanımlar, Atatürk ve Atatürkçülük ile ilgili açıklamalar ve uyarılar bölümü dikkate alınarak 6 tema ve 17 alt tema altında incelenmiştir. Araştırma kapsamında elde edilen verilerin çözümlenmesinde içerik analizi türlerinden tümevarımcı analiz kullanılmıştır. Sonuç olarak: 2005 öğretim programında 4. ve 5. sınıflarda Atatürk ya da Atatürkçülük ile ilgili kazanım, açıklama ve uyarılara yer verilmişken buna karşılık 2017 öğretim programında 4. ve 5. sınıflarda bunların hiçbir yer almamaktadır. 2005 programında Atatürk ve Atatürkçülük konuları yoğun bir şekilde işlenmekte iken aynı durum 2017 programı için geçerli değildir.2005 programında Atatürk ve Atatürkçülük konularının anlatıldığı metinlerin, gerçekliğini ortaya koymak ve öğretimi desteklemek amacıyla görsel temaların (65) çok fazla kullanıldığı, 2017 programı 4. ve 5. sınıf Sosyal Bilgiler kitaplarında ise görsel temaların (9) yeterince kullanılmadığı belirlenmiştir.

Anahtar kelimeler: 2005 ve 2017 Sosyal Bilgiler Programı, 4.ve 5. Sınıf Ders Kitapları Atatürk, Atatürkçülük

Atatürk and Ataturkism at the 4th and 5th Class Books in the 2005 and 2017 Social Studies Curriculum

First, human has to learn the structure, norms and values of that society in order to a person to be accepted as a member of the society he lives in because he is a social entity. The contribution of Mustafa Kemal Atatürk and his suggestion are important facts in shaping of the state, society, all economic, social and political structure. Success in teaching Atatürk's subjects is related to many variables.Effective teaching can be said when teacher, student, physical conditions of the class, program elements are integrated. It is of great importance that the changes in 2005-2017 program and It is reflected in how much and how Atatürk and Ataturkism are included in the textbooks that teachers and students use and follow as the primary source in social studies . For this reason, This research was aimed to determine the status of Atatürk and Ataturkism in the 4th and 5th grade Social Studies books . For this purpose, the following questions have been searched:

1. Ataturk and Ataturkism, in which way (visual, information, activity, speech, document, evaluation), how often have they been included in 4th and 5th grade Social Studies textbooks 2005 Social Studies Curriculum?

2. Ataturk and Ataturkism, in which way (visual, information, activity, speech, document, evaluation), how often have they been included in 4th and 5th grade Social Studies textbooks 2017 Social Studies Curriculum?

This research was conducted through qualitative research methods. In data analysis have been examined under 6 themes and 17 sub-themes, taking into account the gains, the Atatürk and Ataturkism's explanations and warnings section. In the analysis of the data obtained within the research, inductive analysis was used from the types of content analysis. As a result: While in the 2005 curriculum, in the 4th and 5th grades, there are gains, explanations and reminders about Atatürk or Ataturkısm, in the 2017 curriculum is no place for them. While Atatürk and Ataturkism topics are being intensively studied in the 2005 curriculum, the same situation does not apply to in the 2017 curriculum.It has been determined that the visual themes (65) are used too much in order to reveal the reality and the teaching of the texts described in Atatürk and Ataturkism topics in 2005 curriculum., and the visual themes (9) are not used sufficiently in 2017 curriculum.

Keywords: 2005 and 2017 Social Studies Curriculum, 4th and 5th Social Studies Books, Atatürk, Ataturkism

Yeni Sosyal Bilgiler Programında 4. ve 5. Sınıfta Kazandırılması Hedeflenen Değerlere İlişkin Kazanımların İçeriğe Yansıması

Tekin ÇELIKKAYA

Ahi Evran Üniversitesi

Mutlu KÜRÜMLÜOĞLU

Ahi Evran Üniversitesi

Değerlerin kazandırılmasında etkili bir programın hazırlanmasının yanı sıra ders kitapları da önemli bir yer tutmaktadır. Sosyal Bilgiler dersinde, öğretmenlerin ve öğrencilerin birincil kaynak olarak kullandıkları ve takip ettikleri ders kitaplarında doğrudan kazandırılması hedeflenen değerlerin hangilerinin hangi kazanımlarla verildiği, değerlere ne kadar ve ne şekilde yer verildiği, hangilerinin daha sık vurgulandığı büyük bir önem taşımaktadır. Bu çalışmada 2017 Sosyal Bilgiler öğretim programında 4. ve 5. sınıfta yer verilen değerlerin ilk olarak kazanımlarla ilişkilendirilme durumuna daha sonra ise bu kazanımla ilişkili olan değerin sosyal bilgiler kitaplarında yer verilme durumuna bakılacaktır. Kitaplardan toplanan veriler 6 tema ve 29 alt tema altında incelenmiştir Bu amaç doğrultusunda aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır.

1. 4. sınıf 2017 Sosyal Bilgiler ders kitaplarında değer-kazanım ilişkisine hangi biçimde(görsel,bilgi,etkinlik,haber,söz,değerlendirme) ne kadar sıklıkla yer verilmiştir?
2. 5. sınıf 2017 Sosyal Bilgiler ders kitaplarında değer-kazanım ilişkisine hangi biçimde(görsel,bilgi,etkinlik,haber,söz,değerlendirme) ne kadar sıklıkla yer verilmiştir?

Bu araştırma, nitel araştırma yöntemlerinden doküman incelemesi ile gerçekleştirilmiştir. Araştırma kapsamında elde edilen verilerin çözümlenmesinde içerik analizi türlerinden tümevarımcı analiz kullanılmıştır. Çalışmada, tutarlılık oranı; 4.sınıf için %91; 5. Sınıf için %87 olarak hesaplanmıştır. Sonuç olarak; 4.sınıfta 7 öğrenme alanı içinde 9 değer (Aile Birliğine Önem Verme, Bağımsızlık, Bilimsellik, Doğal Çevreye Duyarlılık, Kültürel Mirasa Duyarlılık, Saygı, Sorumluluk, Tasarruf, Vatanseverlik) ve 18 kazanımına yer verilmekte olup, bu kazanımların 15'i bu değerlerin doğrudan kazandırılması ile ilgilidir. 5.sınıfta 7 öğrenme alanı içinde 11 değer (Aile Birliğine Önem Verme, Bağımsızlık, Bilimsellik, Çalışkanlık, Dayanışma, Dürüstlük, Doğal Çevreye Duyarlılık, Estetik, Kültürel Mirasa Duyarlılık, Özgürlük, Sorumluluk)ve 20 kazanımına yer verilmekte olup, bu kazanımların hepsi değerlerin doğrudan kazandırılması ile ilgilidir.

Bu çalışma Ahi Evran Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri Koordinasyon Birimince Desteklenmiştir. Proje Numarası: EGT.A4.18.008

Anahtar kelimeler: 2017 Sosyal Bilgiler Programı, 4. ve 5. Sınıf, Kazanım,Değer

The Content Reflection of Gains 4th and 5th Grade Regarding Target Values in the New Social Studies Curriculum

In addition to preparing an effective program for gaining value, textbooks also have an important place. In social studies, in the textbooks that teachers and students use as primary source and follow is of great importance that in the textbooks the targeted values to be acquired directly are what gains are made, how much and how much they are included in the values, and which are emphasized more frequently. In this study, we will look at the relationship between gains with the values of 4th and 5th grades in the 2017 Social Studies curriculum then the value associated with this acquisition will be looked at in the social studies.In data analysis have been examined under 6 themes and 29 sub-themes, For this purpose, the following questions have been searched:

3. The value-gain relation, in which way (visual, information, activity, speech, document, evaluation), how often have they been included in 4th grade Social Studies textbooks 2017 Social Studies Curriculum?

4. The value-gain relation, in which way (visual, information, activity, speech, document, evaluation), how often have they been included in 5th grade Social Studies textbooks 2017 Social Studies Curriculum?

This research was conducted through qualitative research methods. In the analysis of the data obtained within the research, inductive analysis was used from the types of content analysis. Consistency rate is calculated as 91% for the 4th grade and as 87% for class 5th grade in research. As a result: In the 4th grade , there are 9 values (importance to the family unit, independence, scientificness, sensitivity to natural environment, sensitivity of cultural miracle, respect, responsibility, saving, patriotism) and 18 gains in 7 learning domains, 15 of which are related to the direct acquisition of these values. In the 5th class, there are 11 values (importance to the family unit, independence, scientificness, diligence, solidarity, honesty, sensitivity to natural environment, aesthetics, cultural miracle sensitivity, freedom, responsibility) and 20 gains in 7 learning domains, all of which are related to the direct acquisition of values. This research was supported by Ahi Evran University Scientific Research Projects Coordination Unit. Project Number: EGT.A4.18.008

Keywords: 2017 Social Studies Program, 4th and 5th Grade, Gain, value

Tarih Ders Kitaplarıyla İlgili Tezlere Eleştirel Bir Bakış

Tuba ŞENGÜL BİRCAN

Bu araştırma, tarih ders kitaplarıyla ilgili hazırlanan lisansüstü tezlerin başlık ve özet bölümlerini eleştirel bir bakış açısıyla değerlendirmek ve yapılacak çalışmalara yeni bir bakış açısı getirmek amacıyla hazırlanmıştır. Çalışmanın örneklemini, Türkiye'de 2008-2017 yılları arasında hazırlanmış, Yüksek Öğretim Kurulunun (YÖK) "Ulusal Tez Merkezi" sitesi taranarak ulaşılabilen lisansüstü tezler oluşturmaktadır. Tarama sırasında "tarih, ders kitabı, lise, eğitim ve öğretim" anahtar ifadeleri kullanılmıştır. Bu kapsamda ele alınan tez sayısı 37 birim olarak tespit edilmiştir. Bu tezler araştırılırken bilgisayar destekli tarama yöntemi kullanılmıştır. Nitel araştırma yönteminin kullanıldığı çalışmada, veri toplama aracı olarak araştırmacı tarafından geliştirilen "Değerlendirme Formu" kullanılmıştır. Çalışma verilerinin çözümlenmesinde betimsel analiz uygulanmıştır. Araştırma sonucu, tez özet yazımı konusunda eksiklikler tespit edilmiş, tarih ders kitapları üzerine yapılan lisansüstü tezler 9 kategoride sınıflanmıştır. Tezlerin öğretmen ve öğrenci görüşleri kategorisinde yoğunlaştığı görülmüştür.

Anahtar kelimeler: Tarih, ders kitapları, tarih öğretimi, özet, başlık.

A Critical Evaluation to Theses to Relate with History Textbooks

This research is designed to evaluate the title and abstract sections of post-graduate theses prepared for history textbooks critically and to bring a new perspective to the studies to be done. The sample of the work constitutes postgraduate theses which prepared between the years of 2008-2017 that can be obtained by scanning the "National Thesis Center" site of the Higher Education Council (YOK). Key words "history, textbook, high school, education and training" were used during the screening. The number of theses covered in this context was determined as 37 units. While these theses were being investigated, computer aided scanning method was used. In the study in which the qualitative research method was used, the "Evaluation Form" developed by the researcher was used as data collection tool. In the analysis of the study data, a descriptive analysis was applied. As a result of the research, deficiencies were found in the abstract writing and postgraduate theses on history textbooks were classified in 9 categories. Theses have been concentrated in the categories of teacher and student opinion.

Keywords: History, textbooks, history teaching, anstract, title.

A Review and A Comparison Between the Chemistry Textbooks of France, Germany and Turkey

Mustafa ERGUN

Ondokuz Mayıs University

Türkan Aybike AKARCA

Ondokuz Mayıs University

In this study, it is aimed to examine comparatively the chemistry textbooks prepared for the high school students in France, Germany and Turkey. For this purpose, the "International Textbook Evaluation Scale" developed by the researchers was used during the evaluation period. This measurement tool consists of 48 evaluation criteria in a total of six subtitles. One of the methods used in the comparative education researches, the horizontal method, has been applied in this research. On a per country basis, a common unit decided by the researchers and a different unit included in other countries, and not included in the textbook of Turkey, was examined through the scale. According to the findings obtained, the textbooks of France and Germany are sufficient enough in the subtitles of Physical Appearance, Pictures and Activities and Experiments despite the insufficiency of the textbook of Turkey. On the other hand, Turkey's textbook has been evaluated as more comprehensive than the others in Assessment and Evaluation section of the criteria. The findings of the study were thought to give a different perspective to the authors of the chemistry textbooks and suggestions were made about this.

Keywords: textbook review, chemistry textbooks

Secondary School Chemistry Textbook Review: State of Baden Württemberg

Türkan Aybike AKARCA

Ondokuz Mayıs University

This study was carried out to evaluate the chemistry course textbook within the scope of book review criteria which is being taught in the state of Baden-Württemberg, Germany. In Germany, textbooks have state-based measures and they are not meant to be published by a central press and each state's textbook is unique and distinctive. The examined course book, Elemente Chemie II Gesamtband, is spesifically prepared for 10th, 11th and 12th grades but it also includes preparation topics for university acceptance examination. The book consists of two volumes and the examined book represents its second volume. The "International Textbook Evaluation Scale" developed by Ergun, & Akarca (2018) was used in the evaluation of the book. The scale consists of six subtitles and quaternary likert type responses. According to the findings obtained from the scale, it has been seen that the textbook is enough to meet most of the criteria of Physical Appearance, Content, Level of Ability to Read, Pictures, Activities and Experiments and Assessment and Evaluation. Despite that, it has been determined that the book does not include concepts such as content schema design, unit evaluation answer key, achievements prescribed by the curriculum, or preparatory work before the subjects. As a result of the study some suggestions for improvement were made.

Keywords: textbook review, chemistry textbooks

Öğretmen Adaylarının Fen Bilimleri Ders Kitaplarına Yönelik Tutumlarının İncelenmesi

Gülbin ÖZKAN

Yıldız Teknik Üniversitesi

Ünsal Umdu TOPSAKAL

Yıldız Teknik Üniversitesi

Ders kitabı, öğretim programında yer alan kazanımlar kapsamında hazırlanan, belirli ölçütlere göre düzenlendikten sonra öğretmen ve öğrencilere temel kaynak olarak önerilen bir kitaptır. Eğitim ve öğretimin planlanması, uygulanması, değerlendirilmesi ve geliştirilmesi aşamalarında ders kitaplarının önemli bir yeri bulunmaktadır. Ders kitapları öğretim sürecinin önemli bir parçasını oluşturarak gerek öğretmenlerin gerekse öğrencilerin gereksinim ve beklentilerini karşılayacak biçimde düzenlenmektedir. Bu nedenle ders kitabının gelecekteki uygulayıcıları olan öğretmen adaylarının ders kitapları hakkındaki tutumlarını belirlemek önem taşımaktadır. Bu araştırmada fen bilgisi öğretmen adaylarının Fen Bilimleri ders kitaplarına yönelik tutumlarının belirlenmesi amaçlanmıştır. Araştırma İstanbul ili Yıldız Teknik Üniversitesi Eğitim Fakültesi Fen Bilgisi Öğretmenliği Anabilim Dalı dördüncü sınıfta öğrenim gören öğretmen adayları üzerinde yürütülmüştür. Veri toplama aracı olarak "Fen Bilgisi Ders Kitabına Yönelik Tutum Ölçeği" kullanılmıştır. Öğretmen adaylarının görüşlerini derinlemesine incelemek amacıyla beş öğrenci ile yarı yapılandırılmış görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın bulguları nitel ve nicel analiz yöntemleriyle çözümlenmiştir. Araştırmanın sonucunda, fen bilgisi öğretmen adaylarının Fen Bilimleri ders kitaplarına yönelik tutumlarının genel olarak olumlu olduğu bulunmuştur.

Anahtar Kelimeler: Fen Bilgisi öğretmen adayları, ders kitabı, tutum, öğretmen adayları görüşleri

Investigation of Preservice Teachers' Attitudes Towards Science Textbooks

The textbook is a book prepared within the context of the learning gains contained in the curriculum and recommended as a basic resource for teachers and students after being organized according to certain criteria. Textbooks have an important place in the planning, implementation, evaluation and development of education and training. Textbooks constitute an important part of the teaching process and are organized to meet the needs and expectations of teachers and students. For this reason, it is important to determine the attitudes of the preservice teachers, who are future practitioners of the textbooks. In this research, it is aimed to determine the attitudes of preservice science teachers' towards science books. The research was carried out on the teacher candidates who were educated in the fourth grade of the Department of Science Education Department at Yıldız Technical University in Istanbul province. "Attitude Scale Towards Science Textbook" was used as data collection tool. Semi-structured interviews with five students were conducted to examine the views of the preservice teachers in depth. The findings of the research were solved by qualitative and quantitative analysis methods. As a result of the research, it has been found that the attitudes of preservice science teachers towards the science textbooks are generally positive.

Keywords: Preservice science teachers, textbooks, attitude, views of preservice teachers

5. sınıf Fen Bilimleri Ders Kitabında Bilimsel Süreç Becerilerinin Temsil Edilme Durumları

Gülbin ÖZKAN

Yıldız Teknik Üniversitesi

Ünsal Umdu TOPSAKAL

Yıldız Teknik Üniversitesi

Fen bilimleri eğitiminin, fen bilimleri öğretiminin yanında, bilimsel düşünmeyi ve bilimsel süreçlere ilişkin becerileri geliştirmeye yönelik hedefleri de bulunmaktadır. Bu çalışmanın amacı, bilimsel süreç becerilerinin 5. sınıf Fen Bilimleri ders kitabında ne kadar temsil edildiğini ortaya koymaktır. Çalışmada bilimsel süreç becerilerinin Fen Bilimleri ders kitabında temsil edilme durumlarını ortaya koymak için; Milli Eğitim Bakanlığı tarafından ders kitabı olarak onaylanmış 5. sınıf Fen Bilimleri ders kitabı veri toplama aracı olarak kullanılmıştır. Bunun için fen bilimleri ders kitabı bilimsel süreç becerilerine göre incelenmiştir. Çalışmada, nitel veri elde etme yöntemlerinden doküman incelemesi kullanılarak içerik analizi yapılmıştır. İçerik analiziyle, 5. sınıf Fen Bilimleri ders kitabında yer alan konular bilimsel süreç becerileri açısından tek tek ele alınmış ve konuların hangi bilimsel süreç becerisini temsil ettiği ortaya konmuştur. Her konuda hangi bilimsel süreç becerisinin ne oranda yer aldığı tespit edilmiştir. Araştırma sonucunda 5. sınıf Fen Bilimleri ders kitabının bilimsel süreç becerilerinin bir kısmının ağırlıklı olarak, bir kısmının ise az miktarda temsil edildiği sonucuna ulaşılmıştır. Araştırmanın bulguları doğrultusunda, bilimsel süreç becerilerini kazandıracak etkinliklere ders kitabında daha fazla yer verilmesi gerektiği önerilebilir.

Anahtar Kelimeler: Fen Eğitimi, ders kitabı, bilimsel süreç becerileri

The States of Being Represented of Science Process Skills in the Science Textbook for the 5th Grade

Science education has aims to improve scientific skills and scientific thinking as well as science teaching. The purpose of this study is to show how scientific process skills are represented in the 5th grade science textbook. In order to demonstrate the representation of scientific process skills in science textbook, The 5th grade science textbook, approved by the Turkish Ministry of National Education as a textbook, was used as data collection tool. For this, the science textbook was examined according to scientific process skills. In the study, the content analysis was performed using the document review method of qualitative data collection methods. In the content analysis, the topics in the 5th grade science textbook were handled one by one in terms of scientific process skills and it was revealed which scientific process skills they represent. It has been determined in what way each scientific process skill takes place. As a result of the research, it is reached that the 5th grade science textbook is mainly represented by a part of the scientific process skills and some of it is represented by a small amount. In the direction of the findings of the research, it can be suggested that the activities that will gain the scientific process skills should be given more place in the textbook.

Keywords: Science Education, textbook, scientific process skills

Türkiye'de Toplumsal Cinsiyetin Siyasal Kurgulanışı Bağlamında Ders Kitaplarında Kadının Görünümü

Kübra BAYER

Eskişehir Osmangazi Üniversitesi

Vedat KOÇAL

Dicle Üniversitesi

Kişilerin doğumla kazandıkları biyolojik cinsiyet kavramından farklı olarak, sosyo-ekonomik işbölümü ve buna bağlı biçimde toplumsal yaşam içerisinde kişisel tercihleri, konumları, görevleri belirleyen cinsiyet rollerinin varlığı ve bu rollerin doğal-biyolojik etken dışında, devlet, iş, gelenek gibi ekonomik, kültürel ve siyasal etkenler altında biçimlenmekte olduğu, modern Sosyal Bilimler, özellikle Psikoloji ve Sosyoloji çalışmaları kapsamında ve *Toplumsal Cinsiyet* kavramsallaştırması ve kuramları ile gösterilmiştir.

Bu çalışma, toplumsal cinsiyetin Türkiye'de siyasal ve ideolojik yapılanmaya ve bu alandaki dönemsel değişimlere bağlı olarak eğitim yoluyla kurgulanış biçimlerini ve süreçlerini, toplumsal cinsiyeti bir bilinç ve kimlik üretim aracı işlevi bakımından devletin bir ideolojik aygıtı olarak değerlendiren Althusserian kuramsal analiz ışığında ve ilk ve orta öğretim ders kitaplarında kadın kimliğinin gösterilişi örneği üzerinde ele almak ve tartışmak amacıyla hazırlanmıştır.

Anahtar kelimeler: Toplumsal Cinsiyet, Kadın, Türkiye, Eğitim, Ders Kitapları.

Women Image in School Textbooks in the Context of Political Composing Of Gender in Turkey

Except and unlike the concept of biological gender in which the person acquires by birth, it is shown that there are some gender roles that determine social preferences, positions,and duties depend on the socio-economic division of labor in the social life, and these gender roles are shaped by economic, cultural and political factors such as state, work, tradition except for natural-biological factors, by modern social sciences, in particular Psychological and Sociological studies, under Gender conceptualization and theories.

This study aims to discuss the composing types and processes of gender in Turkey by educational apparatuses on the samples of the imagination of female identity in primary and secondary school textbooks due to periodic changes in Turkey's political and ideological structure, under the light of Althusserian theoretical analysis method, which evaluates gender as an ideological apparatus of the state in the terms of production of mind and the social identity.

Keywords: Gender, Women, Turkey, Education, Textbooks.

Türkiye Eğitim Politikasında Çok-Kültürlülük Sorunsalı: Sosyal Bilgiler Ders Kitapları Örneği

Kübra BAYER

Eskişehir Osmangazi Üniversitesi

Vedat KOÇAL

Dicle Üniversitesi

Türkiye'de, ulusal kültür, bu kapsamda toplumsal değerler, sosyal yaşam kuralları, temel vatandaşlık bilgileri gibi temel sosyal konular, ilköğretim sürecinde *Hayat Bilgisi,* Orta öğretim aşamasında ise *Sosyal Bilgiler* derslerinde işlenmektedir. Osmanlı modernleşmesinden başlayarak, özellikle İttihat ve Terakki yönetiminin Türkçü ideolojik programından Kemalizm'e ve oradan günümüze varan ulus ve ulus-devlet inşası sürecinin belirleyici etkileri altında, "Türk kültürü" temalı değerler, Sosyal Bilgiler eğitiminin ve müfredatının ağırlık merkezini oluşturmuştur. Ancak, 1980'lerin sonundan itibaren, Soğuk Savaş'ın sonlanmasına bağlı uluslararası ekonomik serbestleşme ve özellikle iletişim-bilişim merkezli teknolojik gelişmenin etkileriyle ilerleyen küreselleşme sürecinin ürettiği dinamikler, ulus-altı kimlikleri ve yerel etno-kültürel aidiyetleri, yeniden eğitimin konusu haline getirmektedir. Bu bağlamda, ABD, Kanada, Avustralya gibi kolonizasyon coğrafyaları, modernite öncesine kökenlenen yerel kültürlerin "çok kültürlülük, çok kimliklilik (multi-culturalism)" başlığı altında bilime ve eğitime konu edildikleri ülkelerin başında gelmektedir. Türkiye'de de, siyasal yapısındaki ulusal ünitarizmin belirleyici etkilerinin sürekliliğinin yanı sıra, çok kültürlülüğe dair toplumsal gerçeklikler, özellikle son yıllarda, bilim-eğitim faaliyetlerine yeniden dahil edilmeye başlanmıştır.

Bu çalışmada, etno-kültürel unsurların ve bu bağlamda çok-kültürlülük, çok-kimlilik konularının Türkiye'de öğretim faaliyetleri içerisinde ele alınışı ve işlenişi, halen İlk ve Orta öğretim müfredatında kullanılmakta olan Sosyal Bilgiler ders kitapları örneği üzerinde ve *içerik analizi* yönteminin ışığında incelenmesi amaçlanmaktadır.

Anahtar kelimeler: Çok Kültürlülük, Eğitim, Türkiye, Sosyal Bilgiler Dersi, Ders Kitapları.

Multiculturalism Problem in the Turkey's Education Policy:The Case of Social Knowledge Lesson Textbooks

In Turkey, the basic social issues such as national culture, social values, and social rules in this context, citizenship are processed inside of *Life Science* lessons in elementary stage of basic education and in *Social Knowledge* lessons in the secondary stage.

Under the decisive influences of the nation and also the nation-state construction process starting from the Ottoman modernization and reaching today especially on the Turkist ideological program of the Committee of Union and Progress to the Kemalism, the social values based on "Turkish culture" have been the center of focus of *Social Knowledge* education and curriculum, However, since the end of the 1980s, the dynamics that produced by globalization which have been driven by the effects of international economic liberalization due to the end of the Cold War and especially to the technological development of communication and information, make the sub-national and local ethno-cultural identities a subject of education again. In this context, colonial geographies such as the USA, Canada and Australia are the leading countries where the local cultures originating before modernity are being made subjects of sicence and education under the title of "multi-culturalism". Although the continuity of the decisive influence of national unitarity in the political structure, multi-cultural social realities began to be reintroduced to the scientific and educational activities, especially in recent years in the Turkey too.

In this study, it is aimed to analyse the usage of the ethno-cultural identites and in this context, the multiculturalism issues in the teaching activities in Turkey, on the case of textbooks of *Social Knowledge* lessons, which are currently being used in the curriculums of primary and secondary education stages, under the theoretical light of content analysis method.

Keywords: Multiculturalism, Education, Turkey, Social Knowledge Lessons, Textbooks.

Türkçe Dersi 8. Sınıf Kitabındaki Metinlerinin Okunabilirliği

Yasemin BAKİ

Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi

Bu araştırmada 8. sınıf Türkçe ders kitabındaki metinlerin kelime ve cümle uzunluklarının belirlenmesi ve bu metinlerin okunabilirlik düzeylerinin belirlenerek metinlerin sınıf düzeyine uygunluğunun incelenmesi amaçlanmıştır. Nitel araştırma metodolojisiyle gerçekleştirilen bu araştırmada, durum çalışmasıyla deseni kullanılmıştır. Verilerin analizinde Creswell'in (2013) analiz basamakları temel alınmış ve içerik analizi kullanmıştır. Bu analiz sonucunda metinlerin cümle ve kelime uzunlukları, okunabilirlik düzeylerine ilişkin elde edilen bulgulara ilişkin frekans ve yüzde değerleri tablolar ve grafikler şeklinde gösterilmiştir. Metinlerin kelime, cümle uzunlukları ve okunabilirliklerinin tespitinde, Ateşman'ın (1997), Flesch'ten Türkçe'ye uyarladığı okunabilirlik formülü ve Çetinkaya'nın (2010) geliştirdiği okunabilirlik formülü kullanılmıştır. Araştırmada MEB Yayınları tarafından hazırlanan 8. sınıf Türkçe ders kitabındaki 22 metin incelenmiş, araştırmaya serbest okuma metinleri de dâhil edilmekle birlikte şiirler araştırmanın kapsamı dışında tutulmuştur. Araştırma sonucunda metinlerin genel olarak sınıf düzeyine uygun olduğu bununla birlikte öyküleyici metinlerin, bilgilendirici metinlere göre daha basit, okunabilirlik düzeylerinin daha yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar kelimeler: Türkçe ders kitabı, metin, okuma, okunabilirlik, anlaşılabilirlik.

Readability of the 8th Grade Turkish Textbooks

In this study, it was aimed to determine the word and sentence lengths of the texts of the 8th grade Turkish textbooks and to determine the readability levels of these texts and to examine the appropriateness of the texts to the class level. In this research carried out by the qualitative research methodology, the case study and its design were used. In the analysis of the data, Creswell's (2013) analysis steps were used as a base and the content analysis was used. As a result of this analysis, sentences and word lengths of the texts, frequency and percentage values of the obtained findings about the readability levels were shown in tables and graphs. In the determination of the words, sentence lengths and readability of the texts, Ateşman's (1997) readability formula adapted to Turkish from Flesch and the readability formula developed by Çetinkaya (2010) were used. 22 texts in the 8th grade Turkish textbook prepared by MEB (Ministry of National Education) Publications were analyzed in the research and the free reading texts included the research, but the poems excluded from the scope of the research. As a result of the study, it has been found that the texts are generally more appropriate to the class level, and that the narrative texts are simpler and more readable than the informative texts.

Keywords: Turkish textbook, text, reading, readability, comprehensibility.

Ortaokul Türkçe Ders Kitaplarındaki Metinlerin Değer Aktarımı Açısından İncelenmesi

Yasemin BAKİ

Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi

Bir milletin kimliğinin dokunduğu organik ve dinamik bir tezgâh olan kültür, geçmişle geleceği şimdide birleştirerek yeniden inşa eden önemli bir yapıdır. Kültür, ulusaldan evrensele uzanan bir eksende bu aktarım işlevini gerçekleştirirken başlı başına estetik bir değer objesi olan edebî metinlerden faydalanmaktadır. Türkçe eğitiminin de temel malzemelerinden biri olan bu metinler, bir eğitim materyali olmalarının yanı sıra kültürün ve değerlerin aktarımında aracı işlevi de üstlenmektedir. Milli değerlerle donanmış olmakla birlikte paydaşı olan evrensel değerlere erişmiş bireylerin yetiştirilmesinde seçkin edebî metinlerin kullanımı eğitim için vazgeçilmez bir zorunluluktur. Bu ilkeden hareketle bu araştırmada Türkçe dersi ortaokul kitaplarının yaşayan ve evrensel değerlere ilişkin ilettiği değerlerin incelenmesi amaçlanmıştır. Nitel araştırma metodolojisiyle gerçekleştirilen araştırmada, durum çalışması deseni kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunun belirlenmesinde amaçlı örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Bu yöntemle 2017-2018 eğitim öğretim yılında MEB Yayınları tarafından hazırlanan ortaokul 5, 6, 7 ve 8. sınıf Türkçe ders kitaplarında yer alan okuma metinleri ve şiirlerin tümü incelenmiştir. Araştırma kapsamında incelenen metinlerdeki değerlerin tespit edilmesinde UNESCO Değer Listesi ve Yaşayan Değerler Listesinin sınıflandırması esas alınmıştır. Yaşayan Değerler Listesi "barış, saygı, sevgi, işbirliği, mutluluk, dürüstlük, alçak gönüllülük, sorumluluk, samimiyet, hoşgörü, özgürlük ve birlik" olmak üzere on iki değerden oluşmaktadır. UNESCO'nun kabul etmiş olduğu değerler listesi ise "yardımlaşma, özgürlük, mutluluk, dürüstlük, alçak gönüllülük, sevgi, barış/huzur, saygı, sorumluluk, sadelik, tolerans ve birliktir" olmak üzere on iki evrensel değeri kapsamaktadır. Araştırmada bu iki listede yer alan değer kategorileri her sınıf düzeyine göre içerik analizi yoluyla Creswell'in (2013) analiz basamaklarına göre analiz edilmiştir. Bu değerlendirme sonucunda her iki değer sınıflamasına ilişkin elde edilen bulguların frekans ve yüzde değerleri tablolar ve grafikler şeklinde gösterilmiş ve her kategoriye ilişkin örneklerle desteklenerek sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Türkçe ders kitabı, değer, yaşayan değerler listesi, UNESCO değer listesi.

Analysis of the Texts in Middle School Turkish Textbooks In Terms Of Value Transmission

Culture, which is an organic and dynamic platform in which the identity of a nation is touched, is an important structure that rebuilds the past and future at present by combining them. Culture benefits from the literary texts that are the objects of aesthetic values, while carrying out the function of this transmission at the axis extending from the national to the universal. These texts, which are one of the basic materials of Turkish education, are not only an educational material, but also they act as a mediator in the transmission of culture and values. Along with being equipped with national values, using excellent literary texts in the training of individuals who have gained universal values is an essential requirement for education. In this study, it is aimed to analyze the values that middle school textbooks convey related to living and universal values. In the research carried out by the qualitative research methodology, the case study design was used. A purposeful sampling method was used in determining the study group. Witn this method, all reading texts and poems in the 5th, 6th, 7th and 8th grade Turkish textbooks prepared by MEB (Ministry of Education) Publications in 2017-2018 academic year were analyzed. The classification of the UNESCO Values List and the Living Values List has been taken as a basis in determining the values in the texts of the research. The Living Values List consists of twelve values: "peace, respect, love, cooperation, happiness, honesty, humility, responsibility, sincerity, tolerance, freedom and unity." UNESCO's accepted list of values includes twelve universal values as "cooperation, freedom, happiness, honesty, humility, love, peace, respect, responsibility, simplicity, tolerance and unity." In the study, the values in these two lists were analyzed according to the analysis steps of Creswell (2013) by content analysis according to each grade level. As a result of this assessment, the frequency and percentage values of the findings of the two value classifications are shown in tables and graphs, and these values are presented by being supported by examples of each category.

Keywords: Turkish textbook, value, living values list, UNESCO values list.

5. Sınıf Fen Bilimleri Ders Kitabındaki Etkinliklerin Stem Eğitimi Açısından İncelenmesi

Yasemin HACIOĞLU

Giresun Üniversitesi

Son yıllarda ülkeler, 21. yy becerilerine sahip üretken bireyler yetiştirmek amacıyla eğitim programlarını, disiplinler arası eğitimi ve disiplinlerin entegrasyonuna dayanan Fen, Teknoloji, Mühendislik ve Matematik (STEM) eğitimi yaklaşımını temel alacak şekilde güncellemiştir. Türkiye'de de bu doğrultuda fen bilimleri öğretim programı güncellenmiştir. Programda mühendislik disiplinine ilişkin bilgi ve beceri boyutuna yer verilmiştir. Güncellenen öğretim programı sadece 5. sınıflarda kademeli olarak uygulanmaya başlamıştır. Bu çalışmanın amacı Türkiye'de 2017-2018 öğretim yılında devlet ortaokullarının 5. sınıfında okutulmakta olan Fen bilimleri ders kitabında yer alan etkinliklerin STEM eğitimi açısından incelenmesidir. Bu amaç doğrultusunda Ortaokul Fen Bilimleri ders kitabı 5 (MEB, 2017)'te yer alan tüm etkinlikler döküman analizi ile incelenerek mühendisliğin fen eğitimine entegrasyonuna olanak sağlayıp sağlamadığı, STEM eğitimini uygulamaya hizmet edip etmediği açısından incelenmiştir. İncelenen etkinliklerin çoğunun STEM eğitimine, mühendislik tasarım sürecine ve mühendislik tasarım becerisine yönelik olarak tasarlanmadığı dikkat çekmektedir. Öğretmenlerin hedeflenen bilgi ve becerileri öğrencilere kazandırması için etkinlikleri nasıl uyarlayacakları konusunda da herhangi bir bilgilendirmeye rastlanmamıştır. Bu sonuçlar doğrultusunda ders kitaplarındaki etkinliklerin STEM eğitimine uygun şekilde tasarlanarak güncellenmesi önerilmektedir.

Anahtar kelimeler: STEM eğitimi, fen eğitimi, 5. sınıf fen bilimleri ders kitabı.

Analysis of Activities of the 5th Grade Science Textbook In Terms Of Stem Education

In the recent years, in order to raise productive individuals who have 21st century skills, countries has revised its curriculum, based on interdisciplinary education and science, technology, engineering and mathematics (STEM) education approach based on the integration of disciplines. Turkey has also revised the science curriculum in this direction. Knowledge and skill of the engineering discipline are included in the curriculum. The curriculum has begun to be implemented only in the 5th grade gradually. The purpose of this study is analyzing of the activities in science textbooks, that is being read in grade 5 in terms of STEM Education in the 2017-2018 academic year in the Turkey's public middle schools. For this purpose, all the activities in the Middle School Science Textbook 5 (MEB, 2017) were analysed through document analysis and examined whether it provided the possibility of integration of engineering into science education and whether it served STEM education. It is noteworthy that most of the activities examined are not designed for STEM education, engineering design process or engineering design skills. It was not informed about how teachers adapt these activities in order to bring the targeted knowledge and skills of STEM to the students. In line with these results, it is suggested that these activities in the textbook are designed and revised in accordance with the STEM education.

Keywords: STEM education, science education, 5th grade science textbook.

Sosyal Bilgiler Ders Kitapları Nereye Doğru?

Yasin DOĞAN

Adıyaman Üniversitesi

Fatma TORUN

Adıyaman Üniversitesi

Günümüzde ders kitapları öğrencilerin öğrenme sürecinde sıkça kullandıkları kaynakların başında gelmektedir. Bu açıdan ders kitaplarının kullanım yoğunluğu göz önünde bulundurulduğunda ister istemez etkililiği araştırılmaya değer bir konudur. Bu araştırmada ortaokul öğrencilerinin deneyimlerine dayanarak sosyal bilgiler ders kitaplarıyla ilgili bazı noktalardaki beklenen etkisi ele alınmıştır. Bir ders kitabı çok yönlü özellikleri olan bir kaynaktır. Bu çalışmada ise sosyal bilgiler ders kitaplarının kapak tasarımı, bireysel kullanım özelliği, içeriğinin transfer edilebilmesi, araştırmaya yönlendirmesi ve multidisipliner yapısına yönelik etkileri öğrenci görüşlerine dayanılarak ortaya konulmuştur. Bu çalışma tarama desenine uygun nicel araştırma yöntemiyle yürütülmüştür. Adıyaman ilindeki merkez orta okullarında öğrenim gören 5. 6. ve 7. sınıf öğrencilerinden 500'ü ile anket yoluyla veriler toplanmıştır. Elde edilen veriler sınıf seviyesi, cinsiyet vb. değişkenlerle karşılaştırılarak yorumlanmıştır. Veriler frekans ve yüzdelik hesaplamalar kullanılarak analiz edilmiş ve tablolar halinde gösterilmiştir. Çalışmanın bulgularına göre öğrencilerin, sosyal bilgiler dersinin içeriğiyle ilgili karşı karşıya kaldıkları bilgi kaynakları içerisinde (öğretmen, ders kitabı, internet, gazete, arkadaş, aile, televizyon, sınavlara yönelik kitaplar) ders kitabındaki bilgileri güvenilir buldukları anlaşılmıştır. Ayrıca öğrenci görüşlerine göre ders kitaplarının öğrenciler tarafından kendi başlarına kullanma açısından yeterli olduğu ortaya konulmuştur. Sosyal bilgiler dersini alan öğrencilerin çoğunluğu dersin tarih ve coğrafya dersleri şeklinde ayrılmasına ise sıcak bakmamışlardır.

Anahtar kelimeler: Ortaokul, Güvenirlik, Etkililik, Ders kitabı

Where to Go Social Studies Textbooks?

Today, textbooks are one of the most frequently used sources in the learning process. In this respect, the effectiveness of textbooks is inevitable when considering their use intensity. In this study, some expected effects of social studies textbooks were discussed based on the experiences of middle school students,. A textbook is a resource with versatile features. In this research, the effects of social studies textbooks were determined on lid design, individual use, transfer of contents, direction of research and multidisciplinary structure according to students' opinions. This study was carried out with quantitative research method appropriate via survey. Data were collected through questionnaires 5th and 6th grade students in middle schools at centre in Adıyaman province. 500 students were attended to the research. The obtained data were interpreted in comparison with the variables as grade level, gender, etc.. The data were analyzed using frequency and percentage and presented in tabular form. According to the findings of the study, it is understood that the students find the information in the textbooks to be reliable in the information sources they have encountered regarding the content of the social studies course (teacher, course book, internet, newspaper, friends, family, television, books for exams). Moreover, according to the students' opinions, it has been revealed that the textbooks are enough for the students to use on their own. The majority of the students who took the social studies course were not warmed up to leave the course as history and geography lessons.

Keywords: Middle School, Reliable Sources, Efficacy, Textbook

Türkçe Ders Kitapları ve Çocuk Karakterler

Yasin Mahmut YAKAR

Erzincan Üniversitesi

Oğuzhan YILMAZ

Erzincan Üniversitesi

Ders kitaplarındaki çocuk karakterlerin sunuluş biçimi çocukların özdeşim kurması ve toplumun hedeflediği sosyal yapıyı ortaya koyması bakımından önemlidir. Bu nedenle çalışmada Türkçe ders kitaplarındaki kurgusal metinlerde yer alan çocuk karakterlerin özellikleri belirlenmeye çalışılmıştır. Böyle bir çalışma yapılmasının sebebi, literatürde ders kitaplarındaki çocuk karakterler özelinde yapılmış bir çalışmanın bulunmaması ve çocuk karakterler üzerinden yapılacak bir çalışmanın yetiştirilmeye çalışılan insan tipini ortaya çıkaracak olmasıdır. Doküman analizi ile kurgulanan çalışmada 2017-2018 Eğitim-Öğretim yılı itibariyle yürürlükte olan 5 ve 6. sınıf Türkçe ders kitaplarından ikişer örnek seçilmiş ve bu örneklerdeki kurgusal nitelikli 40 metin incelenmiştir. Kurgusal metinler NVIVO 11 programının imkânlarından faydalanılarak önce "çocuk" kelimesi odağında betimsel analize tabi tutulmuş, betimsel analiz sonucunda oluşan yeni veri seti üzerinde ise içerik analizi yapılmıştır. Bu içerik analizi sonucunda çocuk karakterlerin özellikleri "olumlu" ve "olumsuz" olmak üzeri iki kategori altında açıklanmaya çalışılmıştır. Çalışma sonucunda çocuk karakterlerin olumsuz özelliklerden çok olumlu özellikleriyle resmedildiği tespit edilmiştir. Ayrıca metinlerde ahlaki özellikleriyle ön plana çıkan çocuk karakterlerin bilgiye ve çalışmaya dair bir söylemle sunulmadığı; olumsuz eylemlerinden çocuk karakterlerin – bilinçli veya bilinçsiz şekilde- sorumlu tutulmadığı, çocuk karakterlerin davranışlarının olumlu ya da olumsuz niteliği ile ilgili belirsizliklerin bulunduğu görülmüştür.

Anahtar kelimeler: Çocuk edebiyatı, karakter eğitimi, kurgusal metin, olumlu ve olumsuz karakter.

Child Characters in Turkish Textbooks

The way the the child characters are presented in the textbooks is important in that children can identify themselves and reveal the type of society targeted. For this reason, the present study seeks to determine the characteristics of the children characters in fictional texts in Turkish textbooks. The study aims to reveal the type of human being trained in an academic perspective that specifically tries to focus on child characters in textbooks since no such study has been reported in the relevant literature. In the study, which is devised by document analysis, two samples were selected from the 5th and 6th grade Turkish textbooks which were in effect in the academic year of 2017-2018 and 40 fictional texts in these samples were examined. The fictional texts were first analyzed descriptively by "child" lexeme by using NVIVO 11 program and content analysis was performed on the new data formed as a result of the descriptive analysis. As a result of the content analysis, the characteristics of the child characters were classified under two categories as being "positive" and "negative". The results of the study suggest that child characters are depicted with more positive features than negative traits. In addition, in the texts, the child characters that are in the foreground with their moral characteristics are not presented with a discourse on wisdom and work. Moreover, child characters are not held accountable - consciously or unconsciously – of their negative behavior and there are ambiguities about the positive or negative behavior of the child characters..

Keywords: Children's Literature, character training, fictional text, positive and negative character.

Ders Kitapları İncelemesinde Karşılaşılan Problemler ve İncelemenin İyileştirilmesi Konusunda Bazı Öneriler

Yusuf SÜLÜKÇÜ

Necmettin Erbakan Üniversitesi

Ders kitapları dünyada olduğu gibi ülkemizde de derslerin derli toplu işlenmesi, müfredatın daha sistematik şekilde takibini kolaylaştırması bakımından eğitim-öğretim faaliyetlerinin vazgeçilmez unsurları arasında bulunmaktadır. Ancak ders kitaplarına yüklenen anlam ülkeden ülkeye değişiklik arz etmekte, bazı ülkelerde öğretmen bilginin aktarımında esas kabul edilip daha özgür bırakılırken bazı ülkelerde eğitim birliğinin sağlanamaması sebebiyle ders kitapları daha önemli hâle gelmektedir. Ülkemizde ders kitabına önem veren ve eğitimin ayrılmaz parçası olarak gören ülkeler sınıfında bulunmaktadır.

Bu durum, ders kitabının belirlenen müfredatı en iyi şekilde işleyebilecek ve mümkün olduğunca az hatalı olarak ortaya çıkmasını gerektirmektedir. MEB ders kitaplarının en güzel şekilde hazırlanması ve incelenmesi amacıyla *Ders Kitapları ve Eğitim Araçları Yönetmeliği* yayımlamaktadır. Hazırlanan Taslak Kitaplar bu yönetmelikte ifadesini bulan kurallara incelenmekte ve uygun görüldüğünde kitap basılabilir onayı almakta MEB Tebliğler Dergisi'nde yayımlanmaktadır. Ders kitaplarının yazımı ve incelemesi sırasında ortaya çıkan aksaklıklar göz önüne alınarak yönetmelik ve yönergede güncellemeler yapılmaktadır. Son 15 yıl baz alındığında Yönetmelikte 2006, 2009, 2012 ve 2015 yıllarında değişiklikler yapılmıştır.

Önceki yıllarda da ders kitapları ile ilgili çeşitli eleştiriler olmasına rağmen özellikle geçtiğim yıl ders kitaplarında ortaya çıkan kabul edilemeyecek düzeydeki hatalar üzerine MEB 2018 yılından itibaren bütün kitapları kendisinin basacağını ifade etmiştir.

Bu çalışma, ders kitaplarının daha iyi hazırlanabilmesi ve mümkün olduğunca az hatalı olarak piyasaya çıkabilmesi için yapılması gerekenler konusunda bilgi vermeyi amaçlamaktadır. Çünkü her bilim alanının kendine özgü problemleri ve çözüm yolları vardır.

Çalışma *Nitel Araştırma* yöntemini, veri toplama aracı olarak ise doküman analizi ve gözlem tekniğini kullanacaktır.

Sonuç kısmında yönetmeliklerdeki eksiklik ve hatalardan bahsedilecek, bir ders kitabı yazmış ve 3 farklı ders kitabının, kitap inceleme komisyonu üyeliğini yürütmüş biri olarak yönetmeliklerde ifade edilen kurallar ile gerçek hayattaki durumların birbiriyle örtüşmeyen yönlerinden bahsedilecektir. Böylelikle sürecin aksayan yönlerinin ne olduğu ve nasıl düzeltilebileceği konusundaki görüşlerimiz ileri sürülecektir.

Anahtar kelimeler: Taslak Ders Kitabı İnceleme, Ders Kitapları, Kitap İncelemenin İyileştirilmesi

Problems Encountered During the Examination of Textbooks and Some Suggestions for Improving the Examination

Textbooks facilitate teaching lessons properly and following curricula systematically as done is in many countries. However, the meanings attached to textbooks vary from country to country. In some countries, teachers are seen as the primary sources of information and act freely, whereas in some countries, textbooks are more important to ensure educational unity. Turkey is among the countries that give importance to textbooks and see them as an indispensable part of education. This requires textbooks to be capable of presenting curricula in the best way and to have as few mistakes as possible. The MoNE publishes *The Regulation for Textbooks and Education Tools* in order for the textbooks to be prepared and revised properly. When appropriate, draft books that are prepared according to the rules in this regulation get approval for publishing and are published in the MoNE Journal of Notices. The regulations and directives are updated by considering the problems encountered in writing and revising textbooks.

Changes were made in the regulation in 2006, 2009, 2012 and 2015.

Although there have been many criticisms of textbooks in previous years, after the intolerable mistakes that occurred in textbooks last year, the MoNE stated that all the textbooks will be published by the Ministry starting in 2018.

This study aims to give information about the measures that should be taken for the textbooks to be prepared better and published with as few mistakes as possible because there are problems peculiar to each scientific field with possible solutions.

The study is qualitative research. Document analysis and observation were used as data collection tools.

In the results section, the deficiencies and mistakes in the regulations and also the ways that the regulations and real life clash will be mentioned as the author of three textbooks and a member of textbook examination committee. Thus, our opinions about the problematic aspects of textbook revision and how they can be corrected will be explained.

Keywords: revising draft textbooks, textbooks, improving the revision of textbooks

MEB Taslak Türkçe Ders Kitaplarının İncelemesi Sırasında Karşılaşılan Problemler ve İnceleme Kriterlerine Dair Bazı Eleştiriler

Yusuf SÜLÜKÇÜ

Necmettin Erbakan Üniversitesi

Yazma faaliyetinin ürünü olan kitaplar, uzun ve meşakkatli bir yazım sürecinin ardından piyasaya sürülmeden önce yine zorlu bir inceleme sürecinden geçmekte, editörler tarafından incelenmekte ve yazarın gözünden kaçan hatalar giderilerek kitabın daha güzel bir şekilde piyasaya sürülmesi sağlanmaktadır.

Normal bir kitap için uygulanan bu süreçlerin, MEB bakanlığı tarafından okullarda okutulan veya okutulacak kitaplar için uygulanmaması düşünülemez. Okullarda okutulacak ders kitaplarının mümkün olan en az hatayla basılabilmesi için, MEB tarafından *Ders Kitapları ve Eğitim Araçları Yönetmeliği* yayımlanmaktadır. Kitabı yazan yazarlar ve yayımcılar, taslak kitaplarını burada çerçevesi çizilen kurallara uygun olarak hazırlamak zorundadırlar. İncelenmesi için MEB'e verilen kitaplar, yine aynı yönetmelikte belirlenen kriterlere göre incelemeye tabi tutulmaktadır. Ancak bütün bu işlemlere rağmen yine de hatalı kitaplar basılabilmektedir.

Bu çalışmada kitap inceleme üyelikleri sırasında Türkçe kitapları ile ilgili karşılaşılan inceleme problemleri üzerinde durulacak ve çözüm yolları ileri sürülmeye çalışılacaktır.

Çalışma *Nitel Araştırma* yöntemiyle hazırlanmış, veri toplama aracı olarak *doküman analizi* ve *gözlem* tekniğinden yararlanılmıştır.

Bulguların elde edilmesinde MEB tarafından *Ders Kitapları ve Eğitim Araçları Yönetmeliği* yayımlanan kriterlerin gözden geçirilmesinin yanı sıra, MEB tarafından kabul edilinceye kadar 3 kez geri çevrilen ders kitabımız ile ilgili süreçlerden elde ettiğimiz tecrübeler, Kitap İnceleme Komisyonu üyesi olarak 3 kez katıldığımız komisyon toplantılarındaki gözlemlerimiz kullanılmıştır. Komisyon toplantıları sırasında Yönetmelikte belirtilmeyen ama komisyonda uymamız gerektiği belirtilen bazı hususların olması gözlemleri değerli kılmaktadır.

Taslak Türkçe ders kitapları incelenirken ve komisyon toplantılarında, şiir ve metinlerle ilgili ortaya çıkan bazı durumların, yönetmeliklerde belirtilen kurallara uymadığı ve bazı esneklikler sağlanması gerektiği görülmüştür. Özellikle Türkiye'de noktalama işaretleriyle ilgili kuralların sık sık değişmesi sebebiyle, eski tarihlerde basılmış kitapların noktalamalarının günümüz noktalama sistemiyle uyuşmaması sebebiyle metinlerin ve dolasıyla taslak kitabın reddedilmesi sonucunu ortaya çıkmaktadır. Böyle bir durumla karşılaşan yazar ve yayınevi ise, eski tarihli metinleri kitaplarına almaması, böylelikle çok değerli metinler ders kitaplarına girememesi sonucunu doğurmuştur.

Anahtar kelimeler: Türkçe Taslak Ders Kitabı İnceleme, Kitap İnceleme Kriterleri, Ders Kitapları

Problems with the Ministry of National Education's Turkish Draft Textbooks and Some Criticisms of the Examination Criteria

As products of writing, books are subjected to a challenging examination before being launched on the market. They are examined by editors to ensure that they are in the best possible form by removing mistakes that may have escaped the authors' notice.

It cannot be imagined that these processes performed for ordinary books are not performed for the textbooks that are being or will be delivered by MoNE. In order for textbooks to be published with minimum mistakes, *The Regulation for Textbooks and Educational Tools* is published by the MoNE. The authors of books and publishers have to prepare their drafts based on the rules in the regulation. The books submitted to MoNE are subjected to examination according to the criteria in this regulation. However, incorrect books are still published in spite of these processes.

In this study, problems encountered during the membership of textbook examination committee are dwelled on and solutions will be provided.

The study is qualitative research method. Document analysis and observation were used as data collection tools.

In collecting data, in addition to reviewing the criteria in *The Regulation for Textbooks and Educational Tools*, the experience of having our textbook rejected three times and our observations in the meetings we attended three times as members of the Textbook Examination Committee were utilized. The presence of some issues that are not mentioned in the regulation, but with which we had to comply, makes our observations valuable.

When draft Turkish textbooks are being examined and in the committee meetings, some situations related to poems and texts violate the stated rules, and some flexibility should be provided. The results show that, especially due to frequent change of the rules for punctuation marks and the contradictions between the punctuation of books published in old times and today's punctuation system, texts and textbook drafts are rejected. This forces authors and publishing houses to exclude old texts in textbooks, and very valuable texts are thus not included in textbooks.

Keywords: revising draft Turkish textbooks, book examination criteria, textbooks

Türkiye ve Almanya'da Okutulan 5. Sınıf Ders Kitaplarındaki Soruların TIMMS Bilişsel Düzeylere Göre Sınıflandırılması

Zehra TAŞPINAR ŞENER

Yıldız Teknik Üniversitesi

Hasan ÜNAL

Yıldız Teknik Üniversitesi

Ahsen Seda BULUT

Yıldız Teknik Üniversitesi

Eğitim sistemimizle ilgili sağlıklı karşılaştırmalar yapabilmek amacıyla, ülkemizde 4 yılda bir 4. ve 8. Sınıf düzeyindeki öğrencilerin matematik ve fen bilimleri alanında kazandıkları bilgi ve becerileri ölçmeye yönelik uygulanan Uluslararası Matematik ve Fen Eğilimleri Araştırması-TIMSS sınavı yapılmaktadır. Bu sınavın içeriğine bakıldığında, soruların, 'bilme', 'uygulama' ve 'akıl yürütme' olmak üzere 3 farklı düzeye ayrıldığı görülmektedir. 'Bilme' düzeyi, öğrencilerin bilmesi gereken kavramları ve prosedürleri kapsamaktadır. İkinci düzey 'uygulama' ise, öğrencilerin problemleri çözebilmek ve soruları cevaplayabilmek için, bilgi ve kavramsal anlayışlarını uygulamaya dayanmaktadır. Üçüncü düzey 'akıl yürütme' ise, alışılmamış durumları, karmaşık bağlamları ve çok amaçlı problemleri kapsayarak, öğrencilerin çıkarım ve akıl yürütme ile çözebildikleri problemleri kapsamaktadır. Bu çalışmanın amacı ise, Türkiye'de Almanya'da okutulan 5. Sınıf ders kitapları içinde yer alan soruları TIMMS tarafından belirlenen 3 farklı düzeye göre inceleyerek sınıflamaktır. Bu amaçla her iki kitaptaki aynı konulardan oluşan sorular incelenerek her birinin olası çözümleri yapılmıştır. Daha sonra problemlerin çözümü için gerekli olan bilişsel düzeyler belirlenmiştir. Sonuçlara bakıldığında, her iki kitapta da, soruların daha çok 1. Ve 2. Düzeye göre sınıflandığı görülmüştür. Bununla birlikte, Türkiye'de okutulan ders kitabındaki içeriğin Almanya'ya göre sade olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: TIMMS, 5. Sınıf matematik ders kitabı, bilişsel düzeyler

Classification of the Questions In An 5th Grade Mathematics Textbook With Respect To Timms Cognitive Level

In order to make healthy comparisons related to our education system, The Trends in International Mathematics and Science Study -TIMSS exam is carried out in order to measure the knowledge and skills gained in the 4th and 8th grade students in the country in the field of mathematics and science every 4 years. When we are looking for the content of this exam, it appears that the questions are divided into three different levels: 'know', 'practise' and 'reasoning'. 'know' level includes the concepts and procedures that students should know. The second level 'practice' is based on applying knowledge and conceptual understanding to help students solve problems and answer questions. Third level 'reasoning' involves problems that students can solve through inference and reasoning, including unusual situations, complex contexts, and multipurpose problems. The aim of this study is to investigate and classify the questions in one of the 8th grade mathematics textbook of Turkey and Germany in use with respect to TIMMS mathematics cognitive levels. For this purpose, the questions of the same subjects in both books were examined and possible solutions of each were made. Later, the cognitive levels required to solve the problems have been determined. Looking at the results, it was seen that in both books, the questions were classified according to Level 1 and Level 2 more. However, the content of the textbooks in Turkey were found to be understated by Germany.

Keywords: TIMMS, 5.th grade mathematics textbook, cognitive levels

Türkçe Ders Kitaplarındaki Okuma Etkinliklerinde Kullanılan Üstbilişsel Okuma Stratejileri ile Okuma Yöntem-Tekniklerinin Metin Türüne Uygunluk Bağlamında Değerlendirilmesi

Zeynep ÇETINKAYA EDIZER

İstanbul Üniversitesi

Şükran DILIDÜZGÜN

İstanbul Üniversitesi

Duygu AK BAŞOĞUL

İstanbul Üniversitesi

Melda KARAGÖZ

İstanbul Üniversitesi

Neslihan YÜCELŞEN

İstanbul Üniversitesi

Okuma eğitiminin temel amacı, okumayı bir süreç olarak kabul edip yöneten, bu süreçte okuduğu metnin yapısal ve içerik özelliklerinin farkında olan etkin ve eleştirel okurlar yetiştirmektir. Her metin türü yapısal ve içerik özellikleri bağlamında ayrı okuma yöntemi gerektirir. Bunun için öğrencilerin, metin türüne özgü olarak düzenlenmiş üstbilişsel okuma stratejileri ve okuma yöntem-tekniklerini içeren etkinliklerle karşılaşmaları önemlidir. Türkçe öğretiminin temel kaynağı olan ders kitaplarının bu bağlamda değerlendirildiği bir çalışmaya ise rastlanmamıştır.

Bu araştırmada 8. sınıf Türkçe ders kitaplarında yer alan okuma etkinliklerinin metin türüne uygun üstbilişsel okuma stratejileri ile okuma yöntem-teknikleri bağlamında değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Çalışmada Eğitim Bilişim Ağı'ndan (EBA) elde edilen MEB ve Dörtel Yayınevlerinin öğretmen kılavuz kitaplarındaki okuma etkinlikleri araştırmanın amacına uygun olarak incelenmiş ve söz konusu iki kitapta yer alan tüm etkinlikler betimsel analiz yoluyla çözümlenmiştir.

Çalışmada her metin türünde aynı okuma stratejilerinin kullanıldığı, metin türüne özgü okuma yöntem-teknikleri ile üstbilişsel okuma stratejilerinin işletilmediği sonucuna ulaşılmıştır. Türkçe ders kitaplarındaki okuma etkinliklerinde kullanılan üstbilişsel okuma stratejileri ile okuma yöntem-tekniklerinin metin türüne özgü değerlendirilmesinin alanyazına ve Türkçe öğretim sürecine katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Anahtar kelimeler: Metin türü, üstbilişsel okuma stratejileri, okuma yöntem-teknikleri, Türkçe ders kitapları.

The Evaluation of Metacognitive Reading Strategies and Reading Method-Techniques Used in Reading Activities in Turkish Course Books in the Context of Text Type Suitability

The main purpose of reading education is to develop effective and critical readers who recognize and manage reading as a process and who are aware of the structural and content characteristics of the text they read in this process. Each type of text requires a separate reading method in the context of its structural and content properties. For this, it is important for students to encounter activities involving metacognitive literacy strategies and reading method-techniques that are specially tailored to the text. It has been seen that a study in which the textbooks which are the main source of Turkish education were not evaluated in this context.

This research aims to evaluate reading activities in the 8th grade Turkish textbooks in the context of metacognitive reading strategies and reading method-techniques which is suitable to the text type. In the study, reading activities in teacher guidebooks of the MEB ve Dörtel Publishing House obtained from the Education Information Network (EBA) were examined in accordance with the research, and all the activities in two books were resolved by descriptive analysis.

The study concluded that the same reading strategies were used for each type of text, and that textual reading-specific techniques and metacognitive reading strategies were not used. It is thought that the evaluation of reading activities in Turkish textbooks in the context of metacognitive reading strategies and reading-techniques specific to text type will contribute to the field and Turkish language teaching process.

Keywords: Text type, metacognitive reading strategies, reading method-techniques, Turkish course books.